A VESZPRÉMI EGYETEM ÉRTESÍTŐJE 2002/2003

A VESZPRÉMI EGYETEM
ÉRTESÍTŐJE
2002/2003

A VESZPRÉMI EGYETEM ÉRTESÍTŐJE

2002/2003

Veszprémi Egyetem
Veszprém, 2003

Szerkesztette:
Szabóné dr. Antal Edit

ISSN: 1219–2856

Kiadja a Veszprémi Egyetem
8200 Veszprém, Egyetem u. 10. Pf.: 158.
Felelős kiadó: dr. Gaál Zoltán rektor

Műszaki szerkesztő:
Schoffhauser Szilvia

Készült A/5 formában, 42,3 (A/5) ív terjedelemben, 500 példányban
a Veszprémi Egyetem nyomdájában
Műszaki vezető: Szabó László

VE 2004/4.

Tartalomjegyzék

Előszó 7
A Veszprémi Egyetem 9
A Veszprémi Egyetem szervezeti felépítése 11
Képzés az Egyetemen 12
A Veszprémi (Vegyipari) Egyetem rektorai 16
Tiszteletbeli doktoraink 17
Címzetes egyetemi tanáraink 19
Címzetes egyetemi docenseink 22
A „Pro Universitate Vespremiensis" egyetemi emlékérem tulajdonosai 25
A Veszprémi Egyetem Tanácsa 27
Az Egyetemi Tanács állandó bizottságai 28
A tanév története 33
Egyetemi tanácsülések 40
Közalkalmazotti Tanács 43
A Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete 46
Hallgatói Önkormányzat (HÖK) 51
A tanév sportélete 58

MÉRNÖKI KAR 61
A Mérnöki Kar szervezeti felépítése 62
Analitikai Kémia Tanszék 68
A MTA Analitikai Kémiai Tanszéki Kutatócsoportja 74
Fizika Tanszék 76
Fizikai Kémia Tanszék 80
Föld- és Környezettudományi Tanszék 86
MTA-VE Levegőkémiai Kutatócsoportja 86
Géptan Tanszék 93
Környezetmérnöki és Kémiai Technológia Tanszék 96
Radiokémia Tanszék 110
Szerves Kémia Tanszék 116
MTA Petrolkémiai Kutatócsoport 122
Szilikát- és Anyagmérnöki Tanszék 125

VEGYÉSZMÉRNÖKI INTÉZET 133
Ásványolaj- és Széntechnológiai Tanszék 133
Folyamatmérnöki Tanszék 137
Vegyipari Műveletek Tanszék 142
Kooperációs Kutatási Központ 147
Központi Gépműhely és Laboratórium 150
GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET 153
A Gazdaságtudományi Önálló Intézet szervezeti felépítése 154
Alkalmazott Gazdaságtan Tanszék 157
Közgazdaságtan Tanszék 163
Nemzetközi Gazdaságtan Tanszék 168
Pénzügytan Tanszék 170
Számvitel és Controlling Tanszék 172
Szervezési és Vezetési Tanszék 175
Turizmus Tanszék 180
MŰSZAKI INFORMATIKAI ÉS VILLAMOSMÉRNÖKI
ÖNÁLLÓ INTÉZET 185
A Műszaki Informatikai és Villamosmérnöki Önálló Intézet
szervezeti felépítése 186
Automatizálás Tanszék 190
Információs Rendszerek Tanszék 194
Képfeldolgozás és Neuroszámítógépek Tanszék 200
Számítástudomány Alkalmazása Tanszék 205

TANÁRKÉPZŐ KAR 213
A Tanárképző Kar szervezeti felépítése 214
Általános és Szervetlen Kémia Tanszék 221
BIOLÓGIAI INTÉZET 228
Botanika Tanszék 229
Limnológia Tanszék 233
Zoológia Tanszék 237
Matematikai és Számítástechnikai Tanszék 241
Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék 251
Angol Nyelv és Irodalom Tanszék 257

Francia Nyelv és Irodalom Tanszék 268
Magyar Nyelvtudományi Tanszék 271
Magyar Irodalomtudományi Tanszék 274
GERMANISZTIKAI INTÉZET 279
Pedagógia Pszichológia Tanszék 288
Színháztudományi Tanszék 294
Társadalomtudományi és Európai Tanulmányok Tanszék 299
Pedagógiai Kutatóintézet 305

GEORGIKON MEZŐGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR 31
A Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar szervezeti felépítése 31
Agrárműszaki Tanszék 32
ÁLLATTUDOMÁNYI INTÉZET 32
Állattan Tanszék 328
Állatélettani és Takarmányozási Tanszék 334
Állattenyésztéstani Tanszék 344
Burgonyakutatási Központ 355
Kémiai és Mikrobiológiai Tanszék 360
NÖVÉNY- ÉS KÖRNYEZETTUDOMÁNYI INTÉZET 364
Genetika és Növénynemesítés Tanszék 364
Földműveléstani Tanszék 369
Kertészeti Tanszék 375
Meteorológia és Vízgazdálkodási Tanszék 384
Növénytani és Növényélettani Tanszék 387
Növénytermesztéstani Tanszék 393
Talajtan és Agrokémia Tanszék 401
NÖVÉNYVÉDELMI INTÉZET 408
Herbológiai és Növényvédőszer Kémiai Tanszék 408
Higiéne Tanszék 418
Növénykórtani és Növényvirológiai Tanszék 422
Növényvédelmi Állattani Tanszék 432
TÁRSADALOM- ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI INTÉZET 447
Agrárgazdaságtani és Társadalomtudományi Tanszék 447
Gyakorlati, Szervezési és Vezetési Tanszék 453
Matematika Tanszék 459

Statisztika és Informatikai Tanszék 461
Számviteli Tanszék 465
Vállalatökonómiai és Vidékfejlesztési Tanszék 468
Tan- és Kísérleti Üzem 471

KAROKON KÍVÜLI OKTATÁSI EGYSÉGEK 475
IDEGENNYELVI OKTATÁSI KÖZPONT 476
Nyelvi Lektorátus Veszprém 477
Idegennyelvi Lektorátus Keszthely 482
Egyetemi Nyelviskola 485
TESTNEVELÉSI ÉS SPORT INTÉZET 491
Testnevelés Tanszék Veszprém 492
Rekreációs és Sport Tanszék Keszthely 494
Tanácsadó, Továbbképző és Távoktatási Intézet (VE-TTTI) 498
Egyetemi Könyvtár 504
Georgikon Kar Központi Könyvtár 507
Kollégiumok 509
Egyetemi Hivatalok 516
Rektori Hivatal 516
Gazdasági Hivatal 527
Az egyetem kutatási témái 533
Mérnöki Kar 533
Tanárképző Kar 549
Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar 564
Külföldi tanulmányutak 579
Külföldi vendégek fogadása 596
Nemzetközi kapcsolatok 603
Nemzetközi szervezeti tagság 630
A Mérnöki Karon diplomát szerzettek névsora szakonként 647
A Tanárképző Karon diplomát szerzettek névsora szakonként 660
A Georgikon Mezőgazdaságtudományi Karon diplomát szerzettek névsora szakonként 666
A tanévben avatott PhD doktorok 671
A tanévben habilitált doktorok 672
Az 2002-es költségvetési év gazdasági adatai 673

ELŐSZÓ

A 2002/2003-as tanév egyszerre volt szokványos és rendkívüli a magyar egyetemek életében.

Miközben az átalakuló magyar felsőoktatásban számos vízió látott napvilágot, a szervezeti integráción túljutott magyar felsőoktatás kemény küzdelmet folytat az anyagi és szellemi erőforrások hatékonyabb felhasználásáért. A tét nem csekély. Sikerül-e megőrizni a magyar felsőoktatás évszázadok során kivívott helyét, rangját a világban, s igazolható-e továbbra is a magyarság szellemi ereje, tehetsége, európai színvonalú műveltsége.

A Veszprémi Egyetem Széchenyi István hitvallását követve: „Bízzunk magunkban, bízzunk erőnkben, készületlen azonban soha ne lépjünk síkra, s erőnkkel jobban gazdálkodjunk, mint eddigelé" – következetesen haladt a nagynevű elődök által kijelölt úton, melynek eredményeként az új évszázadba (évezredbe) már mint Közép-Pannónia elismert oktatási-tudományos-szellemi központja lépett át. Tette mindezt az universitas „tanulás és tudás" régi/új korparancsa, s az információs társadalom kemény követelményei és szédítő lehetőségei között egyensúlyozva.

A tanév mérlegét elkészítve bátran kijelenthetjük, hogy egyetemünk jól sáfárkodott a rábízott „javakkal", jól vizsgázott a tudástársadalom által megfogalmazott kihívások megválaszolásában. A szó valódi értelmében vett regionális, sőt régióhatárokon átnyúló szellemű központtá vált.

A tanév során két új kart akkreditáltak egyetemünkön, a Műszaki Informatika Kart és a Gazdaságtudományi Kart. A Kormány döntése értelmében az új karok 2003. szeptemberében kezdték meg működésüket.

Akkreditálásra került a Veszprémi Egyetem 10. doktori iskolája, az interdiszciplináris nyelvészeti doktori iskola. Nyolc új szak sikeres akkreditálása történt meg az év során, s ezek közül hat szakon 2003. szeptemberében meg is indult a képzés.

Már két szakon (idegenforgalmi és szálloda, műszaki informatika) tanulnak diákjaink a Nagykanizsai Kihelyezett Képzési Helyen.

Új intézetek és oktatási egységek alakultak, s dinamikusan tovább nőtt az akkreditált felsőfokú képzésbe bekapcsolódó városok száma. Intézményünk és oktatóink nemzetközi pályázatok sikeres szereplői voltak, s nagyhírű egyetemek vendégprofesszoraiként öregbítették egyetemünk hírnevét. TDK-konferenciákon és nemzetközi diákvetélkedőkön kiemelkedően szereplő hallgatók, a gazdasági élet és a regionális területfejlesztés szereplőivel kialakított egyre intenzívebb kapcsolatok is az elmúlt tanév értékes részei.

Ám ahogy a középkori egyetemek diákjainak és magisztereinek élete sem csak a tanulásról, oktatásról szólt, akként igaz ez a 21. század veszprémi és keszthelyi egyetemi polgárainak életére is. A „Balatoni Regatta", az „AKO", az „UNIVERSITASbál", a „sárgulás" – mind-mind felejthetetlen élménye a 2002/2003-as évnek.

Tovább gazdagodott az egyetemépítő elődöknek emléket állító szoborpark, Raffai István szobrászművésznek Déri Mártát megörökítő remekművével. A kegyetlenül korán elhunyt rektorhelyettesünk emberi és oktatói nagyságának állítottunk emléket a Sebestyén Attila-díj megalapításával.

A mögöttünk hagyott tanévvel egy olyan korba léptünk, amely minden eddiginél izgalmasabb kihívásokat és lehetőségeket tartogat számunkra. A Csatlakozás az Európai Felsőoktatási Térséghez program a duális magyar felsőoktatási rendszer lineárissá tételét célozta meg, ami történelmi jelentőségű átalakulást hordoz magában. Rövid idő alatt sok mindent elronthatunk, de tovább is építhetünk. Járhatunk a kozmosz útján vagy a lélek isteni tartományaiban, de a földre is zuhanhatunk. Nincs védőháló, nincs egyetlen biztos recept. A tudásnak vadonatúj konstrukciói keletkeznek. Új meg új helyzetek, új meg új megoldások, a lehetséges kombinációk igen nagy számával. Képesek leszünk-e arra, hogy a meglévő értékeket, melyeket elődeink ránk bíztak, alkotó módon átmentsük az új kulturális környezetbe, sőt nemcsak átmentsük, de az Új Gazdaság és Új Társadalom diktálta játékszabályok között az emberiség közös tulajdonává tegyük. Egy olyan világban, ahol a konfliktusokat nem erőszakkal, hanem értelemmel, jóakarattal és méltósággal fogják megoldani.

„Ahol – Szent-Györgyi Albertet idézve – nem az erő, nem a megatonnák fogják meghatározni egy nemzet helyzetét, hanem a tudása és az erkölcse. Azok az adományok, amelyekkel az emberiséget gyarapította, a boldogság, amit az embereknek adott, és az az érték, amellyel emelte az emberi élet színvonalát". A Veszprémi Egyetem ebben a szellemben folytatja tudásteremtő, minőséget teremtő, értéket és kultúrát formáló egyetemépítő munkáját.

Dr. Gaál Zoltán
rektor

A VESZPRÉMI EGYETEM

Címe:

H–8200 Veszprém, Egyetem u. 10., 8201 Pf. 158.

Telefonszáma:

Központ:	(88) 422–022
Rektor:	(88) 422–617
Főtitkár:	(88) 421–428

Az egyetem vezetői

Rektor:

Dr. Gaál Zoltán egyetemi tanár, a kémia tudomány kandidátusa

Rektorhelyettesek:

általános ügyek:

Dr. Szabó István egyetemi tanár, a biológia tudomány kandidátusa

tudományos és nemzetközi kapcsolatok:

Dr. Rédey Ákos egyetemi tanár, a kémiai tudomány doktora

oktatási és akkreditációs ügyek:

Dr. Kristóf János egyetemi tanár, a kémia tudomány doktora

Mérnöki Kar

Dékán:

Dr. Horváth Géza egyetemi docens, a kémiai tudomány kandidátusa

Dékánhelyettesek:

Dr. Németh Zoltán egyetemi docens, kémia PhD
Dr. Dallos András egyetemi docens, a kémiai tudomány kandidátusa

Tanárképző Kar

Dékán:

Dr. Földes Csaba egyetemi tanár, a nyelvtudomány kandidátusa

Dékánhelyettesek:

Dr. Kiss István egyetemi docens, a biológia tudomány kandidátusa
Dr. Mihálovics Árpád egyetemi tanár, a nyelvtudomány kandidátusa

Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar

Dékán:

Dr. Szabó Ferenc egyetemi tanár, a mezőgazdaságtudomány doktora

Dékánhelyettesek:

Dr. Gáborjányi Richárd egyetemi tanár, MTA doktor
Dr. Hoffmann Sándor egyetemi docens, a mg. tudomány kandidátusa
Dr. Pupos Tibor egyetemi tanár, a mg. tudomány kandidátusa

A Veszprémi Egyetem szervezeti felépítése

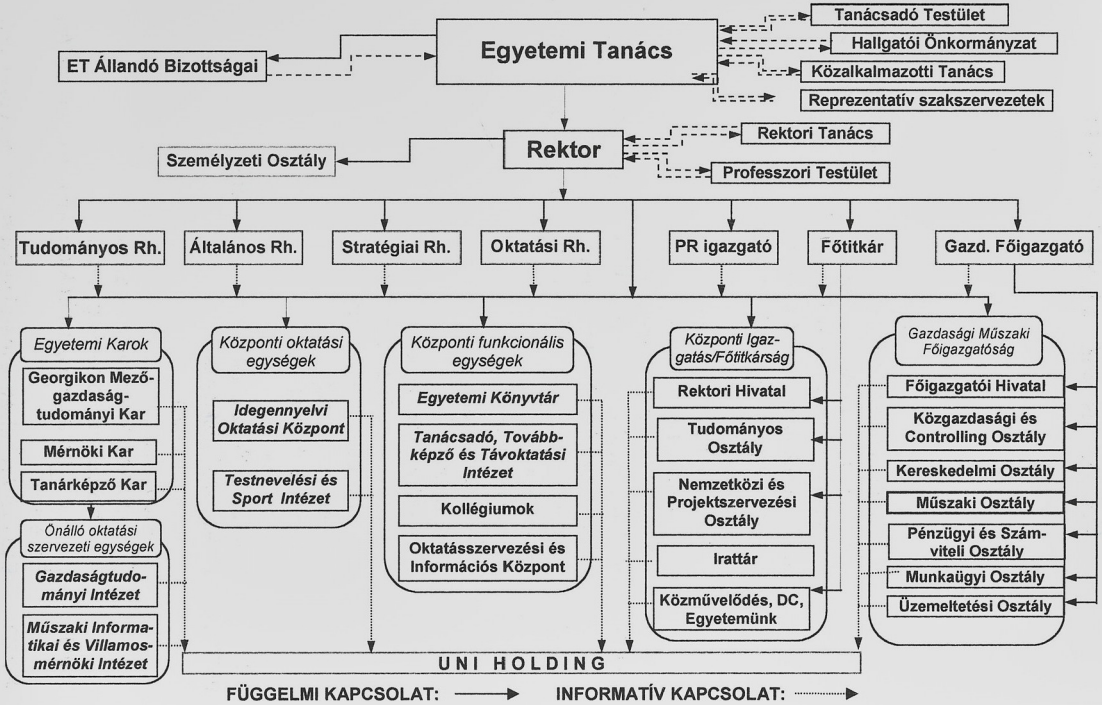

Képzés az Egyetemen

1949/50. A Budapesti Műszaki Egyetem Veszprémbe telepített új karán, a Nehézvegyipari Karon, megindul Veszprémben a vegyészmérnök képzés 16 oktatóval és 107 hallgatóval. 8 féléves tantervvel folyik az oktatás 4 szakon:
- ásványolaj- és szénfeldolgozó iparok
- szilikátkémiai iparok
- szervetlen vegyiparok
- elektrokémiai iparok.

1950/51. 9 félévre bővül a tanulmányi idő.

1951/52. A Nehézvegyipari Kar VESZPRÉMI VEGYIPARI EGYETEM néven önálló felsőoktatási intézménnyé válik.

1956/57. 10 féléves tanterv szerint, szakok helyett 9 különböző ágazaton folyik a képzés:
- cementipari
- kerámia ipari
- üvegipari
- szénfeldolgozó ipari
- ásványolaj feldolgozó ipari
- sav- és műtrágya ipari
- lúg-és só ipari
- elektrokémiai
- analitikai

Megkezdődik az oktatás az esti tagozaton

1957/58. Új ágazatok alakulnak:
- petrolkémiai
- radiokémiai
- elméleti és szervetlen kémiai
- hidraulikus kötőanyagok ipari

1959/60. Először avatnak műszaki doktorokat a Veszprémi Vegyipari Egyetemen.

1962/63. Esti tagozat helyett levelező vegyészmérnökképzés indul.

1963/64. Az ágazatok összevonásra kerülnek, 4 ágazat neve alatt:
- szervetlen kémiai technológia
- szilikátkémiai technológia
- radiokémiai technológia.
- petrolkémiai technológia

1967/68. Új, 5. ágazat alakul:
- vegyipari folyamatszabályozás

1969/70. A képzés kétfokozatúvá válik.

1971/72. Bővül az oktatás profilja:
Megkezdi tanulmányait az első agrárkémikus évfolyam Veszprémben (Keszthellyel közös képzés).
Új, 6. ágazatot vezetnek be:
- vegyipari rendszermérnöki.

1972/73. Az Esztergom-kenyérmezei Felsőfokú Technikum egyetemünk kihelyezett szakaként működik tovább.

1973/74. Új szak indul:
- szervező vegyészmérnöki.

1974/75. Indul a harmadik fokozat:
- a műszaki doktor képzés.

1976/77. A vegyipari folyamatszabályozási ágazat helyett új ágazat indul:
- vegyipari rendszermérnöki és folyamatszabályozási.

1981/82. A doktori képzés nappali tagozatú kutató-fejlesztő-tervező szakmérnöki tanfolyamként újjá szerveződik.

1984/85. A Budapesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Karával közös képzésben új szak indul:
- műszer és méréstechnika.

1985/86. Indul a kémia tanárképzés (kiegészítő szak).

1987/88. Gépész üzemmérnöki szak indul két ágazattal:
- szilikátipari
- vegyipari.

1988/89. Villamos üzemmérnök képzés indul.

1990/91. Egyetemünk új neve: VESZPRÉMI EGYETEM két karral:
Mérnöki Kar és Tanárképző Kar.
A Mérnöki Karon a vegyészmérnök képzés két új ágazattal bővül:
- szerves technológiai
- finomkémiai.

A Tanárképző Karon:
- 5 éves angol-kémia szak indul,
- átveszik a kémia kiegészítő szakot a Mérnöki Kartól.

1991/92. A Mérnöki Karon beindul az informatikus mérnök képzés.
A Tanárképző Karon 3 új szak bevezetésével négyre bővül a szakok száma:
- 5 éves angol-teológia
- 5 éves kémia-teológia
- 3 éves angol.

1992/93. A Mérnöki Karon beindul a környezetmérnök képzés.
A Tanárképző Karon 7 új szakot indítanak:
- 5 éves számítástechnika–angol
- 5 éves számítástechnika-kémia
- 5 éves számítástechnika-teológia
- 5 éves német-angol
- 5 éves német-kémia
- 5 éves német-teológia
- 3 éves német

1993/94. A Mérnöki Karon indul:
- a műszaki menedzser képzés,
- a PhD képzés két tudomány területen:
  - kémia
  - környezettudomány.

A vegyészmérnöki szakon megszűnik a műszer- és méréstechnika ágazat.
A Tanárképző Karon 13 szakon folyik a képzés, köztük 2 új szakon:
- német-számítástechnika
- kémia- környezettan.

1994/95. Két új szakon kezdődik meg az oktatás a Mérnöki Karon:
- anyagmérnöki
- vegyész.

A Tanárképző Karon új szak indul:
- német-színháztörténet

1996/97. A mérnöki karon két új főiskolai szakon indul meg a képzés:
- gazdálkodási
- idegenforgalmi és szálloda

Beindul a műszaki informatikai alkalmazások című PhD program.

1997/98. A MAB (Magyar Akkreditációs Bizottság) értékelte az Egyetemen folyó képzés és tudományos kutatás színvonalát. A Veszprémi Egyetemet akkreditált Egyetemnek minősítette.

1999/2000. Környezettudományi szak indul a Mérnöki karon
2000. január 1-től: VE harmadik kara a Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar. Képzési szakok:

– agrármérnöki
– agrárkémikus agrármérnök
– gazdasági agrármérnök
– főiskolai szintű növényorvosi szak
– informatikai statisztikus és gazdasági tervező AIFSZ

2000/2001. A doktori programok 2001. január 1-től ideiglenes akkreditációval Doktori Iskolákká alakultak. VE kilenc tudományágban folytathatja a PhD képzést:
– kémia tudomány
– környezettudomány
– anyagtudományok és technológiák
– informatika tudomány
– vegyészmérnöki tudomány
– gazdálkodás- és szervezés tudomány
– kertészeti és növénytermesztési tudomány
– állattenyésztési tudomány
– multidiszciplináris agrártudomány

A Mérnöki Karon új szak indul:
– közgazdász-gazdálkodási
– főiskolai szintű vegyészmérnök
– műszaki informatikai mérnökasszisztens AIFSZ képzés (Székesfehérvár)

A Tanárképző Karon új szak indul:
– francia nyelvtanári szak (6 féléves)

2001/2002. A kilenc Doktori Iskola végleges akkreditációja megtörtént.
A Mérnöki Karon új szak indul:
– kémiai informatikus
– számviteli szakügyintéző AIFSZ képzés (Pápa)

A Tanárképző Karon új szak indul:
– francia nyelv és irodalom szak
– magyar nyelv és irodalom szak

2002/2003. A Mérnöki Karon induló új szakok:
– műszaki informatikai főiskolai szak Nagykanizsán
– közgazdász kiegészítő szak, nappali tagozat
– műszaki informatikai kiegészítő szak nappali és levelező
– idegenforgalmi szakmenedzser AIFSzZ képzés
– műszaki informatikai mérnök asszisztens AIFSZ Székesfehérvár

A Tanárképző Karon induló új szakok:
– francia kiegészítő szak levelező tagozaton
– alkalmazott nyelvészet
– etika, ember- és társadalomismeret

A Veszprémi (Vegyipari) Egyetem rektorai*

Dr. Polinszky Károly egyetemi tanár
1949. augusztus 19-től 1952. július 31-ig.
Dr . Bereczky Endre egyetemi tanár
1952. augusztus 1-től 1953. szeptember 30-ig.
Dr. Nemecz Ernő egyetemi tanár
1953. október 1-től 1954. szeptember 14-ig.
Dr. Polinszky Károly egyetemi tanár
1954. szeptember 15-től 1963. december 31-ig.
Dr. László Antal egyetemi tanár
1964. január 1-től 1966. július 31-ig.
Dr. Káldi Pál egyetemi tanár
1966. augusztus 1-től 1971. július 30-ig.
Dr. Nemecz Ernő egyetemi tanár
1971. augusztus 1-től 1980. június 30-ig.
Dr. Inczédy János egyetemi tanár
1980. július 1-től 1981.július 30-ig.
Dr. Heil Bálint egyetemi tanár
1981. augusztus 1-től 1989. június 30-ig.
Dr. Liszi János egyetemi tanár
1989.július 1-től 1995 június 30-ig.
Dr. Győri István egyetemi tanár
1995 július 1-től 1998. június 30-ig.
Dr. Gaál Zoltán egyetemi tanár
1998. július 1-től

* Egyetemünk neve 1990. július 1-től Veszprémi Egyetemre változott.

Tiszteletbeli doktoraink

1962. *Giacomo Fauser* mérnök (Novara, Olaszország), a Montecatini Vegyipari Tröszt alelnöke (elhunyt)

1963. *Nikolaj Mihajlovics Zsavoronkov* vegyészmérnök, egyetemi tanár, akadémikus, az SZTA Általános és Szervetlen Kémiai Kutatóintézet igazgatója (Moszkva) (elhunyt)

1968. *Viktor Vjacseszlavovics Kafarov* vegyészmérnök, az SZTA levelező tagja, egyetemi tanár, a Moszkvai Mendelejev Vegyipari Egyetem Kémiai Technológiai Folyamatok Kibernetikája Tanszéke vezetője (elhunyt)

1968. *Max Jefimovics Pozin* vegyészmérnök, a műszaki tudomány doktora, egyetemi tanár, a Leningrádi Lenszovjet Műszaki Egyetem Szervetlen kémiai Technológiai Tanszéke vezetője

1974. *Erdey-Grúz Tibor* Kossuth-díjas professzor, az MTA elnöke (elhunyt)

1974. *Liselott Herfort* állami díjas professzornő, a Drezdai Műszaki Egyetem tanára, a Német Demokratikus Köztársaság Államtanácsának tagja,

1974. *Stefan Pawlikowski* professzor, a Gliwicei Sziléziai Műszaki Egyetem nyugalmazott tanszékvezetője (elhunyt)

1980. *Gennagyij Alexejevics Jagodin* professzor, a Szovjetunió közép- és felsőfokú szakoktatási minisztere (elhunyt)

1980. *Angelo Mangini* professzor, a Bolognai Egyetem ny. tanszékvezetője (elhunyt)

1980. *Vlagyimir Alexandrovics Proszkurjakov* professzor, a Leningrádi Lenszovjet Műszaki Egyetem rektora,

1983. *Ernst Otto Fischer,* a Müncheni Műszaki Egyetem Szervetlen Kémiai Intézete Nobel-díjas professzora,

1983. *Merszei Zoltán,* az Occidental Petróleum Corporation Igazgató Tanácsa elnökhelyettese, az USA-Magyar Gazdasági Társaság társelnöke

1986. *Gerhardt Pahl,* a Darmstadti Műszaki Egyetem professzora

1988. *Josef Franz Karl Huber,* a Bécsi Egyetem professzora (elhunyt)
1988. *Karl Heinz Thiele,* a „Carl Schorlemmer" Leuna Merseburg Egyetem professzora
1989. *Kováts Ervin,* a Lausanne-i Műszaki Egyetem tanára
1989. *Berty József,* az Akroni Egyetem (USA) professzora
1989. *Magyar Balázs,* a Zürichi Műszaki Főiskola professzora
1989. *Liang-Tseng Fan,* a Kansas Állami Egyetem tanszékvezető professzora
1991. *Motoyuki Suzuki,* a Tokiói Egyetem Mérnöki tudományok Intézete professzora
1992. *Hans Pape,* a Deutsche Perlite Gesellschaft GmbH alapítója
1992. *Günter Knapp,* a Gráci Műszaki Egyetem tanszékvezető professzora
1992. *Helmut Böhme,* a Damstadti Műszaki Egyetem elnöke,
1992. *Peter Thomas Ruggenthaler,* a bécsi Simmering Hulladékfeldolgozó műszaki-kereskedelmi igazgatója
1995. *Wolfgang A. Herrmann,* a München-i Műszaki Egyetem Szervetlen Kémiai Intézetének igazgatója
1995. *Harsányi János,* a kaliforniai Berkeley Egyetem egyetemi tanára, matematikus, Nobel díjas (elhunyt)
1995. *Oláh György,* a dél-kaliforniai Loker Egyetem Szénhidrogén-kémiai Laboratóriumának vezetője, Nobel díjas
1996. *Hans-Christian Pfohl,* a Darmstadti Műszaki Egyetem tanszékvezetője
1996. *Wolfgang Bachofer,* a Hamburgi Egyetem ny. professzora
1996. *Emmanuel G. Koukios,* az Athéni Műszaki Egyetem professzora
1996. *James Victor Pevaras Long,* a Cambridgei Egyetem ny. professzora
1997. *Polinszky Károly,* a BME ny. professzora (elhunyt)
1997. *Habsburg Ottó,* a Páneurópai Unió elnöke
1997. *Fejes Tóth László,* akadémikus (elhunyt)
1999. *Benedek Pál* akadémikus
1999. *Pungor Ernő* akadémikus
1999. *Daniel Tondeur,* a CNRS kutatási igazgatója, Nancy
1999. *Kalló Dénes* c. egyetemi tanár
2001. *Inczédy János* akadémikus, VE prof. emeritus
2001. *Nemecz Ernő* akadémikus VE prof. emeritus
2001. *Roska Tamás* akadémikus
2002. *Bécsy Tamás,* a bölcsészttudomány doktora, VE prof. emeritus
2002. *Fésüs László,* az Állattenyésztési és Takarmányozási Kutató Intézet igazgatója
2002. *Rabó Gyula,* a Union Carbide Corporation kutatója.

Címzetes egyetemi tanáraink

Dr. Almási Gedeon, a kémiai tudomány doktora, a SZTAKI ny. munkatársa (1990 Vegyészmérnöki Kibernetika Tanszék),

Dr. Balázs János, a matematikai tudomány kandidátusa, az ELTE TTK Numerikus és Gépi Matematikai tanszék tudományos tanácsadója (Matematikai és Számítástechnikai Intézet),

Dr. Bartik Tamás, az MTA Petrolkémiai Kutató Csoport tudományos főmunkatársa (1993 Szerves Kémia Tanszék),

Dr. Békési Pál, az OMMI ny. osztályvezetője, a mg. tudomány kandidátusa (2002 Növénykórtani és Növényvirológiai Tanszék),

Dr. Blickle Tibor, a kémiai tudomány doktora, az MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet tudományos tanácsadója (Szervetlen Kémiai Technológiai Intézet),

Dr. Bod Péter Ákos, a Magyar Nemzeti Bank elnöke (1993 Vállalati Vezetés és Gazdaságtan Tanszék),

Dr. Bor György ny. egyetemi magántanár ETH Zürich (Ált. és Szervetlen Kémia Tanszék),

Dr. Csokán Pál, a műszaki tudomány doktora, az Általános Géptervező iroda ny. főosztályvezetője (Fizikai Kémia Tanszék),

Dr. Fejes Tóth László akadémikus, az MTA Matematikai Kutató Intézet igazgatója (Matematikai és Számítástechnikai Intézet),

Dr. Gegus Ernő, a kémiai tudomány kandidátusa, az MTA Analitikai Kémiai Tanszéki Kutató Csoport tudományos főmunkatársa (Analitikai Kémia Tanszék),

Dr. Gyenes István, a kémiai tudomány doktora, a Kőbányai Gyógyszerárugyár Alkalmazott Fizikai Kémiai Kutató Laboratóriumának vezetője (Analitikai Kémia Tanszék),

Dr. Hans Pape mérnök, NSZK állampolgár, (Ásványtan Tanszék),

Dr. Haskó Ferenc, az Országos Hematológiai és Vértranszfúziós Intézet tudományos osztályvezetője (Fizikai Kémia Tanszék),

Dr. Hegedűs Lóránt főtisztelendő, püspök, a Református Zsinat elnöke (1993),

Dr. Horkai Ferenc ny. osztályvezető (1991/92.)

Dr. Horváth Sándor ny. tudományos főmunkatárs, a mg. tudomány kandidátusa (2002 Növénytermesztéstani Tanszék),

Dr. Juhász Ádám, a műszaki tudomány kandidátusa, (Vállalatgazdasági és Szervezési Intézet),

Dr. Kalló Dénes, a kémiai tudomány doktora, az MTA Központi Kémiai Kutató Intézet osztályvezetője (Ásványolaj- és Széntechnológiai Intézet),

Dr. Károlyi József, a kémiai tudomány kandidátusa, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt Nagynyomású Kísérleti intézet ny. igazgatója (Ásványolaj- és Széntechnológiai Intézet),

Lángné dr. Molnár Márta, az MTA Mezőgazdasági kutató Intézete munkatársa, a mg. tudomány kandidátusa (2002 Genetika és Növénynemesítés tanszék),

Dr. László Ferenc, a közgazdasági tudomány kandidátusa, a Magyar Vízgazdálkodás c. folyóirat főszerkesztője (Szilikátkémiai és Technológiai Intézet),

Dr. Lőcsei Béla, a kémiai tudomány kandidátusa, a Szilikátipari Központi Kutató és Tervező Intézet főszerkesztője (Szilikátkémiai és Technológiai Intézet),

Dr. Marton István, a Földművelődési és Vidékfejlesztési Minisztérium főosztályvezetője, PhD doktor (2002 Talajtani és Vízgazdálkodási Tanszék),

Dr. Matolcsy Kálmán, a kémiai tudomány kandidátusa, a Szerves vegyipari Kutató Intézet helyettes igazgatója (Ásványolaj- és Széntechnológiai Intézet),

Dr. Menyhay Imre, a Leobeni Montánegyetem ny. professzora (1993., Vállalati Vezetés és Gazdaságtan Tanszék),

Dr. Mészáros Gyula, az Állattenyésztési Telj. Vizsg. Kft. fejlesztési igazgatója, a mg. tudomány kandidátusa (2002 Állattenyésztéstani Tanszék)

Dr. Molnár Gábor, az MTA Izotópkutató Intézet tud. tanácsadója (1993 Fizika Tanszék)

Dr. Németh András, a kémiai tudomány doktora, a Vegyipari Számítástechnikai Fejlesztési Társulás műszaki főosztályvezetője (Vegyipari Műveleti Tanszék),

Dr. Németh Jenő, a kémiai tudomány doktora, az MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet tudományos tanácsadója (Géptan Tanszék),

Dr. Opoczky Ludmilla, a kémiai tudomány doktora, a SZIKKTI tudományos tanácsadója (Szilikátkémiai és Technológiai Intézet),

Dr. Orosz Sándor neveléstudomány doktora, ny. főigazgató helyettes OOK

Dr. Paál Zoltán, a kémiai tudomány doktora, az MTA Izotópkutató Intézet igazgatója (1993 Kémiai Technológia Tanszék),

Dr. Pallai Iván, a kémiai tudomány doktora, a Tudományszervezési és Informatikai intézet ny. tudományos tanácsadója (Vegyipari Kibernetikai Önálló Tanszéki Csoport),

Dr. Pallos László, a kémiai tudomány doktora ,okl.vegyészmérnök, az EGIS Gyógyszervegyészeti Gyár kutatási igazgatója (Vegyipari Kibernetikai Önálló Tanszéki Csoport),

Dr. Pályi Gyula, a kémiai tudomány doktora, az ELTE Általános Szerves Kémia Tanszéki Kutatócsoportja tudományos tanácsadója, (Szerves Kémiai Intézet),

Dr. Pándi Emil tud. osztályvezető (MTA Mg. Kutatóintézet) c. egyetemi magántanár (2002)

Dr. Schanda János, a műszaki tudomány kandidátusa, a Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság Központi Titkárság vezetője (1991 Műszaki Informatika és Aut. Tanszék),

Dr. Somlyai István regisztrációs igazgató (Du Pont Magyarország Kft.) c. egyetemi magántanár (2002)

Dr. Simon Pál, a kémiai tudomány kandidátusa, az Ipari Minőségügyi Tanács elnöke (Ásványolaj- és Széntechnológiai Intézet),

Dr. Szajáni Béla, a Reanal Finomvegyszergyár tudományos vezérigazgató helyettese (1993., Vegyipari Műveletek Tanszék),

Dr. Tóth József, a Mineralimpex Magyar Olaj és Gáz Rt. igazgatója (1993 Ásványolaj és Széntechnológia Tanszék),

Varga Dezső ny. egyetemi docens (Matematikai és Számítástechnikai Intézet),

Dr. Zámbó János, az Alumíniumipari Tervező és Kutató Intézet igazgatója (Szervetlen Kémiai Technológiai Intézet),

Dr. Wojnárovits László, a kémiai tudomány doktora, az MTA Izotópkutató Intézet tudományos igazgatóhelyettese (1993 Általános és Szervetlen Kémia Tanszék).

Címzetes egyetemi docenseink

Dr. Antal János, a kémiai tudomány kandidátusa, a Budapesti Vegyiművek MEO vezetője (Szerves Kémiai Technológiai Intézet),

Dr. Bakonyi Árpád, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium főosztályvezetője (1991/92. Kémiai Technológia Tanszék),

Balogh Istvánné dr. Hergovits Éva, az MTA Petrolkémiai Tanszéki Kutató Csoport tudományos főmunkatársa (1991/92., Szerves Kémia Tanszék),

Banai József osztályvezető, Vegyipari Egyesülés (Kémiai Technológia Tanszék),

Dr. Blazsek István, a Nitrogénművek Rt. műszaki vezérigazgató-helyettese (1992/93 Kémiai Technológia Tanszék),

Bors József, a Veszprémi Vegyipari Egyetem osztályvezetője (1989),

Budavári Csabáné, a SZÜV Rt. Székesfehérvári területei igazgatója (2002 Tanácsadó, Továbbképző és Távoktatási Központ),

Dr. Budai Csaba, a Csongrád Megyei NTSz osztályvezetője (2002 Növényvédelmi Állattani Tasnszék),

Dr. Czenkvári István okl. vegyészmérnök, a Komáromi Kőolajipari Vállalat műszaki vezérigazgató-helyettese (Ásványolaj- és Széntechnológiai Intézet),

Dr. Csikós Rezső okl. vegyészmérnök, a Magyar Ásványolaj- és Földgáz Kísérleti Intézet igazgatója (Ásványolaj- és Széntechnológiai Intézet),

Dr. Galamb Vilmos, a kémiai tudomány kandidátusa, a BIOGAL Gyógyszergyár főosztályvezetője (Szerves Kémiai Intézet),

Dr. Garai Tibor, a kémiai tudomány kandidátusa, az MTA Természettudományi Kutatólaboratóriuma tudományos főmunkatársa (Fizikai Kémia Tanszék),

Dr. Gyulai Ferenc, a tápiószelei Agrárbotanikai Intézet főtanácsadója (2002 Növénytani és Növényélettani Tanszék),

Harsányi Imre, az Országos Tervhivatal elnökhelyettese (Vállalatgazdasági és Szervezési Intézet),

Dr. Hódossy Lajos, a kémiai tudomány kandidátusa, a Nitroil Vegyipari Termelő-fejlesztő Közös Vállalat fejlesztési csoportvezetője (1991/92., Vegyipari Műveleti Tanszék),

Dr. Horváth Pál főmunkatárs VIKI (Kémiai Technológia Tanszék),

Dr. Karaszi Mihály, a pápai Jókai Mór Közgazdasági Szakközépiskola igazgatója (2002 Tanácsadó, Továbbképző és Távoktatási Központ),

Dr. Kerényi Ervin, a kémiai tudomány kandidátusa, a Magyar Ásványolaj- és Földgáz Kísérleti Intézet tudományos főosztályvezetője (Szerves Kémiai Intézet),

Dr. Kerényi István, a kémiai tudomány kandidátusa, az Országos Gyógyszerészeti Intézet tudományos tanácsadója (Analitikai Kémia Tanszék),

Dr. Keszler József, a műszaki tudomány kandidátusa, a NEVIKI igazgatóhelyettese (Géptan Tanszék),

Kincses Gyula, a Péti Nitrogénművek ny. műszaki vezérigazgató-helyettese, (Szervetlen Kémiai Technológiai Intézet),

Dr. Kiss István, a Toxikológiai Kutató Központ tudományos igazgatója (1992/93 Kémiai Technológia Tanszék),

Dr. Kocsis Albert, a kémiai tudomány kandidátusa, a Villamosipari Kutató Intézet tudományos osztályvezetője (Szilikátkémiai és Technológiai Intézet),

Korcsog András ny. államtitkár (1989 Ásványolaj- és Széntechnológia Tanszék),

Dr. Kovács Imre, a Balluff Kft. laborvezetője (1992/93 Matematikai és Számítástechnikai Tanszék),

Körtvélyes István okl. vegyészmérnök, ipari miniszterhelyettes (Szervetlen Kémiai Technológiai Intézet),

Dr. Lengyel Zoltán tudományos tanácsadó (1989 Szerves Kémia Tanszék),

Dr. Marton Aurél, a kémiai tudomány kandidátusa, az MTA Analitikai Tanszéki Kutató Csoport tudományos főmunkatársa (1990/91 Analitikai Kémia Tanszék),

Dr. Mohai Jenő, a kémiai tudomány kandidátusa, a Veszprém Megyei Gyógyszertári Központ Gyógyszerellenőrző Laboratóriumának vezetője (Analitikai Kémia Tanszék)

Nagy István ny. tudományos tanácsadó (1992/93 Analitikai Kémia Tanszék),

Dr. Ormos Zoltán, a kémiai tudomány kandidátusa, az MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet tudományos osztályvezetője (Ásványtan Tanszék),

Péczeli Béla, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt vezérigazgató-helyettese (Vegyipari Műveleti Tanszék),

Dr. Pfeifer Gyula, a kémiai tudomány kandidátusa, a Nehézvegyipari Kutató Intézet tudományos osztályvezetője (Analitikai Kémia tanszék),

Dr. Rátosi Ernő okl. vegyészmérnök, a Dunai Kőolajipari Vállalat vezérigazgatója (Ásványolaj- és Széntechnológiai Intézet),

Dr. Ried József, a pszichológiai tudomány kandidátusa, a Dunai Kőolajipari Vállalat munkatársa (1990/91 Vállalati Vezetés és Gazdaságtan Tanszék),

Dr. Rózsa László, a Pannon Gabona Rt. üzletág vezetője (2002 Állatélettani és Takarmányozástani Tanszék),

Dr. Sarui Imre, a Kaposvári Élelmiszerellenőrző és Vegyvizsgáló Intézet igazgatója (Analitikai Kémia Tanszék),

Dr. Sárközi Dezső okl. vegyészmérnök, a GRÁNIT Csiszolókorong és Kőedénygyár vezérigazgatója (Szilikátkémiai és Technológiai Intézet),

Dr. Sisak Attila, az MTA Petrolkémiai Tanszéki Kutató Csoport tudományos munkatársa (1990/91 Szerves Kémia Tanszék),

Dr. Szabó István tud. főmunkatárs (Szilikátkémiai és Technológiai Tanszék),

Szabó Zoltán, a Vegyiműveket Tervező Vállalat főszakértője (Vegyipari Műveleti Tanszék),

Szalay László, a Vegyipari Termelőeszközkereskedelmi Vállalat igazgatója (Vállalatgazdasági és Szervezési Intézet),

Dr. Szántó András, a kémiai tudományok kandidátusa, a Nehézvegyipari Kutató Intézet igazgatója (Szervetlen Kémiai Technológiai Intézet),

Dr. Szántó András, az orvostudomány kandidátusa, a Veszprém Megyei Kórház osztályvezető főorvosa (Radiokémiai és Fizikai Intézet),

Dr. Szepesy László, a kémiai tudomány doktora, a BME tudományos tanácsadója (Vegyipari Műveleti Tanszék),

Székely Levente okl. kohómérnök, a Vasipari Kutató Intézet tudományos főosztályvezetője (Géptan Tanszék),

Szénási Tibor, a Tiszai Vegyi Kombinát műszaki vezérigazgató-helyettese (Szerves Kémiai Intézet),

Dr. Szörfi István, a Nitrokémia Ipartelepek jogügyi osztályvezetője (Vállalatgazdasági és Szervezési Intézet),

Dr. Terényi Gyula, a Magnezitipari Művek Kutatási Főosztálya vezetője (Szilikátkémiai és Technológiai Intézet),

Dr. Tóth Béla, a kémiai tudomány kandidátusa, az Ajkai Timföldgyár és Alumínumkohó igazgatója (Szervetlen Kémiai Technológiai Intézet),

Dr. Újhidi Aurél, a kémiai tudomány kadidátusa, az MTA MÜKKI tudományos főmunkatársa

Viziné dr. Orosz Anna okl. vegyész, a kémiai tudomány kandidátusa, az MTA Petrolkémiai Tanszéki Kutatócsoport tudományos főmunkatársa (Szerves Kémiai Intézet),

Dr. Wojnárovits Lászlóné, a kémiai tudomány doktora, tudományos főmunkatárs (1989 Szilikátkémiai és Technológiai Tanszék).

A „Pro Universitate Vesprimiensis" egyetemi emlékérem tulajdonosai

1974. *Dr. Polinszky Károly* akadémikus, egyetemi tanár, arany
1975. *Pap János,* a Veszprém Megyei Pártbizottság ny. első titkára, arany
1978. *Dr. Csűrös Zoltán* ny. egyetemi tanár, a Pedagógus Szakszervezet elnöke, arany
1979. *Dr. Fejes Tóth László* akadémikus, az MTA Matematikai kutatóintézet igazgatója, arany
1982. *Dr. Nemecz Ernő* akadémikus, a VVE tanszékvezető egyetemi tanára, arany
1987. *Körtvélyes István* ipari miniszterhelyettes, címzetes egyetemi docens, a VVE Baráti Körének elnöke, arany
1988. *Dr. Inczédy János* tanszékvezető egyetemi tanár, arany
1994. *Dr. Tamás Ferenc* egyetemi tanár, arany
1994. *Dr. László Alfréd* egyetemi docens, arany
1994. *Dr. Gaál Zoltán* tanszékvezető egyetemi docens, dékán ezüst
1994. *Dr. Bárdos Jenő* intézetigazgató, egyetemi docens, dékán, ezüst
1994. *Dr. Vassányi István* tanszékvezető egyetemi docens, kisezüst
1995. *Dr. Horváth Géza* egyetemi docens, dékánhelyettes, ezüst
1995. *Dr. Méray László* tanszékvezető egyetemi docens, arany
1995. *Dr. Sebestyén Attila* egyetemi docens, dékánhelyettes, ezüst
1995. *Dr. Bartha László* egyetemi docens, kisezüst
1995. *Dr. Kovács Kristóf* tudományos munkatárs, a Központi Nagyműszer Labor vezetője, kisezüst
1995. *Dr. Salamon Tamás* egyetemi docens, kisezüst
1996. *Dr. Bodor Endre* ny. egyetemi tanár, arany,
1996. *Dr. Deák Gyula* tanszékvezető egyetemi docens, ezüst
1996. *Rózsáné dr. Kis Erika* munkaügyi osztályvezető, ezüst
1996. *Dr. Bencze Lajos* egyetemi tanár, kisezüst
1996. *Dr. Horváth Attila* tanszékvezető egyetemi tanár, kisezüst

1996. *Horváth Miklós* csoportvezető, kisezüst
1997. *Straub Gyula* ny. egyetemi tanár, ezüst
1997. *Dr. Győrvári János* egyetemi docens, ezüst
1997. *Tóthné dr. Kurtán Zsuzsa* egyetemi docens, kisezüst
1997. *Dr. Tőrös Szilárd* egyetemi docens, kisezüst
1997. *Zsiborácsné Petró Mária* pénzügyi osztályvezető, kisezüst
1998. *Dr. Hlavay József* tanszékvezető egyetemi tanár, arany
1998. *Dr. Egyházy Tibor* egyetemi docens, ezüst
1998. *Nagyné dr. Stribl Tünde* osztályvezető, ezüst
1998. *Dr. Bognárné Sabjanits Angéla* hivatalvezető, kisezüst
1998. *Malkovicsné Városi Katalin* osztályvezető, kisezüst
1998. *Szabóné dr. Antal Edit* osztályvezető, kisezüst
1999. *Dr. Vass József* tanszékvezetőn egyetemi docens, arany
1999. *Dr. Kovács Zoltán* egyetemi docens, ezüst
1999. *Dr. Kun Szabó Tibor* egyetemi docens, ezüst
1999. *Gulyás Éva* tanácsos, kisezüst
1999. *Dr. Tamaska László* egyetemi adjunktus, kisezüst
1999. *Zetényi-Csukás Ágnes* egyetemi adjunktus, kisezüst
2000. *Dr. Jamniczky Árpád* egyetemi adjunktus arany
2000. *Dr. Bittner Péter* egyetemi docens ezüst
2000. *Dr. Wilde Lászlóné* egyetemi adjunktus ezüst
2000. *Tungli Józsefné* testnevelő tanár kisezüst
2000. *Dr. Próder József* egyetemi adjunktus kisezüst
2000. *Eniszné dr. Bódogh Margit* egyetemi adjunktus, kisezüst
2001. *Dr. Tímár Imre* tanszékvezető egyetemi docens, arany
2001. *Dr. Gergó Zsuzsanna* egyetemi docens, ezüst
2001. *Dr. Korim Tamás* egyetemi adjunktus, ezüst
2001. *Dr. Somlai János* egyetemi docens, kisezüst
2001. *Rohonyi István* nyelvtanár, kisezüst
2001. *Tóth Gábor* könyvtáros, kisezüst
2002. *Dr. Marton Gyula* egyetemi tanár, arany
2002. *Földiné dr. Polyák Klára* egyetemi docens, ezüst
2002. *Dr. Koltay László* egyetemi adjunktus, ezüst
2002. *Dr. Kraxner Lajos* egyetemi adjunktus, kisezüst
2002. *Németh János* testneveleő tanár, kisezüst
2002. *Sági Tamás* osztályvezető, kisezüst

A Veszprémi Egyetem Tanácsa

Dr. Gaál Zoltán	
Dr. Horváth Géza	
Dr. Földes Csaba	
Dr. Szabó Ferenc	
Dr. László Alfréd	
Dr. Brazsil József	
Dr. Bakos József	
Dr. Czuppon Károly	
Dr. Győri István	
Dr. Szentgyörgyi Szilárd	2003. február 28-ig
Zeténvi-Csukás Ágnes	2003. március 1-től
Dr. Kovács Zoltán	
Mayer Péter	
Dr. Friedler Ferenc	
Fodor Dénes	
Petőfiné Pál Zsuzsanna	
Rózsáné Dr. Kis Erika	
Dr. Gonczlik Mihály	
Horváth Miklós	
Dorn Tibor Dávid	
Sarkadi Károly	2003. április 2-ig
Farkas Péter	2003. április 3-tól
Lerner Zoltán	2003. március 20-ig
Pap József	2003. március 20-ig
Németh Krisztina	2003. március 20-ig
Jákfalvi Judit	2003. március 20-ig
Kovács Szilvia	2003. március 21-től
Futó Antal	2003. március 21-től
Fenyvesi Helga	2003. március 21-től
Tudós Gábor	2003. március 21-től
Csillag Zsolt	2003. március 21-től
Kupán Ádám	
Mihók Gábor	

Az Egyetemi Tanács állandó bizottságai

1. Gazdasági Bizottság

Dr. Gaál Zoltán rektor, a bizottság elnöke
Zsiborácsné Petró Mária titkár
Horváth Jenőné
Dr. Dublecz Károly 2002. április 31-ig
Dr. Hoffmann Sándor 2002. május 1-től
Dr. Salamon Tamás
Dr. Horváth Ottó
Dr. Tőrös Szilárd
Dr. Dallos András
Dr. Kovács Zoltán
Dr. Vass József
Dr. Matus József
Sarkadi Károly hallgató 2003. április 2-ig
Farkas Péter hallgató 2003. április 3-tól

2. Egyetemi Doktori Tanács

Dr. Rédey Ákos, a tanács elnöke
Dr. Friedler Ferenc
Dr. Gáborjányi Richárd
Dr. Liszi János
Dr. Major Iván
Dr. Mészáros Ernő
Dr. Mink János

Dr. Szabó Ferenc
Dr. Várnagy László
Dr. Horváth József
Dr. Sáringer Gyula
Dr. Török Ádám
Dr. Husvéth Ferenc
Dr. Bárdos Jenő
Dr. Bokor József
Dr. Buzás Gyula
Dr. Dohy János †
Dr. Kalló Dénes
Dr. Molnár Gábor
Dr. Nagy Béla
Dr. Németh Tamás
Dr. Paál Zoltán
Dr. Reisinger Péter
Dr. Szalai István
Dr. Tőrös Szilárd
Szabóné dr. Antal Edit titkár

3. Egyetemi Habilitációs Bizottság

Dr. Husvéth Ferenc, a bizottság elnöke
Dr. Rédey Ákos
Dr. Friedler Ferenc
Dr. Gáborjányi Richárd
Dr. Liszi János
Dr. Major Iván
Dr. Mészáros Ernő
Dr. Mink János
Dr. Szabó Ferenc
Dr. Várnagy László
Dr. Horváth József
Dr. Sáringer Gyula

Dr. Török Ádám
Dr. Bárdos Jenő
Dr. Bokor József
Dr. Buzás Gyula
Dr. Dohy János †
Dr. Kalló Dénes
Dr. Molnár Gábor
Dr. Nagy Béla
Dr. Németh Tamás
Dr. Paál Zoltán
Dr. Reisinger Péter
Dr. Lehoczky Éva titkár

4. Informatikai és Kommunikációs Bizottság

Dr. Kárpáti László, a bizottság ügyvezető elnöke
Királyné Varga Erzsébet, a bizottság titkára
Roósz Péter hallgató
Dr. Wilde Lászlóné
Pulai Gábor
Debreczeni István
Dr. Németh Zoltán
Dr. Pupos Tibor
Dr. Horváth Ottó
Dr. Friedler Ferenc
Csató Péter
Dr. Chován Tibor
Egyházy Tiborné dr.
Berke József
Tóth István
Dr. Kovács Kristóf
Kövecsesné Tóth Ágnes
Dr. Bognárné Sabjanics Angéla

5. Minőségbiztosítási Bizottság

Dr. Szabó István elnök
Gyimesi József
Dr. Németh Zoltán
Dr. Poór Zoltán
Dr. Matus József.
Dr. Somogyi Sándor
Dr. Kun-Szabó Tibor
Dr. Földes Csaba
Sarkadi Károly hallgató 2003. április 2-ig
Farkas Péter hallgató 2003. április 3-tól
Dr. Gerzson Miklós
Dr. Meszler János
Dr. Veress Gábor

6. Minőségellenőrző Bizottság

Dr. Veress Gábor elnök
Dr. Horváth György
Dr. Bartha László
Dr. Bálint András
Dr. Várnagy László
Dr. Szabó Imre László
Földiné Dr. Polyák Klára
Sarkadi Károly hallgató 2003. április 2-ig
Farkas Péter hallgató 2003. április 3-tól

7. Oktatási Bizottság

Dr. Kristóf János, a bizottság elnöke
Dr. Bognárné Sabjanics Angéla
Dr. Gerzson Miklós
Dr. Mihalovics Árpád

Dr. Meszler János
Dr. Németh Zoltán
Dr. Pupos Tibor
Dr. Szentgyörgyi Szilárd
Dr. Anda Angéla
Zetényi-Csukás Ágnes
Dorn Tibor Dávid hallgató
Farkas Péter hallgató
Mihók Gábor hallgató
Németh Krisztina hallgató 2003. április 20-ig
Csillag Zsolt hallgató 2003. április 21-től
Pataki Zsolt hallgató 2003. április 20-ig
Fenyvesi Helga 2003. április 21-től

8. Ügyrendi Bizottság

Dr. Szabó István, a bizottság elnöke
Dr. Győrvári János
Rajki László
Dr. Tőrös Szilárd
Dr. Matus József
Dr. Bittner Péter
Dr. Perkovits Géza
Dr. Pétervári András 2002. április 9-ig
Dr. Jakabos Dénes 2002. május 1-től
Dr. Dominich Sándor
Sarkadi Károly 2003. április 2-ig
Farkas Péter 2003. április 3-tól

A tanév története

Az 2002/2003-as tanév ünnepélyes megnyitására, az elsőéves hallgatók eskü- és fogadalomtételére *2002. szeptember 11-én* került sor az egyetem aulájában. Az ünnepségen megjelent *dr. Magyar Bálint* oktatási miniszter, és számos magas közjogi méltóság.

Az ünnepség alkalmával az 50 éve végzett vegyészmérnököknek Aranyoklevelet adott át *dr. Horváth Géza* dékán. Nevükben *Laár Tibor* mondott köszönő szavakat.

Ezen ünnepségen avatták tiszteletbeli doktorrá *dr. Bécsy Tamás* egyetemi tanárt. Átadásra kerültek a „Pro Universitate Vesprimiensi" emlékérmek. A „Veszprémi Egyetem Díszpolgára" kitüntető címet kapott *dr. Rátosi Ernő* nyugalmazott vezérigazgató.

Az Egyetemi Tanács *dr. Heil Bálint* nyugalmazott egyetemi tanárnak és *dr. Sáringer Gyula* akadémikusnak az egyetem érdekében kifejtett munkásságáért a Professor Emeritus címet adományozta. „Pedagógus Szolgálati Emlékérem" kitüntetésben részesült *dr. Győri Pál* ny. tanszékvezető testnevelő tanár.

Címzetes egyetemi magántanári, címzetes egyetemi tanári és címzetes egyetemi docensi oklevelek kerültek átadásra.

„Müller Vilmos Díj"-ban *Feil Balázs* V. évfolyamos vegyészmérnök szakos hallgató részesült.

Ezután esküt, illetve fogadalmat tettek az egyetem elsőéves hallgatói.

„Harsányi István" díjat kapott *Bognár Krisztina* műszaki menedzser szakos hallgató.

Július 1-i hatállyal a Köztársaság Elnöke 72/2002. (V. 28.) KE határozata alapján egyetemi tanárrá nevezte ki a a Gazdaságtudományi Önálló Intézetben *Lőrincné dr. Istvánffy Hajna* tudományos tanácsadót.

A Műszaki Informatikai és Villamosmérnöki Önálló Intézetben *dr. Kozmann György* egyetemi docenst, *dr. Szirányi Tamás* egyetemi docenst.

A Tanárképző Karon *dr. Kovács Árpád* tudományos tanácsadót, *dr. Padisák Judit* tudományos tanácsadót, *dr. Zsolnai József* tudományos főmunkatársat.

Augusztus 20-i ünnepség alkalmából Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkereszt kormánykitüntetésben részesült *dr. Bakonyi Károly* ny. tudományos főmunkatárs, Trefort Ágoston-díj kitüntetésben részesült *Horváth Jenőné* gazdasági főigazgató, Veszprém Megyei Jogú Város Közgyűlése Pro-Meritis Emlékérmet adományozott *dr. Marton Gyula* egyetemi tanárnak.

Szeptember 12-én adták át az Egyetemi Könyvtár Hallgatói Számítástechnikai Laborját. A labor az Oktatatási Minisztérium „Elektronikus Információs Szolgáltatás program"-ja keretében a „Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program" támogatásával jött létre.

Szeptember 26-27-én „Stabilitás és intézményrendszer az agrárgazdaságban" címmel került megrendezésre a Georgikon Mezőgazdaságtudományi Karon a 44. Georgikon Napok tudományos konferencia, ahol előadóként szerepelt többek között *Mészáros Gyula,* a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium közigazgatási államtitkára, *Balázs Somogyi,* a Burgenlandi Agrárkamara titkára, *Ernst Zimmerl* az Osztrák Nagykövetség mezőgazdasági követe, *Ebele Ferenc,* a Magyar Agrárkamara főtitkára és *Rieger László,* az Agrárintervenciós Központ elnöke.

Október 1-jén tanszékvezetői megbízást kapott *dr. Lengyel Zsolt* egyetemi tanár a Tanárképző Kar Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékre, egyetemi docensi kinevezést kapott *dr. Zsinka László* ügyvivő szakértő a Nemzetközi Gazdaságtan Tanszékre, valamint *dr. Fülöp Péter* egyetemi adjunktus a Közgazdaságtan Tanszékre, egyetemi docensi kinevezést kapott a Mérnöki Kar Fizika Tanszékére *dr. Németh Csaba* egyetemi adjunktus.

Október 16-17-én zajlott le a Georgikon Mezőgazdaságtudományi Karon az idei 24 órás Gazdász Marathon.

Október 30-án Nagykanizsán, november 7-én Veszprémben, és *november 8-án* Keszthelyen tartották meg a Nyílt Napokat, ahol a középiskolások tájékozódhattak az Egyetemen folyó képzésekről, felvételi lehetőségekről.

November 6-án a Tudomány Napján ünnepélyes Egyetemi Tanácsülést tartottak az Aulában. Az ülést *Keviczky László* akadémikus, az MTA alelnöke nyitott meg. A konferencia teremben Honoris causa doktorok tartottak előadást: *dr. Bécsy Tamás* „A drámáról 2002-ben" címmel, *dr. Fésüs László* „Biotechnológiai forradalom a XXI. Század állattenyésztésében" címmel, és *dr. Rabó Gyula* „A modern zeolit kémia és technológia felfedezése" címmel.

November 11-12-én tartotta Keszthelyen a Georgikon Mezőgazdaságtudományi Karon a Journal of Central European Agriculture online nemzetközi tudományos folyóirat szokásos éves nemzetközi értekezletét. Az eseményen a horvát, a szlovák, a cseh és a keszthelyi képviselők jelentek meg.

December 11-én Déri Márta Emlékülést és szoboravatót tartottak az Aulában. Az egyetem vezetősége elhatározta, hogy az Aulában szobrot állít az egyetem arculatformáló, iskolateremtő professzorainak. A nagy egyéniségek Panteonjának első alakja Déri Márta, aki 19 évig a Szilikátkémiai Technológia Tanszék vezetője volt.

December 13-án dr. Földes Csaba tanszékvezető egyetemi tanár, dékán átvette a Magyar Tudományos Akadémia 2002. évi Nívódíját, amelyet a német-magyar és magyar-német szótársorozatért *dr. Uzonyi Pál* tanszékvezetővel (ELTE) közösen kapott.

December 14-én ünnepi közgyűlésen iktatták be hivatalába *dr. Mészáros Ernő* akadémikust, a Veszprémi Egyetem professzorát a Veszprémi Akadémiai Bizottság (VEAB) új elnökét. A bizottság új alelnöke *dr. Friedler Ferenc,* a Veszprémi Egyetem professzora, új tudományos titkára *dr. Vondervisztt Ferenc,* a Veszprémi Egyetem docense.

December 17-én dr. Horváth Géza, a Mérnöki Kar dékánja Polinszky-díjban részesült.

December 20-án a karácsonyi fogadáson hatodik alkalommal kerültek átadásra a Veszprémi Egyetemért Szolgálati Emlékérmek. A kitüntetésben részesültek: *Balázs István,* a Műszaki Osztály energetikus-rendésze, *Janó*

Istvánné, az Analitikai Kémia Tanszék gazdasági ügyintézője, *Rajki Lászlóné,* az Általános és Szervetlen Kémia Tanszék technikusa, *Szalóky Zsuzsanna,* a Számítástudomány Alkalmazása Tanszék műszaki ügyintézője és *Topár Lajos,* a Logisztikai Csoport csoportvezetője.

A Magyar Kultúra Napján, *dr. Speier Gábor* egyetemi tanár Szent-Györgyi Albert Díjban részesült.

Január 1-től a Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar Kari Tanácsa javaslatát figyelembe véve az Egyetemi Tanács kettéválasztotta az Állattani és Toxikológiai Tanszéket Állattan Tanszékre és Higiéné Tanszékre, Talajtani és Vízgazdálkodási Tanszéket Talajtan és Agrokémia Tanszékre, valamint Meteorológia és Vízgazdálkodás Tanszékre, Gazdaságmatematika, Statisztika és Informatika Tanszéket Matematika Tanszékre valamint Statisztika és Informatika Tanszékre.

A Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar dékánja javaslatát is figyelembe véve tanszékvezetői megbízást kapott a Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar Állattan Tanszékére *dr. Kondorosy Előd* egyetemi docens, Higiéné Tanszékére *dr. Várnagy László* egyetemi tanár, Meteorológia és Vízgazdálkodás Tanszékére *dr. Anda Angéla* egyetemi tanár, Matematika Tanszékére *Székelyné dr. Kirkovits Magdolna* egyetemi docens, valamint Statisztika és Informatika Tanszékére *dr. Kardos Zoltánné* egyetemi tanár.

Január 1-től a Gazdasági Műszaki Főigazgatóságon belül létrejött a Keszthelyi Logisztikai Csoport. A Csoport szervezetileg a Kereskedelmi Osztályhoz tartozik. A Logisztikai Csoport a raktári és gépjármű csoport feladatainak összevonásával került kialakításra. A csoport vezetésére *dr. Kárpáti László* kapott megbízást.

Január 4-én Dióssy László, Veszprém Megyei Jogú Város polgármestere, *Kuti Csaba,* Veszprém Megyei Közgyűlés elnöke és *dr. Gaál Zoltán* rektor együttesen adott újévi fogadást az egyetem Aulájában.

Január 15-én Manbir Singh India magyarországi nagykövete látogatást tett egyetemünk rektoránál, a jövőbeni együttműködés egyeztetési lehetőségeinek megbeszélése céljából.

Januárban a Tempus Közalapítvány újjáalakította Socrates Tanácsadó Bizottságát és *dr. Husvéth Ferenc* tanszékvezető egyetemi tanárt a Bizottság tagjai sorába választotta.

Januárban az Oktatási Minisztérium engedélyezte a 6 féléves főiskolai szintű programozó matematikus, valamint a 6 féléves főiskolai szintű humán erőforrás menedzser szakok indítását.

Január 31-én zajlott le a II. Minőségügyi Konferencia az Egyetem Polinszky-termében.

Február 12-én a Magyar Kémikusok Egyesülete Veszprém megyei szervezetének tisztújító közgyűlésén *dr. Bakos József* egyetemi tanárt a megyei szervezet elnökévé, *dr. Szakácsné dr. Földényi Rita* egyetemi docenst a titkárává választották. Az egyesületben végzett kimagasló tevékenység elismeréseképpen „MKE Veszprém megyei emlékplakettet kapott *dr. Balogh Istvánné* tudományos főmunkatárs és *dr. Borszéki János* egyetemi docens.

Február 13-án avatták fel a Gazdaságtudományi Önálló Intézet nyelvi laboratóriumát az A/06-os tanteremben. A labor az Oktatási Minisztérium Szaknyelvoktatási Pályázatának elnyerésével és a MOL Rt. támogatásával jött létre.

Február 13-án a Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar hallgatói csapata a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdasági- és Élelmiszertudományi Karán Mosonmagyaróváron a Mezőgazdasági Könyvhónaphoz csatlakozó „Hagyományőrzés és vidékfejlesztés az agrárgazdaságban" témájú vetélkedőn II. helyezést ért el.

Február 22-én a Veszprémi Kampusz diplomaátadó ünnepséget tartott a januárban záróvizsgát tett hallgatók számára.

Február 28-án került megrendezésre egyetemünkön a XVII. Országos Turizmus Fórum, melynek fővédnöke *dr. Medgyessy Péter* miniszterelnök. volt. A rendezvényen a turizmus minden területéről képviseltették magukat szakemberek.

Március 1-én a Személyzeti Osztály keretén belül megalakult az Egészség-, Biztonság- és Környezetvédelmi Csoport.

Március 6-án ülésezett a Társadalmi Szenátus. A testület alapító okirata szerint évente választanak új elnököt. *Dr. Olti Ferenc* leköszönő elnököt *dr. Csapody Miklós,* a GE Hungary Rt. egyik vezetője váltotta fel.

Március 6-án az FDSZ XVI. Küldöttgyűlése újabb négy évre megválasztotta *dr. Tőrös Szilárdot* az FDSZ Országos Elnökségének tagjává.

Március 13-án a Veszprémi Egyetem Egyetemi Tanácsa *dr. Gaál Zoltán* egyetemi tanár és *dr. Szabó Ferenc* egyetemi tanár rektori pályázatáról döntött. A két fordulós szavazás eredményeként az Egyetemi Tanács *dr. Gaál Zoltánt* javasolta az oktatási miniszternek 2003. július 1-től 2007. június 30-ig terjedő időszakra a rektori kinevezésre.

Március 15-e alkalmából *dr. Huszti Ernő* tudományos tanácsadó a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt kitüntetést kapta.

Április 2-án a hallgatói képviselőtestületek az elkövetkezendő egy évre *Farkas Péter* ötödéves műszaki informatika szakos hallgatót választotta meg az egyetemi HÖK elnökének.

Április 5-én a Magyar Egyetemi-főiskolai Sportszövetség küldöttközgyűlésén az újonnan alakult elnökség tagjai sorába választotta *Bácskai Sándort,* a VE Testnevelési Tanszékének vezetőjét.

Április 5-én ünnepelte fennállásának 45. évfordulóját az egyetem „Végleges Kiváló Együttes" címmel kitüntetett Georgikon Néptáncegyüttese.

Áprilisban a Kaposváron megrendezett Agrártudományi OTDK-n a Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar hallgatói eredményesen szerepeltek.

Áprilisban Lőrincné dr. Istvánffy Hajna tanszékvezető egyetemi tanár és *dr. Gáborjányi Richard* intézetigazgató egyetemi tanár a Magyar Tudományos Akadémia 2003. évi közgyűlésén „Akadémiai Díj"-ban részesült.

Április 22-23-án tartotta ülését egyetemünkön az Országos Tudományos Diákköri Konferencia humán szekciója. Hallgatóink ezen konferencián is szép sikereket értek el. Április 25-én *Gaál Zoltán* rektor „Nagykanizsa Megyei Jogú Város Díszpolgára" kitüntető címet vett át *Litter Sándortól* Nagykanizsa polgármesterétől.

Április 30-án rendeztük meg Veszprémben a „Biztonságtudomány a minőségért" c. konferenciát.

Április 24-én a Georgikon Mezőgazdaságtudományi Karon tartotta kihelyezett ülését a Magyar Tudományos Akadémia Agrárszakosztálya.

Április 29-én rendezték meg a Stadionban a Veszprémi Petőfi Színház színészei és az Egyetem oktatói közötti sporttalálkozót „Világot jelentő deszkák és katedrák" címmel.

Április 30-május 2. között zajlott le az AKO, az egyetemi hallgatók és dolgozók vidám vetélkedője.

Május elején tartotta Veszprém városa a Gizella Napokat, melynek keretében *dr. Bárdos Jenő* tanszékvezető egyetemi tanár Gizella-díjat vett át.

A Rektori Tanács *május 6-i* ülésén egyetértett az Egyetem TV Közhasznú Társaság alapításával.

Május 7-én került megrendezésre a Veszprémi Egyetemen a „Karrier Napok és e-börze 2003" című rendezvény.

Május 14-én egyetemünkön volt a „Mindentudás Egyeteme" nyilvános televíziós felvétele, amelyen *dr. Mészáros Ernő* akadémikus tartott nagysikerű előadást.

Május 16-án negyedik alkalommal került megrendezésre a Balaton Regatta evezősverseny, senior-junior, férfi-női kategóriában. A sportrendezvényen bemutatkozott a Novák-Pulai evezőpáros.

Május hónapban az Egyetem női röplabda csapata NB I-be jutott.

Június hónapban a Gazdaságtudományi Önálló Intézet (szeptembertől Gazdaságtudományi Kar) 280, a Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar 237, a Mérnöki Kar 148, a Műszaki és Informatikai Önálló Intézet (szeptembertől Műszaki Informatikai Kar) 106, a Tanárképző Kar 224 diplomát adott át.

Egyetemi tanácsülések

Az Egyetemi Tanács az 2002/2003-es tanévben 9 ülést tartott.

Szeptember 26-i ülésén támogatta a Természetvédelmi szakmérnöki szakirányú továbbképzési szak alapítására, a Mezőgazdasági minőségügyi mérnöki egyetemi szintű alapképzési szak indítására, valamint a Gazdasági informatikai főiskolai szintű alapképzési szak indítására vonatkozó kérelmet. Döntött kitüntetési javaslatok felterjesztéséről. Létrehozta a Rektorválasztást Előkészítő Bizottságot. Elfogadta a Veszprémi Egyetem Arculati Kézikönyvét.

Október 24-i ülésén egyetértett a Rektori pályázati kiírás szövegével és az Oktatási Minisztériumba való felterjesztésével. Elfogadta a Veszprémi Egyetem beiskolázási stratégiájára, valamint az informatikai fejlesztésre vonatkozó előterjesztést. Egyetértett a Bölcsészet és társadalomtudományi Doktori Iskola létrehozásával, együttműködési megállapodások megkötésével.

November 26-i ülésén közfelkiáltással értett egyet a „Sebestyén Attila Emlékérem" alapításával és adományozási rendjével. Támogatta a Vendéglátó és szálloda főiskolai szintű, az Agrármenedzser főiskolai szintű, valamint a Kommunikáció egyetemi szintű szak indítását. Elfogadta a Veszprémi Egyetem Etikai Kódexét és az Egyetem tanulmányi fegyelmi helyzetéről szóló jelentést. Döntött AIFSZ képzések indításáról.

December 12-i ülésén egyetértett a Veszprémi Egyetem Nagykanizsai Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Kanizsa Felsőoktatásért Alapítvány között kötendő együttműködési megállapodással, valamint a Műszaki Informatikai és Villamosmérnöki Önálló Intézetnek Dunántúli Tehetséggondozó Központ alapítására vonatkozó kérelmével. Megtárgyalta a 2003. január 1-től életbe lépő Egységes Gazdasági Irányítási Rendszert.

Február 27-i ülésén elfogadta az Egyetem 2003. évi költségvetését, valamint a minőségügy éves programját. Támogatta az Egészség-, Biztonság- és Környezetvédelmi (EBK) Csoport létrehozását. Elfogadta a rektori

pályázatok eljárásrendjéről szóló tájékoztatót. Tárgyalt a Jövő-kutatócsoport létrehozásáról.

Március 13-i ülésén *dr. Gaál Zoltán* egyetemi tanárt választotta a Veszprémi Egyetem rektorának 2007. június 30-ig terjedő időszakra.

Március 27-i ülésén meghallgatta és elfogadta a dékáni beszámolókat. Négy rektorhelyettesi, valamint két dékáni tisztség betöltésére vonatkozó álláspályázati kiírással értett egyet. „Professor Emeritus" cím adományozását támogatta. Egyetértett a Queensland University of Technology-val kötendő együttműködési megállapodás megkötésével. Döntött a normatív kutatás finanszírozás felhasználásáról. Támogatta a Regionális Tudásközpont létrehozását, továbbá a Tanárképző Kar egyetemi szintű Politológia szak indítására vonatkozó előterjesztést. Elfogadta az SZMSZ 18. és 19. §-ának módosítására vonatkozó javaslatot, amely tartalmazza a Belső Ellenőrzési Csoport létrehozását és főbb feladatait, valamint a Személyzeti Osztály csoportokra tagozódását.

Április 24-i ülésén „Honoris Causa" címek, címzetes egyetemi docensi címek, valamint „Pedagógus Szolgálati Emlékérem" adományozásáról döntött. Támogatta a Rekreáció és gyógyturizmus valamint az Európa-tanulmányok szakirányú továbbképzési szak indítását. Tájékoztató jelleggel elfogadta „A Veszprémi Egyetem központi költségvetésen kívüli forrásból származó hallgatói ösztöndíjakra vonatkozó szabályzat"-át. Elfogadta az „Öregségi nyugdíjkorhatárt elért oktatók-kutatók továbbfoglalkoztatásának rendjéről szóló szabályzat módosítását. Áprilisi ülésén elfogadta még a Tanulmányi és vizsgaszabályzat módosítására, a Felvételi eljárás szabályzatának módosítására, valamint a Választási Szabályzat 1. §. (4) pontjának módosítására tett javaslatot. Támogatta AIFSZ képzések indítását.

Május 22-i ülésén elfogadta a Veszprémi és a Keszthelyi kampusz 2003/2004. tanév kollégiumi térítési díjára vonatkozó javaslatot, a 2002. évi gazdálkodásról, valamint a Tudományos Diákkör tevékenységéről szóló beszámolókat. Az Európa Pályázat Előkészítő Alap pályázati lehetőségeiről szóló tájékoztatót tudomásul vette. Javasolta a Tiroli Egészségügyi Informatikai és Műszaki Egyetemmel kötendő együttműködési megállapodás aláírását. Elfogadta a Műszaki Informatikai Kar Szervezeti és Működési Szabályzatát. Támogatta a Közgazdasági egyetemi szak (GTI) és a Filozófia szak (TK) indítását.

Június 19-i rendkívüli ülésén 2003. augusztus 1-i hatállyal: *dr. Olti Ferencet* informatikai, *dr. Kristóf Jánost* oktatási és akkreditációs, *dr. Rédey Ákos* stratégiai és *dr. Husvéth Ferencet* tudományos és nemzetközi rektorhelyettesé, továbbá 2003. szeptember 1-i hatállyal: a Gazdaságtudományi Karra *dr. Kovács Zoltánt* a Műszaki Informatikai Karra *dr. Friedler Ferencet* 4 évre dékánná nevezte ki. Megtárgyalta a Műszaki Kémiai Kutató Intézet a Kaposvári Egyetemről való átvételére vonatkozó előterjesztést és azzal egyetértett.

Döntött „Az egyetemi hallgatók részére nyújtható támogatások és az általuk fizetendő díjak" c. szabályzat módosításáról. Egyetértett az Alkalmazott Gépészeti Tanszék alapításával. Határozott a „Sebestyén Attila Emlékérem" adományozásáról. A hallgatók javaslatát is figyelembe véve, az emlékérmet első alkalommal *dr. Kovács Kristóf* tanszékvezető egyetemi docensnek javasolta.

Közalkalmazotti Tanács

Tagjai

Dr. Tőrös Szilárd egyetemi docens, elnök,
Dr. Matus József egyetemi adjunktus, elnökhelyettes,
Rajki László csoportvezető, elnökhelyettes,
Földiné dr. Polyák Klára egyetemi docens,
Dr. Gonczlik Mihály főmérnök,
Oravetz Dezső tanszéki mérnök,
Szöllőssyné Paller Annamária ügyvezető titkár,
Dr. Tóth Benedekné csoportvezető,
Varga Erzsébet tanszéki mérnök,
Dr. Wilde Lászlóné egyetemi adjunktus,
Zetényi-Csukás Ágnes egyetemi adjunktus.

A Közalkalmazotti Tanács ülései

2002. október 15.: A KT megvitatta a Georgikon Karon a tanszékstruktúra módosítására vonatkozó elképzeléseket. A területi elhelyezkedés és a személyi feltételek mérlegelése után a testület úgy határozott, hogy az átszervezést támogatja.

A Biztonságszervezési Osztály kialakításával kapcsolatban a KT egyetértett azzal, hogy az önálló szervezeti egység kialakítására szükség van, és javasolta, hogy a Biztonságszervezési Osztály a Főtitkársághoz tartozzon.

A harmadik napirendi pontban az elnök beszámolt arról, hogy a rektor úr felkérte a dékánokat, hogy értékeljék ki az oktatói-kutató teljesítményfelméréseket, s tegyék meg a szükséges lépéseket. Jelezte, hogy a rendszer bevezetésekor abban állapodtak meg, hogy a két éves felmérés eredményét megvizsgálják, s egyetemi szinten tárgyalnak a szükséges módosítá-

sokról, illetve a szempontok kialakításáról. A rektor úr a felvetéssel egyetértett, s a karoknak csak a szükséges kiértékelést adta feladatként.

A testület megvitatta az Etikai Kódex bevezetésének lehetőségét, és hangsúlyozta, hogy annak csak akkor van értelme, ha arra is garancia születik, hogy az mindenkire egyformán érvényes lesz. Ezt követően az elnök beszámolt arról, hogy tagja az egyetem Jövőkép Bizottságának, melyben 2008-2010-ig próbálják az egyetem jövőképét felvázolni.

2002. december 17.: A KT megvitatta a keszthelyi kampusz menzájának bérleti szerződésére kiírt pályázat történetét, majd a keszthelyi kollégák véleményének meghallgatása után úgy döntött, hogy az adott körülmények között Sárközi Írisz Judit pályázatát támogatja.

Ezt követően a KT és az FDSZ Szakszervezeti Bizottsága együttes ülés keretében értékelte a 2002. évben elért eredményeket és áttekintette a következő évben előttünk álló feladatokat.

2003. február 19.: A Közalkalmazotti Tanács második olvasatban tárgyalta az Egészség-, Biztonság- és Környezetvédelmi Csoport létrehozására vonatkozó előterjesztést, és örömmel nyugtázta, hogy többek között figyelembe vették a KT korábbi javaslatait is. A vélemények elhangzása után a tanács egyetértett abban, hogy minél előbb létre kell hozni a csoportot, és a törvény által meghatározottak szerint a minimálisan szükséges létszámot biztosítani kell.

Ezt követően a testület a keszthelyi „D" épületi büfé üzemeltetésére kiírt pályázat anyagát tekintette át, és egyhangúlag úgy döntött, hogy Tarnóczi Gáborné pályázatát támogatja.

Az elnök javaslatot tett az esedékes Érdekegyeztető Tanács ülésén megvitatandó kérdésekre. A javasolt tervezetet a tanács egyhangúlag támogatta.

A KT úgy döntött, hogy a hagyományoknak megfelelően meghallgatja a rektorjelölteket.

A testület a regisztrációs hét tapasztalatait megvitatta, kialakította a következő tanév időbeosztásával kapcsolatos véleményét, majd a saját ezévi munkatervét határozta meg.

2003. március 5.: A Közalkalmazotti Tanács külön-külön elbeszélgetett először *Szabó Ferenc,* majd *Gaál Zoltán* rektorjelölttel a KT és az egyetemi vezetés viszonyáról, együttműködéséről; az egyetemi dolgozók anyagi helyzetének javítására vonatkozó elképzeléseikről; vezetési elveikről, a tervezett szervezeti átalakításokról, valamint a környezetközpontú irányítási rendszer illetve a minőségbiztosítási rendszer bevezetésének feltételeiről.

Mindkét jelölt egyetértett azzal, hogy adjunk meg a dolgozóknak minden olyan természetbeni juttatást, amit a jogszabályok költségkímélő módon (adó- és TB-mentesen) lehetővé tesznek.

2003. április 22.: A Közalkalmazotti Tanács megvitatta az „Öregségi nyugdíjkorhatárt elért oktatók-kutatók továbbfoglalkoztatásának rendje" című szabályzat tervezetet, és úgy foglalt állást, hogy 62 éves kor alatt ne vonatkozzon senkire a szabályzat, mivel ellenkező esetben igazságtalanul érintheti azokat akik, már korábban igénybe vették a nyugdíjukat, azonban továbbra is dolgoznak, és célszerű a szabályzatot az összes egyetemi dolgozóra kiterjeszteni.

Az elnök tájékoztatta a testületet, hogy április 14-én összeült az Egyetemi Érdekegyeztető Tanács, ahol mindazokat a kérdéseket áttekintették, amelyeket javasoltak. Eredmény, hogy a dolgozók preventív egészségügyi szűrésére 3 millió forintot elkülönítenek a költségvetésben.

Matus József felvetette, hogy a dolgozók preventív szűrővizsgálatának előkészítésével egyidőben megoldást kellene találni a keszthelyi üzemorvosi rendelés kérdésére is.

A KT véleményezte a 2003. évi egyetemi költségvetés tervezetet, és megállapította, hogy az a gyakorlat folytatódik, hogy a karok és a kari jogállású intézetek költségvetése csökken az előző évihez képest. Úgy tűnik, hogy a maradékon kell osztozniuk, holott vannak olyan területek, ahol jelentősen megemelkednek a juttatások. Ez alapján még mindig nem lehet decentralizált gazdálkodásról beszélni. Felmerült, hogy a témaszámos tevékenységek elvonási mértékét felül kellene vizsgálni, s az SZMSZ mellékletét annak megfelelően átdolgozni.

A testület ezután áttekintette a következő Egyetemi Tanácsülés napirendi pontjait, és véleményezte az SZMSZ módosítására tett javaslatokat.

A Közalkalmazotti Tanács elnöke, elnökhelyettesei illetve képviselői folyamatosan résztvesznek az Egyetemi (és Kari illetve Önálló Intézeti) Tanács(ok), a Rektori Tanács, a Gazdasági és Fejlesztési Bizottság, az Ügyrendi Bizottság, az Oktatási Bizottság, az Informatikai Bizottság, a Minőségbiztosítási Bizottság, a Minőségellenőrző Bizottság, a Doktori és Habilitációs Tanács, a Diákcentrum Bizottság, a Bérbizottság, a Kitüntetési Bizottság, a Közjóléti Bizottság, a Közművelődési Bizottság, a Sportbizottság, a Közbeszerzési Bizottság és az „Egyetemünk" Szerkesztő Bizottsága munkájában.

A Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete

Az FDSz Veszprémi Egyetemi Szervezetének legmagasabb irányító és képviseleti szerve a Bizalmi Testület.

A szervezet munkájának operatív irányítója a Szakszervezeti Bizottság

Dr. Tőrös Szilárd egyetemi docens, SzB elnök,
Dr. Czuppon Károly tudományos munkatárs, SzB titkár,
Dr. Argyelán János egyetemi adjunktus, kari titkár,
Dr. Mihálykó Csaba egyetemi docens, kari titkár,
Dr. Martonné dr. Schmidt Erika egyetemi adjunktus,
Dr. Dallos András egyetemi docens,
Dr. Gergó Zsuzsanna egyetemi docens,
Rajki László csoportvezető,
Dr. Kun-Szabó Tiborné csoportvezető,
Kissné Jancsó Enikő nyelvtanár.

Állandó meghívottak

Dr. Salamon Tamás egyetemi docens, az SzB előző elnöke,
Dr. Vincze László egyetemi tanár, a Számvizsgáló Bizottság elnöke.

A szakszervezeti élet fontosabb eseményei

2002. szeptember 5.: Az elnök tájékoztatta a Szakszervezeti Bizottságot az elmúlt időszakban történtekről, valamint a vezetői manrézán szerepelt kérdésekről. A testület kialakította az Etikai Kódex bevezetésével kap-

csolatos álláspontját, valamint ismételten megerősítette azt a véleményét, hogy az oktatók-kutatók teljesítményfelmérésének eddigi adatait részletesen ki kell értékelni, és – a kari szintű intézkedések előtt – a szakszervezetnek és állami vezetésnek egyetemi szinten kell az elvárható teljesítményről és a tervezett intézkedésekről megállapodni.

Az SzB áttekintette a Munkavédelmi Szabályzat elkészítésével kapcsolatos további teendőket, és a Signál Biztosító Rt. szakszervezeti tagok biztosítására vonatkozó ajánlatát.

Ezt követően a testület döntött arról, hogy az újjáalakított Közművelődési Bizottságban a szakszervezetet továbbra is *Gergó Zsuzsanna* képviselje, a Gazdasági Bizottságban pedig a dékánhelyettesi kinevezést nyert *Dallos András* helyét *Mihálykó Csaba* töltse be.

Dallos András jelezte, hogy a budatavai üdülőbe a főszezonon kívül, azaz a tanítási időszakban, nem kell a dolgozóknak és családtagjaiknak belépőt venniük, ingyen mehetnek be az üdülő területére.

2002. október 18.: Az SzB rendkívüli ülésén hosszas vita után döntött arról, hogy milyen álláspontot kell képviselni a Bérbizottságban a szeptemberi béremeléskor a kötelező mértékű emelés után megmaradt illetmény elosztására vonatkozóan.

Az elnök ismertette az FDSZ előző napi országos elnökségi ülésén történteket, az OM politikai államtitkárának a költségvetési tárgyalásokról szóló tájékoztatóját.

2002. december 4.: A Bizalmi Testület döntött arról, hogy a szeptemberi béremelésekből adódó magasabb tagdíjbevétel miatt módosítja a szakszervezeti költségvetést, felemeli a segélykeretet és az eszközbeszerzésre fordítható összeget.

Czuppon Károly beszámolt az FDSZ Országos Választmányának üléséről, ahol Mang Béla helyettes államtitkár tájékozatta a jelenlévőket a nem túl biztató jövő évi kilátásokról. (2003-ban nem várható a bérek emelése, hiszen a 2002. szeptemberi béremelés tulajdonképpen egy előrehozott 2003. évi béremelés volt. Természetesen ezt a szakszervezet nem tudja elfogadni, minden létező fórumon határozottan visszautasítja.)

Az elnök jelezte, hogy kezdeményezte az Érdekegyeztető Tanács összehívását. A tárgyalás várható eredményeit a Kollektív Szerződésben is rögzíteni kellene; és számítani kell rá, hogy a Germanisztikai Intézet megalakítása miatt a rektor is kezdeményezni fogja a KSz módosítását.

2002. december 17.: Az FDSZ Szakszervezeti Bizottsága és a Közalkalmazotti Tanács együttes ülés keretében értékelte a 2002. évben elért eredményeket és áttekintette a következő évben előttünk álló feladatokat.

2003. január 29.: A Szakszervezeti Bizottság ülésének első napirendi pontjaként *Martonné Schmidt Erika* SzB-tag közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetése tárgyában foglalt állást. A testület meghallgatta *Horváth Géza* dékán álláspontját, majd Martonné szempontjait, és ezt követően zárt ülésen titkos szavazással egyhangúlag úgy döntött, hogy nem ért egyet *Martonné Schmidt Erika* határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetésével.

A bizottság ezután – a Bizalmi Testület ülésének előkészületeként – áttekintette a szakszervezet 2002. évi költségvetésének tényszámait, valamint a 2003. évi költségvetés tervezetét, és javaslatot dolgozott ki a szakszervezeti tulajdonú eszközök kölcsönzésének szabályaira.

A testület ezt követően megvitatta, hogy az Érdekegyeztető Tanács ülésén milyen témakörökben kellene megegyezésre jutni az állami vezetéssel, majd egyéb aktuális működési ügyeket (étkezési jegyek címlete, az egyetemi orvosi és fogorvosi rendelő működése, stb.) tárgyalt.

2003. február 24.: A Bizalmi Testület ülésén *Czuppon Károly* titkár ismertette a 2002. évi költségvetés tényszámait, és megindokolta a jóváhagyott eredeti költségvetéstől való eltéréseket. *Vincze László,* a számvizsgáló bizottság elnöke értékelte a SzB gazdálkodását. A beszámolót és korreferátumot a testület elfogadta.

A BT mérlegelte a Signal Biztosító Rt-tól, és a Central Bróker Biztosítótól érkezett biztosítási ajánlatokat, és úgy döntött, hogy az utóbbit választja abban az esetben, ha a cég megbízhatósági vizsgálata pozitív, és a biztosítási díjhoz a szakszervezet országos központja is hozzájárul.

A testület ezt követően döntött a hévízi üdülés 2003. évi díjairól, az alanyi jogon járó szakszervezeti juttatások mértékéről, és elfogadta a szakszervezet 2003. évi költségvetését, valamint elfogadta a nagy értékű eszközök kölcsönzésével foglalkozó belső szabályzatot.

2003. március 10.: A Szakszervezeti Bizottság megvitatta a tavaly szeptember 1-től december 31-ig ideiglenes illetményemelésre fordított összeg további felhasználásának elveit, és úgy határozott, hogy az továbbra is 50 %-ban bértömeg, 50 %-ban pedig létszámarányosan kerüljön leosztásra

az illetménygazdálkodói szintre, és a keret felhasználható legyen továbbra is illetményemelésre, valamint üres álláshelyeken levő bér emelésére, esetleg új álláshely létesítésére. A rendszeresen többletmunkát végző kollégák munkájának elismerésére célszerű kereset-kiegészítésként megállapítani az emelés összegét.

Ezt követően *Tőrös Szilárd* tájékoztatta a testületet az országos Küldöttgyűlésen történtekről, és az új választások eredményéről.

2003. április 22.: A Szakszervezeti Bizottság meghallgatta *Czuppon Károly* tájékoztatóját az Országos Választmány üléséről. Ezt követően a testület megvitatta az „Öregségi nyugdíjkorhatárt elért oktatók-kutatók továbbfoglalkoztatásának rendje" című szabályzattervezetet, és mérlegelve a különböző korosztályok eltérő érdekeit úgy foglalt állást, hogy 62 éves kor alatt ne vonatkozzon senkire a szabályzat, mivel ellenkező esetben igazságtalanul érintheti azokat, akik már korábban igénybe vették a nyugdíjukat, azonban továbbra is dolgoznak. A kiegészítés szövegét a szabályzat tartalmának megfelelően kell pontosítani, illetve célszerű a szabályzatot az összes egyetemi dolgozóra kiterjeszteni.

A harmadik napirendi pontban az elnök az egyetemi költségvetés tárgyalása előtt tájékoztatta a testületet, hogy április 14-én összeült az Egyetemi Érdekegyeztető Tanács, ahol mindazokat a kérdéseket áttekintették, amelyeket javasoltunk. Eredmény, hogy a dolgozók preventív egészségügyi szűrésére 3 millió forintot elkülönítenek a költségvetésben. A vizsgálatokat előzetesen egyeztetett időpontban egy helyen végzik majd, mind Veszprémben, mind Keszthelyen. A nyugdíj- és egyéb önkéntes pénztárhoz történő munkáltatói hozzájárulásra ez évben nincs fedezet, azonban a Kollektív Szerződés módosításával – megengedő jelleggel – erre majd lehetőséget biztosítanak. A Bérbizottság működésével kapcsolatban egyetértettek azzal, hogy az illetménygazdálkodói szinteken is tudatosítani kell a bérbizottságok munkáját, mivel azok még a legtöbb esetben nem megfelelően, illetve egyáltalán nem működnek.

Az SzB véleményezte a 2003. évi egyetemi költségvetés tervezetet, és megállapította, hogy az a gyakorlat folytatódik, hogy a karok és a kari jogállású intézetek költségvetése csökken az előző évihez képest. Úgy tűnik tehát, hogy a maradékon kell osztozniuk, holott vannak olyan területek, ahol jelentősen megemelkednek a juttatások. Ez alapján még mindig nem lehet

decentralizált gazdálkodásról beszélni. Felmerült, hogy a témaszámos tevékenységek elvonási mértékét felül kellene vizsgálni, s az SZMSZ mellékletét annak megfelelően átdolgozni.

A testület ezután áttekintette a következő Egyetemi Tanácsülés napirendi pontjait, és véleményezte az SZMSZ módosítására tett javaslatokat.

2003. május 17.: A Szakszervezeti Bizottság a szakszervezeti tagok és családtagjaik részére kirándulást szervezett Bécsbe.

2003. június 3-20.: Az alapszervezetünk csatlakozott a beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium megsegítése érdekében szervezett országos gyűjtési akcióhoz. A szakszervezeti csoportokban összegyűjtött adományt befizettük az alapítvány számlájára.

Az elmúlt tanévben a tagjaink részére az eddigi szolgáltatásokon felül (szakszervezeti könyvtár, babakocsi-, mérlegkölcsönzés, kedvezményes szállás Budapesten a Benczúr utcai Pedagógus Vendégotthonban, színház- és hangversenylátogatás stb.) újabbakat biztosítottunk. Vásároltunk egy evezős csónakot, amit Budataván a tagjaink ingyen használhatnak, vettünk kölcsönözhető digitális fényképezőgépet, videokamerát; és sikerült a hévízi szakszervezeti üdülőnket is részben felújítani.

A Szakszervezeti Bizottság tagjai folyamatosan résztvesznek az Egyetemi Tanács és Kari Tanácsok, az egyetemi és kari Bérbizottságok, a Gazdasági és Fejlesztési Bizottság, az Ügyrendi Bizottság, a Kitüntetési Bizottság, az Üdülési Bizottság, a Segélyezési Bizottság, a Lakásbizottság és a Közművelődési Bizottság munkájában.

Hallgatói Önkormányzat (HÖK)

Rövid történet

Az azóta többször módosított 1993. évi LXXX. Felsőoktatási Törvény megszületését követően a Hallgatói Tanács Hallgatói Önkormányzattá alakult, hogy törvény adta jogai folytán tovább erősítse a hallgatói érdekképviseletet az Egyetemen. A hallgatók ekkor még közvetlenül választották meg *Zenkovics Ferencet,* a Veszprémi Egyetem Hallgatói Önkormányzat első elnökét.

Szabó Péter Krisztián elnöksége alatt alakult meg a HÖK Külügyi Bizottság, és a HÖK választás őszről átkerült a tavaszi félévre. 1997 tavaszán választották meg *Ollár Tamást,* aki kialakította az egyetemi struktúrát követő kari önkormányzatok rendszerét. Az első kari önkormányzatok elnökei 1997 őszén kerültek megválasztásra.

Szonda Tamás elnöksége alatt a felsőoktatási intézmények integrációja során egyesült a Veszprémi Egyetem és a Pannon Agrártudományi Egyetem Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar. A GMK Hallgatói Önkormányzat elnöke ekkor *Tornai-Mátyás Zsolt* volt. Szintén *Szonda Tamás* elnöksége alatt kerültek kialakításra a Mérnöki Kar két diszciplínáját képviselő önálló oktatási egységek, a Gazdaságtudományi Önálló Intézet (GTI) és a Műszaki Informatikai és Villamosmérnöki Önálló Intézet (MIVI) 2001. január 1-jével. Ezzel párhuzamosan létrejöttek az önálló intézetek hallgatóit képviselő hallgatói önkormányzatok, a MIVIHÖK és a GTIHÖK.

Elnökök

1993.	*Zenkovics Ferenc*
1994.	*Mészáros Balázs*
1995-1997.	*Szabó Péter Krisztián*
1997.	*Ollár Tamás*
	MK: *Meiczinger Máté*
	TK: *Gál Péter*
1998.	*Szabó Ervin*
	MK: *Leé Dániel*
	TK: *Kovács Katalin*
1999.	*Dely Balázs*
	MK: *Szonda Tamás*
	TK: *Bálint Ivett*
2000.	*Szonda Tamás*
	Georgikon Mezőgazd. tud. Kar: *Tornai-Mátyás Zsolt*
	MK: *Szalay Csaba*
	TK: *Bálint Ivett*
2001.	*Gadár László*
	GMK: *Tornai-Mátyás Zsolt*
	MK: *Papp József*
	TK: *Unger Tamás*
	GTI: *Pataki Zsolt*
	MIVI: *Sarkadi Károly*
2002.	*Sarkadi Károly*
	GMK: *Dorn Tibor Dávid*
	MK: *Mihók Gábor*
	TK: *Németh Krisztina*
	GTI: *Pataki Zsolt*
	MIVI: *Farkas Péter*
2003.	*Farkas Péter*
	GMK: *Dorn Tibor Dávid*
	MK: *Futó Antal*
	TK: *Csillag Zsolt*
	GTK: *Fenyvesi Helga*
	MIK: *Tudós Gábor*

Szervezeti felépítés

A Veszprémi Egyetem Hallgatói Önkormányzat (VEHÖK) az Egyetem hallgatóinak egyetlen demokratikus úton megválasztott érdekképviseleti szerve. Legfontosabb feladata és kitűzött célja a hallgatók érdekeinek képviselete, erősítése és érvényesítése az Egyetemi döntéshozatal valamennyi szintjén. A VEHÖK-nek tagja az Egyetem minden beiratkozott hallgatója. Őket képviselik képviselőtestületi üléseken, egyetemi/kari bizottságokban, döntéshozó szervezetekben az évente megválasztott hallgatói képviselők. A választások alkalmával minden hallgató választó és választható. A választások során a hallgatók megválasztják szakképviselőiket. A karok szakképviselői alakuló ülésükön megválasztják a kari HÖK elnököt, és tagokat delegálnak az Egyetemi Hallgatói Önkormányzatba (EHÖK). Az alakuló EHÖK ülés választja meg a VEHÖK elnökét, aki felelős a kari önkormányzatok működésének összefogásáért, és adott esetben egy személyben képviseli a teljes hallgatóságot.

Keszthelyi székhellyel működik a Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar Hallgatói Önkormányzata (GMKHÖK), veszprémi székhellyel a Gazdaságtudományi Kar Hallgatói Önkormányzat (GTKHÖK), a Műszaki Informatikai Kar Hallgatói Önkormányzat (MIKHÖK), a Mérnöki Kar Hallgatói Önkormányzat (MKHÖK) és a Tanárképző Kar Hallgatói Önkormányzat (TKHÖK).

Egyetemi szinten a hallgatók legfelsőbb érdekképviseleti szerve az EHÖK, karonként a legfelsőbb érdekképviseleti szerv a Kari Hallgatói Önkormányzat. Két EHÖK képviselőtestületi ülés között az Elnökségnek döntési jogköre van, melynek tagjai az EHÖK elnökhelyettesei valamint a kari HÖK-ök elnökei.

A Hallgatói Önkormányzat választott képviselőin keresztül – a Felsőoktatási Törvény által biztosított jogainak megfelelően – egyharmados arányban szavazati joggal képviseli a hallgatókat az Egyetemi Tanácsban, a Kari Tanácsokon, valamint – legalább egy fővel – minden állandó és ad hoc bizottságban.

A Hallgatói Önkormányzat működésének rendjét az egyetemi hallgatókból álló Ellenőrző Bizottság felügyeli.

A Veszprémi Egyetem Hallgatói Önkormányzat legfontosabb feladatai

– Érdekképviselet, érdekérvényesítés és érdekerősítés.

– A hallgatók részére nyújtható támogatásokról és az általuk fizetendő díjakról szóló döntésekben való részvétel.

– Rendszeres Szociális Támogatás rendszerének működtetése, pályázat kiírása, pályázók rangsorolása, pontrendszer meghatározása.

– Rendkívüli Szociális Támogatás odaítélése.

– A tanulmányi ösztöndíjak meghatározásában való részvétel.

– A Kiemelt Ösztöndíjjal kapcsolatos döntésekben való részvétel, egyetértési jog.

– Részvétel a kollégiumok működtetésében.

– Felügyelni az oktatói munka hallgatói véleményezésének rendszerét.

– Pályázat alapján öntevékeny csoportok támogatása.

– Kapcsolattartás a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájával.

– Szolgáltatás és rendezvényszervezés.

– A rendszeres hallgatói rendezvények (Veszprémi Egyetemi Napok, AKÓ, Gólyatábor, Gólyabál, stb.) megrendezése.

– Kapcsolattartás – a HÖK Külügyi Bizottságon keresztül – kapcsolattartás külföldi Egyetemekkel és hallgatókkal; külföldi ösztöndíj pályázatok figyelése és közvetítése a hallgatók felé; a külföldi hallgatók beilleszkedésének segítése.

A Hallgatói Önkormányzat irodái

Veszprémi Kampusz

8200 Veszprém, Egyetem u. 10. „B" épület II. emelet
Telefon/fax: (88) 429 002

Keszthelyi Kampusz

8360 Keszthely, Deák Ferenc u. 16. „A" épület II. emelet
Telefon: (83) 316-337 ; fax: (83) 510-167
8360 Keszthely, Festetics Gy. u. 5. Pethe Ferenc Kollégium földszint
Telefon: (83) 310 290

A Hallgatói Önkormányzat Képviselőtestületének tagjai 2003. márciustól 2004. márciusig

Elnök: *Farkas Péter*
Elnökhelyettesek:
Általános elnökhelyettes: *Csillag Zsolt*
Szociális ügyekért felelős elnökhelyettes: *Simon Krisztián*
Gazdasági ügyekért felelős elnökhelyettes: *Fenyvesi Helga*

Gazdaságtudományi Kar Hallgatói Önkormányzat Képviselőtestületének tagjai

Elnök: *Fenyvesi Helga*
Elnökhelyettes: *Vajai Viktória*
Tagok:
Gazdálkodási: *Balogh Bence*
Gazdálkodási: *Németh Attila*
Idegenforgalmi és Szálloda: *Zsömle Balázs*
Közgazdász: *Vajai Viktória Judit*
Műszaki Menedzser: *Nád Lilla*
Műszaki Menedzser: *Rácz Bernadett*
Közgazdász kiegészítő levelező: *Sipos Eszter*

Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar Hallgatói Önkormányzat

Elnök: *Dorn Tibor Dávid*
Elnökhelyettesek: *Győri János, Zsittnyán Tamás, Gyenis Bernadett*
Tagok:
Általános agrármérnök I. évfolyam: *Járnecz Marianna*
Általános agrármérnök II. évfolyam: *Kugelmann Eszter*
Általános agrármérnök III. évfolyam: *Blaha Borbála*
Általános agrármérnök IV. évfolyam: *Kovács Szilvia*
Általános agrármérnök V. évfolyam: *Csalló Mónika*
Gazdasági agrármérnök I. évfolyam: *Szalay Ferenc*
Gazdasági agrármérnök II. évfolyam: *Móricz Ildikó Eszter*
Gazdasági agrármérnök III. évfolyam: *Lakics Orsolya*
Gazdasági agrármérnök IV. évfolyam: *Balogh Beáta*
Gazdasági agrármérnök V. évfolyam: *Nagy Ibolya*
Agrárkémikus agrármérnök III. évfolyam: *Horváth Petra*
Agrárkémikus agrármérnök IV. évfolyam: *Hegedűs Tibor*
Agrárkémikus agrármérnök V. évfolyam: *Babinszy Gergely*
Növényorvos I. évfolyam: *Molnár Hajnalka*
Növényorvos II. évfolyam: *Poczai Károly Péter*
Növényorvos III. évfolyam: *Juhász Mária*
Növényorvos IV. évfolyam: *Molnár Ildikó*
Növényorvos V. évfolyam: *Parczal Erik*
Informatikai statisztikus és gazdasági tervező I. évfolyam: *Lender Lajos*

Informatikai statisztikus és gazdasági tervező II. évfolyam: *Kovács Melinda*
Idegenforgalmi szakmenedzser I. évfolyam: *Mutz Ágnes*
Idegenforgalmi szakmenedzser II. évfolyam: *Posza Anett*
Kertészmérnök I. évfolyam: *Kiss Patrícia*
Környezetmérnök I. évfolyam: *Fejes Máté*

Mérnöki Kar Hallgatói Önkormányzat
Elnök: *Futó Antal*
Elnökhelyettes: *Wéninger László*
Tagok:
Vegyészmérnök: *Csépányi Bíró János*
Vegyészmérnök: *Balaskó Balázs*
Vegyészmérnök: *Nyeste János*
Környezettudományi: *Telekes-Guóth Zita*
Környezetmérnök: *Wéninger László*
Környezetmérnök: *Vargyai László*
Környezetmérnök: *Baráth Norbert*
Gépészmérnök: *Horváth Gábor*
Gépészmérnök: *Czéh Mátyás*
Anyagmérnök: *Raft András*

Műszaki Informatikai Kar Hallgatói Önkormányzat
Elnök: *Tudós Gábor*
Elnökhelyettes: *Mészáros Péter*
Tagok:
Műszaki Informatika: *Szente Zsuzsanna*
Műszaki Informatika: *Hucker Ferenc*
Műszaki Informatika: *Sóki Attila*
Villamosmérnök: *Csurgai Péter*
Villamosmérnök: *Mészáros Péter*

Tanárképző Kar Hallgatói Önkormányzat
Elnök: *Csillag Zsolt*
Elnökhelyettes: *Komáromi Attila*
Tagok:
Kémia-Környezettan: *Wagensommer Péter*

Informatika: *Simon Krisztián*
Német: *Németh Ákos*
Német: *Lenthy Péter*
Magyar: *Erdei Nóra*
Angol: *Komáromi Attila*
Angol: *Mészáros Anett*

Ellenőrző Bizottság tagjai
Rusvai Béla, Sarkadi Károly
Külügyi Bizottság tagjai:
Elnök: *Szücs Eszter Cecília*

A Hallgatói Önkormányzat munkatársai
Molnár Noémi titkárságvezető 2002. június 16-tól

Hallgatóknak szóló kiadványok

Egyetemünk (az Egyetem hivatalos lapja), Gesztenye, UV (művészeti lap), Embergép (technoművészeti magazin), Idomított betűk (szépirodalmi lap), Rizsa (elektronikus hallgatói lap)

Hallgatói rendezvények

Veszprémi Egyetemi Napok (VEN), AKÓ (24 órás vetélkedő), Gólyatábor, Gólyabál, Szakestek, Végzősök Bálja, Veszprémi Egyetemi Zenei Napok, Kultúr-Pince, InfoKocsma Balaton Regatta, koncertek, irodalmi estek, szakmai előadások, konferenciák, Tudományos Diákköri Konferenciák.

A tanév sportélete

A Veszprémi Egyetem testnevelése és sportja közel 50 éves múlttal rendelkezik. Az egyetem alapítását 1950-ben követte a Veszprémi Lombik Sport Kör megalakulása, majd 1952-ben a Testnevelés Tanszék létrehozása. Mindkét szervezeti egység célkitűzésében az egyetemisták testkultúrájának fejlesztését, sokoldalú gazdagítását fogalmazták meg.

A Testnevelés Tanszék az intézmény szerves részeként létrejöttének első pillanatától kezdve szervezte a testnevelés órákat és gondoskodott a testkultúrát fejlesztő programokról. A kötelező testnevelés mellett legfontosabb feladatnak a szabadidő kultúrált eltöltését fogalmazták meg, melyben a sportnak elsődleges szerepet szántak. A tanszék ugyanakkor nem zárkózhatott el az egyetemisták versenysport tevékenységének támogatásától. Ez mindenkor fontos szakmai feladatot jelentett a tanszék valamennyi oktatója számára.

A sportegyesület (jelenleg a Veszprémi Egyetemi Sport Club – VESC) az egyetem mellett működő önálló jogi státusszal rendelkező szervezet, melynek elsődleges szerepe a versenyszerű sportolás feltételeinek megteremtése. Gondoskodik a sportcsoportok és szakosztályok szervezeti kereteinek kialakításáról, az egyetemisták edzésének és versenyzésének szakmai irányításáról.

A Testnevelés Tanszék oktatói és a VESC elnöksége közösen munkálkodnak ebben a tanévben is az egyetemisták testedzésének, sportolásának szervezésén, a feltételek megteremtésén. Az elnökség személyi összetétele: *dr. Salamon Tamás* töltötte be az elnöki tisztet, *Kiss Levente* diákalelnök, *Bácskai Sándor* ügyvezető elnök és a tagok: *Németh János* egyetemi testnevelő tanár, *Horváth Miklós* és *Homola Judit* egyetemisták.

A VESC 12 szakosztályában és 17 sportcsoportjában közel 700 egyetemista sportolt. Az NB I-es férfi kosárlabda csapat mellett I. osztályúak lettek a röplabdás lányok is.

Kiemelt helyet foglalnak el vívóink és az OB I-ben szerepeltek tőrözőink, párbajtőrözőink.

Több csapatunk is szerepel az NB II-ben, illetve a megyei bajnokságokban. Itt oktatók és hallgatók együtt szerepelnek. Asztaliteniszezőink is évek óta indulnak a megyei bajnokságban.

A versenysport mellett eredményesen működtek a szabadidős sportcsoportjaink is. Különösen a futó-kocogó csoport ért el szép sikereket. A Szarvasűzők, illetve Rókaűzők futó váltóversenyén 1200 induló között mindkét helyszínen I. helyezést értünk el. Több erdei és országúti futóversenyen vettünk részt. Tájfutóink nem csak a részvételben, de a szervezésben is jeleskednek.

A hallgatók számára létesítményeinkben folyamatosan biztosítjuk a sportolást. Labdarúgás, ötlabda, röplabda, kosárlabda házibajnokságaink nagy tömegeket vonzottak résztvevőként és nézőként egyaránt. Sokan neveztek az atlétikai házibajnokságra, valamint a III. Egyetemkör Futóversenyre. Bekapcsolódtunk a MEFS küzdelmeibe is. Országos I. helyezést értek el:

Tóth Lívia, Bucsú Dénes, Kovács Tamás, Páli Kristóf, Cziráki Kytti atléták, valamint *Fodor Renáta* párbajtőröző. Második helyezést értek el: *Bertha Szabolcs, Sámpár Zoltán, Pápai Zsuzsa* atléták.

Ötödik alkalommal rendeztük a keszthelyi és veszprémi campusok közötti Balaton Regatta evezősversenyt. Közel 1000 érdeklődő szurkolása mellett négy kategóriában zajlottak a futamok. A hallgató fiúk, illetve lányok megnyerték az első alkalommal megrendezett országos speciális evezős bajnokságot is.

A VESC nem törekedhet az úgynevezett „nagy egyesület" pozícióra. A nagy jelző a sok hallgató bevonását jelenti, de minőségi fejlesztést csak nagyot átgondolt lépésekkel tervezhetünk. A rövid tájékoztató azt hiszem egyértelműen bizonyítja életképességünket.

MÉRNÖKI KAR

A Mérnöki Kar szervezeti felépítése

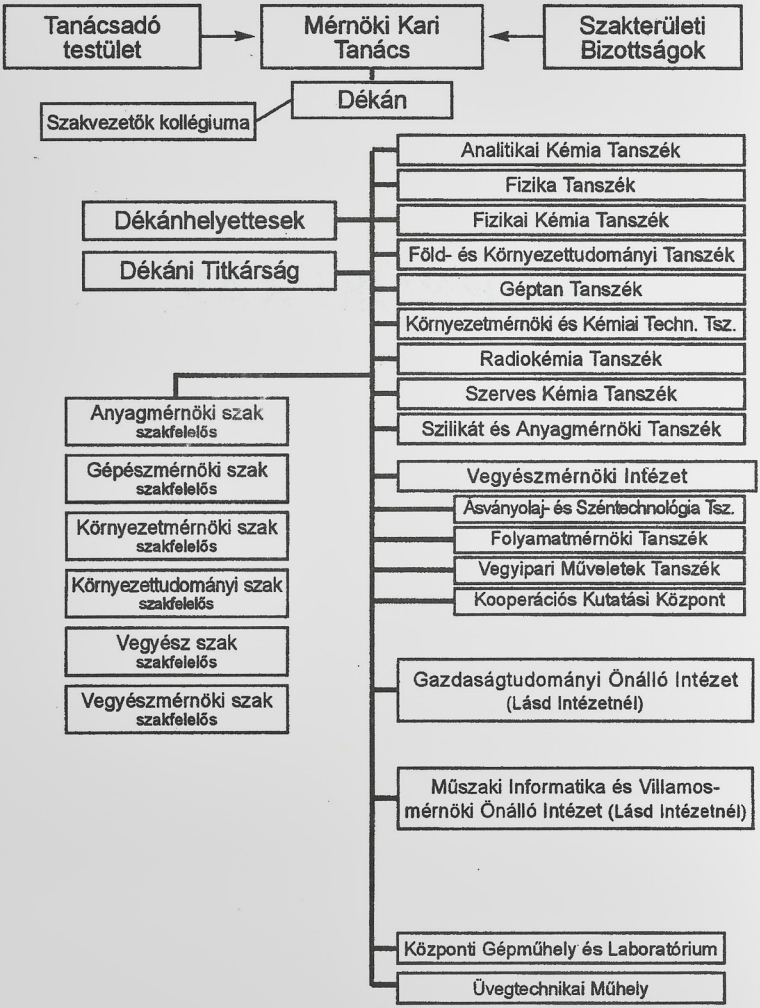

1. A Kar rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Budapesti Műszaki Egyetem által létesített Nehézvegyipari Kar 1949. szeptember 26-án kezdte meg működését 16 oktatóval és 107 hallgatóval, majd 1951-ben Veszprémi Vegyipari Egyetem néven önálló felsőoktatási intézménnyé vált. Az első műszaki doktorokat a Veszprémi Vegyipari Egyetemen 1959-ben avatták. A nappali képzés mellett 1956-ban megkezdődött az oktatás az esti tagozaton, majd 1962-től az esti helyett levelező vegyészmérnökképzés indult. 1971-ben bővült az oktatás profilja, az induló rendszermérnöki ágazat mellett, megkezdődött a Keszthelyi Agrártudományi Főiskolával együttműködve az agrárvegyészek oktatása. A fejlődés következő állomásaként 1973-ban szervező vegyészmérnöki szak indult. 1984 őszén a Veszprémi Vegyipari Egyetem és a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Karának együttműködésével megindult a Műszer- és Méréstechnikai szak, amit 1987-ben a gépész üzemmérnöki, majd 1988-ban a villamos üzemmérnöki szak indítása követett. A fejlődésben újabb fordulatot az 1990-es esztendő hozott. Megkezdődött a tanárképzés, a Veszprémi Vegyipari Egyetem Veszprémi Egyetem néven kétkarú egyetemmé vált, megalakult a Mérnöki és a Tanárképző Kar. A Mérnöki Karon 1991-ben a műszaki informatika szak indításával egy újabb mérnöki diszciplína jelent meg. A vegyészmérnöki oklevelet a FEANI és a brit Institute of Chemical Engineers is akkreditálta. Az 1992-ben megerősödött környezetmérnök képzés mellett 1994-ben alapított vegyész, valamint anyagmérnöki szakokkal szélesedett a Kar képzési profilja. Az 1993-ban indított műszaki menedzser szak a szervező vegyészmérnök képzés oktatási tapasztalatait is felhasználva széles területen alkalmazható műszaki vezetők képzését tűzte ki célul. A közgazdászképzés a Mérnöki Karon az 1996-ban alapított gazdálkodási, valamint az idegenforgalmi és szálloda szak indításával erősödött tovább.

A Veszprémi Egyetem Mérnöki Karán az oktatás nemzetközileg is elismert tudományos műhelyekben történik, ahol a graduális képzés fejlesztésével párhuzamosan akkreditált PhD programok indultak. A Karon folyó posztgraduális képzést a doktori programok mellett, a szakmérnök képzés egészíti ki. Emellett a Veszprémi Egyetem Mérnöki Karának oktatási szerkezetéhez – moduláris felépítésük és kreditrendszerű értékelésük miatt – szervesen kapcsolódnak az akkreditált iskolarendszerű felsőfokú szakképzések.

A Veszprémi Egyetem Mérnöki Kara célul tűzte ki, hogy hagyományait megőrizve új tudományterületek felé nyit, tudatosan vállalja, hogy minden-

kori szakemberképzését a társadalom igényeihez igazítja és a klasszikus tudományterületek ötvözésével a kor igényeit kielégítő, új típusú szakemberek képzését honosítja meg az országban, illetve a régióban, miközben továbbra is a műszaki, mérnöki tudományok egyik hazai központja marad. A Kar célkitűzései összhangban vannak mind az országos, mind a régió fejlesztési céljaival. A végzettek után folyamatosan érdeklődő vállalatok, intézmények ill. az elhelyezkedési adatok tanúsága szerint a munkáltatók igénylik a Kar által képzett szakembereket. A Kar szoros kapcsolatot tart fenn diplomásainak alkalmazóival. A kapcsolattartást az 1999-ben megalapított Tanácsadó Testület segíti.

2. A Mérnöki Kar vezetése

Mérnöki Kar dékánja

Dr. Horváth Géza tanszékvezető egyetemi docens
Dékáni Titkárság „B" épület I. em.
Telefon: (88) 426-049, (88) 422-022/4743, Fax: (88) 422-022/4631
Vegyipari Művelet Tanszék „B" épület I. em. 113. Tel./fax: (88) 421-905,
e-mail: horvatg@almos.venin.hu

Dékánhelyettesek

Dr. Dallos András egyetemi docens, tudományos és külkapcsolatok dékánhelyettes
Dékáni Titkárság „B" épület I. em.
Telefon: (88) 426-049, (88) 422-022/4746, Fax: (88) 422-022/4631
Fizikai Kémia Tanszék „C" épület I. em. 217, Telefon/fax: (88) 423-409
(88) 422-022/4423, e-mail: dallos@almos.vein.hu

Dr. Németh Zoltán egyetemi docens, oktatási és akkreditációs dékánhelyettes
Dékáni Titkárság „B" épület I em
Telefon: (88) 426-049, (88) 422-022/4746, Fax: (88) 422-022/4631
Radiokémia Tanszék „N" épület fszt. R25 Telefon/fax: (88) 427-681
(88) 422-022/4106, e-mail:nemeth@almos.vein.hu

3. A Kari Tanács névsora

2002. szeptember 1-től 2003. április 30-ig
Elnök: *Dr. Horváth Géza*

Hivatalból tag:
Mihók Gábor MK HÖK elnök

Vezető oktatók:
Dr. Bakos József
Dr. Bartha László
Dr. Dallos András
Dr. Hlavay József
Dr. Németh Zoltán
Dr. Rédey Ákos
Dr. Salamon Tamás
Dr. Szalai István
Dr. Szeifert Ferenc
Dr. Varga Kálmán

Nem vezető oktató:
Dr. Chován János Tibor

Egyéb foglalkoztatott:
Dr. Czuppon Károly

Hallgatók:
Kelemen Róbert (AM)
Czipó Balázs (GM)
Tóth Csaba (KM)
Nagy László (KTud)
Dóczi Szilárd (VM)
Csonka Róbert (V)

2003. május 1-től
Elnök: *Dr. Horváth Géza*

Hivatalból tag:
Mihók Gábor MK HÖK elnök

Vezető oktatók:
Dr. Bakos József
Dr. Bartha László

Dr. Dallos András
Dr. Hlavay József
Dr. Németh Zoltán
Dr. Rédey Ákos
Dr. Salamon Tamás
Dr. Szalai István
Dr. Szeifert Ferenc
Dr. Varga Kálmán

Nem vezető oktató:
Dr. Chován János Tibor

Egyéb foglalkoztatott:
Dr. Czuppon Károly

Hallgatók:
Mihók Gábor
Kéri Gábor
Tóth Csaba
Raft Balázs
Balaskó Balázs
Wéninger László

4. A tanév fontosabb, csak a Kart érintő eseményei

Az oktatómunka szervezettségének és hatásfokának javítása érdekében folytatódott a kari szintű oktatási minőségbiztosítási rendszer kidolgozása. Az elmúlt időszakhoz képest többszörösére növekedett az óra-ellenőrzés.

A 2002/2003. tanév felvételi eljárása a korábbi évek gyakorlatának megfelelően zajlott le lényegében zökkenőmentesen A felvételi ponthatárokat kis mértékű romlás jellemzi, mert csak így lehetett feltölteni a kar jóváhagyott felvételi kontingensét. Ezt figyelembe véve a Kar vezetése úgy határozott, hogy intenzifikálja a kari beiskolázás marketing-tevékenységét, növeli a kihelyezett nyílt napok számát, erősíti a beiskolázási propagandamunkáját. Első lépésben formai szempontból egységes arculatot kaptak a szakok tájékoztató kiadványai. Szakonként több ezer tájékoztató és általános felvételi tájékoztató készült el, amely a tanév során különböző rendezvények során

jutott el a pályaválasztókhoz. A Mérnöki Kar információs „web site"-je elérhetősége: http://www.vein.hu/mk. Az elmúlt tanév során több ezer látogató tekintette meg az oldalakat. Az e-mail útján érkező kérdések megválaszolása folyamatos, 48 órán belül, az oldalak frissítése kéthetenkénti rendszerességgel történik.

A Mérnöki Kar nappali tagozatos hallgatóinak (főiskolai, egyetemi) létszáma 1228 fő. A 2002/2003. tanévben is folyamatosan jelen van képzési kínálatunkban az AIFSZ képzés.

Az 1999/2000 tanév során fogalmazódott meg konkrétan a Mérnöki Kar „harmadolása", mint lehetséges fejlesztési alternatíva. A jövőbeli „Informatikai Kar" és a „Gazdaságtudományi Kar" kiépítéseként az adekvát intézetek fokozatos önállósítását tűztük ki célul.

Ezen elképzelés 2001. január 1-vel realizálódott. A két kivált intézet: Műszaki Informatikai és Villamosmérnöki Önálló Intézet és a Gazdaságtudományi Önálló Intézet. Ilyen szervezeti felépítéssel végezte munkáját a Mérnöki Kar a 2002/2003-as tanévben is..

Ennek megfelelően alakultak a Mérnöki Kar hallgatóira, tanszékeire és szakjaira vonatkozó adatok.

A Kar hallgatói közül 23 fő tartott előadást az Intézményi Tudományos Diákköri Konferencián, ahol szép helyezéseket értek el.

5. A Dékáni Titkárság dolgozói

Veres Krisztina dékáni titkár.

Badáczi Károlyné ügyintéző (1979), Miniszteri Dicséret (1988), Veszprémi Egyetem Szolgálatáért Emlékérem (1998).

ANALITIKAI KÉMIA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A tanszék vezetője 1950-től 1963-ig *Straub Gyula* egyetemi tanár, 1963-tól 1970-ig *dr. Pungor Ernő* egyetemi tanár, 1970-től 1990. jún. 30-ig *dr. Inczédy János* egyetemi tanár, 1990. júl. 1-től 1991. jún. 30-ig *dr. Liszi János* egyetemi tanár volt. 1991 júl. 1-től megbízott tanszékvezetőként *dr. Hlavay József* egyetemi docens vezette a tanszéket 1992. jún. 30-ig, 1992. júl. 1-től *dr. Mink János* egyetemi tanár a tanszék vezetője.

A tanszék az I. épület IV. emeletén, illetve az A. épület I. emeletén található. Telefonszám: (88) 421-869.

2. A tanszék oktatói

Dr. Mink János okleveles vegyész (Moszkvai Állami Lomonoszov Egyetem, 1963), tanszékvezető egyetemi tanár (1992), a kémiai tudományok doktora (1980), az ELTE Általános és Szervetlen Kémiai Tanszékének c. egyetemi tanára (1982), az MTA Kémiai Kutatóközpont Izotóp- és Felületkémiai Intézet Spektroszkópiai Osztályának vezetője, tudományos tanácsadó. Az MTA Veszprémi Analitikai Kémiai Tanszéki Kutatócsoport vezetője (1992). Az előzetesen jóváhagyott „Anyagtudományok és technológiák" PhD iskola vezetője. A Croatica Chemica Acta (Zagreb), a Canadian Journal of Applied Spectroscopy (Québec), a Vibrational Spectroscopy (Elsevier, Amsterdam) és a Spectroscopy Letters (Marcel Dekker, New York), Asian Journal of Spectroscopy (India), Journal of Raman Spectroscopy (J. Willey) nemzetközi folyóiratok szerkesztőbizottságának tagja. A Spectrochimica Acta magyar kiadványának egyik szerkesztője (1992). Az MTA Molekulaspektroszkópiai

Albizottságának elnöke (1991), a Magyar Kémikusok Egyesülete Fizikai Kémiai Szakosztályának elnöke (1992-96), az MTA Fizikai-kémiai és Szervetlen Kémiai Bizottságának, Lézerfizikai és Spektroszkópiai Bizottságának, Anyag- és Molekulaszerkezeti Munkabizottságának, Szervetlen Kémiai és Fémorganikus Munkabizottságának és az MTA VEAB Katalízis Munkabizottságának és a Kémiai Tudományok Osztálya Doktori Bizottságának tagja. A Digilab Cég (USA) külső szaktanácsadója és a Society for Applied Spectroscopy (USA) tagja. A Fizikai Kémia Korszerű Irányai c. sorozat könyvfejezetének nívódíjas szerzője (Moszkva, 1974), Fourier-díj tulajdonosa (Düsseldorf, 1982). Alexander von Humboldt Kutatási díj tulajdonosa (Bonn, 1994), az Osztrák Analitikusok Egyesületének Friedrich-Emich Érme kitüntetés (Bécs, 1995) és a Széchenyi Professzori Ösztöndíj tulajdonosa (1999). Az International Conference on Fourier Transform Spectroscopy Nemzetközi Program Bizottságának (1992-2001) az European Congress on Molecular Spectroscopy Nemzetközi Bizottságának (1993) International Conference on Raman Spectroscopy Nemzetközi Bizottságának (2000-től) tagja. Felsőfokú angol és orosz, alapfokú német nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Egyetem u. 1/D. III/12. Telefonszáma: (88) 325-532. *Oktatott tárgyak:* Anyagszerkezeti vizsgálatok, Környezetvédelem analitikája, Atom- és molekulaspektroszkópia, Felületkémia, Korszerű felületvizsgálati módszerek, Környezeti minták analízise, Vegyiari mérőrendszerek, Szakirányú PhD tantárgyak, Diplomalabor.

Dr. Inczédy János okl. vegyészmérnök (József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, 1946), egyetemi tanár (1970), professzor emeritus (1993), dr. techn. (1959), kémiai tudomány doktora (1966), MTA lev. tag (1993), a moszkvai Mengyelejev Egyetem díszdoktora (1981), aranydiplomás (BME, 1996). Az MTA Analitikai, az MTA Kémiai Környezettudományi Bizottságának, a Kémiai Technológiai és az Automatikus Elemzés Munkabizottságának tagja. A Talanta, a Magyar Kémiai Folyóirat, az ACH Models in Chemistry folyóiratok, a Comprehensive Analytical Chemistry könyvsorozat szerkesztőbizottságának tagja. Az OTKA Operatív Műszerbizottságának, a BME Vegyészmérnöki Kar Habilitációs és Doktori Tanácsának tagja. A IUPAC V. Diviziójának és V/1. Bizottságának tagja. A Magyar Kémikusok Egyesületének tiszteletbeli elnöke. Kiváló munkás (1949), a felsőoktatás kiváló dolgozója (1973), Állami díjas (1980), MTESZ díjas (1983), a Magyar Kémikusok Egyesülete „Than Károly" (1977), a Magyar Gyógyszerészeti Társaság „Schulek Elemér" (1987), a Pro Universitate Vespremiensis (1988) em-

lékérmének, az Antall József emlékplakett (Piarista Diákszövetség, 1995) tulajdonosa. Címe: 1111 Budapest, Budafoki út 45. II. 7. Telefonszáma: (1) 209-6939. E-mail: inczedy.ve.anal@starkingnet.hu. *Oktatott tárgyak:* Folyamatműszerezés.

Dr. Kristóf János okl. vegyészmérnök (VVE, 1974), egyetemi tanár (1974), a kémiai tudomány doktora (1995), habilitált doktor (1995), oktatási és akkreditációs rektorhelyettes (2002-). Az MTA Termoanalitikai Munkabizottságának és Spektrokémiai Munkabizottságának tagja, az MTA VEAB Átviteli Jelenségek Elméleti Alapjai Munkabizottságának titkára. A Magyar Rektori Konferencia Bologna Bizottságának tagja (2002-től), a Kémiai Informatikus Szak vezetője (2001-től). Széchenyi professzori ösztöndíjas (1997-2000). Nehézipari szakmai anyaggal bővített felsőfokú angol állami nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Vajda J. u. 10. Telefonszáma: (88) 429-336. *Oktatott tárgyak:* Kémiai analízis I-II., Termikus és mágneses módszerek, Modern felületanalitikai módszerek, Műszaki angol nyelv.

Dr. Borszéki János okl. vegyészmérnök (VVE, 1970), egyetemi docens (1977), a kémiai tudomány kandidátusa (1989). Kiváló Sportmunkáért Minisztertanácsi Kitüntetés (1988), MTA Spektrokémiai Munkabizottságának vezetőségének tagja, MTA VEAB Iparrégészeti és Archeometriai Munkabizottságának elnöke, MKE Spektrokémiai Társaság vezetőségének tagja, Anyagtudományok és technologiák Doktori iskola alapító belső tag. Középfokú német (1980), alapfokú orosz (1988), nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Cseri u. 14. *Oktatott tárgyak:* Anyagszerkezeti vizsgálatok, Atom- és molekulaspektroszkópia, Elemanalitika.

Dr. Felinger Attila okl. vegyészmérnök (VVE, 1985), egyetemi docens (1985), analitikai kémiai kutató-fejlesztő szakmérnök (1988), kémiai tudomány kandidátusa (1994), MTA doktora (2000), habilitált doktor (VE, 2001), az MTA Automatikus Elemzés Munkabizottságának tagja, az MTA Elválasztástudományi Munkabizottságának tagja, a Magyar Elválasztástudományi Társaság elnökségének és vezetőségének tagja. Az MTA Erdey László-díjának tulajdonosa (1989), az MTA VEAB „Az Év Kutatója" díjának tulajdonosa (1998), Széchenyi professzori ösztöndíjas (1998-2001). Felsőfokú angol (1994), középfokú francia (1990) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Lóczy L. u. 31/B. Telefonszáma: (88) 403-371. *Oktatott tárgyak:* Analitikai kémia, Anyagszerkezeti vizsgálatok, Folyamatműszerezés.

Dr. Hajós Péter okl. vegyészmérnök (VVE, 1971), egyetemi docens (1971) kémia/környezettudományi PhD (1997), Széchenyi Professzori ösz-

töndíjas (1999-től). Kiváló munkáért MM miniszteri kitüntetés (1982), a „Mestertanár" cím (2001) tulajdonosa, az Annali di Chimica – European Journal of Analytical and Environmental Chemistry szerkesztőbizottságának tagja, az International Ion Chromatography and Electrophoresis Symposium Series Tudományos Bizottságának választott tagja, a CNR Kromatográfiás Munkabizottságának (Torinói Egyetem) meghívott tagja, az MTA Elválasztástudományi Munkabizottságának tagja, az MKE Analitikai Szakosztálya Kromatográfiás Szakcsoportjának és a Magyar Elválasztástudományi Társaság vezetőségi tagja, a VEAB Méréstechnikai Szakbizottságának tagja, az Anyagtudományok és technológiák Doktori Iskola Tanácsának tagja. Természettudományos szakmai anyaggal bővített középfokú angol nyelvvizsga (1995). Címe: 8200 Veszprém, Egry J. u. 27. Telefonszám: (88) 429-944. *Oktatott tárgyak:* Analitikai elválasztási módszerek, Anyagszerkezeti vizsgálatok, Környezetvédelem analitikája, Kémiai analitikai számítások, Környezeti minták analízise, Kromatográfia, Mérés és irányítástechnika.

Dr. Pap Tamás okl. vegyészmérnök (VVE, 1974), egyetemi docens (1974), a kémiai tudomány kandidátusa (1991). Az International Chemometrics Society, az International Society for Flow Analysis, az MTA Analitikai Kémiai Bizottságának tagja, az MTA Automatikus Elemzés Munkabizottságának titkára, az MKE Automatikus Elemzés Szakcsoportjának vezetőségi tagja. A VSZK Barátság Érdemérem tulajdonosa (1985). Középfokú német (1976), alapfokú angol (1989) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Szabó köz 1. Telefonszáma: (88) 424-620. *Oktatott tárgyak:* Kemometria, Folyamatműszerezés, Mérőérzékelők és jelfeldolgozás I., II. és III., Minőségbiztosítás alapjai.

Dr. Martonné dr. Schmidt Erika okl. vegyészmérnök (VVE, 1966), egyetemi adjunktus (1970). Az FDSZ Veszprémi Egyetemi Bizottságának tagja. Középfokú német nyelvvizsga (1970). Címe: 8200 Veszprém, Veszprémvölgyi u. 21/A. *Oktatott tantárgyak:* Analitikai kémia I-II. Analitikai kémiai számítások, Kémiai analízis, A környezetvédelem analitikája, Mérés és irányítástechnika, Környezeti minták analízise, Bevezetés a kémiai kutatásba.

Osváthné dr. Pápai Zsuzsa okl. kémia-fizika szakos középiskolai tanár (ELTE, 1996), PhD ösztöndíjas (1996). Felsőfokú román (1991), középfokú angol (1996), alapfokú német (1999) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Kalmár tér 10. *Oktatott tárgyak:* Kémiai analízis számítási gyakorlat, Kémiai analízis laboratóriumi gyakorlatok.

Horváth Krisztián okleveles környezetmérnök (Veszprémi Egyetem, 2002), PhD ösztöndíjas (2002). Középfokú angol nyelvvizsga (2001), Ma-

gyar Elválasztástudományi Társaság tagja, Magyar Kémikusok Egyesülete, National Geographic Society tagja. Címe: 8200 Veszprém, Kőhíd u. 3.

Kállai Roland okl. anyagmérnök (VE, 2002), PhD ösztöndíjas (2002-). Középfokú német nyelvvizsga (1996). Címe: 8000 Székesfehérvár, Gáz u. 9/B.

3. A tanszék további dolgozói

Janó Istvánné tanszéki előadó (1970), *Varga Erzsébet* tanszéki mérnök (1973), okl. vegyész üzemmérnök (VVE, 1984), felsőfokú gombaismerő (Kertészeti Egyetem, Budapest, 1979), kiváló feltaláló kitüntetés arany fokozatának tulajdonosa (1986), *Ágh Péter* híradásipari technikus (1972), *Bajcsy Csilla* vegyésztechnikus (1967), Kiváló munkáért miniszteri kitüntetés (1985) tulajdonosa, *Bajnóczi Gyuláné* vegyésztechnikus (1978), *Szücs Tamásné* vegyésztechnikus (1973), *Törcsváryné Kovács Zsuzsanna* vegyésztechnikus (1977) (2002. dec. 31-ig), *Móring Mária* műszaki ügyintéző (1974) (2003. jan. 1-től).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Ion/folyadékkromatográfiás módszer fejlesztések alifás aminok, mono- és dikarbonsavak, halogenidek, oxoanionok és fémion-komplexek szimultán analízisére vezetőképességi detektálással. Az eluens kiválasztási és detektor tervezési rendszerek elmélete és gyakorlata az ion/folyadékkromatográfiában.

Szerves és szervetlen légköri szennyezők FTIR spektroszkópiai detektálása, nyílt fényutas (terepi) és laboratóriumi hosszú fényutas technikák segítségével.

Biológiai és orvosi diagnosztikai minták infravörös és Raman spektroszkópiai vizsgálata.

Katalizátor felületek a kemiszorbeált molekulák FTIR spektroszkópiai detektálása, különös tekintettel az FTIR emissziós mérésekre.

Festékrétegek és polimerek hő- és UV-fény hatására történő felületi degradáció követése FTIR és Raman spektroszkópiai módszerekkel.

Kvarcégők felületén lévő H_2O és OH csoportok, valamit a gázzárványokban lévő anyagok azonosítása FTIR mikrospektroszkópiával.

Jelfeldolgozás a műszeres analitikai kémiában (átlapoló csúcsok felbontása, zajszűrés), analitikai mérések statisztikai elemzése.

Retenciós mechanizmus, anyagátadás tanulmányozása folyadékkromatográfiában.

Preparatív kromatográfia optimalizálása, modellezése. Adszorpciós izotermák meghatározása.

Agyagásvány nanorétegek adszorpciós felületi tulajdonságainak vizsgálata FTIR és Raman spektroszkópiai módszerekkel. Interkalált kaolinok szerkezetkutatása szabályozott sebességű termoanalitikai vizsgálatokkal.

Elektrokatalizátorok, felületi bevonatok képződési mechanizmusának vizsgálata SIMS, TG-MS, FTIR (DRIFT) és emissziós IR módszerekkel.

Felületerősített Raman spektroszkópia alkalmazási lehetőségeinek kutatása a környezetvédelemben.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Alifás aminok ion/folyadékkromatográfiás elválasztásának kidolgozása dipoláris eluensek alkalmazásával

Anionos mátrixhatás egyensúlyi kémiai számítása, retencióra gyakorolt hatásának becslése

Ón-oxiddal stabilizált nemesfém-oxid alapú elektrokatalizátor filmek képződési mechanizmusának szisztematikus tanulmányozását végeztük el TG-MS, FTIR (DRIFT) és IRES módszerekkel.

Anyagásvány-szerves anyag komplexek tanulmányozása során aktív felületi centrumok azonosítására alkalmas spektroszkópiai módszereket dolgoztunk ki. Mechanokémiai úton részlegesen dihidroxilált kaolinok szerkezeti visszarendeződését vizsgáltuk termoanalitikai és FTIR módszerekkel.

A Tisza-projekt keretében szulfidos üledékek kénkiválási folyamatait tanulmányoztuk Raman mikroszkópiai módszerrel.

Heterogén kinetika szerepe kromatográfiában. Sokkomponensű kromatogramok statisztikai elemzése. Optimális kísérleti körülmények meghatározása preparatív kromatográfiában.

Adszorpciós izotermák meghatározása a kromatográfia inverz módszerével.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ANALITIKAI KÉMIAI TANSZÉKI KUTATÓCSOPORTJA

1. Az egység rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A kutatócsoport 1966 augusztusában létesült a Veszprémi Vegyipari Egyetem Analitikai Kémia Tanszékén. Kezdetben a Művelődésügyi Minisztérium támogatásával működött. 1969. jún. 1-től önállósult az MTA Veszprémi Analitikai Kémiai Tanszéki Kutatócsoportja néven. A csoport 1972-től 1979-ig az MTA Vegyipari Tanszéki Munkaközössége keretében működött; 1979. jan. 1-től ismét önálló a címben jelölt néven.

A kutatócsoport vezetője 1970-ig *dr. Pungor Ernő* tanszékvezető egyetemi tanár, 1990. jún. 30-ig *dr. Inczédy János* tanszékvezető egyetemi tanár, 1991. jún. 30-ig *dr. Liszi János* tanszékvezető egyetemi tanár, 1992. jún. 30-ig *dr. Marton Aurél* tudományos főmunkatárs, és 1992. júl.1-től *dr. Mink János* tanszékvezető egyetemi tanár.

2. Az egység kutatói

Dr. Mink János tanszékvezető egyetemi tanár, a kémiai tudomány doktora, a tanszéki kutatócsoport vezetője (Adatait lásd az Analitikai Kémia Tanszéknél).

Dr. Halmos Pál okl. vegyészmérnök (VE, 1974), tudományos főmunkatárs (1994), a kémiai tudomány kandidátusa (1994). Középfokú orosz (1979), középfokú angol (1985) nyelvvizsga. Címe: 8248 Nemesvámos, Pap István u. 28. Telefonszáma: (88) 505-770.

Dr. Horváth Erzsébet okl. vegyészmérnök (VVE, 1978), tudományos főmunkatárs (1981), PhD (VE, 1998). Címe: 8200 Veszprém, Vajda János u. 10. Telefonszáma: (88) 429-336. (2002. dec. 31-ig).

Hajba László okl. vegyészmérnök (VE, 1998), tudományos segédmunkatárs (2003). Középfokú német nyelvvizsga (1992). Címe: Molnaszecsőd, Kossuth u. 29. (2003. jan. 1-től).

Hren Brunó okl. vegyészmérnök (VE, 1995), tudományos munkatárs (2003). Középfokú orosz nyelvvizsga (1991). Címe: 8248 Nemesvámos, Pap István u. 9. (2003. jan. 1-től).

3. Az egység további dolgozói

Móring Mária műszaki ügyintéző (1974) (2002. dec. 31-ig), *Törcsváryné Kovács Zsuzsanna* vegyésztechnikus (1977) (2003. jan. 1-től).

4. Az egység tudományos kapacitása

Folyékony és szilárd halmazállapotú minták elemi összetételének meghatározása.

Mintaelőkészítés, szilárd minták roncsolása.

Hidrid-technika alkalmazása.

Lángatomabszorpciós, lángemissziós és induktív csatolású plazma optikai emissziós spektrometriás elemanalitikai meghatározások.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Mintaelőkészítő eljárások kidolgozása atomspektroszkópiai elemzésekhez. Környezeti minták toxikus elemeinek meghatározására szolgáló módszerek továbbfejlesztése. Kis koncentrációban jelenlevő nyomelemek dúsítás utáni meghatározása atomspektroszkópiai módszerekkel.

FIZIKA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Fizika Tanszék 1992-ben, a korábbi Radiokémia és Fizika Tanszék szétválásával alakult meg. A tanszék elsődleges feladata a fizikának, mint alaptárgynak, és a fizika egyes speciális fejezeteinek oktatása a Mérnöki Kar valamennyi szakán, valamint a Tanárképző Kar kémia, környezettan, számítástechnika szakos hallgatói számára. A fizika oktatása előadásokon, szemináriumokon és laboratóriumi gyakorlatokon történik. A tanszék oktatóinak többsége tudományos minősítéssel rendelkező fizikus vagy fizika szakos tanár. A Fizika Tanszéka szabadon választható tárgyak széles spektrumát biztosítja az érdeklődő hallgatók számára a statisztikus fizika, a nukleáris fizika és a biofizika tudományterületeken. A kísérleti és az elméleti fizika tanszékünkön művelt kutatási területein az érdeklődő hallgatók számára biztosítjuk a tudományos diákköri munka feltételeit. A Fizika Tanszék tudományos minősítéssel rendelkező oktatói részt vesznek az egyetem doktori iskoláinak munkájában, a Kémia Doktori Iskolán belül pedig a tanszék koordinálja a statisztikus termodinamikai kutatásokat.

A Fizika Tanszéken tudományos kutatás a statisztikus fizika, a biofizika, a nukleáris méréstechnika, a radioökológia, valamint a folyadékok és folyadékkristályok szerkezetének vizsgálata területén folyik. A kutatási témák többsége nemzetközi együttműködés keretében valósul meg. A tanszéknek több mint tíz külföldi egyetemmel, kutatóintézettel van kapcsolata.

A Fizika Tanszéket megalakulásától 2000 decemberéig *dr. Méray László* vezette, majd megbízott tanszékvezetőként *dr. Tóth József* irányította.

2001. július 1-től *dr. Szalai István* egyetemi docens a tanszékvezető. A tanszék az N-épület 2. emeletén található.

2. A tanszék oktatói

Dr. Szalai István okleveles fizikus (JATE, 1981), kutató-fejlesztő szakmérnök (VVE, 1985), a kémiai tudomány kandidátusa (1994), egyetemi docens (1995). Angol középfokú nyelvvizsga. A Veszprémi Egyetem Tudományos Diákköri Tanácsának elnöke. Az MTA Elméleti Fizikai Kémiai Munkabizottság tagja. A VEAB Fizikai Munkabizottság elnöke. A Mérnöki Kar Tanácsának és a VE Doktori Tanácsának tagja. Széchenyi István Ösztöndíj (2002). Címe: 8200 Veszprém, Victor H. u. 9/A. *Oktatott tárgyak:* Fizika I-II., Elektron és fotonfizika, Fluidumok statisztikus termodinamikája, Számítógépes modellezés a kémiában, Kvantummechanika.

Dr. Németh Csaba kémia-fizika-filozófia szakos okl. középiskolai tanár (JATE, TTK, BTK, 1990), egyetemi adjunktus (1997), kutató fejlesztő szakmérnök (VE, 1996). Angol felsőfokú (1998) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Zrínyi u. 15/C. *Oktatott tárgyak:* Fizika I-II., Fizika gyakorlat, Fizika laboratóriumi gyakorlatok.

Dr. Vonderviszt Ferenc okleveles fizikus/biofizikus (ELTE, 1982), a biológiai tudományok kandidátusa (1989), egyetemi docens (1992), az MTA doktora (2001), habilitált doktor (ELTE, 2002). Akadémiai Ifjúsági Díj (1993), Széchenyi professzori ösztöndíj (1997-2001), VEAB „Év kutatója" (1999), Széchenyi ösztöndíj (2001). A MAB Fizikai tudományok tudományági bizottságának tagja (2001), a Magyar Biofizikai Társaság Molekuláris Biofizikai Szekciójának tagja (1998), az OTKA Élettudományi Kollégium Infraindividuális Biológia I szakzsűri tagja (2002). Angol középfokú (1983) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Borsos J. u. 10/6. *Oktatott tárgyak:* Fizika I-II., Fizika gyakorlat, Nanotechnológia, A biológiai makromolekulák szerkezete és működése.

Dr. Gaal Sándor okleveles matematika-fizika szakos középiskolai tanár (Eötvös Loránd Tudományegyetem TTK, 1964), egyetemi adjunktus (1964), műszaki doktor (1978). Francia középfokú, orosz középfokú nyelvvizsga. A kiváló munkáért miniszteri kitüntetés tulajdonosa (1982). Magyar felsőoktatásért emlékplakett miniszteri kitüntetés tulajdonosa (2000). Az MTA Izotóptechnikai és Alkalmazási Munkabizottság tagja. Címe: 8200 Veszprém, Rózsa u. 41. *Oktatott tárgyak:* Fizika I-II., Fizika gyakorlat, Fizika laboratóriumi gyakorlatok, Digitális elektronika, Válogatott fejezetek a fizikából.

Dr. Gergelyi Gábor okl. fizikus (ELTE, TTK, 1964), egyetemi adjunktus (1974), műszaki doktor (1974), a Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetés tulajdonosa, az Eötvös Loránd Fizikai Társulat veszprémi csoportjának elnöke (1999). Orosz középfokú, német középfokú nyelvvizsga. Címe: 8220 Balatonalmádi, Baross út 57/A. *Oktatott tárgyak:* Fizika, Fizika gyakorlat, Fizika laboratóriumi gyakorlatok, Digitális elektronika, Szilárdtest fizika.

Dr. Palágyi Gábor okl. fizikus (JATE TTK, 1994), egyetemi adjunktus (2000), PhD (2000). Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Veszprém megyei csoportjának titkára (1999). Angol felsőfokú (1986) és német alapfokú C (1999) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Egyetem u. 21/B. *Oktatott tárgyak:* Fizika gyakorlat, Fizika laboratóriumi gyakorlatok.

Dr. Varga Szabolcs okleveles fizikus (JATE, TTK, 1996), egyetemi adjunktus (2002). Kémia PhD (2000). Az MTA Elméleti Fizikai Kémia Munkabizottság és a VEAB Fizikai Munkabizottság tagja (2002). Angol középfokú nyelvvizsga. Címe: 9125 Szerecseny, Hunyadi út 19. *Oktatott tárgyak:* Fizika gyakorlat, Fizika laboratoriumi gyakorlatok.

Demény Orsolya matematika-fizika szakos okleveles középiskolai tanár (KLTE 1997), egyetemi tanársegéd (2002). Német felsőfokú (1997), angol középfokú (2001) nyelvvizsga. VEAB Fizikai Munkabizottság tagja. Címe: 8200 Veszprém, Jutasi u. 65. *Oktatott tárgyak:* Fizika gyakorlat, Fizika laboratóriumi gyakorlatok.

Gugolya Zoltán okleveles fizikus/biofizikus (ELTE, 1990), tanszéki mérnök (2001). Német középfokú (2003) nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Fizika I-II., Fizika gyakorlat, Fizika laboratóriumi gyakorlatok.

Dr. Kronome Gergely okleveles fizikus (JATE, 1995), PhD (1999), posztdoktori ösztöndíjas (2001). Angol középfokú (1989), orosz alapfokú (B, 1998) nyelvvizsga. Az MTA Elméleti Fizikai Kémiai Munkabizottság és a VEAB Fizikai Munkabizottság tagja. Címe: 8230 Balatonfüred, Krúdy Gy. u. 3.

3. A tanszék további dolgozói

Bollók Ferencné gazdasági ügyintéző (1989).
Gáspár Lajos elektroműszerész (1997).
Kincses Márton technikus (1966).
Kukoda Bertalan tanszéki mérnök (2002).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Statisztikus termodinamikán alapuló perturbációelméleti módszer kidolgozása folyadékelegyek fizikai tulajdonságainak külső elektromos/mágneses térben való tanulmányozására. Elektrolit oldatok transzporttulajdonságainak vizsgálata nem-egyensúlyi molekuladinamikai szimulációs módszerrel. Monte Carlo szimulációs módszerek fejlesztése fázisegyensúlyok számítására.

Folyadékok kritikus adszorpciójának vizsgálata geometriailag strukturált felületek mentén.

A flagelláris filamentumok önszerveződő képességének hátterében álló molekuláris események feltérképezése, a flagellumspecifikus exportapparátus komponensei közötti kölcsönhatások jellemzése.

Lakó és középületek (radioaktív) dóziscsökkentő beavatkozásainak költség-haszon elemzése és a nemzetközi gyakorlattal történő összevetése. Vizek (forrás és kereskedelemben kapható ásványvizek) radionuklid tartalmának meghatározása, az ebből eredő dózis korosztályok szerinti becslése.

Spektrumok kiértékelése a teljes valószínűségi módszer segítségével.

FIZIKAI KÉMIA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A tanszék 1950-ben jött létre. Megalakulásától 1964-ig *dr. Benedek Pál* egyetemi tanár vezette. 1962-től a tanszéken Vegyipari Műveleti Tanszéki Csoport működött, amely 1963-ban Vegyipari Műveletek Tanszék néven új egységként kivált. A tanszék keretein belül 1963-ban *dr. Dévay József* egyetemi tanár vezetésével Elektrokémiai Tanszéki Kutatócsoport kezdte meg tevékenységét, amely 1966-tól 1979-ig mint az MTA Elektrokémiai Kutatócsoportja működött. A tanszéket 1976-ig *dr. Dévay József* egyetemi tanár, 1976-tól 1991-ig *dr. Ratkovics Ferenc* egyetemi tanár vezette. 1991-től *dr. Liszi János* egyetemi tanár a tanszékvezető.

Alapvetően új szellemű fizikai kémia tematikát alakítottak ki. A villamos üzemmérnöki, a műszaki menedzser és a műszaki informatika szak számára új tananyagot állítottak össze Közvetlen információszerzés anyagi rendszerekből címmel. A vegyészmérnöki szakon korrózióvédelmi szakirányt hoztak létre és elindították a vegyészek (TTK) számára szóló fizikai kémia és a kolloidkémia oktatását. A Tanszék oktatói részt vesznek a környezetvédelemhez kapcsolódó szakok oktatásában és a kémia tanárok képzésében. Az agrárkémikus-agrármérnöki szak oktatásának régi hagyományai vannak a tanszéken. A tanszéknek saját doktori (PhD) programja van (Fk).

A tanszék a C épület második emeletén található. Telefonszáma: (88) 423-409.

2. A tanszék oktatói

Dr. Liszi János okl. vegyészmérnök (VVE, 1963), a kémiai tudomány doktora (1979), tanszékvezető egyetemi tanár (1963), rektor (1989-1995). Angol középfokú nyelvvizsga (1968). Az MTA Elektrokémiai Munkabizottsá-

gának tagja, az International Society of Electrochemistry tagja. A VE Kémia PhD programjának vezetője (1998). A Kiváló munkáért miniszteri kitüntetés tulajdonosa (1986), kiváló feltaláló (1986), a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjének (1996), a Veszprémi Bazilika Főszékesegyház emlékplakettjének (1996) tulajdonosa. Címe: 8200 Veszprém, Wartha V. u. 30/A. *Oktatott tárgyak:* nappali tagozaton: Fizikai kémia I-II., Közvetlen információszerzés anyagi rendszerekből előadások.

Dr. Kováts sz. Ervin okl. vegyészmérnök (BME,1949, ETHZ, 1951), az MTA rendes külső tagja (1993), emerituszprofesszor (1995). A Marseille-i Egyetem díszdoktora (1994), a Tswett Chromatography Medal (1977, 1978) és a Martin Award(1986) kitüntetettje, a BME Emlékplakettjének (1986) és a Helsinki Egyetem Emlékplakettjének (1987) tulajdonosa. Címe: CH-1007 Lausanne, ch. de Villard 18.

Dr. Dallos András okl. vegyészmérnök (VVE, 1977), egyetemi docens (1977), a kémiai tudomány kandidátusa (1994), a Mérnöki Kari Tanács (1998), az FDSZ VE SZB (1998), a VE Gazdasági és Fejlesztési Bizottsága (1998), a Veszprémi Egyetem Baráti Köre elnökségének (1997), a Vitorlás Klub elnökségének (1997) és az MTA Termoanalitikai Munkabizottságának (1994), a VEAB Korróziós Munkabizottságának, az MTA Köztestületének tagja, a Budatava Bizottság elnöke (1998). Címe: 8220 Balatonalmádi, Bimbó u. 2. Telefonszáma: (88) 430-539. E-mail:dallos@almos.vein.hu. *Oktatott tárgyak:* Fizikai kémia, műszaki termodinamika, ökotoxikológiai paraméterek számítása, fizikai kémia számítási gyakorlat, közvetlen információszerzés anyagi rendszerekről számítási gyakorlat, fizikai kémia laboratóriumi gyakorlat, vegyész szaklabor, kolloidika laboratóriumi gyakorlat, bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat.

Dr. Domonkos László okl. vegyészmérnök (VVE, 1967), egyetemi docens (1972), PhD (1999). Német középfokú (1979), angol középfokú (1986) nyelvvizsgák. A VEAB Korróziós Munkabizottság tagja. Címe: 8200 Veszprém, Egry J. u. 43/B. Telefonszám: (88) 428-082. *Oktatott tárgyak:* Fizikai kémia előadások, szeminárium ill. laboratóriumi gyakorlat agrárkémikus agrármérnöki szak számára, Fizikai kémia I-II. szemináriumok és laboratóriumi gyakorlatok a környezetmérnöki szak számára, Bevezetés a kémiai kutatásba szaklabor ill. kolloidika laboratóriumi gyakorlat a vegyész szak számára.

Dr. Kristóf Tamás okl. vegyészmérnök (VVE, 1986), PhD (VE, 1997) egyetemi docens (1986). Angol középfokú (1990) és német középfokú (1985)

nyelvvizsga. Az MTA Elméleti Fizikai Kémia Munkabizottság tagja. A VEAB Korróziós munkabizottságának titkára. Veszprém. E-mail: kristóft@almos.vein.hu. *Oktatott tárgyak:* Sokkomponensű kémiai egyensúlyok- ill. Kolloidika előadás, Fizikai kémia I. és II. a környezetmérnöki-, a kémia tanári ill. a vegyészmérnöki szak számára, korrózióvédelmi laborgyakorlat a korróziós szakirány számára. Bevezetés a kémiai kutatásba szaklabor és kolloidika laboratóriumi gyakorlat a vegyész szak számára.

Dr. Salamon Tamás okl. vegyészmérnök (VVE, 1961), a kémiai tudomány kandidátusa (1985), egyetemi docens (1961), a Mérnöki Kar dékán-helyettese (1995). Francia középfokú nyelvvizsga (1971), német középfokú állami nyelvvizsga (1984). A Mérnöki Kar Tanácsának tagja, az MTA Vegyipari Műveleti Munkabizottság tagja, a VEAB Kémiai Szakbizottság Korróziós Munkabizottságának elnöke, a HUNKOR Nukleáris Munkabizottságának tagja. A Veszprémi Egyetemi Sport Klub elnöke. Kiváló munkáért kitüntetés tulajdonosa (1987). A Pro Universitate Vespremiensi érdemérem ezüst fokozatának tulajdonosa (1995). Címe: 8200 Veszprém, Egry J. u. 18. Telefonszáma: (88) 428-149. *Oktatott tárgyak:* Kolloidika környezetmérnökök számára, Kolloidika I-II. ve-gyész hallgatók számára, Diszperz rendszerek vegyészmérnökök számára, Korróziós alapismeretek és Hőtechnikai berendezések korróziója a korrózióvédelmi szakirány hallgatói számára.

Dr. Boda Dezső okl. fizikus (JATE, 1992), PhD (1996), egyetemi adjunktus (1999). Angol középfokú nyelvvizsga (C, 1993). Az MTA Elméleti Fizikai Kémia Munkabizottság és a VEAB Fizika Munkabizottság tagja. Címe: 8412 Gyulafirátót, Zirci u. 73. *Oktatott tárgyak:* Az ioncsatornák működésének fiziko-kémiai alapjai előadás. Bevezetés a kémiai kutatásba szaklabor, Fizikai kémia I., II. előadások vegyészeknek, Fizikai kémia I., II. szemináriumok ill. laboratóriumi gyakorlat környezetmérnök hallgatók számára.

Dr. Hajósné dr. Szikszay Éva okl. vegyészmérnök (VVE, 1971) egyetemi adjunktus (1971). A Mérnök kari Diákszociális Bizottság elnöke, az egyetemi Pedagógiai Műhely tagja, a VEAB Korróziós Munkabizottság tagja. Oktatási Miniszteri dicséret (1980) és a Szakszervezeti munkáért kitüntető jelvény arany fokozatának (1987) tulajdonosa. Címe: 8200 Veszprém, Egry J. u. 27. III/14. Telefonszáma: (88) 429-944. E-mail: szikszay@almos.vein.hu. *Oktatott tárgyak:* Korrózió elleni védelem nemfémes bevonatokkal előadás a vegyészmérnök korróziós szakirány számára,kolloidikai laboratóriumi gyakorlatok vegyészek számára, Fizikai kémia I. és II. szemináriumok a kémia szakos ta-

nárhallgatók, anyagmérnök, környezetmérnök ill. a vegyészmérnök hallgatók számára, Fizikai kémia laboratóriumi gyakorlatok vegyészek, vegyészmérnökök ill. anyagmérnökök számára, korrózióvédelmi laboratóriumi gyakorlat a korrózióvédelmi szakirány számára.

Dr. Molnár Ferenc okl. vegyészmérnök (VVE, 1971) egyetemi adjunktus (1971). Állami nyelvvizsga angol nyelvből (középfok, 1988). A VEAB Kémiai Szakbizottság Korróziós Munkabizottság tagja, a HUNKOR Számítógépes Munkabizottság vezetője. Címe: 8200 Veszprém, Paál L. u. 2/1. Telefonszáma: (88) 429-560, e-mail: molnar@almos.vein.hu. *Oktatott tárgyak:* Korróziós kísérletek alapjai, Fémbevonatok, Korrózió elleni védelem nemfémes bevonatokkal előadás a vegyészmérnök korróziós szakirány számára, Fizikai kémia I. és II. szemináriumok a vegyészmérnök hallgatók számára, Fizikai kémia laboratóriumi gyakorlatok vegyészmérnökök ill. anyagmérnökök számára, Bevezetés a kémiai kutatásba szaklabor a vegyészek számára, korrózióvédelmi laboratóriumi gyakorlatok a korrózióvédelmi szakirány számára, diplomamunka témavezetése.

Dr. Valiskó Mónika okl. vegyész (VE, 1999), egyetemi tanársegéd (2002), PhD (2003). Állami nyelvvizsga angol és német nyelvből (angol középfok A, 1993, B (2002), német alapfok C (2001). A VEAB Fizika Munkabizottság tagja. Címe: 8412 Gyulafirátót, Zirci u. 73. E-mail: valisko@almos.vein.hu. *Oktatott tárgyak:* Fizikai Kémia I, II szemináriumok vegyész, vegyészmérnök, környezetmérnök hallgatóknak, Fizikai Kémia laboratóriumi gyakorlatok vegyész, vegyészmérnök hallgatóknak, Bevezetés a Kémiai Kutatásba szaklabor vegyészeknek.

3. A tanszék további dolgozói

Kresz Richárd okl. vegyészmérnök (VE, 2001) PhD ösztöndíjas (2001).
Benkő Csabáné okl. műszaki tanár (BME, 1979), műszaki ügyintéző (1966), miniszteri dicséret (1987) tulajdonosa.
Varga Tiborné gazdasági ügyintéző (1964), miniszteri dicséret (1982) tulajdonosa.
Dr. Hamerli Péterné technikus (1971).
Tóth Sándorné technikus (1992).

Vargáné Leidl Rózsa technikus (1997).
Koronczai Tibor kiemelt szakmunkás (1969), Kiváló munkáért miniszteri kitüntetés (1979, 1986) tulajdonosa.

4. A tanszék tudományos kapacitása

A tanszék személyi és eszközállománya az alábbi területeken tesz lehetővé eredményes kutatást.

1. Intermolekuláris kölcsönhatások ismeretében tiszta fluidumok és elegyek termodinamikai tulajdonságainak és fázisegyensúlyainak számítása számítógépes szimulációkkal. (Monte Carlo szimulációk, Gibbs-sokaságú technikák, Taylor-sorfejtéses extrapolációk.)

2. Membráncsatorna ionszelektivitásának és elektrolitikus kettősréteg szerkezetének leírása számítógépes szimulációkkal. Poláris fluidumok elektromos tulajdonságainak tanulmányozása kísérleti, statisztikus mechanikai és szimulációs módszerekkel. Mágneses kolloidok mágneses-szerkezeti és fázisegyensúlyi tulajdonságainak leírása szimulációs módszerekkel. A számításokhoz a Tanszéken több nagyteljesítményű PC van, ezenkívül néhány külföldi és magyarországi szuperszámítógépen is van számítási jogosultságunk.

3. Korróziós kutatások. Fémes szerkezeti anyagok korróziójának vizsgálata, beleértve a korróziós igénybevételt, a korróziós elváltozások értékelését, a korróziós hibaelemzést és korrózióvédelmi eljárások kidolgozását. (Sósköd, vízgőz, gázok, mechanikai vizsgálatok, mikroszkópos vizsgálatok, egyen- és váltóáramú elektrokémiai módszerek.) Korrózióvédő bevonatok vizsgálata: korróziós igénybevétel (pl. gyorsított időjárás-állóság), korróziós elváltozások értékelése (hólyagosodás, tapadási rétegvastagság, keménység, mélyhúzhatóság, ütésállóság, impedancia spektroszkópiai és termodielektromos spektroszkópiai mérések, szín és fényesség mérése), bevonatok hibaelemzése, felületvédelmi eljárások kidolgozása. A kutatásokhoz minden eszköz és műszer a rendelkezésünkre áll. (Xenotest, keménységmérő, potencioszstátok, fényességmérő, színmérő, mikroszkópok stb.)

4. Kalorimetriás vizsgálatok: fázisátalakulások hőmérlegének meghatározása, szerves anyagok bomlása, a bomlást követő nyomásváltozás mérése, hígítás, közömbösítés, nedvesítés, kémiai reakciók kondenzált fázi-

sokban, folyadékok adszorpciója porózus anyagokon, gázadszorpció, hőkapacitás mérése. Eszközök: SETARAM C80D kaloriméter számos kiegészítő felszereléssel.

5. Erőművek vízkémiai és korróziós problémáinak megoldása. Berendezések, szerkezeti anyagok és bevonatrendszerek öregedése, maradék élettartama, nukleáris korróizós problémák, a primer és szekunderköri vízüzem ellenőrzése.

6. Sokkomponensű reaktív rendszerek egyensúlyi viszonyainak meghatározása. Független kísérleti adatokból előállított standard kémiai potenciálok vagy reakcióegyensúlyi állandók felhasználásával (makroszkópos) energiaminimalizáláson alapuló módszerek egyensúlyainak meghatározása esetén figyelembe kell és lehet venni a rendszer nemideális viselkedését is. Ilyen módon többek között magas hőmérsékletű, és/vagy pufferolt rendszerek egyensúlyai, illetőleg komplexképződési egyensúlyok is vizsgálhatók.

7. Gőz-folyadék egyensúlyi adatok és adszorpciós tulajdonságok meghatározása gázkromatográfiásan. Eszközök: két Chrompack CP 9000 (kapilláris oszlopos), egy Chrompack CP 439.

8. A fentieken túlmenően elvégezhetők a hagyományos fizikai kémiai mérések.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Adszorpciós folyamatok egyensúlyi és energetikai jellemzőit határoztuk meg szilárd-gázkromatográfiával. Molekuláris fluidumok termodinamikai tulajdonságait és fázisszeparációját vizsgálva új számítógépes szimulációs módszereket dolgoztunk ki Gibbs-sokaságon. Dipoláris fluidumok relatív permittivitását határoztuk meg statisztikus mechanikai és perturbáció elméleti módszerrel. Mágneses fluidumok mágnesezettségét és szerkezetét tanulmányoztuk Monte Carlo szimulációkkal. Membráncsatornák ionszelektivitását és az elektrolitikus kettősréteget vizsgáltuk számítógépes szimulációval. Elektrolitok transzporttulajdonságait határoztuk meg nemegyensúlyi molekuladinamikai szimulációkkal. Javaslatot tettünk a Paksi Atomerőmű primerköri vízüzemének módosítására.

FÖLD- ÉS KÖRNYEZETTUDOMÁNYI TANSZÉK

MTA–VE LEVEGŐKÉMIAI KUTATÓCSOPORT

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Föld- és Környezettudományi Tanszék 1997. április 1-jén létesült. Jogelődje az Ásványtan Tanszék volt, amely az egyetem létesítésével egyidőben, 1949-ben alakult. Vezetője 1949-től 1990-ig az Egyetem egyik alapító professzora és 9 éven át rektora, *dr. Nemecz Ernő* akadémikus volt. Helyére 1990-ben *dr. Vassányi István* docens került, aki 1995-ben bekövetkezett haláláig látta el a tanszékvezetői feladatokat. Ezt követően a tanszéket *Csikósné dr. Hartyáni Zsuzsanna* egyetemi docens, mint megbízott tanszékvezető 1997-ig vezette. 1997-ben az egyetemen bekövetkezett szervezeti reform következtében az Ásványtan Tanszék és az Analitikai Kémia Tanszék egy részének összevonásával az Ásványtan Tanszék jogutódjaként a Föld- és Környezettudományi Tanszék jött létre. A tanszéket 1998. március 31-ig *dr. Mészáros Ernő* akadémikus vezette, jelenleg *dr. Hlavay József* egyetemi tanár a tanszékvezető. A tanszéken működő MTA Levegőkémiai Kutatócsoportot *dr. Mészáros Ernő* irányítja.

A tanszék az I. épület V. emeletén található. Telefon- és faxszáma: (88) 423-203.

2. A tanszék oktatói

Dr. Hlavay József okl. vegyészmérnök (Veszprémi Vegyipari Egyetem, 1971) a kémia tudomány doktora (1993), egyetemi tanár (1995), Széchényi

professzori ösztöndíj (1997). A EURACHEM Executive Committee tagja, Magyarország képviselője, a Nemzeti Akkreditáló Testület Környezetvédelem-környezetegészségügy-vegyipar szakmai akkreditáló bizottságának elnöke, az MTA Környezeti Kémia Bizottság elnöke, az MTA Kémiai Tudományok Osztálya tanácskozási jogú tagja, a Magyar Tudományos Akadémia Doktorok Közgyűlési Képviselője, az MTA Veszprémi Területi Bizottság Környezet-, Földtudományi és Energetikai Szakbizottság elnöke, az MKE Intéző Bizottságának tagja, az MKE Analitikai Mérések Minőségbiztosítása (EURACHEM-HUNGARY) szakcsoport elnöke, az MKE Veszprém megyei Csoport Analitikai Kémiai Bizottság elnöke, a Magyar Aeroszol Társaság elnökségének tagja, a Veszprémi Egyetem Természettudományi Szakterületi Habilitációs Bizottságának tagja, a Veszprémi Egyetem Vegyész Szakterületi Bizottságának tagja, a Veszprémi Egyetem Környezettudományi Szakterületi Bizottságának elnöke. Művelődési Miniszter Dicsérete (1986), Kiváló Feltaláló Ezüst fokozat (1986), Dunántúli Analitikai Díj (1986), Pro Aqua emlékérem (1993), A Környezetért emlékérem (1995), VEAB Emlékplakett (1997), Pro Universitate Vesprimiensi arany fokozata (1998), Preisich Miklós Díj (1998), Genius (2000), Második Feltaláló Olimpia, ezüstérem, Genius érem (2000), Tudással Magyarországért Emlékplakett (2002) Címe: 8200 Veszprém, Szófia u. 11. Telefonszáma: (88) 426-957. *Oktatott tárgyak (nappali tagozat):* kémiai analízis alapvető módszerei I-II.; anyagszerkezeti vizsgálatok; környezeti minták analízise; választott tematikájú szaklaboratóriumi gyakorlat, bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat. Doktori (PhD) előadások: anyagszerkezeti vizsgálatok; környezeti minták analízise. Továbbképzés: analitikai mérések minőségbiztosítása; minőségbiztosítás a környezetvédelem analitikájában; környezeti minták analízise; anyagvizsgálat, vizsgáló laboratóriumok, környezetvédelem analitikája.

Dr. Mészáros Ernő okl. meteorológus (ELTE, 1957), egyetemi tanár (1992), egyetemi doktorátus (ELTE, 1961), kandidátus (1966), földtudomány doktora (1970), Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja (1985), az MTA rendes tagja (1990), mb. tanszékvezető egyetemi tanár (1997. márc. 1-1998. márc. 31.), az MTA Levegőkémia Kutatócsoport vezetője, az Academia Europaea tagja (1990), az Université de Bretagne Occidentale (Brest, Franciaország) díszdoktora, az MTA Földtudományok Osztályának elnöke (1992-1999), az Elnökségi Környezettudományi Bizottság elnöke (1993-tól), az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottságának tagja, a MTESZ Magyar Meteorológiai Társaság tudományos tanácsának tagja, a European Association of

the Science of Air Pollution elnökhelyettese, a European Environmental Organization tagja, a Magyar Akkreditációs Bizottság tagja, a Magyar Aeroszol Társaság elnöke, az Időjárás, az Atmospheric Environment, a Journal of Atmospheric Chemistry, a Pollution Atmospheric szerkesztőbizottságának tagja, a VEAB elnöke (2003-). A METESZ Magyar Meteorológiai Társaság Steiner Lajos emlékérem (1974), a Környezet és Területfejlesztési Minisztérium Pro Natura emlékérem (1987) és a Schenzl Guidó díj (1995), valamint a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Szent-Györgyi Albert-díj (1997) birtokosa, a Környezetünkért-díj (1997), és a Széchenyi-díj (1998), Nívó díj (2000) tulajdonosa. Címe: 8420 Zirc, Békefi A. u. 32. *Oktatott tárgyak (nappali tagozat):* Bevezetés a környezettanba; légkörtan; levegőkémia, bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat. *Doktori (PhD) előadások:* légkörtan, levegőkémia.

Földiné dr. Polyák Klára okl. vegyészmérnök (VVE, 1968), műszaki doktor (1970), a kémiai tudomány kandidátusa (1985), egyetemi docens (1998), az MTA köztestületének tagja, az MKE Veszprémi Területi Csoport Analitikai Szakosztályának titkára, az MTA Veszprémi Területi Bizottság Környezettudományi Munkabizottság titkára. Címe: 8200 Veszprém, Kistelek u. 15. Telefonszáma: (88) 327-399. *Oktatott tárgyak (nappali tagozat):* Anyagszerkezeti vizsgálatok; kémiai analízis alapvető módszerei I-II., választható tematikájú szaklaboratóriumi gyakorlat, bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat. *Levelező képzés:* Környezeti minták analízise laboratóriumi gyakorlat. *Továbbképzés:* Környezeti minták analízise laboratóriumi gyakorlat.

Dr. Hartyáni Zsuzsanna okl. vegyészmérnök (VVE, 1973), egyetemi docens (1995), (mb. tanszékvezető 1997. március 1-ig), a kémiai tudomány kandidátusa (1994), az MTA köztestületének tagja, a Magyar Kémikusok Egyesületének, a Magyarhoni Földtani Társulatnak, valamint az MTA Spektrokémiai Munkabizottságának tagja. Állandó meghívott tagja az MTA Geokémiai a Környezet-geokémiai Albizottságnak. A Veszprémi Egyetem Vegyész- és Anyagmérnöki Szakterületi Bizottságának tagja. Címe: 8200 Veszprém, Alkotmány u. 7. Telefonszáma: (88) 402-710. *Oktatott tárgyak (nappali tagozat):* Kristálytan I., szilárd anyagok szerkezete és vizsgáló eljárásaik; anyagszerkezeti vizsgálatok; anyagszerkezeti vizsgálatok laboratóriumi gyakorlat, alternatív tárgy II., röntgenanalitikai módszerek az anyagvizsgálatban; választható tematikájú szaklaboratóriumi gyakorlat, bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat. *Doktori (PhD) előadások:* Anyagszerkezeti vizsgálatok, kristálytan. *Levelező képzés (kémia kiegészítő szak):* Kristály-

kémia. *Továbbképzés:* Környezeti minták analízise laboratóriumi gyakorlat; szakmérnökképzés: szilárd anyagok szerkezete és vizsgálati eljárások.

Dr. Pósfai Mihály geológus (ELTE, 1987), PhD (ELTE, 1992), egyetemi docens (1999), Széchényi professzori ösztöndíj (2000), a Magyarhoni Földtani Társulat, az American Geophysical Union, a Mineralogical Society of America tagja, European Minerological Union Medal for Research Excellence (1999) díj birtokosa, a European Journal of Minerology szerkesztője. Címe: 8230 Balatonfüred, Bajcsy Zs. u. 45. Telefonszáma: (87) 481-067. *Oktatott tárgyak (nappali tagozat):* Ásványtan; kristálytan II., kristálykémia, választható tematikájú szaklaboratóriumi gyakorlat, bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat.

Dr. Raucsik Béla földrajz-történelem szakos középiskolai tanár (JATE, 1994), PhD (földtudomány, JATE, 1999), egyetemi adjunktus (2000), a Magyarhoni Földtani Társulat tagja, a Magyarhoni Földtani Társulat Agyagásványtani Szakosztályának elnökségi tagja (2000). A European Association for Geochemistry (2000) és az International Association of Sedimentologists (2001) tagja. Az MTA köztestületi tagja, állandó meghívott tagja az MTA Geokémiai és Ásvány-kőzettani Albizottságnak, valamint a Szerves Geokémiai Albizottságnak. Címe: 8200 Veszprém, Kőhíd u. 3. *Oktatott tárgyak (nappali tagozat):* Ásványtan; kristálytan laboratóriumi gyakorlat, természetföldrajz, geológia előadás és gyakorlat, anyagszerkezeti vizsgálatok laboratóriumi gyakorlat, választható tematikájú szaklaboratóriumi gyakorlat, bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat.

Dr. Nemecz Ernő ny. egyetemi tanár, akadémikus, Professzor Emeritus (1997). Címe: 1026 Budapest, Lajos u. 119. Telefonszáma: (1) 240-2873.

Dr. Szabó Sándor okl. vegyészmérnök (VVE, 1974) tanszéki mérnök (1988). Címe: 8200 Veszprém, Egry J. u. 6/G. Telefonszáma: (88) 429-152. *Oktatott tantárgyak (nappali tagozat):* Alternatív tárgy I., anyagszerkezeti ismeretek, anyagszerkezeti vizsgálatok laboratóriumi gyakorlat. *Levelező képzés:* Kémia kiegészítő kristálykémia gyakorlat

MTA-VE Levegőkémiai Kutató Csoport kutatói

Dr. Gelencsér András okl. vegyészmérnök (VVE, 1990), PhD (Veszprémi Egyetem, 1995), tudományos főmunkatárs (1996), az MTA doktora (2002). Címe: 8200 Veszprém, Kisfaludy u. 30/6. Telefonszáma: (88) 427-991. *Oktatott tárgyak (nappali tagozat):* Levegőkémia; bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat. *Doktori (PhD) előadások:* Levegőkémia.

Dr. Kiss Gyula okl. vegyészmérnök (VE, 1991), PhD (Veszprémi Egyetem, 1996), tudományos főmunkatárs (1997), a Magyar Aeroszol Társaság, a Magyar Kémikusok Egyesületének és a Nordic Aerosol Society tagja. Az Akadémiai Ifjúsági Díj (1997 és 2001), a Szádeczky-Kardoss Elemér Díj (1998 és 2000), a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium különdíjának (1998), a Bolyai János Kutatói Ösztöndíj (1999) és a Marie Curie Egyéni Kutatói Ösztöndíj (2001) birtokosa. Címe: 8200 Veszprém, Cholnoky J. u. 11/B. Telefonszáma: (88) 408-047. *Oktatott tárgy (nappali tagozat):* Anyagszerkezeti vizsgálatok laboratóriumi gyakorlat, választható tematikájú szaklaboratóriumi gyakorlat, bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat. *Továbbképzés:* Környezeti minták analízise.

Dr. Krivácsy Zoltán okl. vegyészmérnök (BME, 1987), mérnöktanár (Budapesti Műszaki Egyetem, 1993), PhD (Veszprémi Egyetem, 1995), tudományos főmunkatárs (1997). Címe: 8220 Balatonalmádi, Veszprémi út 16. Telefonszáma: (88) 430-715. *Oktatott tárgy (nappali tagozat):* Anyagszerkezeti vizsgálatok, bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat. *Továbbképzés:* Környezeti minták analízise.

Dr. Marton Aurél okl. vegyészmérnök (VVE, 1966) a kémia tudomány doktora (1995) tudományos tanácsadó, c. egyetemi tanár (1997), Az IUPAC V.3 osztályának (Chemical Separation Methods) elnöke, 2000-től IUPAC Division Fellow, a Reactive and Functional Polymers szerkesztőbizottságának tagja, az MTA Analitikai Kémia Bizottságának titkára, az MTA Elektroanalitikai Munkabizottságának tagja, az MTA Koordinációs Kémiai Munkabizottságának tagja, az MTA Veszprémi Területi Bizottság Környezettudományi Munkabizottság tagja, az Országos Tudományos Kutatási Alap (OTKA) Szakterületi Zsüri tagja, a Veszprémi Egyetem Természettudományi Szakterületi Habilitációs Bizottságának tagja, a Veszprémi Egyetem Doktori Tanácsának tagja. Oklevél a 18. Tudományos Diákköri Konferencia szervezéséért (1987), MTA Támogatott Kutatóhelyek Díja (1987), Dunántúli Analitikai Konferenciák Díja (1988), a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Oklevele a „Europe at School" nemzetközi tanulmányi verseny szervezésében való részvételéért. Címe: 8200 Veszprém, Veszprémvölgyi út 21/A. Telefonszáma: (88) 329-242. *Oktatott tárgy (nappali tagozat):* Vízkémia- elmélet és környezettudományi alkalmazások I., anyagszerkezeti vizsgálati módszerek, bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat. Doktori (PhD) előadások: a környezettudomány modern vizsgáló módszerei, vízkémia- elmélet és környezettudományi alkalmazások II.

Dr. Molnár Ágnes okl. meteorológus (ELTE, 1987) tudományos főmunkatárs (1998), PhD (Veszprémi Egyetem, 1997). Címe: 8420 Zirc, Békefi A. u. 32. *Oktatott tárgy (nappali tagozat):* Meteorológia, bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat.

3. A tanszék további dolgozói

Andirkó Lászlóné laboráns (1998), *Augusztiny Zoltán* tanszéki mérnök (2003), *dr. Bakos Józsefné* vegyésztechnikus (1970), *Dobos Katalin* tanszéki mérnök (2002), *Gallóné Békefi Katalin* technikus (2001), *Merényi László* vegyésztechnikus (1967), *Szauer Mihályné* vegyésztechnikus (1981), *Tornyos Eszter* ügyvivő szakértő (2001).

4. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

A kutatások fő területe a különböző földi szférákban végbemenő fizikai és kémiai folyamatok tanulmányozása, különös tekintettel az emberi tevékenység és a környezet kölcsönhatására. A kutatások fontos területe a szükséges analitikai kémiai módszerek kidolgozása. A tanszéki kutatómunkához kapcsolódik a MTA Levegőkémiai Kutatócsoportjának kutatási tevékenysége. A tanszék a gondozója és felelőse a Környezettudomány Doktori (PhD) Iskolának.

Alapkutatást folytatunk a légköri aeroszolok szerves és szervetlen alkotóinak azonosítására és mennyiségi meghatározására. Módszereket dolgozunk ki a környezeti minták fizikai és kémiai formájának meghatározására. Vizsgáljuk a talaj ásványainak átalakulási folyamatait a szemcseeloszlás függvényében. A transzmissziós elektronmikroszkópia segítségével egyedi légköri aeroszol részecskéket tanulmányozunk. Biogén (bakteriális) eredetű vas-oxid és vas-szulfid ásványok képződését és jellemzését vizsgáljuk. Kis molekulatömegű szerves savakat vizsgálunk Európa különböző háttérhelyein gyűjtött légköri aeroszol mintákban.

Vizsgáljuk a szerves anyagban gazdag, mecseki alsó-jura pelágikus képződményeket. A kromatográfiás módszerrel elválasztott és kimutatott

szerves komponenseket azonosítjuk. Alap és alkalmazott kutatást folytatunk különböző anyakőzeten képződött talajok mállási folyamatainak tanulmányozására. A kutatás elsősorban a talaj szervetlen eredetű alkotóinak vizsgálatára terjed ki. A talajképződés során végbemenő ásványi átalakulásokat, valamint geokémiai folyamatokat szemcseméret frakciókra bontáson alapuló dinamikus módszerrel tanulmányozzuk. A vizsgálatokhoz röntgenanalitikai (röntgendiffrakciós, röntgen-fluoreszcens), valamint termikus módszereket alkalmazunk. Fenti módszerekkel vizsgáljuk szennyezett talajok nyomelem háztartását, a szennyező elemeknek a talajokat alkotó kristályos fázisokhoz való kötődését is.

Egyensúlyi és kalorimetriás vizsgálatok az alábbi rendszerekben: fémionok és ligandumok speciációja természetes vizekben, vizes aeroszol extraktumok és természetes vizek makromolekulákuláris kolloid alkotóinak kölcsönhatása fémionokkal és kisméretű ligandumokkal. NMR spektroszkópiás vizsgálatokat végzünk szerves és szervetlen kolloidok határfelületi reakcióinak jellemzésére, az elektromos kettősréteg szerkezetének vizsgálatára.

A K-pusztai mérőállomáson légköri aeroszol részecskéket gyűjtünk tiszta és szennyezett meteorológiai viszonyok között. Az egyedi aeroszol részecskéket transzmissziós elektronmikroszkópos (TEM) módszerrel vizsgáljuk. A szerves aeroszol részecskék elemzéséhez új TEM módszert, elektron energiaveszteségi spektroszkópiát használunk. A módszerrel a részecskékben lévő könnyű elemek (pl. a szén) is kimutathatók. Elemzéseink eredményei alapján meghatározható a részecskék természetes és antropogén eredete, illetve a légköri folyamatokban játszott szerepe. A biogén eredetű mágneses ásványok kristálykémiai jellegzetességeit, illetve geológiai, paleomágneses jelentőségét vizsgáljuk.

Aeroszolok szervetlen eredetű komponenseinek, talaj eredetű alkotóinak meghatározására röntgenfluoreszcens spektrometriás módszert dolgoztunk ki. Vizsgáljuk a nehézfémek eloszlását az aeroszolban. A vizsgált mintákat a K-pusztai mérőállomáson gyűjtjük. A módszer jelentőségét az adja, hogy az aeroszol minták szervetlen eredetű alkotói minta-előkészítés nélkül határozhatók meg. Az eljárás lehetőséget biztosít az antropogén szennyeződések meghatározására.

GÉPTAN TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A VE Géptan Tanszékét 1950-ben alapították. Vezetője 1950-től 1987 végéig *dr. Halász Aurél.* Ezt követően 1988 elejétől 1989. június 30-ig *dr. László Alfréd,* majd 1989. július 1-től *dr. Timár Imre.*

A tanszék feladata kezdetben a vegyészmérnök hallgatók számára szükséges gépészeti ismeretek oktatása, beleértve a műszaki rajzot, gépelemeket, a műszaki áramlástant, hőtant és a hőenergia-gazdálkodást.

1960-1966 között szervezte a BME Gépészmérnöki Kara veszprémi esti tagozatának oktatását is.

A tanszék munkájában jelentős változás következett be a gépészmérnök-képzés (6 féléves) beindításával (1987), mivel ettől kezdve újabb gépészeti tárgyakat kellett oktatni és össze kellett fogni a képzést. Az egyetemen az új szakok megindulásával párhuzamosan a gépészeti jellegű tárgyak oktatása szintén a tanszékre hárult.

A tanszék helye a B épület I. emeletén és a D laboratóriumi épületben van. Telefonszáma: (88) 423-430.

2. A tanszék oktatói

Dr. Timár Imre okl.gépészmérnök (NME, 1975), egyetemi docens (1988), a műszaki tudomány kandidátusa (1985), tanszékvezető (1989) az MTA VEAB Gépészeti Munkabizottságának tagja (1990), az MTA Vegyipari Gépészeti Munkabizottságának tagja (1993), a Gép című lap szerkesztő bizottságának tagja, a VE Könyvtár Bizottságának elnöke (1985), habilitáció a Miskolci Egyete-

men (2001) Orosz középfokú, német középfokú nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Sáfrány u.10/D. *Oktatott tárgyai:* Műszaki mechanika I. (Statika); Műszaki mechanika II. (Szilárdságtan); Fémszerkezetek; Műszaki mechanika.

Dr. Bálint András okl. vegyipari gépészmérnök (NME, 1965), egyetemi tanársegéd (1965), egyetemi adjunktus (1974), egyetemi docens (1989), a műszaki tudomány kandidátusa (1987), a Veszprémi Akadémiai Bizottság Gépészeti Munkabizottságának tagja. MTA Áramlástechnikai és Vegyipari Gépészeti Munkabizottságának tagja. A VE Minőségértékelő Bizottságának tagja. Az IEC Nemzetközi Szabványosító Szervezet TC 65/Sc 65B/WG9 jelű munkabizottság tagja. CEIR CT5 jelű (Európai Szelepgyártók Szövetség) munkabizottságának tagja. Címe: 8200 Veszprém, Hunyadi J. u. 1. Angol, német középfokú, orosz alapfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Műszaki áramlástan, Szerkezeti anyagok és technológiájuk I.-II.-III., Fémes szerkezeti anyagok és technológiájuk I.-II.-III.

Borbély Tibor okleveles gépészmérnök (BME, 1992) egyetemi tanársegéd (1994), adjunktus (2000.) Címe: 8200 Veszprém, Haszkovó 39/B. I/1. *Oktatott tárgyak:* Műszaki rajz, Számítógéppel segített tervezés alapjai, Gépek üzemtana laboratóriumi gyakorlatok, Gépek üzemtana.

Dr. Bordás Károly (NME, 1972) egyetemi adjunktus (1976), a műszaki tudomány kandidátusa (1986), egyetemi docens (1990). Címe: 8200 Veszprém, Céhház u. 4/A. Angol, német középfokú, orosz alapfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Szilikátipari gépek I.-III., Áramlás és hőtechnikai gépek laborgyakorlat, Ábrázoló geometria, géprajz. (Elhunyt: 2002. december 20-án.)

Dr. Gonda Sándor okl. gépészmérnök (NME, 1962) egyetemi tanársegéd (1962), egyetemi adjunktus (1968). Címe: 8200 Veszprém, Diófa u. 16. Angol középfokú nyelvvizsga (1980). *Oktatott tárgyak:* Műszaki rajz és ábrázoló geometria, Műszaki rajz, Gépészeti alapismeretek II., Műszaki ábrázolás.

Horváth Pál okl. gépészmérnök (BME, 1978) hegesztő szakmérnök (NME, 1982), idegenforgalmi szakközgazdász (MKK, 1990), tanszéki mérnök (VE, 1997), egyetemi adjunktus (2002). Angol középfokú nyelvvizsga (1999.) Címe: 8200 Veszprém, Hérics u. 13. *Oktatott tárgyak:* Műszaki mechanika I-II. gyakorlat, Műszaki mechanika III., IV. Fémszerkezetek gyakorlat.

Dr. Kraxner Lajos gépészmérnök (NME, 1962) okl. hegesztőmérnök (BME, 1966) egyetemi tanársegéd (1962), egyetemi adjunktus (1965). Címe: 8200 Veszprém, Búzavirág u. 12. *Oktatott tárgyak:* Anyagmozgató gépek, Gépek üzemtana, Áramlástan és gépei, Áramlás és hőtechnikai gépek lab. gyak.

Klementis Csilla okl. gépészmérnök (Kolozsvári Műszaki Egyetem, 1995), tanszéki mérnök (2001), egyetemi tanársegéd (2002). Angol középfokú nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Endrődi S. u. 34. IV/3. *Oktatott tárgyak:* Gépszerkezettan II., Gépszerkezettan I. gyakorlat, Műszaki mechanika. (Statika).

Dr. László Alfréd okl. vegyipari gépészmérnök (BME, 1951), okl. mérnökközgazdász (BME, 1961), rektorhelyettes (1974-1980, 1982-1992), mb. tanszékvezető (1988-1989), nyugdíjba vonult 1994. dec. 30. A Központi Gépműhely és Laboratórium alapítója (1953), Az oktatásügy kiváló dolgozója (1965), a Munka Érdemrend bronz (1974) és ezüst fokozata (1981), a HNF, a Pedagógus Szakszervezet, a Veszprémi Városi- és Megyei Tanács, ill. önkormányzat többizbeni kitüntetettje. A közművelődésben végzett kiváló munkáért kitünteto jelvény (1989), a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett (1992), a Pro Universitate Vesprimiensi aranyfokozat (1994) tulajdonosa. A METESZ országos alelnöke, a megyei szervezet elnöke. A VEAB Műszaki Szakbizottságának alelnöke, a Gépészeti Munkabizottság tagja. A Veszprémi Petőfi Színház „Színházért" és a „Pro Renovanda Cultura Hungariae" alapítványnak tagja. A Megyei Választási Bizottság elnöke. *Oktatott tárgyak:* Gépészeti alapismeretek I.-II., Gépszerkezettan. Gépipari technológiai ismeretek.

Dr. Szalczinger János okl. gépészmérnök (NME, 1962) egyetemi tanársegéd (1962), egyetemi adjunktus (1968). Német felsőfokú és angol középfokú nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Diófa u. 16. *Oktatott tárgyak:* Gépszerkezettan I.-II.-III.

Dr. Verdes Sándor okl. gépészmérnök (NME, 1972) ügyvivő szakértő. *Oktatott tárgyak:* Szilikátipari gépek I., Szilikátipari gépek III. lab.

Veres György okl. gépészmérnök (NME, 1979), egyetemi tanársegéd. Címe: 8200 Veszprém, Szarvas u. 7. *Oktatott tárgyak:* Ábrázoló geometria géprajz, Általános géptan, Szilikátipari gépek I.-II.-III., Műszaki alapismeretek.

Zsiros László okl. gépészmérnök (BME, 1958), egyetemi adjunktus (1961). Címe: 8200 Veszprém, Stadion u. 10/A. *Oktatott tárgyak:* Műszaki hőtan, Gépek üzemtana, Ár és hőtechnikai gépek lab. gyak.

3. A tanszék további dolgozói

Dr. Ferletyák Károlyné műszaki ügyintéző (1982), *Németh György* tanszéki technikus (1962).

KÖRNYEZETMÉRNÖKI ÉS KÉMIAI TECHNOLÓGIA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Szervetlen Kémiai Technológia Tanszék 1951-ben alakult, majd 1956-ban a Kémiai Technológia nevet vette fel. A tanszék ideiglenesen megbízott vezetője 1952 szeptemberéig *Ochsenfeld Vilmos* egyetemi tanár volt, ettől kezdve 1964. január 1-ig *dr. Polinszky Károly* egyetemi tanár (távollétében *dr. Henszelmann Frigyes* docens), utána 1967. június 15-ig dr. *Henszelmann Frigyes* egyetemi docens volt a tanszékvezető. 1968. január 31-ig ideiglenesen *dr. Péchy László* egyetemi tanár. 1968. február 1-től 1983. június 30-ig *dr. Káldi Pál* egyetemi tanár volt a tanszékvezető. Őt *dr. Várhegyi Győző* egyetemi tanár követte a tanszék vezetésében. 1984. július 1-től Szervetlen Technológiai Intézetté alakult át, melyben négy csoportban folyt a kutatási tevékenység.

Az (1) „Alumínium és ritkafémek kémiai technológiája" csoportban *dr. Várhegyi Győző* egyetemi tanár, az (2) „Elektrokémiai és fémkorróziós" csoportban *dr. Tomcsányi László* tudományos tanácsadó, a (3) „Hulladékszegény technológiák" csoportban *dr. Mészáros Pál* docens, míg a (4) „Reaktortechnikai és technológiai" csoportban *dr. Scholtz József* docens vezetése mellett folyt a munka.

1984. júl. 1. és 1991. júl. 1. között Szervetlen Kémiai Technológia Intézetként működő oktatási egység 1991. júl. 1-től Kémiai Technológia Tanszékké alakult. A tanszék vezetését ekkor *dr. Rédey Ákos* docens (1996-tól egyetemi tanár) vette át *dr. Várhegyi Győző* egyetemi tanártól. A tanszékvezető váltás egyben jelentős strukturális, szervezeti és személyi változásokkal is járt.

1996. január 1-én a tanszék neve Környezetmérnöki és Kémiai Technológia Tanszékre változott. A Tanszék az egyetem mindkét karán új szakot indított (Környezetmérnöki; Környezettan tanári), melyekből jelenleg a Környezetmérnöki szak van a Tanszék gondozásában.

Tanszékvezető: *dr. Rédey Ákos* egyetemi tanár, tudományos és külügyi valamint stratégiai rektorhelyettes.

A tanszék a C épület 3. emeletén és a D épületben (üzemkísérleti csarnok) található.

2. A tanszék oktatói

Dr. Rédey Ákos tanszékvezető, okl. vegyészmérnök, okl. környezetmenedzser, egyetemi tanár, a kémiai tudomány doktora, MTA Katalízis Munkabizottságának tagja, MTA Környezetvédelmi és Kémiai Technológiai Munkabizottságának tagja, VEAB Katalízis Munkabizottságának elnöke, TIT Veszprém Megyei Szervezetének elnökhelyettese, MKE Környezetvédelmi Szakosztályának elnökségi tagja, Műszakiak Országos Környezetvédelmi Egyesületének elnöke FECS Division on Chemistry and Environment bizottsági tagja. Felsőfokú angol, tolmácsnyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Földünk állapota; Környezetállapot értékelés, auditálás I-III.; Környezetpolitika; Környezeti menedzsment rendszerek (magyar, angol); Környezeti eszközök alkalmazása; Katalízis I.

Fejes Lászlóné Utasi Anett tanszékvezető-helyettes, okl. környezetmérnök, egyetemi tanársegéd. *Oktatott tárgy:* A közlekedés és mezőgazdaság környezeti hatásai.

Dr. Kárpáti Árpád okl. vegyészmérnök, okl. környezetvédelmi szakmérnök, egyetemi docens, PhD IWA Műszaki Fejlesztési Bizottság, MTA Munkabizottság, MASZESZ vezetőségi tag (1997), MTA munkabizottság titkára. Középfokú orosz (1972), középfokú angol (1984), angol felsőfokkal egyenértékű diploma. *Oktatott tárgyak:* Szennyvíztisztítás alapjai; Szennyvíztisztítás alapjai laborgyakorlat; Környezetvédelmi technológiai nyári gyakorlat; Szennyvíztisztítási technológiák; Szennyvíztisztítási technológiák laborgyakorlat; Vízvédelem, szennyvíztisztítás II.; Környezetvédelmi technológiák.

Dr. Kovács Béla okl. vegyészmérnök, okl. környezetvédelmi szakmérnök, egyetemi docens, a kémiai tudomány kandidátusa, MTA Környezetvédelmi és Kémiai Technológia Munkabizottság tag, MTA VEAB Hulladékhasz-

nosítási Munkabizottság tag, Műszakiak Országos Környezetvédelmi Szervezete tag, középfokú orosz, középfokú német. *Oktatott tárgyak:* Magyarország környezeti állapota; A levegőtisztaság-védelem alapjai; A levegőtisztaság-védelem alapjai laborgyakorlat; Levegőtisztaság-védelem; Levegőtisztaság-védelem laborgyakorlat; Technológiai környezetvédelem; Technológiai környezetvédelem laborgyakorlat; Környezetvédelmi laborgyakorlat; Víztisztítási technológiák laborgyakorlat; Környezeti monitorozás II.; Környezetvédelmi technológiák.

Dr. Kováts Nóra okl. biológus, táj- és környezetrendező szakmérnök, egyetemi docens, PhD. Felsőfokú angol, alapfokú francia, alapfokú holland. *Oktatott tárgyak:* Ökológia; Alkalmazott hidrobiológia; Környezetterhelhetőség; Tájtervezés, tájértékelés; Gyógyhatású növények; Természetvédelmi ökológia.

Dr. Kun-Szabó Tibor okl. vegyészmérnök, egyetemi docens, a kémiai tudomány kandidátusa, környezeti auditor, minőségirányítási vállalati auditor, minőségügyi rendszerépítő, szén- és szénhidrogén-feldolgozás, vegyipari ártalmak, környezetvédelmi állapotvizsgálat szakértője. A Magyar Kémikusok Egyesülete tagja (1970-2003), Magyar Szabványügyi Testület munkabizottsági tagja (1977-2003), MSZT/MB 702 munkabizottsági elnöke (1990-2003), Szabványügyi Tanács tagja (1995-2003), Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja (1989-2003), Veszprémi Területi Akadémia Bizottság munkabizottsági elnöke (1990-1995), munkabizottsági tagja (1989-2003), Magyar Minőség Társaság tagja (1996-2003), Magyar Mérnöki Kamara tagja (1998-2003). Középfokú német (1972), középfokú orosz (1981) nyelvvizsga, szakfordító műszaki területen orosz, német és angol nyelven (1988). *Oktatott tárgyak:* Energiagazdálkodás és környezetvédelem; Biztonságtechnika és kockázat-elemzés I-IIA-IIB; A környezetvédelem minőségbiztosítása; Munkavédelem; Technológiai környezetvédelem laborgyakorlat; Biztonságtechnika; Környezetvédelem; Ipari termelés környezeti menedzsmentje; Élelmiszertermelés minőségbiztosítása; Energiagazdálkodás; Ipari katalízis; Munka- és egészségvédelem; Veszélyes vegyi anyagok rákkeltő hatásának kockázatértékelése; Táplálkozás biológiai és kémiai veszélyei (élelmiszertermelés minőség-biztosítása).

Dr. Földényi Rita okl. vegyész, egyetemi docens, PhD, Környezetvédelmi Technológiák (korábban: Hulladékhasznosítási) Munkabizottság, VEAB (elnök 1996-tól), Akadémia Műszaki Kémiai Bizottság (tag), MKE (Veszprém Megyei Csoport titkára 2003-tól), Nemzetközi Humuszanyag Társaság (IHSS) Magyar Tagozatának tagja. Középfokú német (1984), középfokú angol (1990).

Oktatott tárgyak: Hulladékgazdálkodás I-II.; Talaj- és talajvízvédelem I.; Hulladékgazdálkodás, -kezelés; Környezetvédelmi technológiák; Civilizációs ártalmak; Civilizációs ártalmak laborgyakorlat.

Dr. Szabó Péterné okleveles vegyészmérnök, egyetemi docens, PhD, MTA VEAB Katalízis Munkabizottság tag, MTA VEAB Környezetvédelmi Technológiák Munkabizottság tag, Nemzetközi Humuszanyag Társaság (IHSS) Magyar Tagozatának tagja, MKE Membrántechnikai Szakosztály elnökségi tag, Magyar Szabványügyi Testület munkabizottsági tag. Középfokú angol (1976), középfokú német (1991). *Oktatott tárgyak:* Talajtan, talajkémia (angol-magyar); Talaj- és talajvízvédelem I-II; Membráneljárások a környezetvédelemben (angol-magyar); Talajtan. Szennyvíztisztítási technológiák laborgyakorlat.

Dr. Füle László okl. geológus, egyetemi adjunktus, a földtudomány kandidátusa, MTA Földtudományi Földtani albizottság tag. Középfokú német. *Oktatott tárgyak:* Földtudományi alapismeretek; Földtudományi ismeretek; Hidrológia, hidrogeológia; Geoinformációs rendszerek.

Dr. Kovács József okl. vegyészmérnök, egyetemi adjunktus, műszaki doktor, MTA VEAB Katalízis Munkabizottság tag, MTA VEAB Környezetvédelmi Technológiák Munkabizottság tag. C típusú középfokú angol, A típusú alapfokú orosz. *Oktatott tárgyak:* Környezeti monitorozás I-II; A közlekedés és mezőgazdaság környezeti hatásai; Hulladékszegény technológiák I-II; Víztisztítási technológiák laborgyakorlat; Kémiai technológia I.; Levegőtisztaság-védelem laborgyakorlat.

Dr. Horváth Erzsébet okl. vegyészmérnök, egyetemi adjunktus (2003. január 1-től a Környezetmérnöki és Kémiai Technológia Tanszéken), MTA Spektrokémiai Munkabizottság (1996), Elválasztástudományi Társaság (1996). Középfokú angol. *Oktatott tárgyak:* Anyagszerkezeti vizsgálatok laborgyakorlat; A környezetvédelem analitikája laborgyakorlat; Környezeti minták analitikája laborgyakorlat.

Fülöp Tamás okl. vegyészmérnök, egyetemi tanársegéd, MTA VEAB Környezetvédelmi Technológiák Munkabizottság titkár. Középfokú angol (1990), alapfokú orosz (1999). *Oktatott tárgyak:* Ipari technológiák és szennyezéseik; Talaj és talajvízvédelem II.; Technikai környezetvédelem laborgyakorlat; Technikai környezetvédelem; Levegőtisztaság-védelem; Levegőtisztaság-védelem laborgyakorlat.

Gajári Judit okl. vegyészmérnök, egyetemi tanársegéd, MHT, IHSS magyar tagozat, MK. Német felsőfokú, alapfokú angol. *Oktatott tárgyak:* Vízgazdálkodás, vízelőkészítés; Talaj- és talajvízvédelem I.; Víztisztítási tech-

nológiák laborgyakorlat; Vízvédelem, szennyvíztisztítás I.; Szennyvíztisztítás alapjai laborgyakorlat.

Magyar Imre okl. vegyészmérnök, okl. környezetvédelmi szakmérnök, egyetemi tanársegéd. *Oktatott tárgyak:* Geoinformációs rendszerek; Környezetmodellezés I-II.; Geoinformációs rendszerek alkalmazásai; Környezeti monitorozás II.; Környezetvédelmi rendszerek; Környezeti változások modellezése.

Domokos Endre okl. környezetmérnök, egyetemi tanársegéd (2002. január 1-től), A Magyar Szennyvíztechnika Szövetség alapító tagja. Angol középfokú, eszperantó alapfokú. *Oktatott tárgyak:* Környezetvédelem az interneten; Mérnöki programozás; Szoftverüzemeltetési ismeretek; Zaj- és rezgésvédelem; Szennyvíztisztítás laborgyakorlat I-II.; Víztisztítási technológiák laborgyakorlat.

3. A tanszék további dolgozói

Bartos Andrea tanszéki ügyintéző (1999), *Juhász István* technikus (1965), *Pálffy Gézáné* technikus (1965), *Bui Pál* technikus (1979), *Egyed Imre* vegyipari szakmunkás (1994), *Poócza Katalin* gazdasági ügyintéző (1998), *Szőcs Gyula* mechanikus (1993), *Kiliti Lászlóné* technikus (1974).

4. A tanszék tudományos kapacitása

A tanszék kollektívája elsősorban környezetvédelemmel kapcsolatos kutatásokat végez.

Levegőtisztaság-védelem, talaj- és talajvízvédelem, víz- és szennyvíztisztítás, hulladékkezelési eljárások és alternatív energiahordozókkal (megújuló energiaforrások) kapcsolatos kutatások jellemzik a technológiai területen végzett tevékenységünket, de megjelentek olyan viszonylag újnak mondható területek is a Tanszék tevékenységi körében, mint a környezeti menedzsment, a térinformatika, kockázatelemzés vagy az ökotoxikológia.

Vizsgáljuk még katalizátorok reakciókban lejátszott szerepét valamint morfológiai és felületkémiai tulajdonságait. Jelentős spektroszkópiai vizsgálati kapacitással rendelkezünk.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Dr. Rédey Ákos:

I. Magyar–Román kormányközi TéT együttműködés 2003-2004

A következő kutatócsoport vesz részt a projektekben: Román partner: Román Akadémia, Fizikai Kémiai Intézet, Kémiai Kinetikai Laboratórium

Projekt neve: „Hordozós fém-oxid katalizátorok felületi és katalitikus tulajdonságai közötti összefüggések vizsgálata, kapcsolat környezetvédelmi modell reakciókban.

– Az előkezelés hatása γ-alumínium-oxid hordozós platina-, ón-oxid katalizátorokra, ciklopropán izomerizációs reakciókban;

– A felületi aktív helyek eloszlásának vizsgálata infravörös spektroszkópiás technikával.

II. Alumínium-oxid hordozós molibdén tartalmú katalizátor felületkémiai és katalitikus tulajdonságainak vizsgálata

– Alumínium-oxid hordozós molibdén tartalmú katalizátor előkezelési körülményei és a modellreakciókban mutatott aktivitása közti összefüggések feltárása.

– A katalizátor felületkémiai tulajdonságainak változása az előkezelés paramétereinek változtatásával, különös tekintettel a felületi aktív helyek, a savasság, a vegyértékállapot változásaira. A katalizátorminták felületkémiai vizsgálata különböző modell molekulák (CO, O_2) adszorpciójával, FT-IR vizsgálatokkal.

Az ilyen katalizátoroknak nagy jelentőségük van a szénhidrogén-ipari eljárásokban, különösen jelentős a nikkellel és/vagy kobalttal promoveált fajták hidrogénező kénmentesítésben kifejtett hatása. A promotort nem tartalmazó molibdéntartalmú katalizátorok metatézis és krakkolási reakciókban mutatnak nagy aktivitást.

III. Gallium-oxid tartalmú alumínium-oxid hordozós katalizátorok vizsgálata

Félvezető fémoxidok, mint nagy teljesítményű katalizátorok, energetikailag és környezetvédelmi szempontból tökéletesítik a szénhidrogének katalitikus égésének folyamatát. A katalitikus körülmények között lejátszódó égés alacsonyabb hőmérsékleten megy végbe, mint a nyílt lángú égés, és ez az alacsonyabb hőmérséklet csökkentett NO_x kibocsátást eredményez.

17 % Ga_2O_3 tartalmú, valamint 0,4 % Pt és 2,42 % Ga_2O_3-ot tartalmazó alumínium oxid hordozós katalizátorokat vizsgáljuk.

– Felületi vizsgálat (FT-IR, SEM)

– Felületi savas centrumok, koordinatívan telítetlen helyek vizsgálata CO adszorpcióval, FT-IR spektroszkópiával

– Katalizátorok H_2-adszorpciójának segítségével jobban megérthetjük a katalizátorokon lejátszódó Szénhidrogén reakciók mechanizmusát

– Katalitikus reakciók vizsgálata (GC, FT-IR)

– Ciklopropán izomerizációs reakció

– NO redukálása C1-C3 szénhidrogének jelenétében

IV. NKFP konzorciumi projekt

1. Timföld Ágazat (Ajka)

1.1. Zeolitok gyártástechnológiájának és alkalmazástechnikájának fejlesztése

1.2. Vörösiszapok tárolás közbeni viselkedésének és hasznosítási lehetőségeinek vizsgálata

2. Alumínium Ágazat (Inota)

2.1. Veszélyes hulladéktároló felhagyásának és az új veszélyes hulladéklerakónak a környezetre gyakorolt hatása alprogram

1.1. Zeolitok gyártástechnológiájának és alkalmazástechnikájának fejlesztése alprogram

Zeolitok gyártástechnológiájának és alkalmazástechnikájának fejlesztése az egyik feladat. A program során NaA, NaA+NaX valamint NaX zeolitok szintézesének laboratóriumi kifejlesztése, továbbfejlesztése az egyik cél. A kifejlesztett technológiák továbbfejlesztésre kerülnek félüzemi méretben. Az A és X zeolitok optimális laboratóriumi és félüzemi ioncsere technológiája is kifejlesztésre kerül az alkalmazási területek igényei alapján. A technológiák kifejlesztésénél alapvető szempont a gyártás gazdaságossága és környezetkímélő megoldása. A program keretében kialakítjuk a mezopórusos és nanopórusos szilikátok szintézisének és izomorf szubsztitúcióval történő módosításának laboratóriumi eljárásait.

1.2. A vörösiszap tárolás közbeni viselkedésének és hasznosítási lehetőségeinek vizsgálata alprogram

A projekt keretében a korszerű műszerparkunk bázisán átfogó alap- és alkalmazott kutatásokat végzünk és a kapott eredmények, illetve a szakirodalmi információk együttes értékelésével, szintézisével olyan eljárás(oka)t

dolgozunk ki, amelyek révén a vörösiszap okozta környezetterhelés lehetőség szerint értékes másodnyersanyagok előállításával egyidejüleg jelentősen csökken. A kidolgozott technológiák megvalósíthatóságát UNIDO/COMFAIR (Computer Model for Feasibility Analysis and Reporting) programcsomaggal elemezzük, az igéretes eljárást nagylaboratóriumi méretben kipróbáljuk. A projekt sikere az ajkai kistérségben a környezeti hatás mérséklése mellett az új termékek gyártásval esetleg új munkahelyeket is teremthet.

2.1. Veszélyes hulladéktároló felhagyásának és az új veszélyes hulladéklerakónak a környezetre gyakorolt hatása alprogram

A kutatási program keretében célul tűzzük ki az Inota környékén található ún. Rétipusztai tároló környezetre gyakorolt hatásának tisztázását, illetve a tervezett új lerakó várható hatásainak modellezését. A programban elvégzendő részfeladatok:

– A kiszállított és a tárolt hulladékok összetételének, mennyiségének vizsgálata

– A hulladékok oldódási viszonyainak tisztázása a tárolói körülmények ismeretében

– Az oldott szennyezők viselkedése, terjedése az előforduló földtani viszonyok között (környezeti állapotfelmérés, sérülékenységi vizsgálat, modellezés)

– Új hulladéklerakóhely kijelölése.

– Az új lerakó hatásterületének meghatározása.

– A meglévő lerakó és az új lerakó hatásai az élővilágra.

Csurgalék- és csapadékvizek tisztítására modelljelleggel épített vizes élőhely.

Dr. Kárpáti Árpád

Három fő kutatási irány: A szennyvíztisztítás rendszer-szemléletű vizsgálata. Kis települések szennyvíztisztításának javítása. Szennyvíziszap komposztálásának optimalizálása.

Szennyvíztisztítás szakértői rendszereinek fejlesztésében a szűk programozási feladat mellett egy általános értékelést készítettünk 2002/2003 fordulóján, ami azóta egy három részből álló cikksorozatban jelent meg a MASZESZ Hírcsatorna c. folyóiratában. Mellette a szimulátor alkalmazási vizsgálatai folyamatban vannak, a téma zárására ez év őszén kerül sor. Ehhez a munkához kapcsolódik a COST-624 együttműködésünk.

A második témakörben az üzemi kísérletek folyamatban vannak Nagyvázsonyban és Eplényben. Az eredmények alapján a természetes szűrőme-

zőknél jobb a mesterséges nitrifikáló szűrő az ilyen kis települések téli nitrifikációs problémáinak a kiküszöbölésére. AEnnek ellenére most készül el és lép üzembe Eplényben egy utótisztító tó, melynek vizsgálata a téli időszak lehetőségeit hivatott pontosítani.

A komposztálást továbbra is a veszprémi szennyvízteleppel karöltve vizsgáljuk. A szolár szárító megépítésére itt sor került, beüzemelték, s most a termék minősítése van folyamatban. A komposztálás ugyan csak részleges ennél a berendezésnél, a termék szárítása viszont más felhasználási lehetőségeket is támogat a mezőgazdasági értékesítés mellett. Magáról a szolár komposztálásról a VÍZMŰ Panoráma 2003 őszi ÖCOTECH-re megjelent különszáma tartalmazza az ismertetőnket.

Ipari és kommunális vegyes szennyvizek tisztítása speciális fejlesztésére is sor került az év folyamán a debreceni lakossági szennyvíztelepen. A vizsgálatok értékelése folyamatban van, az eredmények rendkívül ígéretesek a kukoricakeményítő bontásának intenzifikálásában.

Dr. Kovács Béla:

Hulladékégetők véggázainak tisztítási lehetőségei. Hasznosulása: A tisztítási lehetőségek ismertetése az Interrégió Konferencián Dunapatajon a kistérség polgármestereinek, akik hulladékégető megépítését tervezik.

Dr. Kováts Nóra:

NKFP Veszélyes hulladéktároló felhagyásának és az új veszélyes hulladéklerakónak a környezetre gyakorolt hatása alprogram eredmények: a lerakó környezeti kockázatának értékelése.

Dr. Kun-Szabó Tibor:

1. Kockázatértékelés területén: Munkahelyi kockázatértékelés (tanszéki) anyagának összeállítása, a Q-Risk és I-Risk szoftverek fejlesztése az ipari kockázatok értékelésére Dinnyés Álmos PhD-hallgatóval együtt.

2. Energiagazdálkodás területén: Napenergia hasznosítása vízmelegítésre. A bojler kapacitásnövelésének további vizsgálata, optimalizálás. Optimalizáló szoftver fejlesztése Merényi László volt PhD-hallgatóval. Fázisváltó anyagok használatának vizsgálata a bojler kapacitásnövelésére diplomamunka, tervezési feladat és TDK-munka keretében.

Szélenergia hasznosítása, szélparkok telepítésének vizsgálata az „i-quadrat" veszprémi céggel együttműködésben.

3. Élelmiszerbiztonság területén: Élelmiszerbiztonság és -higiénia (SECAL kutatási program) területén összefoglalók készítése az élelmiszerek ártalmas hatásairól, kockázatairól, a HACCP-ről stb., együttműködés a

Magyar Élelmiszerbiztonsági Hivatallal, ill. az EU „Food Safety and Consumer Protection" Bizottságával.

4. Hulladékgazdálkodás területén: Komplex hulladékkezelő rendszer terveinek kidolgozása a HLC Ltd. (Wrexham, Anglia) és a Településvédelmi Bt. (HLC-Huminik) cégekkel együtt, tervezési adatok összeállítása diplomamunka és tervezési feladat témavezetésének keretében.

Dr. Földényi Rita:

A kutatási terület magában foglalja mind a pontszerű, mind a diffúz szennyező forrásokból eredő talaj- és talajvíz-szennyezések vizsgálatát, a környezetre káros anyagok sorsának tanulmányozását.

Pontszerű szennyezések esetében működő és lezárt hulladéklerakókból, továbbá ipari tevékenységből eredő, környezeti szempontból veszélyes komponensek vizsgálata folyik. Az adott időszakban három fő dolgozott a Széchenyi pályázat keretein belül az adott ipari veszélyes hulladék oldódási és adszorpciós vizsgálatai területén. A témából négy részjelentés, több hazai illetve nemzetközi konferencia előadás és publikáció született. Az ipari tevékenység következtében keletkező talajvízszennyezés vizsgálata, a kárelhárítás lehetőségei témakörben egy PhD hallgató tevékenykedett, aki tanulmányai lejártával a kutatásokat munkahelyén is folytatja.

A diffúz szennyezések esetében a mezőgazdaság által felhasznált növényvédőszerek környezeti sorsát tanulmányozzuk. Kísérleteink súlypontját elsősorban a herbicidek adszorpciós sajátságainak vizsgálatára helyezzük, amelyek alapvetően meghatározzák a szerek talajban történő migrációját. Az eredményekről egy sikeres PhD védés mellett több előadás és publikáció tanúskodik.

Dr. Szabó Péterné:

A kutatómunkámban diplomázókkal és PhD hallgatókkal dolgozok együtt. Főbb kutatási területemhez tartozik az optikailag aktív vegyületek enantioszeparációjának vizsgálata adszorbenseken és membrán technológia alkalmazásával, továbbá az enantioszeparáció mechanizmusának értelmezése, valamint a természetes eredetű szervesanyagok frakcionálása, jellemzése (huminsav, fulvósav, stb.), környezeti elemekkel és azok szennyezőivel való kölcsönhatásának tanulmányozása. A kutatás eredményei diploma munkákban, hazai és nemzetközi konferenciákon előadások formájában, továbbá referált folyóiratokban jelentek meg.

Dr. Füle László:

NKFP Veszélyes hulladéktároló felhagyásának és az új veszélyes hulladéklerakónak a környezetre gyakorolt hatása alprogram vezetése.

Ezen belül: 18. részfeladat: Térinformatikai kutatások a környezeti állapotfelmérés, sérülékenységi vizsgálat, modellezés és hatásterület meghatározása területén.

A részfeladat jelenlegi fázisában újabb geotechnikai paraméterek mérésével egyidejűleg egy pontosított és ellenőrzött hidrodinamikai modellt építettünk fel, melyben felhasználtuk a korábbi vizsgálatok, valamint a projekt során végzett mérések valamennyi adatát. A transzportmodellezést a környezeti állapotfelmérés során nyert eredményekkel mint kezdeti koncentráció-eloszlásokkal végeztük.

Összekapcsolt döntéstámogató térinformatikai rendszer Veszprém Város és a Bakonykarszt Rt. között.

A projekt során egy olyan térinformatikai alapú információs rendszer került kifejlesztésre, mely alkalmas a város és a térség viziközmű szolgáltatójának integrált adatkezelésére. A városnál és a szolgáltatónál keletkező vízminőségi és vízbázisvédelmi adatok integrált kezelése és térinformatikai rendszerben történő elemzése széleskörű segítséget jelent a térség vízbázisvédelmével kapcsolatosan megkönnyítve mind a hatósági mind a szolgáltatói feladatok elvégzését, jövőbeli trendek vizsgálatát, az esetleges beavatkozások előzetes tervezését.

Dr. Kovács József:

„Nemszelektív nitrogén-oxid redukció (DENOX) tanulmányozása", mely kutatómunka kidolgozása során három új és ezek közül kettő-négy év időtartamig üzemelt katalizátorminta véggáztiszító aktivitását és fiziko-kémiai tulajdonságait, ennek alapján az ipari alkalmazhatóságát határoztuk meg.

Anyagszerkezeti vizsgálatok tématerületen PhD hallgatók részére végeztem fajlagos felület és pórustérfogat meghatározására vonatkozó kísérleteket. Ezen kutatómunka főbb eredményei:

– A különböző összetételű kaolin-kvarc keverékek őrlésekor az őrlési idő függvényében mind a fajlagos felületnek, mind a pórustérfogatnak maximuma van.

– A növényvédőszer maradékok lebomlása és a talajszerkezet között egyértelmű korreláció mutatható ki.

Dr. Horváth Erzsébet:

A Raman mikrospektroszkópia analitikai alkalmzási lehetőségeinek kutatása.

– nem konvencionális Raman spektroszkópiai módszerek fejlesztése felületek és felületen adszorbeált molekulák tanulmányozására

Az anyagtudományban, a szenzortechnikában és a mikroanalitikában komoly igény mutatkozik a felületi filmek és felületeken adszorbeált molekulák ill. nano és mikromól mennyiségben jelen lévő célanyagok roncsolásmentes módszerekkel történő detektálására. A felületerősített Raman spektroszkópia (SERS) alkalmas módszer ezeknek a feladatoknak a megoldására, ha biztosítani tudjuk e felületerősítés kialakításáért felelős megfelelő minőségű és morfológiájú felületet.

A kutatómunka (a) kromatográfiás elválasztást követően a nmól nagyságrendben jelen lévő célanyagok SERS detektálását és (b) felületeken mikromól nagyságrendben adszorbeált molekulák kötődési mechanizmusának tanulmányozására alkalmas SERS módszer fejlesztését célozta meg. Mindkét esetben a roncsolás mentes felületanalitikai eljárások körét kívántuk bővíteni.

– ökotoxikológiai szempontból jelentős biológiai minták Raman spektroszkópiai vizsgálatai

A kutatási munka eredményeként olyan eljárást dolgoztunk ki, amely alkalmas biológiai tesztszervezet (Lemna minor) környezeti stresszhatás következtében bekövetkezett szöveti elváltozásait korai stádiumban képes jelezni in vivo és in virto körülmények között.

Fülöp Tamás:

1. Vízbázisvédelem és monitoring: A kutatási téma 3 éven keresztül futott, 2003. aug. 1-vel ért véget. A téma keretében a feladatunk a veszprémi ívóvízbázisokon található észlelő- és termelőkutakból vett vízminták analitikai vizsgálata volt. Az eredmények a feldolgozása az ugyancsak a tanszéken készült térinformatikai rendszer segítségével történt.

2. NKFP projekt keretében részt vettem a „Vörösiszap tárolás közbeni viselkedésének, környezetbarát tárolási lehetőségeinek vizsgálata" c. alprojektben. Feladatom analitikai vizsgálatok elvégzése volt (vörösiszap szűréséből, mosásából származó minták alumíniumtartalmának meghatározása).

3. Brit-magyar TéT együttműködésben részvétel: „Gyenge minőségű bauxitok és vörösiszap hasznosítási lehetőségeinek vizsgálata". University of Leeds–Miskolci Egyetem–Veszprémi Egyetem közös projektje. Konferenciaelőadások a témában hazai és nemzetközi konferenciákon.

4. Eloxáló üzemi szennyvíz hasznosításának lehetőségei. Tervezési feladat, diplomadolgozat környezetmérnök szakos hallgatók számára.

Gajári Judit:

A kérdéses időtartamon belül az alábbi kutatásokban vett részt:

– A Bakonykarszt Rt. által az OM-hez benyújtott (nyilvántartási szám: Alk-00159/2000) K+F feladatban való közreműködés „Vízbázisvédelem és monitoring" címmel.

– A Balaton-vízből történő ivóvíz előállítás humuszanyagok okozta problémáinak tisztázása a víz összetételének szemszögéből vizsgálva.

A K+F kutatás elsősorban vízkémiai, műszeres analitikai munkák végzését jelentette, továbbá a kapott eredmények alapján a Veszprém térségi vízbázisok minőségi értékelését végeztük el, melyről a zárójelentésben számoltunk be. A szennyezések 3 fő csoportba sorolhatók, ezek a nitrát ion, a klórozott CH-ek szinte mindegyik vízbázisban, továbbá a Gyulafirátóti vízbázisban az olaj szennyezés és egyes fémszennyezések. A Sédvölgyi vízbázis a legkevésbé szennyezett.

Két diplomamunka és egy PhD munka foglalkozott a Balaton-vízzel történő ivóvíz előállítással. A balatonöszödi újonnan létesített, membrántechnikát alkalmazó vízmű technológiáját kontrollálva és értékelve a Balaton-víz szervesanyag tartalmának erősen hidrofil jellege határozza meg az alkalmazott technológiák hatásfokát. Ugyanezen megállapítás igaz a koagulálás-flokkulálás eredményeire, továbbá az aktívszenes adszorpcióra is.

Magyar Imre:

MAL Rt. NKFP Inotai hulladéklerakó környezeti hatásainak vizsgálata.

Eddigi eredmények: elkészítettük a terület sérülékenységi értékelését és ezekhez kapcsolódó sérülékenységi térképeit, valamint elkészült a területen fúrt talajvíz monitoring kutak vízminőségi adatait nyilvántartó információs rendszer.

Térinformatikai kutatások a környezeti állapotfelmérés, sérülékenységi vizsgálat, modellezés és hatásterület meghatározása területén.

A részfeladat jelenlegi fázisában újabb geotechnikai paraméterek mérésével egyidejűleg egy pontosított és ellenőrzött hidrodinamikai modellt építettünk fel, melyben felhasználtuk a korábbi vizsgálatok, valamint a projekt során végzett mérések valamennyi adatát. A transzportmodellezést a környezeti állapotfelmérés során nyert eredményekkel mint kezdeti koncentráció-eloszlásokkal végeztük.

Bakonykarszt Rt. Vízbázisvédelmi Információs Rendszer fejlesztése.

Elkészítettük a terület vízbázisainak értékelését és ezekhez kapcsolódó vízbázisok térképeit, valamint elkészült a kutak, vízbázisok, illegális hulladéklerakók vízminőségi és egyéb adatait nyilvántartó információs rendszer. A rendszer tesztelése és részben továbbfejlesztése történt meg. Újabb adat export rutinok kifejlesztésével.

Összekapcsolt döntéstámogató térinformatikai rendszer a Bakonykarszt Rt. és Veszprém Város között.

Elkészítettük a két meglévő információs rendszer – VÍZINFO és VEKIR – adatátviteli rutinjait, melyek a Bakonykarszt vízminőségi adatait a vízellátás biztosításáért felelős önkormányzat számára elektronikus formában átadja. Kifejlesztésre került egy Interneten keresztül is elérhető térképi és relációs adatbázis, mely a lakosság tájékoztatására szolgál és a város ivóvízellátásával kapcsolatos adatokat és információkat tartalmazza.

Domokos Endre:

– Szennyvíztisztító szakértői rendszer (IKTA 4): A projekt célja egy komplett elemző-modellező rendszer létrehozása, mely mind az oktatás, mind a mindennapi életben hasznos segítőjévé válik a mérnököknek, kutatóknak.

– Virtuális Egyetem(tm) projekt (KDRFÜ): A projekt célja egy tudásmenedzsment és átadó szoftvercsomag létrehozása, mely mind a távoktatás, mind a graduális oktatás területén jól használható.

– Digitális Egyetem Menedzsment(tm) projekt (KDRFÜ): A projekt célja egy vállalatirányítási rendszer létrehozása kifejezetten egyetemek részére.

– Környezetvédelmi tudásvölgy: A projekten belül a civil szféra környezeti felvilágosítása a cél. Ezen belül kidolgozásra került egy metodikai módszer, melynek eredményeként a különböző célcsoportok (közoktatás, felsőoktatás, NGO-k, gazdasági szféra) hatékonyabban érhetők el.

– A szennyvíztisztítás rendszerek-szemléletű vizsgálata (ITEM): A COST-624 együttműködéshez kapcsolódva vizsgáljuk a modellek használhatóságát a szennyvíztisztításban. Hazai vonatkozású eredményei az év végére kerülnek rögzítésre.

– „Hulladékok a háztartásban" és „Életet Jelentő Kincsünk: A víz" projekt (OM): Felvilágosító anyagok készítése középiskolások számára.

– „Projektek projektje" projekt (KDRFÜ): A projekt célja egy hatékony pályázatgazdálkodási rendszer kidolgozása.

RADIOKÉMIA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A tanszék 1963. február 1-jén létesült az Analitikai Kémia Tanszékből kivált radiokémiai és fizikai csoport munkatársaiból. Vezetője 1978. július 1-ig *dr. Straub Gyula* egyetemi tanár, majd *dr. Lengyel Tamás* egyetemi tanár volt. A tanszék 1983. július elsejével Radiokémiai és Fizikai Intézetté alakult, ami 1992-ben különvált Radiokémia illetve Fizika Tanszékre. A Radiokémia Tanszék vezetője továbbra is *Lengyel Tamás* maradt 1994 végéig, s ezt követően a tanszéket megbízottként *dr. Varga Kálmán* egyetemi docens vezette. 1995. július 1-től *dr. Kanyár Béla* egyetemi tanár a tanszékvezető. A tanszék a vegyészmérnök szakon a radiokémiai technológia, a környezetmérnök szakon pedig a radioökológia szakirány felelőse. A tanszék az „N" épület földszintjén található.

2. A tanszék oktatói

Dr. Kanyár Béla okl. fizikus (ELTE TTK, 1963), egyetemi tanár (1996), a biológia tudomány kandidátusa (1980), tanszékvezető (1995). Több hazai és nemzetközi tudományos és szakmai szervezet, illetve vezetőségének tagja. Többek közt a Nukleárisbaleset-elhárítási Kormánybizottság Műszaki Tudományos Tanács tagja (1997), Az MTA Fizika Tud. Osztály Sugárvédelmi, Környezetfizikai és Reaktorfizikai Bizottság titkára (1997), az MTA Kémiai Tud. Oszt. Radiokémia Bizottság tagja (1996). Angol középfokú nyelvvizsga (1997). Címe: 2030 Érd, Fácánköz 12/2. *Oktatott tárgyak:* Nukleáris technológia, Radioökológia, Nukleáris balesetek elhárításának tervezése, Anyagszerkezeti vizsgálatok, Radionuklidok terjedésének számítógépes szimulációja, Környezetmérnöki tervezési feladat.

Dr. Varga Kálmán okl. vegyészmérnök (VVE, 1984), egyetemi docens (1993), egyetemi tanár (2000), a kémiai tudományok kandidátusa (1990), az MTA doktora (1999), habilitált (1999). Angol középfokú nyelvvizsga (1989). Címe: Szentkirályszabadja, József Attila út 29/2. *Oktatott tárgyak:* Nukleáris technológia, Nukleáris méréstechnika, Magkémia és izotóptechnika, Radioizotópos módszerek az elektrokémiai vizsgálatokban, Atomenergia és környezeti hatásai, Általános radiokémiai technológia, Választható szaklabor, Diplomaterv, Tervezési feladat.

Dr. Németh Zoltán okl. vegyészmérnök (VVE, 1981), egyetemi docens (1998), PhD (1997), az MKE tagja (1990), az MTA Radiokémiai Bizottság Radioanalitikai Munkabizottság tagja (1994), a MK Kari Tanács tagja (1998), VE Mérnöki Kar dékánhelyettese (1998), VE Oktatási Bizottság tagja (1998), VE MK Tanulmányi Bizottság elnöke (1998), VE Minőségbiztosítási Bizottság tagja (1999), VE MK Minőségbiztosítási Bizottság elnöke (1999). Ipar a Veszprémi Mérnökképzésért Kuratórium tagja (1996), VE Sport Club elnökségi tagja (1997), a VESC kosárlabda szakosztály elnöke (2002). Angol középfokú nyelvvizsga (1985), orosz középfokú nyelvvizsga (1987). Címe: 8200 Veszprém, Paál L. u. 6/B. *Oktatott tárgyak:* Radiokémia I-II, Sugárzástani alapismeretek, Speciális radioizotóp alkalmazások, Anyagszerkezeti vizsgálatok, Vegyipari mérőrendszerek, Diplomalabor.

Dr. Somlai János okl. vegyészmérnök (VVE, 1976), egyetemi docens (1998), PhD (1997), a Magyar Biofizikai Társaság Radioökológiai Szakcsoport vezetőségi tagja (1998), az MTA Izotóptechnikai Munkabizottság tagja (1993), az MTA Sugárvédelmi, Környezetfizikai és Reaktorfizikai Bizottság oktatási munkabizottság tagja (1997), az Eötvös Lóránd Fizikai Társaság Sugárvédelmi Szakcsoport tagja (1978), a Területi Nukleárisbaleset-elhárítási Bizottság megyei értékelő bizottság tagja (1996). Angol középfokú (1987), eszperantó középfokú (1997) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Fenyves u. 33. *Oktatott tárgyak:* Sugárbiológia és dozimetria, Környezeti Sugárzások és hatásai, Radioaktív sugárzások és szennyeződések mérése, Sugárzások és radioaktív izotópok a természetben, Sugaras és nukleáris balesetek tapasztalatai, Nukleáris méréstechnika laboratóriumi gyakorlat, anyagszerkezeti vizsgálatok laboratóriumi gyakorlat, Radioökológiai laboratóriumi gyakorlat, Reaktortechnika laboratóriumi gyakorlat, Irányítástechnika laboratóriumi gyakorlat, Tervezési gyakorlat, Választott szaklabor, Diploma labor, Bevezetés a kémiai kutatásokba laboratóriumi gyakorlat.

Kovács Tibor okl. vegyész üzemmérnök (VVE, 1992), okl. vegyészmérnök (VVE 1994). Angol középfokú nyelvvizsga (2000), német alapfokú nyelvvizsga (2003). Címe: 8200 Veszprém, József A. út 7/A II/10. *Oktatott*

tárgyak: Nukleáris Méréstechnika laboratóriumi gyakorlat, Anyagszerkezeti Vizsgálatok laboratóriumi gyakorlat.

Radó Krisztián okl. vegyész (VE, 2002). Címe: 8200 Veszprém, Simon I. u. 4/D. *Oktatott tárgyak:* Radiokémiai laboratóriumi gyakorlatok, Nukleáris méréstechnika laboratóriumi gyakorlatok, Bevezetés a kémiai kutatásba laboratóriumi gyakorlat, Anyagszerkezeti vizsgálatok laboratóriumi gyakorlat, Vegyipari technológiák laboratóriumi gyakorlat.

3. A tanszék további dolgozói

Hámán Szilvia ügyviteli előadó (1993), *Kocsis Tímea* vegyésztechnikus (1999), *Kósa József* vegyésztechnikus (1998), *Bodrogi Edit* PhD hallgató (2002), *Buják Renáta* PhD hallgató (2002), *Dombóvári Péter* PhD hallgató (2003), *Gorjanácz Zorán* PhD hallgató (2002), *Jobbágy Viktor* PhD hallgató (2003), *Katona Tünde* PhD hallgató (2002), *Kávási Norbert* PhD hallgató (2002), *Marcona Réka* PhD hallgató (2002), *Szabó Andrea* PhD hallgató (2003).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Elektroszorpciós jelenségek vizsgálata poli- és egykristály nemesfém felületeken.

Radioaktív kontaminációs és korróziós folyamatok átfogó tanulmányozása atomerőművekben. Az ausztenites acél felületek korróziós állapotának (a védő oxidréteg passzivitása, morfológiája, vastagsága, kémiai összetétele és szerkezete) felmérése.

Radioizotópos módszerek és elektrokémiai vizsgálatok (SEM-EDX, XRD, CEMS, ICP-OES, XPS).

Kémiai dekontaminációs technológiák értékelése, fejlesztése.

Adszorpciós és transzport folyamatok vizsgálata radioizotópos nyomjelzéssel.

Korróziós szempontból fontos anionok – klorid, szulfát, foszfát, kromát stb. – ionok felületi megkötődésének in situ mérése.

Alfa spektrometria: alfa sugárzó radionuklidok koncentrációjának meghatározása elsősorban környezeti mintákban.

U, Th, Ra, Po izotópok meghatározása félvezető detektoros alfa spektrométerrel és más eljárásokkal.

U/Th és Ra/Pb egyensúlyi koncentráció meghatározása (kőzetek és szedimentumok kormeghatározása).

Összes alfa-béta aktivitás mérés: koncentráció meghatározása környezeti mintákban NDI detektorral és alacsony hátterű gázátáramlásos készülékkel.

Pb-210 izotóp mérése alacsonyhátterű gázátáramlásos berendezéssel.

Nyomdetektoros radon felmérés lakóépületekben. CR-39 (TASTRAK) nyomdetektor és VIRGINIA 99 képanalizáló rendszer segítségével.

Radon és leányelemeinek mérése kültereken és beltereken különböző készülékekkel (AlphaGuard, Radim, RGM3, Pylon AB).

Radonkoncentráció mérése vizekben, építési anyagokban, talajban (emanáció, exhaláció mérés).

Gamma spektrometria: környezeti minták gamma spektrometriai elemzése.

Dózisteljesítmény mérése, sugárterhelés meghatározása: Környezeti gamma-dózisteljesítmény mérése terepen, meddőhányókon, épületekben, dózisteljesítmény meghatározása radioizotópok környezetében, izotópok zártságvizsgálata, sugárterhelés számítások, becslések.

Radionuklidok környezeti mozgásának modellezése, számítógépes szimulációja, lakossági sugárterhelés becslése, prognosztizálása, speciális szoftverek (MODELMAKER, MicroShield stb.) használata.

Optimálási eljárások a sugárvédelemben (költség-haszon elemzés, ALARA elv alkalmazása, épületek radon-koncentrációját csökkentő beavatkozások kidolgozása stb.).

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Elektroszorpciós jelenségek vizsgálata poli- és egykristály nemesfém felületeken: Vizsgálati eljárást és számítási modellt dolgoztunk ki és alkalmaztunk a ^{51}Cr-mal jelzett Cr(VI)-tartalmú specieszek és redukciós termékeik adszorpciójának – karakterisztikus röntgensugárzás (E=4,9 keV) mérésén alapuló – vizsgálatára. A ^{51}Cr-mal jelzett Cr(VI)-specieszek adszorpcióját polikristályos aranyfelületen perklórsav alapelektrolitban két eltérő pH-értéknél (pH=0 és pH=2,0) tanulmányoztuk. A Cr-tartalmú specieszekre, valamint az adszorpciós felületi komplex összetételére vonatkozó adatok alátá-

masztják azt a feltételezést, hogy a Cr(VI)-ionok redukciója CE mechanizmussal megy végbe. Az átmeneti adszorpciós komplex felületi többletkoncentrációja a polikristályos aranyfelületen a vizsgált pH-tartományban nem haladja meg a monoréteg borítottságot. Folytattuk az ^{51}Cr-mal jelzett Cr(VI)-tartalmú specieszek és redukciós termékeik adszorpciójának vizsgálatát polikristályos Pt -felületeken. Elvégeztük a vizsgálati adatok összehasonlító elemzését polikristályos Pt- és Au -elektródokon. Az eredmények egy részének publikálása folyamatban van.

Folytattuk a ^{35}S-nel jelzett HSO_4^-/SO_4^{2-} és 36Cl-ral jelzett Cl^--ionok adszorpciójának tanulmányozását polikristályos aranyelektródon perklorát alapelektrolitban a pH=0-4,5 tartományban. Vizsgálataink alátámasztják azon korábbi megállapításainkat, hogy a Cl^--ionok relatív szorpciós erőssége nemesfém elektródokon nagy, jelentősen meghaladja a többi vizsgált anion (HSO_4^-/SO_4^{2-}–$H_2PO_4^-$, ClO_4^-) relatív szorpciós erősségét. Jelenleg intenzív vizsgálatokat folytatunk a Zn^{2+}-ionok előleválása által megnövelt anionadszorpció témakörben.

Folytattuk a ^{35}S-tel jelzett HSO_4^-/SO_4^{2-}–ionok adszorpciójának összehasonlító vizsgálatát polikristályos Pt- és Pt(111)-elektródon az „elektród-súlylyesztéses" módszerrel. Megkezdtük a ^{36}Cl-tal jelzett Cl^--ionok adszorpciójának tanulmányozását a fenti nemesfém elektródokon. A Pt(111) egykristállyal végzett kutatásaink rendkívül időigényesek. Továbbra is felületszennyezési, illetve kristálypreparálási nehézségeink vannak, s így az eredmények reprodukálhatósága nem kielégítő. A kutatási eredmények publikálására 2003. évben több fórumon is sor kerül.

Radioaktív kontaminációs és korróziós folyamatok tanulmányozása atomerőművekben.

A ^{60}Co-nal jelzett Co^{2+}-ionok adszorpciójának és elektrooxidációjának vizsgálatára kidolgozott detektálási módszert és radioelektrokémiai eljárást felhasználva tökéletesítettük a ^{60}Co-nal szennyezett atomerőművi bórsavas oldatok szelektív tisztítására a korábbi években kifejlesztett félüzemi modellrendszert.

A Paksi Atomerőmű támogatását is felhasználva kombinált radiokémiai, elektrokémiai (voltammetriás) és felületanalitikai (SEM-EDX, XRD, Mössbauer-spektroszkópia (CEMS), XPS) kutatásokat indítottunk gőzfejlesztőkből kivágott az ausztenites acélfelületek felületi tulajdonságainak (morfológia, kémiai- és fázisösszetétel, passzivitás, radioaktív kontaminálhatóság és dekontaminálhatóság) teljesebb megismerésére. A vizsgálatokkal összefüggésben a VE Tanszékein rendelkezésre álló vizsgálati módszerek (nyomjelzéstechnika, voltammetria, gamma-spektroszkópia, SEM-EDX, XRD) alkal-

mazása mellett, hatékony együttműködést alakítottunk ki hazai (ELTE TTK Magkémiai Tanszék, MTA ATOMKI Elektronspektroszkópiai Osztály) és külföldi (GSF, München, Németország; SCK-CEN, Mol, Belgium) kutatóintézetekkel. Az eredményeket több nemzetközi és hazai konferencián ismertettük, illetve referált folyóiratokban publikáltuk.

Bakonyi forrásvizek radiológiai minősítése ezen belül összes alfa-béta aktivitás meghatározása, Pb-210 mérését végeztük el KAC+Tanszéki kutatásfinanszírozási keret támogatásával. A kutatás eredményeit nemzetközi és hazai konferenciákon illetve külföldi referált folyóiratban publikáltuk.

Délalföldi felszíni vizek összes alfa-béta aktivitás meghatározása és 210Pb mérése, Alsó-Duna-völgyi Körny. Védelmi Felügy. együttműködésével. A kutatás eredményeit nemzetközi és hazai konferenciákon publikáltuk.

Magyarországi cigaretták Po-210 és Pb-210 koncentrációjának meghatározása és a fogyasztásból eredő dózisterhelés meghatározása. A Po-210 és Pb-210 koncentrációk vizsgálata a nikotin és kátrány tartalom függvényében. A kutatás eredményeit nemzetközi és hazai konferenciákon publikáltuk. A folyóiratban történő megjelentetése folyamatban van.

Magyarországi dohányminták Po-210 és Pb-210 koncentrációjának meghatározása és a fogyasztásból eredő dózisterhelés meghatározása. Magyarország különböző területein végzett dohánytermesztési kísérletek (pl. helyreállított uránbánya környékén) a dohányminták Po-210 és Pb-210 analízise.

A Balaton-felvidék városai ivóvízbázisainak monitorozása, adatbázis kialakítása.

Mecsekérc RT-vel közösen a helyreállított uránbánya csurgalék- és talajvizeinek a monitorozása a környék vízbázisának ellenőrzése. A kutatás eredményeinek megjelentetése nemzetközi folyóiratban folyamatban van.

Munkahelyi radonkoncentráció mérése (szénbányákban, mangánbányában, kórházbarlangban) egyensúlyi faktor számítása és dózisteljesítmény becslése. A kutatás eredményeinek megjelentetése nemzetközi folyóiratban folyamatban van, illetve nemzetköz konferenciákon mutattuk be.

Elsősorban EU és NAÜ kutatási projektekben való részvétel keretében modell-validálásokat végeztünk, radioaktív hulladékkal kapcsolatosan a szennyeződés bioszféra terjedését szimuláltuk és lakossági sugárterheléseket számoltunk.

A sugárvédelmi optimálás területén a dóziselhárítás költségeit és averziós tényezőket határoztunk meg, lakosság esetén.

SZERVES KÉMIA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A szerves kémia oktatását egyetemünkön a kezdeti időszakban meghívott előadók *(Ettre László, Berty József, Hajós Zoltán, Somfai Zoltán, Újhidy Aurél)* látták el. 1954-ben alakult meg az önálló Szerves Kémia Tanszék, melynek első vezetője *dr. Berty József* osztályvezető volt.1957. szeptember 1-től 1965. július 31-ig *dr. Müller Sándor* Kossuth-díjas egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja volt a tanszékvezető.1965. augusztus 1-től *dr. Markó László* egyetemi tanár vezette a tanszéket. Az 1983. július 1-én megalakult Szerves Kémia Intézetnek szintén *dr. Markó László* egyetemi tanár lett az igazgatója. 1986. március 15-től – amikor *dr. Markó László* akadémikus átvette az MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet vezetését – a Szerves Kémia Intézet igazgatója, majd az intézeti rendszer megszűnése után a Szerves Kémia Tanszék vezetője *dr. Heil Bálint* volt. 1995. július 1-től 1997. június 30-ig a tanszék vezetését *dr. Bartik Tamás* címzetes egyetemi tanár látta el. 1997. július 1-től *dr. Tőrös Szilárd* egyetemi docens a tanszékvezető. A tanszék az N épület III. emeletén található. Telefonszám: (88) 422-022/4544, faxszáma: (88) 427-492. Honlap: http://organic.vein.hu.

2. A tanszék oktatói

Dr. Tőrös Szilárd okl. vegyészmérnök, (VVE, 1975), a kémiai tudomány kandidátusa (1989), egyetemi docens (1991). Angol középfokú, orosz alapfokú nyelvvizsga, Miniszteri dicsérettel kitüntetve (1989), Pro Universitate Vesprimiensis emlékérem kisezüst fokozata (1998) tulajdonosa, Széchenyi

István ösztöndíjas (2001-). MTA köztestületi tagja, az MTA Szervetlen- és Fémorganikus Kémiai munkabizottságának, valamint a VEAB Katalízis munkabizottságának tagja, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete országos elnökségének tagja, a Veszprémi Egyetemi Szervezetének elnöke, a Veszprémi Egyetem Közalkalmazotti Tanácsa elnöke, a Veszprémi Egyetem rektori tanácsának tagja. Címe: 8200 Veszprém, Haszkovó u. 18/H. Telefonszáma: (88) 423-991. *Oktatott tárgyak:* Kémiai technológia, Ipari technológiák és szennyezéseik, Gyógyszerkémia és szintézistervezés, Bevezetés a kémiai kutatásba, Technológiák és szolgáltatások, Katalízis I.

Dr. Bakos József okl. vegyészmérnök (VVE, 1970), habilitált egyetemi tanár (1996), a kémiai tudományok doktora (1995). Angol középfokú, orosz alapfokú nyelvvizsga. A Kiváló munkáért kitüntetés (1987) és a Kiváló feltaláló kitüntetés arany fokozat (1989) tulajdonosa. Iskolateremtő Mestertanár elismerés (1997), Széchenyi ösztöndíjas professzor (1998-2001). MTA köztestületi tag, a Veszprémi Akadémiai Bizottság Kémiai Szakbizottságának elnökhelyettese, a VEAB Katalízis munkabizottságának tagja. A MKE Veszprém megyei szervezetének (1999-) elnöke. Címe: 8200 Veszprém, Boglárka u. 7/I. Telefonszáma: (88) 422-150. *Oktatott tárgyak:* Szerves kémia, Növényvédőszer kémia és technológia, Szerves technológia laboratóriumi gyakorlat, Bevezetés a kémiai kutatásba, Választható tematikájú szaklabor.

Dr. Bencze Lajos okl. vegyészmérnök (VVE, 1961), okl. petrolkémiai szakmérnök (VVE, 1965), okl. szénhidrogén kémiai szakmérnök (ENI Scuola E. Mattei, Milano (1967), a kémiai tudomány doktora (1987), egyetemi tanár (1989). Angol tolmácsvizsga (1978), olasz alapfokú nyelvvizsga. Kiváló Munkáért kitüntetés (1989), Iskolateremtő Mestertanár (1995), Pro Universitate Vesprimiensis emlékérem kisezüst fokozata (1997), Aranykoszorús Kiváló Feltaláló (1986, 1989). Széchenyi ösztöndíjas professzor (1999-2002). Az MTA köztestületi tagja. Tagja VEAB Kémiai Szakbizottságának (1990-), MTA Elméleti Fizikai-kémiai Munkabizottságának (1997-). Címe: 8200 Veszprém, Füredi út 41. *Oktatott tárgyak:* Számítógépes molekulamodellezés, Molekulamechanika, Molekulatervezés, Polimerek kémiája és fizikája, Bevezetés a kémiai kutatásba, Választható tematikájú szaklabor

Dr. Speier Gábor okl. vegyészmérnök (Drezdai Műszaki Egyetem, 1966), a kémiai tudomány doktora (1986), a Kiváló munkáért kitüntetés (1986) a kiváló feltaláló kitüntetés arany fokozat (1987), a Tudással Magyarországért emlékplakett (2002) és a Szentgyörgyi Albert Díj (2003) tulajdonosa. Német tolmácsvizsga (1969), angol felsőfokú nyelvvizsga (1972), orosz alapfokú

nyelvvizsga (1974). Széchenyi ösztöndíjas professzor (1999-2002). A Magyar Kémikusok Egyesületének tagja. MTA köztestületi tag, a MTA Koordinációs Kémiai Munkabizottságának tagja, a MTA Veszprémi Akadémiai Bizottság Kémiai Szakbizottságának elnöke, valamint a VEAB Katalízis Munkabizottságának tagja. A COST D21 Akció magyarországi képviselője. Címe: 8200 Veszprém, Zrínyi M. u. 9. Telefonszáma: (88) 429-281. *Oktatott tárgyak:* Szerves kémia, Szerves kémia gyakorlat, Választható tematikájú szaklabor, Bevezetés a kémiai kutatásba.

Dr. Ungváry Ferenc okl. vegyészmérnök (VVE, 1963), a kémiai tudomány doktora (1987), egyetemi tanár (1989). Német felsőfokú, angol középfokú nyelvvizsga, a Kiváló munkáért kitüntetés tulajdonosa (1985), Akadémia díjas (1987). A Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett birtokosa (1998), Széchenyi ösztöndíjas professzor (1999-2002), a vegyész szak alapító szakvezetője a Veszprémi Egyetemen (1993-). A VE Kémia Szakterületi Habilitációs Bizottságának tagja (2001-). Az MTA Petrolkémiai Tanszéki Kutatócsoport vezetője (1999-). MTA köztestületi tag, az MTA Szervetlen és Fémorganikus Vegyületek Munkabizottságának tagja, a Veszprémi Akadémiai Bizottság Kémiai Szakbizottságának és a VEAB Katalízis Munkabizottságának tagja. Címe: 8200 Veszprém, Óváros tér 1. Telefonszáma: (88) 328-467. *Oktatott tárgyak:* Elméleti szerves kémia, Szerves Kémia III-IV, Bevezetés a kémiai kutatásba, Választható tematikájú szaklabor.

Skodáné dr. Földes Rita okl. vegyészmérnök (VVE, 1987), egyetemi docens (1998), a kémiai tudomány kandidátusa (1996). Angol (1981), orosz (1988), német (1992) középfokú nyelvvizsgák. Széchenyi István ösztöndíjas (2001-). Az MTA Szteroidkémiai Munkabizottságának tagja. Az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottság Kémiai Szakbizottságának titkára. Címe: 8200 Veszprém, Hajlat u. 41/B. *Oktatott tárgyak:* Kémia, Szerves- és biokémia, Biokémia I-II, Modern szerkezet-meghatározási módszerek, Bevezetés a kémiai kutatásba, Választható tematikájú szaklabor.

Dr. Vastag Sándor okl. vegyészmérnök (VVE, 1971), egyetemi docens (2000), PhD (1999), a Kiváló munkáért kitüntetés tulajdonosa (1980), Kiváló feltaláló ezüst fokozat (1989). Angol középfokú (1982) német alapfokú (1998) nyelvvizsga (1982). Címe: 8200 Veszprém, Hársfa u. 11. *Oktatott tárgyak:* Szerves kémia, Szerves kémiai laboratóriumi gyakorlatok

Dr. Heil Bálint okl. vegyészmérnök (VVE, 1959), kutató professzor (1995-), a kémiai tudomány doktora (1980), euromérnök („Eur Ing") a Kiváló munkáért kitüntetés (1978), a Kiváló feltaláló arany fokozata (1989) és a Munka

Érdemrend arany fokozatának tulajdonosa (1987), Szentgyörgyi Albert Díj (1996). Német felsőfokú, angol középfokú nyelvvizsga. Az MTA Szervetlen és Fémorganikus Kémiai munkabizottságának és Katalízis munkabizottságának tagja. Címe: 8200 Veszprém, Átrium-köz 18.

Dr. Markó László okl. vegyészmérnök (Budapesti Műszaki Egyetem, 1951), az MTA rendes tagja. Professor emeritus (2000). A vegyipar kiváló dolgozója (1953), a Munka Érdemrend ezüst fokozatának tulajdonosa (1984), Állami díjas (1988). Humboldt díjas (1995), a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje (1996) és az Arany János Közalapítvány Nagydíjának (1998) tulajdonosa. Az MTA VEAB elnöke. Az MTA Fizikai Kémiai Bizottságának tagja. Címe: 8200 Veszprém, Fejesvölgy u. 10. Telefonszáma: (88) 423-459. *Oktatott tárgyak:* Szerves kémia.

Dr. Palágyi József okl. vegyészmérnök (VVE, 1963), nyugdíjas egyetemi adjunktus a Munka Érdemrend ezüst fokozatának tulajdonosa (1982). Címe: 8220 Balatonalmádi, Előd u. 22. Telefonszáma: 06 (20) 994-6433.

3. A tanszék további dolgozói

Balázs Attila okl. vegyész, (2001) kémia-fizika szakos tanár (Kolozsvár, Babes-Bolyai Tudományegyetem, 1998), tanszéki mérnök. Címe: 8200 Veszprém, Jutasi út 61/B.

Bátori Imre okl. vegyész üzemmérnök (VVE, 1981), műszaki ügyintéző (1988). Címe: 8444 Szentgál, Vásártér u. 2.

Bosnyák Béláné technikus (1967), miniszteri dicsérettel kitüntetve. Címe: 8200 Veszprém, Paál L. u. 4/5.

Édes Béla technikus (1982) miniszteri dicsérettel kitüntetve. Címe: 8200 Veszprém, Vilonyai u. 13/A.

Dr. Fekete Miklósné technikus (1966) miniszteri dicsérettel kitüntetve. Címe: 8200 Veszprém, József A. u. 7.

Szabados Péter technikus (2000). Címe: 8200 Veszprém, Juhar u. 9.

Korányi Béláné előadó (1966), a Kiváló munkáért kitüntetés tulajdonosa. Címe: 8200 Veszprém, Május 1. u. 4.

PhD hallgatók

Ganszky Ildikó, Gergely Ildikó, Kupán Ádám, Kurdi Róbert, Pap József, Tóth Gergely.

4. A tanszék tudományos kapacitása

A Veszprémi Egyetem Szerves Kémia Tanszéke évtizedek óta sikeresen foglalkozik homogénkatalitikus eljárások kifejlesztésével, sikeresen foglalkozik homogénkatalitikus eljárások kifejlesztésével, szerves intermedierek szintézisével. Az eddig megszerzett tapasztalatok alapján a tanszék a következő területeken képes feladatokat vállalni.

Homogénkatalitikus eljárások kidolgozása szerves vegyületek szelektív szintézisére.

Új, homogénkatalitikus reakciókban alkalmazható katalizátorok kifejlesztése.

Szerves intermedierek szintézise.

Nagynyomású, vagy inert technikát igénylő folyamatok kifejlesztése.

Szerves analitikai vizsgálatok elvégzése.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Új, l-metil-1,2,5,6-tetrahidropiridil-thiadiazol alapú muszkarin antagonista származékokat állítottunk elő. Módszert dolgoztunk ki a biodízel program melléktermékeként keletkező glicerinből 8-hidroxikinolin, illetve akrolein előállítására. Különböző bázicitású (S)-binaftol és (S)-H_8-binaftol vázú difoszfinit ligandumokat szintetizáltunk és katalitikus aktivitásukat tanulmányoztuk ródium(I)-komplexekben homogénkatalitikus aszimmetrikus hidrogénezés során. A ligandumok bázicitását pozitív illetve negatív mezomer és induktív effektusú szubsztituensekkel változtattuk. Dimetil-itakonát és (Z)-α-acetamido-fahéjsav-metilészter aszimmetrikus hidrogénezése bizonyította, hogy a fenilgyűrű para és meta helyzetében az elektronszívó csoportok drasztikusan csökkentik az enantioszelektivitást és a katalitikus aktivitást, míg az elektronküldő szubsztituensek mindkettőt növelik. Összefüggést találtunk a szubsztituensekre jellemző Hammett paraméter (σ_p) és a katalitikus rendszer aktivitása, valamint szelektivitása között. A [(difoszfinit)Rh(COD)]BF_4 komplexek kialakulását és az elektronikus tényező hatását ^1H és ^{31}P NMR spektroszkópia felhasználásával vizsgáltuk. Megállapítottuk, hogy koordináció kémiai eltolódás, a csatolási állandó és az olefines protonok kémiai eltolódása

érzékeny indikátora a ligandum elektronikus változásának. Új kobalt-karbonil diazoalkán karbonilezési reakcióit dolgoztuk ki. Azonosítottuk és izoláltuk a katalízisben résztvevő kobalt komplexeket. Homogénkatalitikus módszert dolgoztunk ki ferrocén α-ketoamidok előállítására. Megmutattuk, hogy szteroidok aminokarbonilezése megvalósítható ionfolyadék oldószerben, az oldószer-katalizátor elegy újrafelhasználható. Új nagy aktivitású, sztereoszelektív katalizátorokat fejlesztettünk ki atomtranszfer-polimerizációk iniciálására. Folytattuk kutatásainkat a nanomotorok fejlesztése, szintézise, modellezése és fizikai-kémiai vizsgálata irányában. Új „escape" és „gear" jellegű kölcsönhatásokat ismertünk fel és az óramodell mellett más, új bonyolult molekuláris masinák leírását is elvégeztük. Igazoltuk a királis térnek mint médiumnak az aszimmetrikus információ vezetésében betöltött szerepét. Dioxigenáz enzimmodelleket dolgoztunk ki és vizsgáltuk a modellreakciók mechanizmusát spektroszkópiai és kinetikai módszerekkel. Különös figyelmet fordítottunk az egyes gyökös intermedierek kimutatására és a gyökös reakcióutak szerepére a modellreakciók során. Vizsgáltunk fém kofaktor nélküli dioxigenáz modelleket is és megállapítottuk, hogy ezekben az esetekben stabilis gyökök képződnek, amelyek okai lehetnek a fémionok felesleges voltának. Új két és háromfogú N-ligandumokat dolgoztunk ki és ezekkel rézkomplexeket állítottunk elő. Ezek a komplexek minden esetben csak pirokatechin oxidáz típusú reakciókat katalizáltak. Új kétmagvú vaskomplexeket állítottunk elő és vizsgáltuk katalitikus aktivitásukat telített szénhidrogének hidroxilezési reakcióiban. Szerény eredményeket kaptunk, amelyek azonban biztatóak egy potens metán monooxigenáz modell kidolgozásához. Új mesterséges szuperoxid dizmutánokat állítottunk elő mangán központi fématommal és vizsgáltuk in vitro reakciókban aktivitásukat.

MTA PETROLKÉMIAI KUTATÓCSOPORT

1. Az egység rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Az MTA Petrolkémiai Kutatócsoportja 1965 augusztusában létesült a VVE Szerves Kémia Tanszékén. Fő feladata a petrolkémiai kutatásokhoz kapcsolódó homogén-katalitikus és fémorganikus reakciók kutatása, valamint a Tanszéken folyó oktatás támogatása. A kutatócsoport vezetője 1998. december 31-ig *dr. Markó László,* az MTA rendes tagja, 1999. január 1-től *dr. Ungváry Ferenc* egyetemi tanár (adataikat lásd a Szerves Kémia Tanszéknél).

Egyetemen belüli címe: 8200 Veszprém, Wartha V. u. 1. N épület, III. emelet.

2. A kutatócsoport kutatói

Dr. Balogh Istvánné dr. Hergovich Éva okl. vegyészmérnök (VVE, 1970), a kémiai tudomány kandidátusa (1987), tudományos főmunkatárs (1989), címzetes egyetemi docens (1992). Angol középfokú (1974), orosz alapfokú (1987) nyelvvizsga. MTA köztestületi tag, a MKE Veszprém megyei Csoport Fémorganikus Szakosztályának titkára, a MTA Koordinációs Kémiai munkabizottságának tagja. Címe: 8200 Veszprém, Viola u. 58/E. Telefonszáma: (88) 425-404.

Czaun Miklós okl. vegyészmérnök (VE, 1996), tudományos segédmunkatárs (2001). Angol középfokú nyelvvizsga (1999). Címe: 8200 Veszprém, Dióssy M. u. 2/C I/1.

Gulyás Henrik okl. vegyészmérnök (VE, 1996), tudományos segédmunkatárs (1999). Angol középfokú nyelvvizsga (1999). Címe: 8200 Veszprém, Endrődi u. 55. IV/2.

Dr. Halmos Pálné Galambos Erzsébet okl. vegyészmérnök (VVE, 1972). Angol középfokú nyelvvizsga (1985), tudományos munkatárs (1976). Címe: 8248 Nemesvámos, Pap I. u. 28.

Hegedűs Csaba okl. vegyészmérnök (VE, 1996), tudományos segédmunkatárs (1999). Címe: 8200 Veszprém, Vilonyai u. 13/A.

Dr. Kaizer József okl. vegyészmérnök (VE, 1993), PhD (VE, 2001), tudományos munkatárs (1996). Angol középfokú nyelvvizsga (2001). Címe: 1211 Budapest, Fürst S. u. 28.

Dr. Kégl Tamás okl. vegyészmérnök (VE, 1993), PhD (VE, 1999), tudományos munkatárs (1997). Angol középfokú (1992), német felsőfokú nyelvvizsga (1990). Címe: 8200 Veszprém, Egry J. u. 4/D.

Selmeczi Katalin okl. vegyészmérnök (VE, 1996), tudományos segédmunkatárs (2001). Francia középfokú (2001), angol alapfokú nyelvvizsga (1994). Címe: 6913 Csanádpalota, Búza sor 8.

Dr. Sisak Attila okl. vegyészmérnök (VVE, 1973), a kémiai tudomány kandidátusa (1989), tudományos főmunkatárs (1990), címzetes egyetemi docens (1991). Orosz középfokú (1973), német középfokú (1988) nyelvvizsga. Az MTA Kovalens Szervetlen Vegyületek Munkabizottságának tagja, az MTA KSZI Támogatott Kutatóhelyek Irodája közalkalmazotti tanácsának tagja (1994), akadémiai kutatói küldött (1994). Címe: 8443 Bánd, Petőfi S. u. 42. Telefonszáma: (88) 272-059.

Szarka Zsolt okl. vegyészmérnök (VE, 1998), tudományos segédmunkatárs (2001). Angol középfokú (1999), német alapfokú nyelvvizsga (1995). Címe: 3121 Salgótarján, Kodály Z. u. 5/A. *Oktatott tárgyak:* Kémia a Műszaki Informatika szakon.

3. A kutatócsoport további dolgozói

Klujber Lajosné vegyésztechnikus (1994).
Nagy Ferenc vegyésztechnikus (1994).
Vladár József üvegtechnikus (1967).

4. A kutatócsoport tudományos kapacitása

A kutatócsoport kutatási főiránya a fémvegyületek alkalmazása homogén katalizátorként és sztöchiometrikus reagensként enantioszelektív hidroformilezési és karbonilezési reakciókban (hidroformilezés, hidrokarboxilezés, hidroaminokarbonilezés), valamint szelektív oxidációs reakciókban biológiai szempontból fontos vegyületcsaládok (szteroidok, terpének, aminosav származékok és nitrogéntartalmú gyűrűs vegyületek) előállítására és átalakítására. A kutatómunka magába foglalja az említett reakciókhoz szükséges speciális ligandumokat tartalmazó fémkomplexek előállítását. Fémorganikus kémiai kutatás keretében vizsgálják a Grignard reagens képződési mechanizmusát.

5. A tanév folyamán a kutatócsoport által végzett kutatómunka összefoglalása

Farmakológiai szempontból potenciális jelentőséggel bíró szteránvázas vegyületeket állítottak elő és vizsgálták karbonilezési reakcióikat ferrocénszármazékok jelenlétében. Új típusú α-ketoamidokat szintetizáltak homogénkatalitikus karbonilezési reakcióval. Platina-foszfin és platina-aminofoszin komplexek sztereokémiáját és katalitikus reakcióit vizsgálták. Királis foszfit, illetve szulfatált foszfin ligandumok alkalmazásával kiváló szelektivitású hidroformilező katalizátorokat állítottak elő. Deutériummal jelzett vegyületek segítségével vizsgálták az 1-hexén palládium-katalizált deuterioalkoxikarbonilezésének mechanizmusát. Szabadon diffundáló gyök intermedierek fellépését igazolták ciklopropil-bromid és fém magnézium reakciójában diciklohexil-foszfin gyökfogó segítségével. Megállapították a flavonol katalitikus oxigénezési reakciójának valamint a katalizátor sztöchiometrikus oxigénezésének kinetikáját. A sebességmeghatározó lépésként azonosították a rézkomplex katalizátor reakcióját dioxigénnel. Kinetikai vizsgálat alapján megállapították a flavonol szabad gyökös gyűrűbomlási reakciójának mechanizmusát. Hatfogú N-ligandumokat és ezek rézkomplexeit állították elő. Ez utóbbiak mint mesterséges nukleázok jelentősek lehetnek nukleinsavak bomlásának vizsgálata és távlatilag rákos sejtek mérgezése során.

SZILIKÁT- ÉS ANYAGMÉRNÖKI TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Szilikátkémiai és -Technológiai Tanszék 1951-ben alakult *dr. Bereczky Endre* egyetemi tanár vezetésével. Az 1963-64 tanévtől 1982. június 30-ig *dr. Déri Márta* egyetemi tanár volt a tanszék vezetője. 1971. július 1-től a művelődési miniszter rendelkezése alapján kutatócsoport is alakult a tanszéken a tanszékvezető irányításával. 1982. július 1-től *dr. Nemecz Ernő* egyetemi tanár, majd 1983. február 1-től *dr. Juhász A. Zoltán* tudományos tanácsadó kapott megbízást a tanszék vezetésére. A tanszék 1983. július 1-től a Művelődési Minisztérium jóváhagyásával intézetté alakult három csoporttal. Az intézet csoportjai voltak: Nyersanyag és üveg csoport (vezetője: *dr. Juhász A. Zoltán* egyetemi tanár), Cement és beton csoport (vezetője: *dr. Tamás Ferenc* egyetemi tanár), Kerámia csoport (vezetője: *dr. Kotsis Leventéné* egyetemi docens). Az intézet igazgatója *dr. Juhász A. Zoltán* volt. Az intézet 1991-ben ismét tanszékké alakult. A tanszék vezetője 1992. július 1-től *dr. Kotsis Leventéné.* 1996. január 1-től a Nagyműszer laboratóriumot a tanszékhez csatolták. A tanszék új neve Szilikát- és Anyagmérnöki Tanszék lett. A tanszék vezetője 2000. július 1-től *dr. Kovács Kristóf.*

A tanszék a C épület III. emeletén található.

Telefonszáma: (88) 421-684, fax: (88) 423-091.

2. A tanszék oktatói

Dr. Kovács Kristóf okl. vegyészmérnök (VVE, 1972), a Nagyműszer Laboratórium osztályvezetője (1993), a kémiai tudomány kandidátusa (1994), egyetemi docens (1995), a Nagyműszer Laboratórium csoportvezetője a Szilikát- és Anyagmérnöki Tanszéken belül (1996), a Veszprémi Egyetem Public Relations igazgatója (1998-2002), az Anyagmérnöki Szakterületi Bizottság elnöke (2000) az Informatikai Bizottság tagja (1998), a Szilikátipari Tudományos Egyesület tagja (1972), az Anyagtudományi Egyesület alapító tagja (1999), az Anyagok Világa című elektronikus folyóirat szerkesztője (2000), a Veszprémi Egyetem Baráti Körének elnöke (1999), a Magyar Mikroszkópos Társaság elnöke (1994-2002), az Európai Mikroszkópos Szövetség elnökségi tagja (1992-2002), a Microbeam Analysis Society tagja (1996), valamint a Microscopy Society of America tagja (1990), az MTA VEAB Szilikáttechnológiai Munkabizottság elnöke (2003). Orosz középfokú (1974), angol felsőfokú (1982) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Óváros tér 5. Telefonszáma: (88) 568-170. *Oktatott tárgyak:* Anyagtudomány, Bevezetés az anyagtudományba, Válogatott fejezetek az anyagtudományból, Számítógépes mikroszkópia, Intelligens műszerrendszerek, Kompozitok, Szilárdtest kémia I., Anyagszerkezeti vizsgálatok lab. gyak.

Dr. Kotsis Leventéné dr. Szabó Márta Ildikó okl. vegyészmérnök (VVE, 1965), a kémiai tudományok kandidátusa (1981), egyetemi docens (1982), tanszékvezető (1992), Széchenyi professzori ösztöndíjas (2000-2003), a Vegyészmérnöki Szakterületi Bizottság tagja (1992), az Anyagmérnöki Szakterületi Bizottság elnöke (1994-2000), a Kari Tanács tagja (1991-2000) (választott, majd szakterületi képviselő), az MTA Szilikátkémiai MB elnöke (1996-99), az MTA Anyagtudományi- és Szilikátkémiai MB társelnöke (1999), az MTA Műszaki Kémiai Bizottságának tagja (1992), az MTA Műszaki Anyagtudományi Bizottságának tagja (1996), az MTA Anyagtudományi Komplex Bizottságának tagja (1999), az MTA VEAB Műszaki Bizottságának tagja (1992), az MTA VEAB Szilikáttechnológiai Munkabizottságának elnöke (1992-2003), az SZTE Elnökségének tagja (1997), az ASM (American Society of Materials) tagja (1994), az ECerS (European Ceramic Society) Council Board-ban Magyarország képviselője (1995), az ECerS (European Ceramic Society) Educational Working Group tagja (1995), a National Research Centre Dokki, Cairo Szakértői Bizottság tagja (1992), a Martin-Luther Universität Halle-Wittenberg Doktori Szakértői Bizottság tagja (1992), az Építőanyag c. folyóirat (1997),

továbbá az Advances in Technology of Materials and Materials Processing Journal (Ausztrália) szerkesztőbizottságának tagja, Magyar felsőoktatásért emlékplakett (2001), (1997). Német középfokú (1976), orosz kandidátusi (1979) nyelvvizsga, a Kiváló munkáért kitüntetés (1980, 1985) tulajdonosa. Címe: 8200 Veszprém, Hunyadi J. u. 1. Telefonszáma: (88) 420-508. *Oktatott tárgyak:* Műszaki kerámiák, Nemfémes szervetlen szerkezeti anyagok, Speciális kollégium, Szilárdtest kémia II., Szilikátkémia I., Csúcstechnológiai műveletek és termékek.

Dr. (habil) Szalontai Gábor okl. vegyészmérnök (VVE, 1973), műszaki doktor, (1976), a kémiai tudomány kandidátusa (1984), tudományos osztályvezető NEVIKI (1988), tudományos tanácsadó VE (1997), a kémiai tudomány doktora (1996), habilitáció (1996), címzetes egyetemi magántanár (2000), Széchenyi professzori ösztöndíjas (2000-2003), az MTA NMR Munkabizottság tagja (1996), az MKE NMR munkabizottság tagja (1997), az AMPERE Society (Zürich) tagja (1996). Angol középfokú (1975), német középfokú (1985), olasz (társalgási szintű) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Boglárka u. 11. Telefonszám: (88) 420-875. *Oktatott tárgyak:* Anyagszerkezeti vizsgálatok, Termikus és mágneses módszerek, Intelligens műszerrendszerek, NMR laborgyakorlatok, Választható tematikájú szaklabor, NMR spektroszkópia.

Kristófné dr. Makó Éva okl. vegyészmérnök (VVE, 1989), egyetemi tanársegéd (1992), egyetemi adjunktus (1998), PhD (1997), az MTA VEAB Szilikáttechnológiai Munkabizottság tagja (1992), az MTA Anyagtudományi és Szilikátkémiai Munkabizottság tagja (1996), az Eötvös Lóránd Fizikai Társulat Diffrakciós szakcsoport tagja (1996), a Szilikátipari Tudományos Egyesület tagja (1989), a Magyar Szabványügyi Testület Ásványi kő és adalékanyagok Nemzeti Szabványosító Műszaki Bizottság tagja (1996), az Anyagtudományok és technológiák Doktori Iskola titkára (2001), az MTA Kolloid- és Anyagtudományi Munkabizottságának tagja (2002). Orosz középfokú (1987), angol középfokú (1989) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Sólyi u. 8. Telefonszáma: (88) 420-182. *Oktatott tárgyak:* Szilikátipari nyers- és alapanyagok, Szilikátkémia II., Szilikátipari nyersanyagok és dúsítási műveletek, Szilikátipari nyersanyagok és dúsítási műveleteik, Szilárdtest kémia II., Speciális kollégium I., Anyagmérnöki tervezés.

Dr. habil Szabó István okl. vegyészmérnök (VVE, 1966), üvegipari szakmérnök (1983), a kémiai tudomány kandidátusa (1985), PhD (1996), habilitált doktor (1997), egyetemi magántanár (1998), tudományos tanácsadó

(1999), Széchenyi professzori ösztöndíjas (2000-2003), a Vegyész Szakterületi Bizottság tagja (1998), intézményi és országos tudományos diákköri konferenciák Műszaki Tudományi Szekcióiban tudományterületi képviselő (2000), az Anyagtudományok- és Technológiák Doktori Iskola Tanácsának tagja (2001), az MTA Köztestületének tagja (1994), az MTA Szilikátkémiai Munkabizottságának tagja (1992-99), az MTA Műszaki Anyagtudományi Bizottságának tagja (1996-99), az MTA VEAB Szilikáttechnológiai Munkabizottságának tagja (1986), az MTA VEAB Műszaki Szakbizottságának tagja (1996), az MTA Anyagtudományi- és Szilikátkémiai MB tagja (1999), az International Commission on Glass (ICG) Council-jében az SZTE magyar képviselője (1987), az ICG Council Fellowship Sub-Committee tagja (1999), az ICG Technical Committee 7 „Nucleation, Crystallization, Glass Ceramics" (1987), az ICG Technical Committee 23 „Education and Training in Glass Science and Engineering" (1993), és az ICG Technical Committee 26 „Biosolubility of Glass" tagja (2000), az European Society of Glass Science and Technology (ESG) Council-jében az SZTE magyar képviselője (1995), az ESG Steering Committee irányító testületének tagja (1999), a Szilikátipari Tudományos Egyesület tagja (1975), a Magyar Üvegipari Szövetség elnökségének tagja (1999), a Veszprém megyei Mérnöki Kamara alapító (1996) és elnökségének tagja (1996-1999), a Magyar Szabványügyi Testület (1993) „Építési Üveg" és „Üveg Csomagolóeszközök" Nemzeti Műszaki Bizottságának tagja (1996), az Építőanyag szakfolyóirat szerkesztőbizottságának tagja (1998), Az Országos Találmányi Hivatal különdíja (1993), Eureka '93 nemzetközi találmányi kiállítás díja (Brüsszel), VEAB II. díj (1993), a Szilikátiparért érem tulajdonosa (1999), Tudással Magyarországért Emlékplakett (2002). Német középfokú (1968), angol középfokú (1970) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Haszkovo u. 27/D. fsz 3. Telefonszáma: (88) 426-399. *Oktatott tárgyak:* Műszaki üvegek, Szilárdtest kémia II., Szilikátkémia II-IV., Szilikátipari műveletek, Nemfémes szervetlen szerkezeti anyagok technológiája lab. gyak., Üvegtechnológia, speciális kollégium I-III, Bevezetés a kémiai kutatásba lab. gyak.

Eniszné dr. Bódogh Margit okl. vegyészmérnök (VVE, 1974) egyetemi adjunktus (1981), Miniszteri dicsérő oklevéllel kitüntetve (1989), az MTA VEAB Szilikáttechnológiai Munkabizottságának tagja (1990), a Szilikátipari Tudományos Egyesület tagja (1974), Pro Universitate Vesprimiensi kis ezüst fokozat (2000). Német középfokú (1976), angol alapfokú (2001) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Alkotmány u. 7. Telefonszáma: (88) 420-659. *Okta-*

tott tárgyak: Szilikátkémia I-II., Speciális kollégium, NFSZ – szerkezeti anyagok technológiai lab. gyak., Szilikátipari technológia lab. gyak., Szerkezeti anyagok tulajdonságai lab. gyak., Bevezetés a szilikátipari technológiába I-II. lab. gyak., Szilikátkémiai és technológiai lab. gyak., Szilárdtest kémiai lab. gyak.

Dr. Korim Tamás okl. vegyészmérnök (VVE, 1986), egyetemi adjunktus (1995), az MTA VEAB Szilikáttechnológiai Munkabizottság tagja (1990), a Szilikátipari Tudományos Egyesület tagja (1987), a Magyar Szabványügyi Testület Kerámia burkolólapok Nemzeti Szabványosító Műszaki Bizottság tagja (1995), Pro Universitate Vesprimiensi nagy ezüst fokozat (2001). Angol középfokú (1990), orosz alapfokú (2000) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Baláca u. 3. Telefonszáma: (88) 403-444. *Oktatott tárgyak:* Szilikáttechnológia, NFSZ szerkezeti anyagok technológiája lab. gyak., Szerkezeti anyagok tulajdonságai lab. gyak., Bevezetés a szilikátipari technológiába I-II. lab. gyak., Szilikátkémiai és technológiai lab. gyak., Szilikátipari technológia lab. gyak., Szilikátkémia és technológia lab. gyak., Szilikátkémia II., Szilárdtest kémia lab. gyak., Minőségbiztosítás és szabványosítás lab. gyak., Speciális kollégium I-IV., Nemfémes szervetlen szerkezeti anyagok.

Dr. Czuppon Károly okl. vegyészmérnök (VVE, 1970), tudományos munkatárs (1974), az MTA Szilikátkémiai Munkabizottság tagja (1996), az MTA VEAB Szilikáttechnológiai Munkabizottság tagja (1992), a Szilikátipari Tudományos Egyesület tagja (1975), a Magyar Szabványügyi Testület Tűzálló agyagok és gyártmányok Nemzeti Szabványosító Műszaki Bizottság tagja (1995). Címe: 8420 Zirc, Gyóni Géza u. 28. Telefonszáma: (88) 416-135. *Oktatott tárgyak:* Kerámiai technológia, Nemfémes szervetlen szerkezeti anyagok és feldolgozási technikák, Szilikátipari műveletek II., Szilikátipari technológia II-III., Szilikátipari technológia lab. gyak., Speciális kollégium I-IV.

Dr. Szabó Péter okl. vegyészmérnök (VVE, 1970), elektrokerámiai szakmérnök (1975), üvegipari szakmérnök (1983), Miniszteri dicsérő oklevéllel kitüntetve (1986), tudományos munkatárs (1984), az MTA VEAB Szilikáttechnológiai Munkabizottságának tagja (1995), a Szilikátipari Tudományos Egyesület tagja (1970), a Magyar Szabványügyi Testület Gipsz és gipszalapú termékek Nemzeti Szabványosító Műszaki Bizottságának tagja (1998). Címe: 8200 Veszprém, Viola u. 26. Telefonszáma: (88) 428-917. *Oktatott tárgyak:* Kötőanyagok technológiája, Szilikátipari műveletek I., Speciális kollégium, Szilárdtest kémia lab. gyak.

Farkas Zsuzsanna okl. vegyész (JATE, TTK, 1971), műszaki ügyintéző (1976), tanszéki vegyész (1995), Szilikát- és Anyagmérnöki Tanszék, Nagy-

műszer Laboratórium csoport (1996), a Méréstechnikai- és Automatizálási Tudományos Egyesület tagja (1977), a Magyar Mikroszkópos Társaság tagja (1993), a Szilikátipari Tudományos Egyesület tagja (2000), Kiváló munkáért miniszteri dicsérő oklevéllel kitüntetve (1988). Angol középfokú (1986) nyelvvizsga. 8200 Veszprém, Vörösmarty tér 11/A/13. Telefonszáma: (88) 327-154. *Oktatott tárgy:* Minőségbiztosítás és szabványosítás II. lab. gyak., Alternatív tárgy I-II.

Oravetz Dezső okl. villamos üzemmérnök (Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskola, 1974), műszaki ügyintéző (1976), tanszéki mérnök (1995), Szilikát- és Anyagmérnöki Tanszék, Nagyműszer Laboratórium csoport (1996), a Szilikátipari Tudományos Egyesület tagja (1991), a Magyar Mikroszkópos Társaság tagja (1993), Szakszervezeti bizalmi (1994), a Közalkalmazotti Tanács tagja (1998), Kiváló munkáért miniszteri kitüntetés (1989). Angol középfokú (1986), német felsőfokú (1994) nyelvvizsga. Címe: 8230 Balatonfüred, Balaton u. 57. Telefonszáma: (87) 340-848.

A tanszék PhD hallgatói

Apagyi Zsolt (levelező), *Horváth István* (levelező), *Kovács Annamária, Laczkó László, Nagy Barnabás, Rádóczy Tünde, Tax Zoltán.*

3. A tanszék további dolgozói

Bakos Ferencné technikus (1975) (miniszteri dicsérő oklevéllel kitüntetve, 1989), *Bráz Jánosné* technikus (1972) (miniszteri dicsérő oklevéllel kitüntetve, 1988), *Csoszánszki Tibor* technikus (1964) (miniszteri dicsérő oklevéllel kitüntetve, 1980), *Papné Schmidt Éva* technikus (1985), *Rádóczyné Bognár Tünde* ügyintéző (1976).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Üvegek, üvegkerámiák, zománcok összetétel tervezése, olvasztása, hőkezelése, magképződési és kristályosodási tulajdonságainak, hőtágulásának, viszkozitási fix-pontjainak, sűrűségének, összetételének, morfológiá-

jának, feszültségi viszonyainak, hajlító- és nyomószilárdságának, keménységének, kémiai ellenálló képességének, színének mérése, meghatározása, hibavizsgálata.

Mikroszerkezet-kutatások, a tulajdonságok és mikroszerkezet közötti kapcsolatok kutatása, számítógépes képfeldolgozás, elektronmikroszkópos módszertani kutatások.

Szilárd anyagok mechanikai és kémiai tulajdonságai közötti kapcsolatainak, valamint a szilárd anyagokban mechanikai energia hatására létrejött deformáció, törés és diszpergálás alatt vagy következtében végbemenő anyagszerkezeti, fizikai-kémiai változásoknak és kémiai reakcióknak a tanulmányozása. (Mechanokémiai kutatások.)

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Forgatásfüggő jelenségek Pd(I) komplexek szilárdfázisú spektrumaiban.

Izolált négy-spinrendszerek viselkedése ^{31}P MAS spektrumokban.

Molekuláris „gépek" hőmérsékletfüggő vizsgálatai (pendulumok).

Szililkobalt-tetrakarbonil-amin kontakt ionpárok szerkezetazonosítása.

Polimerek szilárdfázisú NMR spektroszkópiája.

Szteroidok térszerkezeti vizsgálatai.

Y, Eu-Ba, K, Na-Cu, Pb-O és Bi, Pb-Sr-Ca-Cu-O bázisú, olvadékfázisú szintereléssel előállított szupravezető szilárd oldatok vizsgálata.

Csökkentett ólomtartalmú és ólommentes kerámiai festékek vizsgálata.

YBaCO szupravezető anyagokba beépíthető optimális Cd-tartalom, amelynek hatására a $T_{c\ onset}$ és $T_{c\ offset}$ közötti különbség 1 K-re csökkenthető.

A hőkezelés hatására lejátszódó morfológiai változások a WC-Co nanokompozitokban N_2 atmoszférában.

$(Y, La)_{1-x-y-z}Ce_xGd_yTb_z(Mg, Zn)_{1-p}Mn_pB_5O_{10}$ (ahol x+y+z = 1) összetételű foszforok előállítása, fázisösszetételének és morfológiájának vizsgálata.

Új előállítási módszer kidolgozása a Ba_2FeMoO_6CMR anyagra vonatkozóan.

Összefüggés a Mg-mal helyettesített hidroxiapatit szilárd oldatok kémiai összetétele, fázis összetétele és termikus stabilitása között együttes lecsapásos módszernél.

Gépjármű kisülőlámpa kifejlesztése és gyártásbavitele során a nagy tisztaságú kvarcüveg lámpatest belső felületén végbemenő átalakulás műszaki paramétereinek meghatározása a lámpaélettartam növelése érdekében.

Rákos szövetek hipertermiás kezelését segítő magnetit tartalmú üvegkerámia összetétel kidolgozása és az üvegkerámia mágnesezhetőségének vizsgálata.

A mechanikai aktiválás hatására a különböző származású és kristályosodottságú kaolinitek kálium-acetáttal és formamiddal való interkalációja visszaszorul, amely bizonyítja, hogy a mechanokémiai kezelés hatására a kaolinitekben a rétegismétlődés rendje megszűnik. Az öregített (egy évig pihentetett) mechanikailag aktivált formamiddal interkalált rosszul kristályos szegi kaolinben a kaolinit dehidroxilációs hőmérséklete jelentős mértékben növekedett (megközelítette az eredeti kaolinitét), amely a kaolinrétegek szerkezeti visszarendeződését bizonyítja.

VEGYÉSZMÉRNÖKI INTÉZET

ÁSVÁNYOLAJ- ÉS SZÉNTECHNOLÓGIAI TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Az Ásványolaj- és Széntechnológiai Tanszék 1951-ben létesült. Vezetője 1956. december 28-ig *dr. Varga József* egyetemi tanár, 1960. augusztus 31-ig *Retezár Árpád* egyetemi docens, 1982. június 30-ig *dr. Péchy László* egyetemi tanár volt. 1999. június 30-ig *dr. Deák Gyula* egyetemi docens, azóta *dr. Bartha László* egyetemi docens vezeti a tanszéket, amely 1983. július 1. és 1990. június 30. között intézet volt.

A tanszék a C épület V. emeletén van, laboratóriuma található a C épület alagsorában és a D épületben is. Telefon- és faxszáma: (88) 423-225.

2. A tanszék oktatói

Dr. Bartha László okl. vegyészmérnök (VVE, 1970), a kémiai tudomány kandidátusa (1979), egyetemi docens (1983), tanszékvezető-helyettes (1989), 1999-től tanszékvezető. Középfokú nyelvvizsga németből (1971), angolból (1986). Elnöke a Vegyészmérnöki szak Akkreditációs és Tantervi Bizottságának. Az egyetemi Minőségértékelő Bizottság és a Vegyészmérnöki Szakterületi Bizottság tagja. Elnöke az MKE Veszprém megyei szervezet Ásványolaj- és petrolkémiai csoportjának. Tagja az MTA Kémiai Technológiai és Környezetvédelmi Munkabizottságának, elnöke a VEAB Kőolaj- és Gázipari

Munkabizottságának, tagja a GTE Tribológiai Bizottságának és a Magyar Mérnöki Kamarának. Pfeifer Ignác emlékéremmel, a Pro Universitate Vespremiensi kisezüst fokozatával, a GTE egyesületi éremmel, a 2000. évi MOL Díjjal és a 2001. évi Varga József Díjjal kitüntetve. Széchenyi Professzori Ösztöndíj (1998-2001). Címe: 8200 Veszprém, Billege u. 3. *Oktatott tárgyai:* Ásványolaj- és petrolkémiai technológia I., III., Kenőanyagok kémiája és technológiája, Vegyipari minőségmenedzsment, Reológia, Diplomamunka.

Dr. Deák Gyula okl. vegyészmérnök (VVE, 1963), a kémiai tudomány kandidátusa (1976), egyetemi docens (1977). 1982-1999-ig tanszékvezető. 1980-1982-ig tudományos rektorhelyettes, 1992-1995-ig általános és oktatási rektorhelyettes. Angol felsőfokú nyelvvizsga (1965). Az MTA közgyülési doktor képviselője. Az MTA Műszaki Kémiai Szakbizottságának tagja, az MTA Kémiai Technológiai Munkabizottságának társelnöke, a Kőolaj Világkongresszusok Magyar Nemzeti Bizottságának tagja, a Magyar Innovációs Kamara Tudományos Tanácsadó Testületének tagja, az MTA Varga József Díj Tudományos Tanácsának tagja a Varga József Díj Alapítvány Kuratóriumának elnöke. A Pro Universitate Vespremiensi nagyezüst fokozat (1996), az MTA Varga József Díjjal (1997) és az MKE Preisich Miklós Díjjal (1999) kitüntetve. Címe: 8200 Veszprém, Kőhíd u. 1. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a kémiai technológiába, Eljárástervezés II., Korszerű vegyipari technológiák.

Dr. Hancsók Jenő okl. vegyészmérnök (VVE, 1972), egyetemi docens (1998). Műszaki doktor (1974), Eur. Ing. FEANI, Párizs (1996), PhD (1997). Műszaki és szabványügyi szakértő. A Nemzeti Akkreditáló Testület külső szakértője. Titkára a VEAB Katalízis Munkabizottságának, tagja a MTA Kémiai Technológiai és Környezetvédelmi Munkabizottságának, a MOL Szakmai Tudományos Közlemények Szerkesztőbizottságának, a Magyar Szabványügyi Testület Ásványolajtermékek és Kenőanyagok Nemzeti Műszaki Bizottságának, a Magyar Mérnöki Kamarának, a Magyar Kémikusok Egyesületének, a Magyar Feltalálók Egyesületének, a Gépipari Tudományos Egyesületnek, a VEAB Kőolaj- és Gázipari Munkabizottságának, az American Chemical Society-nek, a NewYork Academy of Sciences-nek, a MOL Tudományos Díj Kuratóriumának. „Kiváló Feltaláló Kitüntetés" ezüst fokozat (1980), Veszprém Megyéért Érdemérem, arany fokozat (1987), MTA Varga József egyetemi díj (2001) kitüntetések tulajdonosa. „Jelentős és sikeres innovációért elismerés", II. Magyar Innovációs Nagydíj pályázaton (1994), I. helyezés „90 éves a magyarországi kenőanyaggyártás" pályázaton (1997),

Széchenyi Professzori Ösztöndíj (1999-2002). Címe: 8200 Veszprém, Egry József u. 25/B. *Oktatott tárgyai:* Ásványolaj- és petrolkémiai technológia II., Motorhajtóanyagok kémiája és technológiája, Szénhidrogénipari katalitikus eljárások, Diplomaterv, Diplomamunka.

Dr. Próder József okl. vegyészmérnök (VVE, 1966), egyetemi adjunktus (1969). Német középfokú nyelvvizsga (1979). A Pro Universitate Vespremiensi kisezüst fokozatával kitüntetve (2000). Tagja a Magyar Mérnöki Kamarának, és az Igazságügyi Szakértői Kamarának. Igazságügyi szakértő. Címe: 8200 Veszprém, Rózsa u. 41. *Oktatott tárgya:* Kémiai technológia II.

Marton Zsuzsanna okl. vegyészmérnök (VVE, 1980), műszeres analitikai szakmérnök (VVE, 1984) egyetemi adjunktus (2000). Középfokú orosz (1980) és angol (2003) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Kalmár tér 26. *Oktatott tárgyai:* Általános technológia: Eljárástervezés I. és II., Ásványolaj- és petrolkémiai technológia I. és II., Diplomaterv.

Varga Zoltán okl. vegyészmérnök (VE, 1993), kutató-fejlesztő szakmérnök (VE 1997), egyetemi tanársegéd (1999). Angol középfokú nyelvvizsga (1996), német alapfokú nyelvvizsga (2002). Címe: 8200 Veszprém, Március 15. u. 3/C. *Oktatott tárgyai:* Általános technológia: Eljárástervezés I., II., III., Vegyipari biztonságtechnika, Diplomaterv.

Meghívott előadók

Dr. Kalló Dénes okl. vegyészmérnök (VVE, 1953), a kémiai tudomány doktora, az MTA Központi Kémiai Kutató Intézetének nyugdíjas tudományos tanácsadója, címzetes egyetemi tanár. Címe: 1027 Budapest, Frankel Leó út 2-4. *Oktatott tárgya:* Szénhidrogénipari katalitikus eljárások.

Dr. Tóth József okl. vegyészmérnök (VVE, 1968), a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Részvénytársaság igazgatója, címzetes egyetemi tanár. Címe: 1121 Széchényi emlékút 13. *Oktatott tárgya:* Ásványolaj- és petrolkémiai technológia III.

PhD ösztöndíjasok

Bíró Szabolcs, Kovács Ferenc, Lauerné Fazekas Éva, Miskolczi Norbert, Magyar Szabolcs (OTDK 2003. II. helyezés Környezetvédelmi és Vízügyi miniszter külön díját kapta), *Molnár István.*

3. A tanszék további dolgozói

Lepsényi István vegyipari gépész technikus (1975), *Lepsényi Istvánné* vegyésztechnikus (1968), a Veszprémi Egyetem Szolgálatáért Emlékérem kitüntetettje (2001), *Lukácsiné Németh Ilona* vegyipari szakközépiskolai végzettség (1973). *Molnár Lászlóné* ügyintéző, a Munka Érdemrend bronz fokozatának tulajdonosa (1983), a Veszprémi Egyetem Szolgálatáért Emlékérem kitüntetettje (1999), (1953), *Winkler György* szakmunkás (1990).

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

A nagy energiatartalmú és környezetbarát motorbenzinek előállítása témakör keretében tovább javítottuk a katalizátorok aktivitását és műveleti paraméterkombinációikat amelyek alkalmasak kéntartalmú benzinfrakciók kénmentesítésére, izomerizálására, illetve oktánszámnövelésére. Folytattuk az FCC benzinek kéntartalom csökkentési lehetőségeinek vizsgálatát. A nagy energiatartalmú és környezetbarát dízelgázolajok előállítása témakörön belül különböző összetételű katalizátorokat alkalmaztunk, amelyek az általunk meghatározott kedvező technológiai feltételek mellett felhasználhatók 50 ppm-nél kisebb kéntartalmú dízelgázolajok előállítására. Új katalitikus eljárás alkalmazásával Folytattuk a biodízel motorhajtóanyagok környezetbarát előállítási lehetőségének vizsgálatát. Folytattuk a motorhajtóanyagok többfunkciós adalékainak előállítására irányuló szisztematikus kutatómunkánkat.

Folytattuk a molibdén-komplex tartalmú PIB-poliszukcinimidek előállítását, amelyeknek meghatároztuk a motorolajkompozíciókban történő előnyös felhasználási tömegarányait. A gyakorlati hasznosítás előkészítéseként üzemi kísérleteket végeztünk új gumi-bitumen kompozíciók előállítására. Folyamatos üzemű krakkolási kísérleteket végeztünk hulladék poliolefinek degradálására, a konverzió növelésére és hasznosítható végtermékek előállítására. Kenőolajok és gázolajok dermedéspontcsökkentő és hidegszűrhetségi határhőmérsékletét csökkentő hatású maleinsavanhidrid-olefin kopolimer származékokat állítottunk elő.

VEGYÉSZMÉRNÖKI INTÉZET
FOLYAMATMÉRNÖKI TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A tanszéket 1977. július 1-én *dr. Árva Péter* egyetemi docens alapította meg Vegyészmérnöki Kibernetika Tanszék névvel, azon kollégákkal, akik korábban a Vegyipari Műveletek Tanszéken műveleti egységek modellezésével ill. irányításával foglalkoztak. A tanszék volt a felelőse a vegyipari rendszermérnöki majd vegyipari rendszermérnöki és folyamatszabályozási ágazati képzéseknek. A tanszék az Ásványolaj és Széntechnológiai valamint a Vegyipari Műveletek tanszékekkel együtt a Vegyészmérnöki Intézet része, amely a Vegyészmérnöki Szakon folyó képzés szakmai felelőse, ezen belül a Folyamatmérnöki Szakirány szakmai felelőse. A posztgraduális képzésben a Vegyipari Rendszertechnikai Szakmérnöki Szakot felügyeljük. A tanszék vezetői: 1977. július 1-től 1995. június 30-ig *dr. Árva Péter* egyetemi docens, 1995. július 1-től *dr. Szeifert Ferenc* egyetemi docens.

A tanszék a B épület földszintjén és I. emeletén van. A laboratóriumok a C épület alagsorában és a D épületben helyezkednek el. Telefonszáma: (88) 421-709. Telefax: (88) 422-022/4171.

2. A tanszék oktatói

Dr. Árva Péter okl. vegyészmérnök (VVE, 1961), a kémiai tudomány kandidátusa (1970), egyetemi docens (1961). Orosz középfokú nyelvvizsga. A Munka Érdemrend ezüst fokozatának tulajdonosa (1980). Az Oktatásügy

Kiváló dolgozója (1976). A Varga József egyetemi díj tulajdonosa (1996). Az MTA Vegyipari Műveleti Munkabizottságának, az MTA Köztestületnek, a VEAB Műszaki Szakbizottságának a tagja. *Oktatott tárgyak:* Környezeti technológiák modellezése, Technológiai rendszerek és modellezésük, Vegyipari rendszerek modellezése I-II.

Dr. Lakatos Béla okleveles villamosmérnök (Bányászati és Kohászati Akadémia, Krakkó, 1973), a műszaki tudomány kandidátusa (1982), egyetemi docens (1995). Lengyel felsőfokú nyelvvizsga, angol középfokú nyelvvizsga. Az MTA Vegyipari Műveleti Munkabizottságának tagja, a VEAB Műszaki Bizottságának tagja és alelnöke, az Európai Vegyészmérnök Szövetség (EFCE) Kristályosí-tási Munkabizottság tagja, az MTA Köztestület tagja. *Oktatott tárgyak:* Rendszerek tervezése és irányítása, Termelési rendszerek, Vegyipari rendszerek szintézise és tervezése I és II.

Dr. Szeifert Ferenc okl. vegyészmérnök (VVE, 1971), a kémiai tudomány kandidátusa (1991), tanszékvezető egyetemi docens (1971). Miniszteri dicséretben részesült (1980). Az MTA Vegyipari Műveleti Munkabizottságának tagja, a VEAB Műszaki Bizottságának tagja, az IFAC Nemzeti Bizottság tagja, a HJIC szerkesztő bizottságának tagja, a MATE tagja, a Magyar Batch Fórum alapító tagja, az MTA Köztestület tagja. A Környezetmérnöki Szakterületi Bizottságnak, a Vegyészmérnöki Szakterületi Bizottságnak, a Vegyészmérnöki Szakterületi Bizottság Tantervi és Akkreditációs Munkabizottságának tagja. *Oktatott tárgyak:* Rendszeranalízis, Vegyipari rendszerek irányítása.

Dr. Abonyi János okl. vegyészmérnök, (VE, 1997), PhD doktor (VE vegyészmérnöki kibernetika alprogram, 2000), egyetemi tanársegéd (2001). Angol középfokú, német középfokú nyelvvizsga. MTA Bolyai János kutatási ösztöndíj (2000-2003). A World Federation on Soft Computing, Young Researchers munkabizottságának, az IASTED Technical Committee on Modelling and Simulation-nak (2003-2006), az MTA Vegyipari Műveleti Munkabizottságának, az MTA Köztestületnek, és a Magyar Fuzzy Társaságnak tagja. *Oktatott tárgyak:* Szoftverüzemeltetői Ismeretek, Folyamatmérnöki lab. gyak. I-II. Mérés- és irányítástechnika lab. gyak., Adattárházak és kiaknázásuk.

Dr. Chován Tibor okl. vegyészmérnök (VVE, 1978), egyetemi adjunktus (1980). Angol felsőfokú nyelvvizsga, TOEFL, orosz alapfokú nyelvvizsga. A Vegyészmérnöki Szakterületi Bizottság Tantervi és Akkreditációs Mun-

kabizottságnak tagja, az Informatikai Bizottság tagja, a Magyar Batch Fórum tagja, a World Batch Forum tagja. A Varga József egyetemi díj tulajdonosa (2002). *Oktatott tárgyak:* Folyamatmérnöki lab. gyak. I-II., Mérnökség az Interneten, Számítógépes folyamatirányítás, Szimulációs szoftverek, Mérés- és irányítástechnika lab. gyak., Szoftverüzemeltetői ismeretek.

Dr. Moser Károly okl. vegyészmérnök (VVE, 1973), egyetemi adjunktus (1973). Német középfokú nyelvvizsga. Miniszteri dicséretben részesült (1983). *Oktatott tárgyak:* Technológiai rendszerek tervezése, Folyamatmérnöki lab. gyak. I-II., Mérnöki szoftverek, Mérés- és irányítástechnika lab. gyak.

Dr. Nagy Lajos okl. vegyészmérnök (VVE, 1986), egyetemi adjunktus (1988). Angol középfokú, orosz alapfokú nyelvvizsga. Veszprémi Mérnökképzésért Alapítvány kuratóriumának tagja. A Magyar Batch Fórum elnökségének tagja. A Varga József egyetemi díjban részesült (1999). *Oktatott tárgyak:* Számítógépes folyamatirányítás, Mérnökség az Interneten, Szoftverüzemeltetői ismeretek, Vegyipari rendszerek irányítása szem., Rendszeranalízis szem., Mérés- és irányítástechnika lab. gyak, Folyamatmérnöki lab. gyak. I-II.

Dr. Németh Sándor okl. vegyészmérnök (VVE, 1988), egyetemi adjunktus (1988). Angol középfokú, orosz alapfokú nyelvvizsga. Varga József Díj Alapitvány kuratóriumi titkára. *Oktatott tárgyak:* Vegyipari rendszerek modellezése I-II., Mérnöki számítástechnika, Folyamatmérnöki lab. gyak. I-II., Mérnökség az Interneten, Mérés- és irányítástechnika lab. gyak., Szoftverüzemeltetői ismeretek

3. A tanszék további dolgozói

Boros Aba okl. vegyészmérnök, (VVE, 1976), tanszéki mérnök (1969). Miniszteri dicséretben részesült (1981).

Nagyné dr. Stribl Tünde okl. vegyészmérnök (VVE, 1984), ügyvivő szakértő (1987). Orosz középfokú nyelvvizsga. A Pro Universitate Vesprimiensis kitüntetés nagy ezüst fokozatának tulajdonosa (1998).

Cseh István tanszéki mechanikus (1974). Miniszteri dicséretben részesült (1983).

4. A tanszék tudományos kapacitása

A K+F tevékenység területei:

Kémiai és biotechnológiai rendszerek hierarchikus modellezése és irányítása. Korszerű (adaptív, modell-predikciós, fuzzy, neurális) irányítási algoritmusok.

Mérési hibák analízise mérlegegyenletek alapján.

Hibadiagnózis és szabályozás neurális hálózatokkal.

Szimulációs modellek és irányítási algoritmusok ammónia, timföld, PVC, polietilén, polipropilén, polisztirol, gyógyszer- és élelmiszeripari gyártástechnológiákhoz.

Egyéb ipari technológiai rendszer modellezése és szimulációs szoftverének kidolgozása.

Szakaszos technológiafejlesztés a laboratórium szinttől a teljes gyártásig.

Flexibilis, szakaszos technológiai rendszerek számítógépes irányítása.

Többtermékes szakaszos technológiák termelésirányítása és ütemezése.

Folyamatirányító szoftverek minőségbiztosítása.

Kristályosító rendszerek dinamikája és irányítása.

Katalizátorok ipari teljesítményének becslése, OXYTOX® eljárás vizsgálata.

Környezetvédelmi technológiák modellezése.

Tanácsadás működő technológiák vizsgálatában, szabályozó köreinek behangolása, szabályozó körök diagnosztikájának kialakítása.

Tanácsadás: technológiai és üzleti adatok elemzés céljára történő archiválása céljából, adattárház tervezése, az informatikai infrastruktúrára vonatkozó javaslatok kidolgozása.

Adatok elemzése: Változók közti összefüggések feltárása, regressziós és osztályozási modellek folyamatok és változók viselkedésének előrejelzésére, adat alapú szegmentálás (pl. tipikus vásárlói magatartások, tipikus üzemállapotok feltárása), idősorok elemzése.

Kutatási eszközök:

70 gépes tanszéki információs hálózat, a hálózatba integrált felhasználói szoftverekkel és folyamatirányított technológiákkal.

Laboratóriumi- és félüzemi méretű rendszerek, számítógépes irányítással.

Számítógéppel irányított szakaszos gyártócella (batch rendszer).

Számítógéppel irányított laboratóriumi reaktor mérőrendszer.

CHEMCAD és ASPEN PLUS stacioner szimulációs programcsomagok.

MATLAB/SIMULINK dinamikus szimulációs programcsomag.

gProms, GAMS optimalizációs szoftverek. GENIE, PARADYM, FIX DYNAMICS folyamatirányító szoftverek.

A mesterséges intelligencia fejlesztéséhez használható programcsomagok.

Saját fejlesztésű programcsomagok különféle ipari feladatok megoldására.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Kémiai és biotechnológiai rendszerek hierarchikus modellezése és irányítása. Korszerű (adaptív, modell-predikciós, fuzzy, neurális) irányítási algoritmusok.

Mérési hibák analízise mérlegegyenletek alapján.

Hibadiagnózis és szabályozás számítási intelligencia eszközeivel.

Szimulációs modellek és irányítási algoritmusok ammónia, timföld, PVC, polietilén, polipropilén, polisztirol és gyógyszer gyártástechnológiákhoz.

Szakaszos technológiafejlesztés a laboratórium szinttől a teljes gyártásig. Flexibilis, szakaszos technológiai rendszerek számítógépes irányítása.

Többtermékes szakaszos technológiák termelésirányítása és ütemezése.

Folyamatirányító szoftverek minőségbiztosítása

Szilárd-fluidum diszperz rendszerek modellezése

Diszperz technológiai rendszerek kétszintű optimalizáló folyamattervezése. Kristályosító rendszerek dinamikája és irányítása. Környezetvédelmi technológiák modellezése.

Referencia helyek:

BatchControl Kft., BorsodChem Rt., Chinoin Rt., Dunastyr Rt., MOL Rt., Nitroil Rt., Nitrokémia 2000 Rt., Richter G. Rt., TVK Rt., Dunaferr Rt.

VEGYÉSZMÉRNÖKI INTÉZET

VEGYIPARI MŰVELETEK TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Vegyipari Műveleti Tanszéket 1963. február 1-én alapították. Ezt megelőzően, az 1957-58. tanévtől kezdve a tárgy oktatói a Fizikai Kémia Tanszék keretén belül, majd 1962. augusztus 1-től az Önálló Vegyipari Műveleti Tanszéki Csoport keretében végezték a vegyipari műveletek oktatását. A tanszék vezetője megalakulásától 1976. szeptember 16-ig *dr. László Antal* Kossuth-díjas egyetemi tanár volt. Vezetése alatt került a vegyipari művelettan bevezetésre a hagyományos vegyészmérnök képzésbe. 1976. szeptember 15-től a tanszék irányítását *dr. Szolcsányi Pál* egyetemi tanár vette át. Ebben az időszakban bővült az oktatási és kutatási tevékenység a szilárd-gáz és szilárd-folyadék fázisérintkeztetés, valamint a határfelületi jelenségek tanulmányozásával. A tanszék irányítását 1989-ben *dr. Marton Gyula,* majd 1997-től *dr. Horváth Géza* vette át. Az 1990-es évben megindult a képzés a Finomkémiai Műveleti Ágazaton, ahol speciális és nagy tisztaságú anyagok előállításának elméletével és gyakorlatával ismerkedhetnek meg a hallgatók. Az 1980-as években még csak csírájában lévő biotechnológiai és környezetvédelmi műveleti kutatások erre az időszakra megalapozott ismeretekre támaszkodó új kutatási és oktatási területté váltak.

A tanszék a B épület I. emeletén van. Telefon- és faxszáma: (88) 421-905.

2. A tanszék oktatói

Dr. Horváth Géza okl. vegyészmérnök (VVE, 1971), a kémiai tudomány kandidátusa (1990), egyetemi docens (1991), az MTA Vegyipari Műveleti Bizottság tagja, az MTA Kolloidkémiai Munkabizottság tagja, az MTA VEAB Átviteli Jelenségek Elméleti Alapjai Munkabizottság tagja, a Mérnöki Kar Kari Tanács választott tagja, az Egyetemi Oktatási Bizottság tagja, a Doktori Tanács tagja, az Egyetemi Akkreditációs Bizottság tagja, a Mérnöki Kar Költségvetési Bizottság tagja, a „Hátrányos helyzetű gyermekek oktatásáért" alapítvány kuratóriumának elnöke, a Vegyipari Kooperációs Kutatási Központ Igazgató Tanácsának elnöke. Nyelvismeret: angol (középfok), orosz (alapfok), német (tárgyalási szint). Címe: 8200 Veszprém, József A. u. 14/A. *Oktatott tárgyak:* Műveleti energetika: heti 2 óra, Finomkémiai műveletek: heti 5 óra, Vegyi gyár: heti 2 óra, Vegyipari műveletek I.-II: heti 2x3 óra, Korszerű vegyipari műveletek: heti 3 óra, Adszorpció és Szárítás: heti 2 óra.

Dr. Marton Gyula okl. vegyészmérnök (VVE, 1963), egyetemi tanár (1987), a kémiai tudomány kandidátusa (1987), a VEAB Hulladékhasznosítási Munkabizottság, és a VEAB Átviteli Jelenségek Elméleti Alapjai Munkabizottság tagja, az Ipari Biotechnológiai Munkabizottság tagja, a Másodnyersanyag Hasznosítók Országos Egyesülete elnökségi tagja, Országos Innovációs Tanács bizottsági tagja, Magyar Ösztöndíj Tanács Műszaki Kollégiumának tagja, Magyar Kémikusok Egyesületének Műszaki Kémiai Szakosztályának elnökségi tagja, Magyar Mérnöki Kamara szakértője, a Hungarian Journal of Industrial Chemistry Szerkesztő Bizottsági tagja. Nyelvismeret: angol (előadói szinten), orosz, német (olvas). Cím: 8200 Veszprém, Kalmár tér 26. *Oktatott tárgyak:* Biomérnöki ismeretek: heti 2 óra, Korszerű reakciótechnika: heti 2 óra előadás, heti 2 óra laboratóriumi gyakorlat, Anyagmérnöki műveletek: heti 2 óra előadás, heti 2 óra laboratóriumi gyakorlat, Biomérnöki ismeretek, biotechnológia, heti 2 óra gyakorlat.

Dr. Kotsis Levente okl. vegyészmérnök (VVE, 1965), a kémiai tudomány kandidátusa (1983), egyetemi docens (1985), az MTA Vegyipari Műveleti Munkabizottsága titkára, az MTA VEAB Átviteli Jelenségek Elméleti Alapjai Munkabizottság elnöke, a Magyar Mérnöki Kamara tagja. Nyelvismeret: orosz (középfok), német (kandidátusi nyelvvizsga). Címe: 8200 Veszprém, Hunyadi u. 1/C. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a transzportelméletbe: 2 x heti 3 óra, Finomkémiai műveletek laboratóriumi gyakorlat: heti 3 óra.

Dr. Szánya Tibor okl. vegyészmérnök (VVE, 1970), egyetemi docens (1998), az MTA Vegyipari Műveleti Bizottság, tagja az MTA VEAB Átviteli Jelenségek Elméleti Alapjai Munkabizottság tagja, az MTA VEAB Ipari Biotechnológia Munkabizottság tagja. Nyelvismeret: német (középfok), angol (középfok). Címe: 8200 Veszprém, Szabó köz 2. *Oktatott tárgyak:* Vegyipari művelettan: heti 3 óra, Vegyipari művelettan laboratóriumi gyakorlat: heti 3 óra.

Dr. Argyelán János okl. vegyészmérnök (VVE, 1971), egyetemi adjunktus (1985), az MTA VEAB Átviteli Jelenségek Elméleti Alapjai Munkabizottsága tagja, az MTA Vegyipari Műveleti Bizottság tagja. MTA Kolloidkémiai Munkabizottság tagja. Nyelvismeret: angol (középfok), orosz (alapfok). Címe: 8200 Veszprém, Hunyadi u. 1/A. *Oktatott tárgyak:* Korszerű vegyipari műveletek: heti 3 óra, Transzportfolyamatok: heti 3 óra, Környezeti eljárástechnológia gyakorlat: heti 2 óra.

Dr. Dencs Béláné okl. vegyészmérnök (VVE, 1970), egyetemi adjunktus (1970). Az MTA VEAB Biotechnológiai Munkabizottsága és a VEAB Hulladékhasznosítási Szakbizottsága tagja, a Hulladékhasznosítók Országos Egyesülete, Biomassza Szakosztályának tagja. Nyelvismeret: orosz (középfok), angol (középfok). Címe: 8200 Veszprém, Óváros tér 14. *Oktatott tárgyak:* Környezeti eljárástechnológia: heti 2 óra előadás, heti 2 óra szemináriumi gyakorlat, heti 2 óra laboratóriumi gyakorlat.

Dr. Szokonya László okl. vegyészmérnök (VVE, 1974), egyetemi adjunktus. (1979), az VEAB Biotechnológia Munkabizottságának a titkára és a VEAB Hulladékhasznosítási Munkabizottságának a tagja. Nyelvismeret: angol (középfok), német (alapfok). Címe: 8200 Veszprém, Füredi u. 41. *Oktatott tárgyak:* Energiatakarékosság, energiagazdálkodás: heti 1 óra, Vegyipari műveleti számítási gyakorlat: heti 2 óra, Szilikátipari hőkezelő műveletek: heti 2 óra előadás, heti 3 óra szemináriumi gyakorlat, heti 3 óra laboratóriumi gyakorlat, Reakciótechnika labor: heti 2 óra, Finomkémiai műveletek előadás: heti 3 óra + 3 óra labor, Művelettan labor heti 3 óra.

Dr. Hanák László okl. vegyészmérnök (VVE, 1982), tudományos munkatárs (1990). Nyelvismeret: angol (középfok). Címe: 3884 Boldogkőújfalu, Szabadság u. 58. *Oktatott tárgy:* Korszerű vegyipari műveletek számítási gyakorlat: heti 2 óra.

Dr. Nagy Dezső okl. vegyészmérnök (VVE, 1973), tanszéki mérnök (1973). Címe: 8200 Veszprém, Rozmaring u. 6.

Strbka Andrásné Takács Gyöngyi okl. vegyészmérnök (VVE, 1986), tanszéki mérnök (1986), az Ipari Biotechnológiai Munkabizottsága tagja. Címe: 8200 Veszprém, Petőfi S. u. 16.

Dr. Szabóné dr. Ravasz Bernadett okl. vegyészmérnök (VVE, 1973) tudományos munkatárs. Címe: 8200 Veszprém, Móricz Zs. u. *Oktatott tárgyak:* Grafológia I.: heti 2 óra.

Bélafiné dr. Bakó Katalin meghívott előadó: Élelmiszeripari technológia: heti 2 óra, Bevezetés a korszerű élelmiszeripari technológiába: heti 2 óra.

3. A tanszék további dolgozói

Dr. Börzsönyi Sándorné előadó, *Gombás Péter* üzemmérnök, *Csorja Sándorné, Heindl Ádámné* technikusok.

4. A tanszék tudományos kapacitása

A tanszék kutatómunkát az alábbi területeken fejt ki:

Kromatográfiás kutatások: affinitás-kromatográfiai töltetek előállítása optikai izomerek elválasztására, preparatív HPLC berendezések és eljárások fejlesztése, nagytisztaságú anyagok előállítása paraméteres szivattyúzással.

Gázszeparációs kutatások: Különleges gázok: analitikai módszerek, szétválasztások elmélete, termodinamikai adatok mérése és számítása, tiszta gázok, gázkeverékek, gázstandardok, gáztisztító rendszerek, gázszétválasztó rendszerek, gáztároló eszközök.

Környezetvédelem: Környezetvédelmi gázstandardok, víz- és hulladékkezelési eljárások, ioncsere hulladék elektrolitok feldolgozására, biokatalizátorok környezetvédelmi alkalmazása.

Biotechnológiai kutatások: Biomassza átalakítása vegyipari termékekké és energiahordozókká (eljárások). Vegyipari reakciótechnika: kétfázisú reaktorok, rögzített fázisú bioreaktorok.

Transzportelméleti kutatások: Porózus anyagokban lezajló anyagátviteli folyamatok, fázisok közötti anyagátvitel mechanizmusa.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

A tanszék kutatási tevékenysége részben a Vegyipari Kooperációs Kutatóközpont keretében folyik, az elért eredmények összesítése ott olvasható, itt csak a témaköröket említjük meg:

– környezetbarát felületaktív anyagok fejlesztése

– biomassza alapú vegyipari nyersanyagok előállítása

– különböző, elsősorban nagy értékű gyógyszer hatóanyagok kromatográfiás szeparációja

– elsősorban környezetvédelmi és hulladék újrahasznosítási célokat szolgáló szeparációs műveletek fejlesztése.

Műveleti alapkutatások: Új eredmények születtek a biomassza alapú koksz előállítása területén, bonyolult reakciókinetikai vizsgálatok zárultak le. Francia-német kooperációban (Merk, Universite d'Aix Marseille) a tanszék különleges kristályosítási műveletek fejlesztésébe kezdett többfázisú, szuperkritikus tartományban. Adszorpciós műveletek területén kidolgozásra került egy valószínűségi elven alapuló nagy hatékonyságú tervezési módszer. Az SMB továbbfejlesztése elméleti szinten is sikeresen folyik német kooperációban (Universität Magdeburg).

Megvalósításra került eredmények: Egy nemzetközi szinten is igen nagy méretűnek számító ipari kromatográf épült a BIOGAL Rt-nél. Bevezetésre került egy nem publikus gyógyszer hatóanyaggyártás műveleti módosítása a RICHTER Rt-nél.

Megvalósítás előtt álló eredmények: Két újabb ipari kromatográf fejlesztése ért olyan stádiumba, hogy az üzemi méretű berendezések tervezésére és kivitelezésére vonatkozó ajánlatok kidolgozás alatt vannak. Hulladék oldószer elegyek újrahasznosítására kidolgozott műveleti megoldások gazdasági elemzése van folyamatban. Repülőgépekben használt kötőelemek felületkezelési műveletei laboratriumi szinten kidolgozásra kerültek.

Háttértámogatás: Ehhez a szerteágazó tevékenységhez széleskörű analitikai háttér biztosítása szükséges. Ezen eszközök és módszerek folyamatos fejlesztése és az adott feladatokhoz illesztése igen komoly, de nem különösebben látványos feladat. Folyamatosan fejlesztjük a kutatott műveletek software anyagait is.

VEGYÉSZMÉRNÖKI INTÉZET
KOOPERÁCIÓS KUTATÁSI KÖZPONT

1. Az egység rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A központ az egyetem önálló gazdálkodású szervezete, működését 2001. július 1-től kezdte meg. A Veszprémi Egyetem, a MOL Magyar Olaj és Gázipari Rt., a Tiszai Vegyi Kombinát Rt., a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt., a BorsodChem Rt., a Nitrokémia 2000 Ipari és Vagyonkezelő Rt. és a Nitrogénművek Rt. által mint alapítók, a Veszprémi Regionális Innovációs Centrum Kht., az Ipar a Veszprémi Mérnökképzésért Alapítvány, a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Kht. mint támogatók által megkötött konzorciumi szerződés alapján jött létre. Az Oktatási Minisztérium Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkársága a Központot a „Fenntartható fejlődést szolgáló minőségügyi és zöld technológiákra alapozott vegyipari kutató és fejlesztő központ" pályázata alapján támogatja.

A Központ a Veszprémi Egyetem Mérnöki Kar Vegyészmérnöki Intézetének önálló egysége. Feladata a technológiai áttörést elősegítő multidiszciplináris kutatás-fejlesztés és innovációk kialakítása, és ezzel együtt a doktori képzés kiemelt támogatása, kapcsolatok kiépítése gazdasági partnerekkel az eredmények alkalmazására, a gazdasági és társadalmi igény megjelenítésére a képzési és kutatási struktúrában együttműködés az egyetem alap-, a doktori- és a továbbképzésében valamint a tananyagfejlesztésben.

A központ hivatali helye: C épület V. emelet. Telefon- és faxszáma: (88) 429-073. A központ vezetője: *Dr. Dencs Béla* (2001) igazgató.

2. Szervezeti felépítés

A Központ az egyetem önálló gazdálkodású szervezete, amely az Igazgató Tanács felügyelete alatt működik. Az Igazgató Tanács saját működésének elősegítésére állandó bizottságokat hoz létre. A Központot a rektor által kinevezett igazgató vezeti. A szakmai munkát az igazgató közvetlen részvétele mellett a Kutatási és Tudományos Bizottság irányítja. A Bizottság tanácsadó, döntés-előkészítő, véleményező és operatív feladatokat lát el. Tagjai a Központ igazgatója, a kutatási irányok és a kutatási témák vezetői. A Bizottság titkára *Dr. Nagyné dr. Stribl Tünde.*

3. Az Irányító Testület névsora

Az Igazgató Tanács Tagjai

Dr. Szalmásné dr. Pécsvári Gabriella, kutatás-fejlesztés igazgató, MOL Magyar Olaj- és Gázipari Részvénytársaság.
Tömösközy Zsolt fejlesztési vezető, Tiszai Vegyi Kombinát Rt.
Dr. Greiner István kutatási igazgató-helyettes, Richter Gedeon Rt.
Dr. Bácskai Gyula társasági igazgató, NITROKÉMIA 2000 Rt.
Szentmiklóssy László üzletág igazgató, BorsodChem Rt. PVC Üzletág.
Dr. Antal József főtechnológus, főosztályvezető-helyettes, Nitrogénművek Rt.
Dr. Horváth Géza tanszékvezető egyetemi docens, Veszprémi Egyetem Vegyipari Műveleti Tanszék, az Igazgató Tanács elnöke.
Dr. Bartha László tanszékvezető egyetemi docens, Veszprémi Egyetem Ásványolaj- és Széntechnológiai Tanszék.
Dr. Szeifert Ferenc tanszékvezető egyetemi docens, Veszprémi Egyetem Folyamatmérnöki Tanszék.

4. A tanév fontosabb, a Központot érintő eseményei

A Központ kutatási főirányai:

Energia- és anyagtakarékos környezetbarát eljárások és termékek fejlesztése. Polimerizációs technológiák fejlesztése. Környezetbarát mezőgaz-

dasági kemikáliák fejlesztése, biomassza, illetve mezőgazdasági hulladékok hasznosítása.

A 2002/2003 tanévben a fenti főirányokban 15 kutatási témában 36 fő kutató 19 fő PhD hallgató, 32 fő nappali tagozatos hallgató, 15 fő technikai személyzet és számos ipari konzulens vesz részt.

2002. október 25-én megtartott Vegyipari Kooperációs Kutatások I. Szakmai Szimpóziuma előadásai:

Dr. Marton Gyula: Oldószer tartalmú hulladékok feldolgozási lehetőségei, speciális desztillációs műveletek.

Dr. Szánya Tibor: Szimulált mozgóréteges folyadékkromatográf (SMB-LC) fejlesztése.

Dr. Szeifert Ferenc: Szimulált mozgóréteges folyadékkromatográf (SMB-LC) fejlesztése.

Dr. Hancsók Jenő: Környezetbarát és nagy energia-tartalmú motorbenzinek gyártásának vizsgálata.

Dr. Tungler Antal: Olefingyártás alapanyagainak minőségfejlesztése, a pirolízis eredményességének és az alapanyagok katalitikus előkezelésének együttes vizsgálata.

Dr. Horváth Géza: Klór tartalmú véggázok újrahasznosítása.

2003. március 28-án megtartott Vegyipari Kooperációs Kutatások II. Szakmai Szimpóziuma előadásai:

Dr. Greiner István: Iparjogvédelmi változások 2003-ban

Dr. Bartha László, Miskolczi Norbert, Bíró Szabolcs: Energia- és anyagtakarékos környezetbarát eljárások és termékek fejlesztése

Dr. Hancsók Jenő, Kovács Ferenc: Alternatív motorhajtóanyag-komponensek előállítása és vizsgálata.

Dr. Marton Gyula: Környezetbarát műtrágyák mikroelemhordozó adalékának kifejlesztése.

Dr. Árva Péter: Működőtechnológiák optimalizálása, PE-gyártás.

Dr. Kotsis Levente, Szépvölgyi Marianna: Biomassza és kommunális hulladék felhasználása vegyipari alapanyagként.

5. A Központi titkárság dolgozói

Dr. Tóth Imre (2001) okleveles vegyészmérnök, kutatómérnök.
Balogh András (2001) rendszergazda.
Béres Zsuzsanna (2001) gazdasági titkár.

KÖZPONTI GÉPMŰHELY ÉS LABORATÓRIUM

1. Az egység rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Az egységet 1953-ban létesítették, feladatául tűzve, hogy az egyetemen folyó oktató- és kutatómunkához, valamint a szak- és diplomadolgozatot készítő hallgatók munkájához szükséges speciális berendezések, eszközök tervezését és kivitelezését, valamint az oktatást és üzemeltetést biztosító berendezések hibáinak elhárítását, alkatrészeinek pótlását végezze.

A Gépműhely az egyes szakok jóváhagyott oktatási programjának megfelelően kezdettől fogva bekapcsolódott a gépészeti tárgyak oktatásába és nyári szakmai gyakorlatra is fogadta az egyetem hallgatóit. Az egység pontos megnevezésében megjelent a „Laboratórium" kifejezés is, jelezvén, hogy az oktatási feladatok a Gépműhely kapacitásának egyre nagyobb hányadát igénylik. A mérnöki szakokon folyó képzés érdekében egyre fokozottabban és egyre nagyobb mértékben került előtérbe a műhely területén és eszközeivel folytatott gyakorlati oktatás. A Gépműhelyben mechanikai anyagvizsgálati laboratóriumot létesítettünk, mely egyetlen az egyetem területén. A gépész üzemmérnök-képzés beindításával pedig a Szerkezeti anyagok és technológiájuk, valamint Gépipari technológiai ismeretek c. szaktárgyak gyakorlati oktatásának színhelye lett a Központi Gépműhely- és Laboratórium.

Vezetője 1996. július 1-től *Pencz István* okl. gépészmérnök. A Központi Gépműhely- és Laboratórium a J épület első emeletén található. Telefonszáma: (88) 422-022/4505, Telefon- és faxszáma: (88) 421-470.

2. Az egység oktatói

Pencz István okl.gépészmérnök. *Oktatott tárgyai:* Gépészeti alapismeretek akkreditációs laboratóriumi gyakorlat. Gépipari technológiai ismeretek gép- és eszközbemutatóval együtt. Szerkezeti anyagok és technológiájuk III. laboratóriumi gyakorlatok. Fémes szerkezeti anyagok és technológiájuk III. laboratóriumi gyakorlatok. Közreműködők minden esetben a műhely szakemberei.

3. Az egység további dolgozói

Balogh Tibor szakmunkás (1986), *Komáromi Lajos* szakmunkás (1997), *Nagyvári Sándor* technikus (1958), *Scheffer Imre* szakmunkás (1990), *Stumpfhauser Józsefné* műszaki rajzoló (1994), *Szöllösy György* szakmunkás (1980), *Vinkler György* szakmunkás (1998).

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

1. Az Intézet rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Veszprémi Egyetem 2000 szeptemberében alapította a Közgazdaságtani Intézetet, majd 2001. január 1-én (az Egyetemi Tanács határozatának megfelelően) létrejött a Gazdaságtudományi Önálló Intézet. Intézetünk a Mérnöki Kar gazdasági jellegű szakjainak gondozását végzi. Ennek keretében több, mint 2500 hallgató tanulmányi ügyeivel kapcsolatban hozunk döntéseket.

A Gazdaságtudományi Intézet elsődleges feladata közgazdászok, műszaki menedzserek és vezetők képzése, továbbképzése és átképzése. Az Intézet célja olyan szakemberek képzése, akik képesek magas színvonalon vállalati és nemzetgazdasági szintű rendszerek létrehozására, működtetésére, vezetésére. Az oktatók és hallgatók részt vesznek tudományos kutatásban és gyakorlati alkalmazásokban.

Az intézet 7 tanszék tevékenységét koordinálja: Alkalmazott Gazdaságtan Tanszék, Közgazdaságtan Tanszék, Nemzetközi Gazdaságtan Tanszék, Pénzügytan Tanszék, Számvitel és Controlling Tanszék, Szervezési és Vezetési Tanszék, Turizmus Tanszék.

Az intézethez jelenleg 5 nappali és 1 levelező képzés tartozik: 3 főiskolai (Gazdálkodási szak, Humánerőforrás menedzser szak, Idegenforgalmi és Szálloda szak) és 3 egyetemi (Közgazdász-gazdálkodási, Közgazdász-gazdálkodási kiegészítő, Műszaki menedzser).

Intézetünk jelenleg 3 posztgraduális képzést gondoz: Master of Business Administration, Minőségügyi Szakmérnöki Szak, Menedzser Szakmérnöki Szak.

További képzésekkel kívánjuk színesíteni az általunk kínált képzési palettát:

1. EU tanulmányok (posztgraduális képzés).
2. Projekt Menedzser szak (posztgraduális képzés).

A Gazdaságtudományi Önálló Intézet szervezeti felépítése

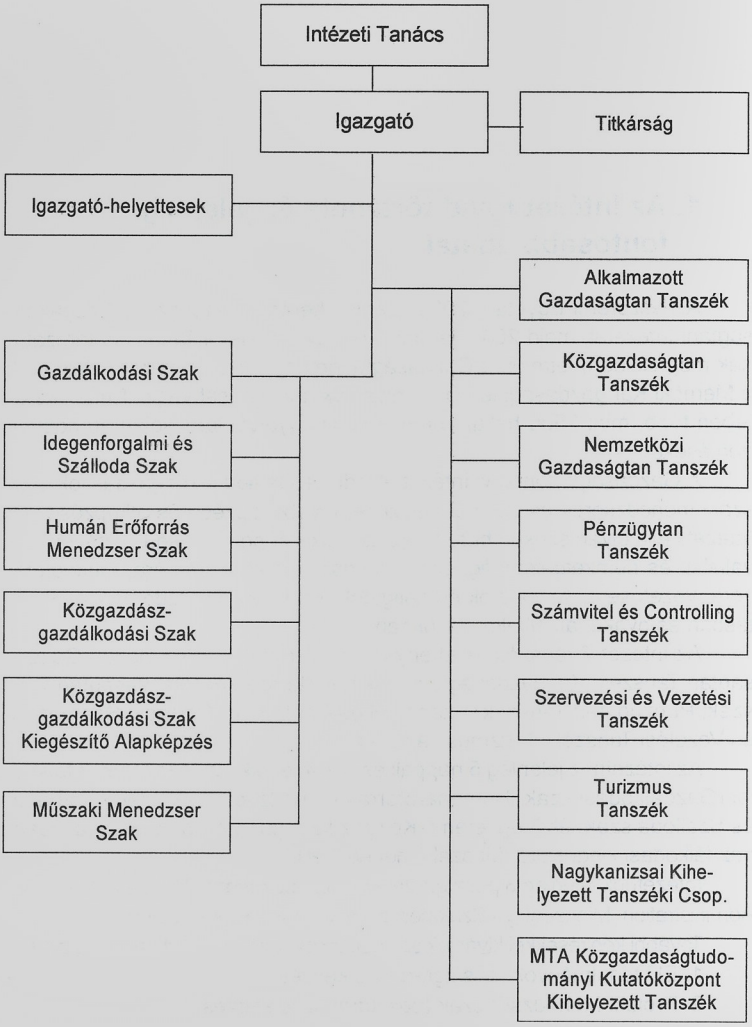

3. Közgazdász-gazdálkodási szak angol nyelven (levelező képzés).
4. Közgazdász-gazdálkodási szak magyar nyelven (levelező képzés).
5. Humán Menedzser szak (nappali képzés).
6. Mérnök-közgazdász szak (posztgraduális képzés).

Az egyetem 2001 őszétől elindította az Intézet szakjaihoz kapcsolódó Gazdálkodás- és Szervezéstudományi Doktori Iskoláját, ami nappali és levelező formában is elérhető a diplomával rendelkezők számára.

Az Intézet címe: B épület, AULA, földszint.

2. Az Intézet vezetői, szervezeti felépítése

Igazgató: *Dr. Kovács Zoltán* egyetemi tanár
„B" épület (Aula) földszint. Telefonszám: (88) 422-022/4812
E-mail: kovacsz@gti.vein.hu
http://www.vein.hu/~kovacsz

Igazgató-helyettesek:
Dr. Meszler János oktatási ügyek
„I" épület III/306. Telefonszám, fax: (88) 422-022/4345
E-mail: meszler@almos.vein.hu

Dr. Major Iván általános
„A" épület I/105. Telefonszám, fax: (88) 422-022/4648
Fax.: (88) 400-494
E-mail: majori@almos.vein.hu

3. Intézeti Tanács névsora

Szavazati jogú tagok

Dr. Kovács Zoltán igazgató
Fenyvesi Helga GTI HÖK elnök
Badics Judit egyetemi tanársegéd
Dr. Bencsik Andrea egyetemi docens
Dr. Dimény Erzsébet tanszékvezető, egyetemi docens
Dr. Major Iván tanszékvezető, egyetemi tanár
Dr. Meszler János szakvezető, egyetemi adjunktus
Dr. Szabó Lajos egyetemi docens

Dr. Vincze László egyetemi tanár
Balogh Bence egyetemi hallgató
Fekete András egyetemi hallgató
Zsömle Balázs egyetemi hallgató

Tanácskozási jogú tagok

Birkner Zoltán egyetemi tanársegéd, oktatási igazgató
Dr. Gaál Zoltán tanszékvezető, egyetemi tanár
Dr. Jancsik András tanszékvezető, egyetemi docens
Lőrincné dr. Istvánffy Hajna tanszékvezető, egyetemi tanár,
Dr. Mihályi Péter tanszékvezető, egyetemi tanár
Dr. Nahlik Gábor tanszékvezető, egyetemi docens

Állandó meghívottak

Dr. Bognárné Sabjanics Angéla OIK igazgató
Dr. Koltay Jenő igazgató MTA Közgazdaságtud. Kutató Kp.
Dr. Husvéth Ferenc elnök, Prof. Tanács, Keszthely
Dr. Friedler Ferenc dékán, Műszaki Informatikai Kar
Dr. Németh Zoltán dékánhelyettes, Mérnöki Kar
Dr. Tőrös Szilárd elnök, Szaksz. Biz., Közalk. Tanács
Gyimesi József osztályvezető, Személyzeti Osztály

4. A tanév fontosabb, csak az intézetet érintő eseményei

1. Beiskolázási körutak (október-február).
2. Mikulás est (2002.december 5.).
3. Diplomaátadó ünnepség (2002. március 14., 2003. június 28.).
4. PhD konferencia (2003. március 21.).
5. Családi nap (2003. június 21.).

5. Az Intézeti Titkárság dolgozói

Renkó Ádám polgári szolgálatos. Az alkalmazás kezdő éve: 2003.
Henné Tóth Erzsébet ügyintéző. Az alkalmazás kezdő éve: 2000.
Sárváriné Dezső Edit intézeti titkár. Az alkalmazás kezdő éve: 2002.

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

ALKALMAZOTT GAZDASÁGTAN TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A gazdasági jellegű tárgyak oktatását 1957-től 1959-ig a Marxizmus-Leninizmus Tanszék keretében *Balassa János*, 1959-től 1967-ig a Kémiai Technológiai Tanszék keretében *Balassa János* és (1964-től) *Tímár László* látta el. 1967. augusztus 15-én Központi Önálló Üzemgazdasági Tanszéki Csoport létesült *Vándor Józsefné* vezetésével. 1969. március 1-én alakult meg az Üzemgazdaságtan Tanszék, belőle vált ki 1977. július 1-én, tanszéki jogállással, a Vállalati Rendszerszervezési Önálló Tanszéki Csoport. Az Üzemgazdaságtan Tanszék vezetője 1969. március 1. és 1984. június 30-a között *Vándor Józsefné dr.* egyetemi docens volt. A Vállalati Rendszerszervezési Önálló Tanszéki Csoport vezetője 1977. szeptember 1-től 1981. március 31-ig *dr. Bene László* egyetemi tanár volt. 1981. április 1-én *dr. Papp Sándor* egyetemi docens kapott megbízást a vezetői teendők ellátására. 1981. június 1-1982. január 31-e között *dr. Kindler József* egyetemi docens volt a tanszéki csoport megbízott vezetője. 1982. február 1-én *dr. Tímár László* egyetemi adjunktust bízták meg a csoport vezetésével. 1982. augusztus 1-1984. június 30-a között *dr. Trethon Ferenc* egyetemi docens vezette a csoportot.

A művelődésügyi miniszter 1984. július 1-i hatállyal az Üzemgazdaságtan Tanszék és a Vállalati Rendszerszervezési Önálló Tanszéki Csoport összevonásával Vállalatgazdasági és Szervezési Intézetet létesített. Az intézet

igazgatói teendőinek ellátására *dr. Trethon Ferenc* egyetemi docens kapott megbízást. Az intézet két csoportra tagozódott: Vállalatgazdasági csoportra, vezetője: *dr. Trethon Ferenc* egyetemi docens és Vezetési és szervezési csoportra, vezetője: *dr. Gaál Zoltán* egyetemi docens. Az egyetemi szervezetátalakítás keretében az intézetet 1990. július elsejétől ismét tanszékké szervezték át. A létrehozott Vállalati Vezetés és Gazdaságtan Tanszék vezetője *dr. Gaál Zoltán* egyetemi docens lett. A műszaki menedzser szak alapítása és a gazdálkodási szak indítása következtében megváltozott feladatok a tanszék szakmai alapokon történő szétválásához vezettek. 1996. január 1-én létrejött a Szervezési és Vezetési Tanszék (vezetője *dr. Gaál Zoltán* egyetemi tanár) és a Gazdaságtan Tanszék (vezetője *dr. Józsa László* egyetemi docens). 1999. július 1-jén a tanszék felvette az Alkalmazott Gazdaságtan nevet, s egyben az elméleti közgazdaságtani területekből megalakult a Közgazdaságtan Tanszék.

Az Alkalmazott Gazdaságtan Tanszék vezetését a 2000-es évben *dr. Huszti Ernő* kutató professzor látta el, majd 2001-től *dr. Kovács Zoltán* egyetemi tanárt bízták meg a tanszék vezetésével. 2002. február 1-től *dr. Nahlik Gábor* egyetemi docens látja el a tanszék vezetését.

A számvitel és controlling tantárgyak oktatására a Gazdaságtudományi Önálló Intézet keretein belül 2002. március 1-én létrejött a Számvitel és Controlling Tanszék *dr. Dimény Erzsébet* egyetemi docens vezetésével.

Az Alkalmazott Gazdaságtan Tanszék a gazdálkodási szak gondozása mellett (szakvezető: *dr. Meszler János* egyetemi adjunktus) a közgazdász-gazdálkodási, műszaki menedzser, idegenforgalmi és szálloda szak hallgatóinak képzésében is jelentős részt vállal. A tanszék a mérnöki kar más szakjain is végez oktatási tevékenységet.

Tanszékvezető: *dr. Nahlik Gábor* egyetemi docens.

A tanszék elérhetőségei: 8201 Veszprém, Egyetem utca 10. Pf.: 158.

Telefon és faxszáma: (88) 422-022/4342. Iroda: A épület 1. emelet.

2. A tanszék oktatói

Bátor Attila okl. közgazdász (JPTE, 1998); egyetemi tanársegéd (1999-től). Angol nyelvvizsga. Lakcím: 8100 Várpalota, Táncsics M. u. 23. *Oktatott tárgyak:* Vállalati gazdaságtan, Marketing, Marketing-kommunikáció, Stratégiai Marketing, Termékmarketing, Szolgáltatás és Bankmarketing, Piacbefolyásolás.

Fodor Éva okl. közgazdász (MKKE, 1986), egyetemi tanársegéd (2000-től). Angol, francia nyelvvizsga. Lakcím: 8200 Veszprém, Kalmár tér 22. *Oktatott tárgyak:* Statisztika, Marketing

Földvári Mónika okl. szociológus, közgazdász-tanár (BKE, 1996), egyetemi tanársegéd (1996-tól).

Garai János. Oktatott tárgyak: Társadalombiztosítási ismeretek.

Dr. Huszti Ernő okleveles közgazdász (MKKE, 1952), a közgazdaságtudomány kandidátusa (1967), DSc (a közgazdaságtudomány doktora, 1979), kutató-professzor, címzetes egyetemi tanár (BKÁE), címzetes főiskolai tanár (PSZF), Veszprémi Egyetem (1995-). Lakcím:1023 Budapest, Apostol u. 11/C. *Oktatott tárgyak:* Pénzügytan, Banktan.

Kotosz Balázs okleveles közgazdász (ME, 1999), főiskolai tanársegéd (KJF, 1999) tanszékvezető helyettes (KJF, 2000), főiskolai adjunktus (KJF, 2001). Angol középfokú (1994), francia középfokú (1998) nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Statisztika, Statisztika I., Statisztika II.

Dr. Kozma Ágota általános iskolai és német nyelv oktatására képesített tanító (CSVMTF, 1994), idegenforgalmi menedzser (KIT, 1996). Német nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (VETK, 1999), jogász (JPTE, 2002), Nyelvismeret: német általános, gazdasági szak- és jogi szaknyelv felsőfok, Veszprémi Egyetem dolgozója (1999-től), a VE GTK Alkalmazott Gazdaságtan Tanszék egyetemi adjunktusa. *Oktatott tárgyak:* Jog I-II, Külkereskedelmi levelezés és ügylet, Üzleti protokoll, Die Verwaltung Deutschlands und deren Intitutionen.

Dr. Meszler János okl. kibernetikus (Mengyelejev Egyetem, Moszkva, 1977), mérnök-közgazdász (BKE, 1993), egyetemi doktor (1984). Angol, orosz, cseh nyelvvizsga. Egyetemi adjunktus (1993-tól). Címe: 8200 Veszprém, Sáfrány u. 6/A. *Oktatott tárgyak:* Piacelemzés, Külkereskedelmi technika, Vállalati gazdaságtan, Vállalkozói ismeretek.

Dr. Nahlik Gábor okl. gépészmérnök (BME, 1971), okl. gazdasági mérnök (BME, 1975), doktor techn. univ. (BME, 1977), közgazdaságtudomány kandidátusa (MTA, 1983), egyetemi docens (BME, 1987; Veszprémi Egyetem, 2002), tanszékvezető (VE, 2002), az MTA Vezetéstudományi Bizottságának tagja (1986). Nyelvismeret: orosz középfokú (1979),angol középfokú (1981). Cím: 1116 Budapest, Rátz L. u. 58. *Oktatott tárgyak:* Vállalkozói ismeretek, Médiagazdaságtan.

Neumanné Virág Ildikó okl. közgazda (BKE, 1989). *Oktatott tárgyak:* Statisztika, Külkereskedelmi technika.

Sasné Grósz Annamária okl. szervező vegyészmérnök (VE, 1995), Közgazdász szakmérnök (BGF, PSZFK, 2002.) egyetemi tanársegéd (1997). Cím: 8200 Veszprém, Simon I. u. 2/C. *Oktatott tárgyak:* Piacelemzés, Fogyasztói magatartás, Marketing.

Krén Gábor. Oktatott tárgyak: Vám- és szállítmányozástan.

Veinperl Róbert. Oktatott tárgyak: Adóismeretek.

3. A tanszék további dolgozó

Kiss Hajnalka (1999) tanszéki előadó.
Görög Tamás (2001-2002) polgári szolgálatos.
Takács András (2002-2003) polgári szolgálatos.

4. A tanszék kutatási kapacitása

A tanszék oktatói a gyakorlattal is napi kapcsolatban álló szakemberek. Több tudományterület ismerői, ezért a mérnöki, közgazdasági, üzemgazdasági, kibernetikai, industrial engeneering területekkel határos alkalmazott gazdaságtani kutatások végzésére alkalmasak főként a vállalatgazdaságtan, a marketing, a kereskedelem, a gazdasági statisztika, a vállalkozások, a jog és a média területén.

A multimédia rendszerű vállalkozások kutatására a tanszéken PhD ösztöndíjas is közreműködik. A marketing kutatások területén elsősorban a szolgáltatásmarketing, valamint a háztartás-gazdaságtan vonatkozásában módszertanilag, beleértve a számítógéppel támogatott eljárásokat is, képes tanszékünk a gyakorlatban és az oktatásban is hasznosítható kutatómunka irányítására. A hallgatókat kifejezetten érdekli a tudományos kutatómunka, ezért a kutatási potenciált a legálisan bevonható hallgatók nagy száma jelentősen megnöveli.

Oktatóink tudományos kutatói tapasztalattal rendelkeznek a gazdasági statisztika területén. A statisztikai programcsomagokat jól ismerik, a megfelelő eljárás kiválasztásában és alkalmazásában jártasságuk van. Matema-

tikai statisztikai ismereteik mind az alkalmazott, mind az elméleti kutatások területén hasznosíthatók.

A vállalatgazdaságtan és vállalkozásirányítási kutatások a vállalati stratégiától az üzleti tervezésen át a vezetői tanácsadás szintjéig terjednek. A módszertani kutatások eredményeként a tanszékünk a gazdasági élet által megkövetelt időbeli és minőségi paramétereknek megfelelően alkalmas komplex üzleti tervek kidolgozására a termelő, a szolgáltató, a kereskedelmi és a médiavállalkozások területén.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

A tanszék oktatási területének megfelelően irodalomkutatás és empirikus kutatások folynak a marketing, a statisztika, a vállalatgazdaságtan, a vállalkozások, a jog és a média tudományok témakörökben.

A marketing kutatások elsősorban a szolgáltatásmarketingre koncentrálódnak. E témában tanszékünk egyik oktatója PhD tanulmányt folytat. A régió fejlődésének egyik kulcskérdése a színvonalas szolgáltatások kialakítása a befektetési, a vállalati menedzsment, és a banki szolgáltatások területén. A régió népességmegtartó képességét, illetve vonzerejét kívánja feltérképezni a háztartás-gazdaságtani kutatás. E kutatás keretében a szolgáltatásmarketing számára a fizetőképes kereslet prognosztizálása a kutatás célja.

A statisztikai kutatások főként az alkalmazott statisztika területére esnek Összehasonlító elemzéseket végeztünk a hazai és az EU-tagországok kis- és középvállalatainak szerepéről, gazdasági jellemzőiről. Vizsgáltuk azt, hogy ezen vállalatok milyen versenyelőnyökkel és hátrányokkal jellemezhetők. Feltártuk az EU csatlakozás révén elérhető források kiaknázásának kritériumait. A tanszék felkészült az EU-pályázást segítő tantárgy kialakítására.

A Gazdaságtudományi Kar személyi számítógép állományát részben megújító pályázaton számos új személyi számítógépet helyeztünk üzembe a TDK-munka támogatása érdekében. A tanszék oktatói a Tudás-sziget működését is jól támogatják, ahol élénk TDK-tevékenység folyik többek közt egyetemünk marketing tevékenységének támogatása érdekében.

Magyar és német nyelven irodalomkutatást folytatunk a gazdasági jog területén. Ennek eredményeképpen a Jog tantárgyat tanszékünk német nyelven is oktatja. A külkereskedelmi technikák tantárgy keretében az írásbeli kommunikációra épülő üzleti kapcsolattartás lehetőségeit kutattuk. Beindítottuk az angol nyelvű írásbeli üzleti kommunikációt segítő tantárgyakat a gazdálkodás és a közgazdasági szakokon.

A médiagazdaságtan c. tantárgy oktatásának beindítása után felmértük azt, hogy a hallgatók milyen igényeket támasztanának egy induló médiamenedzser szakiránnyal szemben a gazdálkodási szakon. Az irodalomkutatás és az empirikus felmérés alapján a szakirány kötelezően választható tantárgyai terveink szerint a következők: médiagazdaságtan, médiamarketing, médiamenedzsment, felvételi technikák alkalmazása, műsorszerkesztés, stúdiótechnika és vágás. A felmérés alapján még hat szabadon választható tantárgy tematikája is körvonalazódott.

Megterveztük a médiamenedzser szakirány működéséhez szükséges stúdiót is, amely 2003. szeptember 1-én részlegesen megkezdte működését. Ezzel az Egyetem TV működésének infrastrukturális és oktatási alapjai is létrejöttek.

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

KÖZGAZDASÁGTAN TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A közgazdasági ismeretek oktatása a kezdetektől – 1949 óta – folyik egyetemünkön. Az önálló Közgazdaságtan tanszék azonban csak 1999. július 1-én alakult meg. Ezt megelőzően a közgazdaságtan alaptárgyait is a Gazdaságtan Tanszék oktatta. A Közgazdaságtan Tanszék létrehozásával célunk az volt, hogy a Veszprémi Egyetemen a közgazdász-képzésben meghonosítsuk a neves amerikai és nyugat-európai egyetemeken kialakult és sikerrel működő munkamegosztást a közgazdaságtani alaptárgyak, valamint az „üzleti tárgyak" oktatásában.

A Közgazdaságtan Tanszék alapvető feladata a Bevezetés a közgazdaságtanba, a Mikroökonómia, a Makroökonómia, a Közgazdasági elméletek története, a Magyar gazdaságtörténet c. alaptárgyak és az ezekre épülő alkalmazott mikro- illetve makroökonómiai tárgyak, továbbá a fontos közgazdaságtani módszertani tárgyak – ökonometria, játékelmélet és alkalmazása –, valamint a mérnökhallgatók számára a Közgazdaságtan c. tantárgy oktatása. Az említett tárgyakat a tanszék az 5 éves egyetemi szintű Gazdálkodás szakon, valamint az 5 éves egyetemi Műszaki menedzser szakon, a 3 éves főiskolai Gazdálkodás, az Idegenforgalmi és Szálloda szakon oktatja. Az oktatásban az elérhető legkorszerűbb kézikönyveket és más tananyagot igyekszünk használni. A tantárgyak meglehetősen nyelvigényesek: az angol szaknyelvnek legalább olvasás-szintű ismerete elengedhetetlen a tanulmányok sikeres folytatásához.

A Közgazdaságtan Tanszék – az Alkalmazott Gazdaságtan és a Szervezési- és Vezetési Tanszékekkel közösen – részt vett és fontos szerepet

játszott a 2000/2001. tanévben elindult egyetemi szintű Gazdálkodás szak sikeres akkreditációs folyamatában. A tanszék az egyetemi Gazdálkodás szak szakfelelőse.

A tanszéken jelenleg nyolc főállású és 3 félállású oktató, valamint hat óraadó dolgozik. A következő év folyamán a főállású oktatók száma további kettővel, a félállásúaké eggyel nő. Emellett három új óraadó is belép a tanszék állományába. Az oktatók közül egy az akadémia levelező tagja, három a közgazdaságtudományok doktora, három habilitált egyetemi tanár, kettő kandidátus és egy PhD fokozatot szerzett az Egyesült Államokban. A tanszéken négy főállású tanársegéd dolgozik. Az adminisztrációs és koordinációs feladatokat főállású tanszéki adminisztrátor végzi.

A tanszék munkatársai kiterjedt tudományos kutatói és publikációs tevékenységet folytatnak. Az általuk kutatott témakörök a vállalatok tulajdonosi viszonyainak és szerkezeti átalakulásának, valamint az „üzleti tudás" felhalmozásának és továbbterjedésének kérdéseitől az egészségügy-gazdaságtan alapproblémáiig, az ipar- és versenypolitikák összehasonlító vizsgálatától a munkaerőpiac tanulmányozásáig, a közgazdasági elméletek történetétől az információgazdaságig terjednek. A tanszék oktatói közül többen nemzetközi ismertséget és elismerést szereztek kutatási eredményeikkel.

A Közgazdaságtan Tanszék munkatársai széles körű nemzetközi kapcsolatrendszerrel bírnak, amely felöleli a neves észak-amerikai és nyugat-európai egyetemeket, a közgazdaságtudomány nemzetközi társaságait, és a fontos nemzetközi gazdasági-pénzügyi intézményeket. A tanszék és munkatársai szoros kapcsolatokat alakítottak ki a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a budapesti Közép-Európai Egyetem, az International Business School és a Nemzetközi Bankárképző oktatóival. Emellett intenzív munkakapcsolatban állnak a Magyar Nemzeti Bank, a Gazdasági és Közlekedési, az Informatikai és Hírközlési Minisztérium valamint számos állami intézmény, továbbá nagyvállalatok vezetőivel, illetve szakembereivel.

Tanszékvezető: *dr. Major Iván* egyetemi tanár. Kar: Gazdaságtudományi Kar. Helye: A épület, 1 emelet.

2. A tanszék oktatói

Badics Judit okl. matematika tanár (ELTE-TTK, 1995), egyetemi tanársegéd. Nyelvismeret: középfokú nyelvvizsga angol nyelvből. Címe: 8200

Veszprém, Egyetem u. 1/C. *Oktatott tárgyak:* Mikroökonómia I-II., Játékelmélet, Kvantitatív módszerek a közgazdaságtanban.

Badics Tamás okl. matematika tanár (ELTE-TTK, 2001). egyetemi tanársegéd. Nyelvismeret: középfokú nyelvvizsga angol nyelvből. Címe: 8200 Veszprém, Egyetem u.1/C. *Oktatott tárgyak:* Makroökonómia I.-II.

Dr. Bara Zoltán okl. közgazdász. Nyelvismeret: felsőfokú orosz, középfokú angol. Címe: Budapest, Tusnádi u. 38/1. *Oktatott tárgyak:* Mikroökonómia I-II.

Baráth Mária okl. közgazda (MKKE), egyetemi tanársegéd. Nyelvismeret: német. Címe: 8200 Veszprém Viola u. 56/B. *Oktatott tárgyak:* Mikroökonómia, munkagazdaságtan, bevezetés a közgazdaságtanba.

Dr. Fülöp Péter jogi szakokleveles közgazdász. Nyelvismeret: középfokú „C" típusú angol, olasz . Cím: 1192 Budapest, Kós K. tér 1. I/9. *Oktatott tárgyak:* Ökonometria.

Dr. Kiss Ferenc okl. közgazda (MKKE, 1964), Dr. Oec. (1966), PhD (2003), az International Telecommunications Society (ITS) igazgatója (1990), Stratégiai Bizottságának tagja (1996) és Pénzügyi Bizottságának tagja (1999). Nyelvismeret: angol (anyanyelvi szint), német államvizsga (1964), orosz államvizsga (1964). Cím: 1052 Budapest, Semmelweis u. 4. III. 15. 58 N Collier Blvd., Suite 1503, Marco Island, Florida 34145-3787 USA. *Oktatott tárgyak:* Mikroökonómia (PhD), Információ gazdaságtan, Gazdasági informatika.

Dr. Köllő János okleveles közgazda, Marx Károly (Budapesti) Közgazdaságtudományi Egyetem egyetemi docens. Nyelvismeret: angol középfok, orosz középfok. *Oktatott tárgy:* Munkagazdaságtan I-II.

Dr. Major Iván okl. közgazda (MKKE, 1973), nyolc szemeszter az ELTE pszichológiai szakán (1974-1978), a közgazdaságtudomány kandidátusa (1983), a közgazdaságtudomány akadémiai doktora (1996), MTA köztestületének tagja (1996), Magyar Közgazdasági Társaság tagja (1976), EEA tagja (1988), EACES tagja (1993), ACES tagja (1998), tanszékvezető (1999), habilitált közgazdaságtudományban (BMGE, 1999), egyetemi tanár (2000). Nyelvismeret: felsőfokú francia, középfokú angol, német, orosz nyelvből. Címe: 1025 Budapest, Cseppkő u. 62. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a közgazdaságtanba, mikroökonómia I-II.

Dr. Szabó Judit okl. közgazda (MKKE, 1972), egyetemi doktori cím (1976), hat szemeszter elvégzése az ELTE alkalmazott matematika szakán (1973-1976). Nyelvismeret: felsőfokú szakmai nyelvvizsga angol, középfokú nyelvvizsga orosz nyelvből. Címe: 1071 Budapest, Bethlen Gábor u. 43. *Oktatott tárgyak:* Mikroökonómia I-II.

Székelyné Kovács Katalin okl. közgazdász tanár (MKKE), ügyvivő szakértő (VE, 1999). Nyelvismeret: nyelvvizsga nélkül angol-orosz szakirodalom olvasási szint. Címe: 8200 Veszprém, Szófia u. 8. *Oktatott tárgyak:* Közgazdaságtan, gazdaságtörténet.

Dr. Török Ádám okl. közgazdász (1976, MKKE), Diplome d'Études Supérieures Européennes, Centre Européen Universitaire, Université de Nancy II (1981), a közgazdaságtudomány kandidátusa (1985), a közgazdaságtudomány akadémiai doktora (1993), az MTA levelező tagja (2001), a Magyar Közgazdasági Társaság alelnöke (1999-től), Association Internationale du Droit Économique elnökségi tag (1993), European Association For Comparative Economic Studies tagja (1995), az International Society of New Institutional Economics tagja (2002), az Új Intézményi Közgazdászok Magyar Társaságának elnökségi tagja (2002). Habilitáció (1996, JPTE), egyetemi tanár (2000), az Acta Oeconomica főszerkesztője (2000-től). Nyelvismeret: felsőfokú szakmai nyelvvizsga angol, német, orosz, francia, spanyol nyelvből. Címe: 1022 Budapest, Alvinci u. 54/B. *Oktatott tárgyak:* Makroökonómia, piaci szerkezetek elmélete, gazdaságtörténet, nemzetközi gazdaságtan.

3. A tanszék további dolgozói

Göllei Attiláné tanszéki előadó. 1999. július 1-től.

Külső óraadók

Barát Mária. Oktatott tárgyak: Makroökonómia II.
Dr. Fertő Imre. Oktatott tárgyak: Agrárgazdaságtan.
Hermann Zoltán. Oktatott tárgyak: Regionális gazdaságtan.
Kiss Károly Miklós. Oktatott tárgyak: Mikroökonómia I-II., Bevezetés a közgazdaságtanba.
Marjainé Szerényi Zsuzsanna. Oktatott tárgyak: Környezetgazdaságtan.
Oláh Zsolt. Oktatott tárgyak: Makroökonómia I-II., Bevezetés a közgazdaságtanba.
Szemes Mária. Oktatott tárgyak: Demográfia és gazdaság.

4. A tanszék tudományos kapacitása

A tanszék oktatói – egy-két kivétellel – rendszeres kutató munkát végeznek. Évente több tanulmányuk és könyvük, illetve könyvrészletek jelennek meg hazai és nemzetközi publikációként. A tanszéki kutató munkát segíti, hogy szoros az együttműködés a VE Kihelyezett Tanszékével, a MTA Közgazdaságtudományi Kutatóközponttal.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Company restructuring in CEE:

2002-ben *Major Iván* tanulmányt írt „Privatization in Hungary and Its Aftermath" címmel, amely az International Handbook on Privatization, Elgar: Brookfield, US and Cheltenham, UK tanulmánykötetben megjelent meg 2003 augusztusában.

Major Iván kutatást vezetett „A hazai középvállalatok fejlődésének akadályai" témakörében – OTKA-támogatással – a MTA KTK kutatói részvételével, amelyből két cikk született – a második angol nyelven. Az egyik a Közgazdasági Szemlében, a másik az Acta Oeconomica-ban jelent meg 2002 decemberében illetve 2003 júniusában.

Major Iván részt vesz a University of California San Diego nemzetközi kutatásában, amely „Trust versus Calculation: Emerging Credit Card Markets" címmel a fejlett és az újonnan hitelkártya piacot teremtő országokat hasonlítja össze. A kutatás első fázisában elemző tanulmányt írt magyar és angol nyelven, amely a Fejlesztés és finanszírozás (Development and Finance) c. folyóirat 2003/2. számában jelent meg.

K+F versenyképesség nemzetközi összehasonlító elemzése

Török Ádám és *Major Iván* kutatást végeztek a K+F nemzetközi versenyképesség témakörében. Major Iván tanulmányt készített „A nemzetközi versenyképesség az infokommunikációban" témakörben, amely később cikk formájában publikálásra került az Információs Társadalom, 2003. 3. számában.

Internet alapú E-gazdaságtan képzés KDRFÜ program

Kutatási és képzési programok készítése az Internet-alapú integrált közgazdász-képzés és az infokommunikáció fejlődésének és szabályozásának regionális aspektusai témakörében, *Kiss Ferenccel* (VE KGT) és *Valentiny Pállal* (MTA KTK) közösen.

Oktatási tananyagok készítése és PC-labor tervezése az Internet-alapú közgazdász-képzés számára, *Kiss Ferenccel, Pintyőke Lászlóval* (VE KGT) közösen.

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

NEMZETKÖZI GAZDASÁGTAN TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Veszprémi Egyetem Nemzetközi Gazdaságtan Tanszéke 2001-ben alakult. A tanszék feladata, hogy a gazdálkodási és a közgazdász-gazdálkodási szakok oktatási programjában a nemzetközi gazdasági, pénzügyi, üzleti és politikai témák megfelelő súlyú tárgyalásáról gondoskodjon. Ezen túlmenően más szakok (tanár és mérnök) hallgatói részére is felkínál választható tantárgyakat, mindenekelőtt az európai integrációval összefüggő témakörökben.

Tanszékvezető: *Lőrincné dr. Istvánffy Hajna,* a közgazdaságtudományok doktora, egyetemi tanár.

A tanszék helye: A épület 212, 213, 214. szoba.

2. A tanszék oktatói

Lőrincné dr. Istvánffy Hajna tanszékvezető egyetemi tanár, okl. közgazda (MKKE 1971), kandidátusi fokozat (1978), MTA közgazdaságtudományok doktora (1989). 1971 óta a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem oktatója, 1990-től egyetemi tanár, 1995-től az Európa Tanszék vezetője. 2001-től a Veszprémi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára. Nyelvismeret: an-

gol, német, orosz. *Oktatott tárgyak:* Nemzetközi pénzügyek, Nemzetközi pénzügyi intézmények, Nemzetközi gazdaságtan II., Európai integráció gazdaságtana.

Dr. Constantinovits Milán okl. közgazda (MKKE, Külkereskedelmi szak, 1978), Egyetemi doktori fokozat (1987) BKE, PhD (Szent István Egyetem, 2003). Néhány éves külkereskedelmi gyakorlati tevékenységet követően 1985-től a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Külgazdasági Tanszékének adjunktusa, 2000-től a Veszprémi Egyetem (Nemzetközi Gazdaságtan Tanszék) adjunktusa. Nyelvismeret: angol, német, orosz. *Oktatott tárgyak:* Nemzetközi kereskedelmi ügyletek I.-II., Nemzetközi marketing I.-II.

Dr. Zsinka László okl. történelem-latin nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (ELTE, 1992), okleveles külügyi szakértő (BKÁE, BIGIS 1995), Ph.D. 2000 (BKÁE). 1996-tól a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Tanszékének oktatója, 2002-től egyetemi docens. 2002-től a Veszprémi Egyetem Nemzetközi Gazdaságtan Tanszékének docense. Nyelvismeret: angol, latin, olasz. *Oktatott tárgyak:* Európai integráció gazdaságtana, Külgazdaságtan, Nemzetközi Gazdaságtan II.

Isépy Tamás okl. közgazda (BKE, 1996). Másfél éves külföldi egyetemi továbbképzést követően több éves banki tevékenység (kockázatelemzés) után 2002-től a Veszprémi Egyetem Nemzetközi Gazdaságtan Tanszékén tanársegéd. Nyelvismeret: angol, német. *Oktatott tárgyak:* Nemzetközi pénzügyek, Külgazdaságtan, Nemzetközi Gazdaságtan II.

3. A tanszék további dolgozói

Gaál Mária tanácsos.

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

PÉNZÜGYTAN TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A tanszék 2001. július 1-én jött létre az Alkalmazott Gazdaságtan Tanszékből történő kiválással. A képzés felöleli a felsőoktatás több vertikumát, a tanszék részt vesz a főiskolai és egyetemi szintű képzésben, és több tudományterületen posztgraduális továbbképző kurzusokat is tart.

Tanszékvezető: *dr. Mihályi Péter* egyetemi tanár. Címe: Veszprém, Egyetem u. 10. „A" ép. II. em. Telefonszáma: (88) 422-022/4754. Telefax: (88) 422-022/4875. E-mail: mihalyip@almos.vein.hu.

2. A tanszék oktatói

Dr. Mihályi Péter okl. közgazda (MKKE, 1977), egyetemi doktor (1980), közgazdaságtudomány kandidátusa (1990), MTA doktora (1990), habilitáció (2000), egyetemi tanár (2001). Angol (felsőfok), német (felsőfok), orosz (felsőfok), francia. Kutatási terület: elméleti közgazdaságtan, az egészségügy közgazdaságtana és pénzügyi vonatkozásai. Magyar Közgazdaság Társaság – tag. Gazdálkodási és Tudományos Társaságok Szövetsége (GTTSZ) Tudományos és Szakértői Tanács – tag. Gazdálkodási és Tudományos Társaságok Szövetsége (GTTSZ) Egészségügyi Tagozat – elnökségi tag. European Association for Comparative Economics Studies (EACES) – tag. Association for Comparative Economic Studies (ACES) – tag. Central European

University Yearbook – szerkesztőbizottsági tag. Orvosi Tükör – szerkesztő bizottsági tag. *Oktatott tárgyak:* Makroökonómia, Közgazdasági elméletek története, Növekedési elméletek, Gazdaságpolitika.

Dr. Vincze László okl. vegyészmérnök (VE, 1976), okl. szakközgazdász (BKE, 1994), egyetemi tanár (1976), a kémiai tudomány kandidátusa (1987), PhD in Chemistry (1996), habilitált doktor (1998). Az MTA Reakciókinetikai és Fotokémiai Munkabizottságának tagja (1992), Humán Szakemberek Országos Szövetségének tagja (2001), European Photochemical Associaton tagja (1985). Angol felsőfokú (1995), orosz középfokú (1982) nyelvvizsga. Címe: 8200 Veszprém, Baláca u. 11. Kutatási terület: a modern marketing módszerek mögötti pénzügyi konstrukciók vizsgálata, életpálya-tervezés. *Oktatott tárgyak:* Karriertervezés és üzleti pszichológia, Cash Flow (Vállalati Pénzügyek).

Dr. Huszti Ernő kutató professzor (MKKE, 1953), egyetemi doktor (1958), közgazdaságtudományok kandidátusa (1969), MTA doktora (1986), címzetes egyetemi és főiskolai tanár. Kutatási terület: banktan, MNB története. *Oktatott tárgyak:* Pénzügytan. A Magyar Tudományos Akadémia pénzügytani bizottságának alelnöke, a Doktorok Tanácsa közgazdasági bizottságának, a Budapesti Műszaki Egyetem doktori, habilitációs bizottságának, s számos folyóirat szerkesztőbizottságának tagja.

Komáromi György egyetemi tanársegéd (BKE, 1999-2001, VE, 2001-) okl. közgazdász (ME, 1999), egyéni PhD hallgató (VE, GSDI, 2001-, PhD szigorlat 2002. február). Kutatási terület: pénzügyi viselkedéstan, részvénypiaci árbuborékok elmélete, részben a PSZÁF pályázat által finanszírozott egyéni kutatások tőkepiaci kutatások keretében. *Oktatott tárgyak:* Pénzügytan, Vállalati Pénzügyek I-II. Pénzügyi számtan.

Pipis István okl. üzemgazdász (PSZF, 1974), okl. közgazdász (MKKE, 1982), ügyvivő szakértő (2001), VE Egyetemi Tanács Ügyrendi Bizottság tagja (2001). Címe: 8200 Veszprém, Egyetem u. 1/A. *Oktatott tárgyak:* Pénzügytan, befektetési döntések, banktan, cash flow (Vállalati Pénzügyek).

3. A tanszék további dolgozói

Gaál Mária tanácsos (1977).

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

SZÁMVITEL ÉS CONTROLLING TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Tanszék az Egyetemi Tanács határozata alapján 2002. március 1-én alakult. A Tanszék feladata az Egyetemen folyó gazdaságtani, vezetési képzéshez kapcsolódóan a számvitel, elemzés, ellenőrzés, könyvvizsgálat, controlling témakörök oktatása.

Az elmúlt 30 évben egyre nagyobb hangsúlyt kapott e terület az oktatásban, és az 1974-75 tanévtől már a számvitel – elemzési ismeretek oktatása önálló tantárgyként folyt az Üzemgazdaságtan Tanszék, illetve jogutódja a Vállalatgazdasági és Szervezési Intézet keretében. A kilencvenes évek elejétől kezdődően több olyan szakot hívott létre az Egyetem, amelyen *dr. Gaál Zoltán,* a Vállalati Vezetés és Gazdaságtan Tanszék vezetőjének irányításával számtalan új ismeret került bevezetésre – többek között – a számvitel és a controlling különböző területeinek önálló tantárgyankénti oktatása indult. A képzés kiszélesedése, az újabb szakok indítása indokolttá tették a Vállalati Vezetés és Gazdaságtan Tanszék szakmai alapokon történő szétválasztását, több szervezeti egység létrejöttét. Az oktatási kínálat további bővülésével jelentősen kiszélesedett az Alkalmazott Gazdaságtan Tanszék profilja és ez a további specializáció irányában hatott. 2001-től a controlling és a számviteli ismeretek oktatásával már önálló csoport foglalkozott, majd megalakult a Számvitel és Controlling Tanszék, melynek vezetésére *dr. Dimény Erzsébet* kapott megbízást. Az önállóvá váláshoz nagyban hozzájárult, hogy az elmúlt

évtizedekben költség-, ár-, fedezet és termelékenység elemzési, illetve controlling kutatás és szakértői munka folyt a különböző szervezeti átalakuláson átment szervezeti egységekben, melyeknek eredménye vállalatokkal kötött szerződések formájában realizálódott. Ugyanezen időszakban több szakdolgozat és diploma készült ezekben a témakörökben, elsősorban termelő vállalatokkal kapcsolatban.

Az új tanszék részt vesz a posztgraduális oktatásban és bekapcsolódott a PhD képzésbe is. Jelenleg a Tanszék irányításával három doktorandus végez kutatásokat.

Tanszékvezető: *dr. Dimény Erzsébet.* A tanszék elérhetőségei: 8200 Veszprém, Egyetem u. 10. Telefon- és faxszáma: (88) 422-022/4897. Irodák: „A" épület 2. emelet 222.

2. A tanszék oktatói

Czeglédiné Sindler Anna. Oktatott tantárgyak: Számvitel alapjai, Számvitel I, Számvitel II.

Dr. Dimény Erzsébet okleveles számvitel-statisztika szakos közgazdász tanár (MKKE, 1970), okleveles könyvvizsgáló (PM, 1994), bejegyzett könyvvizsgáló, adószakértő (1994), közgazdaságtudomány kandidátusa (1997). MTA köztestületének tagja (1997), MTA VEAB Gazdaság-, Jog-, Társadalomtudományi Szakbizottság Közgazdaságtudományi Munkabizottság titkára (1998), MKVK könyvvizsgáló oktatója (1998). Német nyelvvizsga. Egyetemi docens (1997-től). Címe: 8200 Veszprém, Búzavirág u. 12. *Oktatott tantárgyak:* Controlling, Számvitel, Gazdasági elemzés, Nemzetközi számviteli szabályok.

Rochlitzné Sajben Ágnes okleveles közgazdász-tanár, szociológus. Egyetemi tanársegéd (2001-től). *Oktatott tantárgyak:* Számvitel alapjai, Számvitel I, Gépi könyvelés.

Ángyán Tamás okleveles műszaki menedzser (VE, 2001). *Oktatott tantárgyak:* Controlling.

Meghívott előadók

Németh Ágnes szervező vegyészmérnök (VVE, 1977), okleveles közgazda (MKKE, 1982), okleveles könyvvizsgáló (PM, 1992), bejegyzett könyvvizsgáló, adószakértő (1993), Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparka-

mara Ellenőrző Bizottság Tag (2001). Címe: 8200 Veszprém, Szent István u. 32. *Oktatott tárgyak:* Számvitel, Controlling.

Némethné Ruttner Anna okleveles közgazda (MKKE, 1990), okleveles könyvvizsgáló (PM, 1993), adószakértő (1994), Professional Certificate in Management (EURO-Contact, 1999). Címe: 8200 Veszprém, Alkotmány u. 13. I/6. *Oktatott tárgyak:* Gazdasági és Pénzügyi Ellenőrzés, Számvitel- és Mérlegelemzés.

Dr. Palatinus Tibor okleveles közgazdász (1973), okleveles könyvvizsgáló (PM, 1983). Címe: 8200 Veszprém, Sorház u. 3/A. *Oktatott tárgyak:* Könyvvizsgálat.

Supák Etelka okleveles közgazdász tanár (MKKE, 1982), okleveles könyvvizsgáló (PM, 2000). Címe: 8200 Veszprém, Kinizsi u. 39/1. *Oktatott tárgyak:* Számvitel I., Számvitel II., Számvitel- és Mérlegelemzés, Vállalati Beszámolók Elemzése.

3. A tanszék további dolgozói

Kiss Hajnalka (1999-) tanszéki előadó.

4. A tanszék tudományos kapacitása

A tanszéken egy átfogó jellegű kutatás indult. Ehhez kapcsolódnak az egyéni és a doktori témák. Az új Tanszéken megindult kutatás előzményének tekinthetők azok a vállalati és egyéni kutatások, amelyeket a jogelőd Tanszéken folytattunk. A kutatási terület nagy része azonban új kutatási téma. Jelenleg a téma egy-egy területét műveljük, mert csak három főállású dolgozója van a Tanszéknek. A pillanatnyi leterhelés mellett kapacitásuk 20-20 %-át képesek kutatás céljaira fordítani.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

A kutatások eredményeként három rendszerdokumentáció és egy publikáció született.

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

SZERVEZÉSI ÉS VEZETÉSI TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A gazdasági jellegű tárgyak oktatását 1957-től 1959-ig a Marxizmus-Leninizmus Tanszék keretében *Balassa János,* 1959-től 1967-ig a Kémiai Technológiai Tanszék keretében *Balassa János* és (1964-től) *Tímár László* látta el. 1967. augusztus 15-én Központi Önálló Üzemgazdasági Tanszéki Csoport létesült *Vándor Józsefné* vezetésével. 1969. március 1-én alakult meg az Üzemgazdaságtan Tanszék, belőle vált ki 1977. július 1-én, tanszéki jogállással, a Vállalati Rendszerszervezési Önálló Tanszéki Csoport. Az Üzemgazdaságtan Tanszék vezetője 1969. március 1. és 1984. június 30-a között *Vándor Józsefné dr.* egyetemi docens volt.

A Vállalati Rendszerszervezési Önálló Tanszéki Csoport vezetője 1977. szeptember 1-től 1981. március 31-ig *dr. Bene László* egyetemi tanár volt. 1981. április 1-én *dr. Papp Sándor* egyetemi docens kapott megbízást a vezetői teendők ellátására. 1981. június 1-1982. január 31-e között *dr. Kindler József* egyetemi docens volt a tanszéki csoport megbízott vezetője. 1982. február 1-én *dr. Tímár László* egyetemi adjunktust bízták meg a csoport vezetésével. 1982. augusztus 1-1984. június 30-a között *dr. Trethon Ferenc* egyetemi docens vezette a csoportot.

A művelődésügyi miniszter 1984. július 1-i hatállyal az Üzemgazdaságtan Tanszék és a Vállalati Rendszerszervezési Önálló Tanszéki Csoport összevonásával Vállalatgazdasági és Szervezési Intézetet létesített. Az intézet igazgatói teendőinek ellátására *dr. Trethon Ferenc* egyetemi docens kapott megbízást.

Az intézet két csoportra tagozódott: Vállalatgazdasági csoportra, vezetője: *dr. Trethon Ferenc* egyetemi docens és Vezetési és szervezési csoportra, vezetője: *dr. Gaál Zoltán* egyetemi docens. Az egyetemi szervezet-átalakítás keretében az intézetet 1990. július elsejétől ismét tanszékké szervezték át. A létrehozott Vállalati Vezetés és Gazdaságtan Tanszék vezetője *dr. Gaál Zoltán* egyetemi docens lett. A műszaki menedzser szak alapítása és a gazdálkodási szak indítása következtében megváltozott feladatok a tanszék szakmai alapokon történő szétválásához vezettek. 1996. január 1-én létrejött a Szervezési és Vezetési Tanszék (vezetője *dr. Gaál Zoltán* egyetemi tanár) és a Gazdaságtan Tanszék (vezetője *dr. Józsa László* egyetemi docens). 2001. január 1-én a Szervezési és Vezetési Tanszék és a közgazdász képzésre alapított tanszékek létrehozták a Gazdaságtudományi Önálló Intézetet. (Igazgató *dr. Kovács Zoltán* egyetemi tanár).

A tanszék az I épület III. emeletén van. Telefonszáma: (88) 421-837.

2. A tanszék oktatói

Dr. Bencsik Andrea okl. szervező vegyészmérnök (VVE, 1984), a közgazdaságtudomány kandidátusa (1993), egyetemi docens (1994). Német középfokú nyelvvizsga (1984), MTA Vezetési és Szervezési Munkabizottság Szervezéselméleti- és módszertani Albizottság tagja. *Oktatott tárgyak:* szervezésmódszertan, szervezési technikák, szervezetfejlesztés.

Csizmadia Tibor okl. műszaki menedzser (VE, 1999), ügyvivő szakértő (2001), egyetemi tanársegéd (2002-) Erasmus tanszéki koordinátor (2001-). Német középfokú (1997), angol középfokú (1999) nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a minőségmenedzsmentbe, minőségbiztosítás, operációs menedzsment, vezetői szimulációs gyakorlat.

Dr. Gaál Zoltán okl. vegyészmérnök (VVE, 1971), okleveles vegyipari gazdasági mérnök (BME, 1975). Német középfokú nyelvvizsga (1979), a kémiai tudomány kandidátusa (1985) tanszékvezető egyetemi tanár (1971), habilitált a közgazdaságtan tudományban (Miskolci Egyetem, 1995), a Mérnöki Kar dékánja (1991-1998), a Veszprémi Egyetem rektora (1998-), MTA Vezetés és Szervezéstudományi Szakbizottság elnökségének tagja (1998), a Miskolci Egyetem Társadalomtudományi Habilitációs Bizottságának tagja (1996-tól), a Budapesti Műszaki Egyetem Műszaki Menedzser Doktori és Habilitációs Bizottságának tagja. *Oktatott tárgyak:* Általános menedzsment, stratégiai menedzsment.

Dr. Kovács Zoltán okl. szervező vegyészmérnök (VVE, 1980), a kémiai tudomány kandidátusa (MTA, 1991), PhD (BME, 1998), egyetemi tanár (2000). Angol középfokú nyelvvizsga (1987), a Továbbképző Központ Igazgatója (1993-1996), a Mérnöki Kar dékánhelyettese (1995-1998), az Alkalmazott Gazdaságtan Tanszék megbízott vezetője (2001-2002), a Gazdaságtudományi Önálló Intézet igazgatója (2000-2003). *Oktatott tárgyak:* Termelésmenedzsment, karbantartás, logisztika, megbízhatóság-karbantartás, döntés, döntés-ellenőrzés, bürotika, diplomatervezés szakszeminárium, üzemfenntartás, üzleti szimuláció.

Pató Gáborné Szűcs Beáta okl. műszaki menedzser (VE, 1998) egyetemi tanársegéd, német középfokú(1996), orosz középfokú(1998) nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Termelésmenedzsment, logisztika II., szakszeminárium.

Dr. Szabó Lajos okl. szervező vegyészmérnök (VE, 1993), Master in Energy and Environmental Economics (1995) (ENI Scuola Superiore Enrico Mattei Milano), PhD (1997), egyetemi tanársegéd (1997-1998), egyetemi adjunktus (1999-). Német középfokú (1994), olasz felsőfokú (1995) nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Projekt menedzsment, Vezetés-szervezés, Családi vállalkozások.

Tuczai Attiláné dr. Takács Éva okl. gépészmérnök (BME, 1969), egyetemi adjunktus (1978). Angol középfokú nyelvvizsga (1984). *Oktatott tárgyak:* Szervezéselmélet, ergonómia.

Dr. Veress Gábor E. okl. vegyészmérnök (BME, 1961), okl. alkalmazott matematikus (ELTE, 1967), a kémiai tudomány kandidátusa (1975), a kémiai tudomány doktora (1988), habilitált egyetemi tanár (BME, 1994), a Magyar Innovációs Szövetség elnökségének tagja, EOQ-MNB választmányának tagja, Magyar Minőségtársaság Igazgatótanácsának tagja. *Oktatott tárgyak:* Információtechnológia I., információtechnológia II., vállalati információs rendszerek, információrendszerek szervezése, minőségszabályozás, műszaki szabályozás és ipari jog, a minőségügy alapjai, minőségügyi szabályozás, műszaki szabályozás, vállalati minőségszabályozás, vállalati minőségügyi rendszerek, teljeskörű minőségmenedzsment.

Dr. Wirth Ernő okl. biológiai mérnök (BME, 1986), pedagógia-pszichológia szakos tanár (ELTE BTK, 1994), pszichopedagógus (GYPTF, 1995), egyetemi doktor (BTK, 1990), okleveles mentálhigiénés szakpszichológus (SOTE, 2002), egyetemi tanársegéd (2002). *Oktatott tárgyak:* Pszichológia I., pszichológia II., kommunikáció, vezetői tréning I., pszichológia.

Meghívott előadó

Dr. Bittner Péter okl. vegyészmérnök (VVE, 1970), okl. vegyipari gazdasági mérnök (BME, 1983), egyetemi adjunktus (1983). Orosz középfokú nyelvvizsga (1985), az Eurocontact Business School regionális igazgatója (1992), a közgazdaságtudomány kandidátusa (1996), egyetemi docens (1997), egyetemi főtitkár (1999), MTA, VEAB Közgazdaságtudományi Munkabizottság tagja, Humán Szakemberek Országos Szövetségének tagja, MTA VEAB Gazdaság-, jog-, és Társadalomtudományi Szakbizottság titkára (2002). *Oktatott tárgyak:* Emberi erőforrás menedzsment, humán menedzsment, emberi erőforrás tervezés I-II., vezetői tréning II.

PhD hallgatók

Magyar Dániel (2001-től), *Noé Nikoletta* (2001-től), *Kosztyán Zsolt* (2002-től), *Bognár Krisztina* (2002-).

3. A tanszék további dolgozói

Egyed Ildikó tanszéki előadó (1996-től).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Kompetenciák kutatási területen:
- Minőségbiztosítási rendszerek tervezése, fejlesztése.
- Karbantartás-irányítási rendszerek fejlesztése.
- Szervezeti viselkedés, szervezeti tanulás, tudásmenedzsment a szervezetben.
- Magatartástudományi vizsgálatok - kompetencia fejlesztés.
- Versenyképesség, stratégia és szervezeti kultúra vizsgálata.
- Logisztikai rendszerek fejlesztése.

Továbbképzési, felnőttképzési programok:
- Menedzser szakmérnök (másoddiplomás képzés).
- Minőségügyi szakmérnök (másoddiplomás képzés).

– Projektmenedzser (másoddiplomás képzés).
– MBA (másoddiplomás képzés).
– 3-5 napos ismeretmegújító programok.
– 3-5 napos felkészítő tréningek (pl. változásmenedzsmentre).

Üzletviteli tanácsadás az alábbi területeken:
– Termelésmenedzsment,
– projektmenedzsment,
– humán menedzsment,
– Karbantartási és facility menedzsment,
– szervezetfejlesztés és kultúraváltás,
– változásmenedzsment,
– logisztika,
– átvilágítás, helyzetvizsgálat.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Az emberi munkavégzés megbízhatósága, ember a szervezetben, szervezet-átalakítás, változtatás következményei, változásmenedzsment a gyakorlatban, szervezetfejlesztés megvalósításának következményei.

Szervezeti kultúra és interkulturális menedzsment. (Empirikus vizsgálatok előkészítése).

A szervezeti kiválóság kritériumainak kidolgozása.

Közös kutatás a Darmstadti Műszaki Egyetem Közgazdaságtudományi Kar Vezetési Tanszékével „SMILE – Successful Mapping of Intercultural Leadership Excellence" címmel, a kultúrák közötti átjárás kapcsolatrendszerének feltárása.

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

TURIZMUS TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Turizmus Tanszék 1996-ban alakult a közgazdasági képzés bővítése keretében indított turisztikai képzéssel kapcsolatos oktatási és szervezési feladatok ellátására. A tanszék vezetője a megalakulástól kezdve 2002. január 31-ig *dr. Jandala Csilla* egyetemi docens, 2002. február 1-től *dr. Jancsik András* egyetemi docens vette át az irányítást.

A tanszék alapvető feladata a turizmus társadalmi, gazdasági, környezeti és kulturális vonatkozásait taglaló szaktárgyak oktatása a Veszprémi Egyetem turisztikai vonatkozású képzésein. Ennek megfelelően az oktatási tevékenység igen széles területet fed le, jellegükben erősen eltérő ismereteket tartalmazó tárgyakkal. A palettán megtalálható a művészettörténet vagy a földrajz csakúgy, mint a védett természeti értékek ismerete, a turizmus gazdasági sajátosságainak vizsgálata, a turisztikai vállalkozások működésének elemzése vagy a terület- és térségfejlesztéssel kapcsolatos önkormányzati és vállalati feladatok megismerése.

A tanszék filozófiája leginkább a fenntartható fejlesztés elvének és követelményeinek tiszteletben tartásával jellemezhető. Ennek megfelelően a multidiszciplináris megközelítés, a turizmus gazdasági, természeti és szocio-kulturális kapcsolatrendszerének komplex vizsgálata, a globális változások helyi hatásainak figyelembevétele egyaránt jellemző a tanszék oktatási és kutatási módszerére.

A tanszék egyúttal az Idegenforgalmi és Szálloda szak felelőse is. A szakon jelenleg nappali és levelező tagozatos képzés is folyik.

A megnövekedett hallgatói létszám és a szak fejlesztési célkitűzéseinek teljesítése érdekében folytatódott a végzős diákok demonstrátorként való bevonása is a tanszéki feladatokhoz. A Turizmus Tanszék minősítéssel nem rendelkező oktatói jelenleg elfogadott turizmus témájú kutatási programmal Ph.D. képzésben vesznek részt (BKÁE, ELTE, PTE). A szak oktatásában a szakmai kapcsolatok, naprakész gyakorlati szakmai ismeretek biztosítása érdekében oktatásában külső óraadóként a turizmus szakmában elismert gyakorlati szakemberek is tanítanak.

A tanszék az A épület I. emeletén a 110-115. szobában található. Telefonszáma: (88) 422-022/4672. E-mail: turizmus@almos.vein.hu.

2. A tanszék oktatói

Dr. Jancsik András okl. közgazdász (MKKE, 1992), PhD (BKÁE, 2002), egyetemi docens, tanszékvezető (2002). Orosz és olasz szakmai felsőfokú, angol középfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Turizmus gazdaságtana, Turizmus menedzsment, Nemzetközi gazdasági és politikai kapcsolatok, Az Európai Unió turizmusa, Marketingkommunikáció a turizmusban

Dr. Czeglédi József okl. közgazdász (MKKE, 1965) közgazdasági tudomány kandidátusa (1992). Egyetemi docens (1996). Angol, német középfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Területfejlesztés és turizmus, termékfejlesztés.

Formádi Katalin idegenforgalmi közgazdász (VE, 1997), okl. közgazdász (BKE, 2000), egyetemi tanársegéd (2001), Angol középfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Turizmus rendszere, Foglalkoztatás a turizmusban, Rendezvényszervezés-kongresszusszervezés.

Dr. Igaz Rita okl. művészettörténész és középiskolai tanár (ELTE BTK, 1989), PhD (ELTE BTK, 2003), egyetemi adjunktus (2003). Német felsőfokú, francia középfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Művészettörténet, kastélyturizmus.

Dr. Kollarik Amália okl. közgazdász (MKKE, 1953), középiskolai tanár (MKKE, 1958), földrajztudomány kandidátusa (1971), kutató professzor (1996). *Oktatott tárgyak:* Általános gazdaságföldrajz, Nemzetközi turizmusföldrajz, Animáció, Balaton turizmusa.

Dr. Kovács Miklós okl. közgazdász (MKKE, 1976), szakközgazdász (1983), egyetemi doktor (MKKE, 1986). Egyetemi adjunktus (1998). Angol, német orosz középfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Utazásszervezés és értékesítés, Measuring tourism Impacts in Hungary.

Kotoszné Székely Andrea okl. francia nyelvtanár (JGYTF, 1994), okl. középiskolai földrajztanár (JATE, 1997), PhD hallgató (SZTE, Université Paris-Sorbonne, 1999-től), egyetemi tanársegéd (2003). Francia felsőfokú, német középfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Területfejlesztés, Magyarország turizmusföldrajza II, Önkormányzat és turizmus.

Madarász Eszter idegenforgalmi közgazdász (VE, 2001), ügyvivő szakértő. Német és angol középfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Turizmus rendszere szeminárium, Turizmus marketing szeminárium.

Mayer Péter idegenforgalmi közgazdász (VE, 1997), okl. szociológus-közgazdász (BKE, 1999), PhD hallgató (BKE, 1999-től), egyetemi tanársegéd (2000). Angol középfokú, német felsőfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Turizmus marketing, Szociológia, Turizmus rendszere, A fogyasztói magatartás a turizmusban.

Papp Zsófia idegenforgalmi közgazdász (VE, 2001), ügyvivő szakértő. Német és angol középfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Turizmus rendszere szeminárium, Turizmus marketing szeminárium.

Pénzes Erzsébet okl. geológusmérnök (ME, 1994), PhD hallgató (PTE, 2001-től), egyetemi tanársegéd (2001). Angol, német és orosz középfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Ember és környezet, Magyarország védett természeti értékei, Egészségturizmus, Magyarország turizmusföldrajza I., Ökoturizmus menedzsment.

Raffai Csilla idegenforgalmi közgazdász (VE, 2001), ügyvivő szakértő. Német és angol középfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Turizmus marketing szeminárium, turizmus rendszere szeminárium.

Dr. Sándor Tibor jogász (ELTE ÁJK, 1976), középiskolai tanár (ELTE BTK, 1981), PhD (ELTE BTK, 2001), egyetemi adjunktus (2002). Angol, német középfokú nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Film és turizmus, A turizmus fejlődéstörténete, Kulturális turizmus.

Óraadók

Dr. Ács Anna (Néprajz), *Altvater Csaba* (Sport-rekreáció), *Both Gábor* (Borkultúra, borturizmus), *Berki Tibor* (Kisvállalkozások a turizmusban, Ide-

genvezetés módszertana), Oláh Péter (Vendéglátás és szállodaszervezés, Értékesítési technikák a szállodákban), *dr. Salamon András* (A turizmus jogi vonatkozásai), *Ritteródesz Erzsébet* (Tárgyalástechnika és protokoll).

3. A tanszék további dolgozói

Vajda Tünde tanszéki titkár, 1999-től.

4. A tanszék tudományos kapacitása

Turisztikai stratégiák, fejlesztési tervek készítése.
Fogyasztói magatartás.
Fogyasztás szociológiája.
Turizmus szociológiája.
Foglalkoztatás a turizmusban.
Határmenti együttműködések Európában.
Önkormányzati szféra helyzete hazánkban.
Öko-menedzsment.
Turisztikai hatásvizsgálatok (gazdasági, környezeti, szociokulturális).
Turisztikai marketing-tervek készítése.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

A K+F tevékenység alapja a személyes érdeklődés, az adott témában történő elmélyülés lehetőségének, igényének és hajlandóságának megléte. Az elmúlt évek tapasztalatai bebizonyították, hogy az egyéni kutatói érdeklődést figyelmen kívül hagyó fejlesztések nem, vagy csak alacsony színvonalon valósulnak meg. A Turizmus Tanszék főbb kutatási területei a turizmusföldrajz, turizmus gazdaságtana, a turizmus marketing és menedzsment, területfejlesztés, a turizmus szociológiája, valamint a turizmus hatásai témakörökből kerülnek ki. Ezen belül a 2002/2003-as időszakban több nagy kutatási téma kidolgozása kezdődött el, ill. végződött.

Lezárult témák:

Szállodai környezetvédelem: Balaton Fejlesztési Tanács támogatásával megvalósuló képzés tananyagának kidolgozását megalapozó kutatás *(Mayer Péter, Jancsik András).*

Veszprém Megye Turizmus Fejlesztési Koncepciója: Veszprém Megyei Önkormányzat Turisztikai Hivatalának megbízásából készülő koncepció elsősorban a megye nem Balaton-parti területeinek hasznosítására, illetve a Megyei Önkormányzat és intézményei által betöltött szerep újragondolására koncentrál *(Formádi Katalin, Madarász Eszter, Mayer Péter, dr. Jancsik András, Papp Zsófia).*

KKV együttműködés a turizmusban: A Balaton Fejlesztési Tanács támogatásával megvalósuló képzés tananyagának kidolgozását megalapozó kutatás *(Mayer Péter, Formádi Katalin, Madarász Eszter, Papp Zsófia, Raffai Csilla).*

Rendezvényszervezés: A Balaton Régió és a Közép-Dunántúli Régió Fejlesztési Tanácsainak támogatásával megvalósuló képzés tananyagát megalapozó kutatás *(Formádi Katalin, Raffai Csilla).*

Folyamatban van:

E-business a turizmusban – e-learning alkalmazása a turizmus oktatásában: A Közép-Dunántúli Régió támogatásával megvalósuló e-learning képzési és turisztikai e-business fejlesztési módszertan *(Mayer Péter, dr. Jancsik András).*

Hazai és külföldi turisták utazási szokásai a Balaton Régióban: Részleges adatgyűjtési és elemzési feladatokkal részvétel a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Kht. Társadalomtudományi Kutatócsoport által végzett felvételben *(Formádi Katalin, Madarász Eszter, Papp Zsófia).*

Környezetvédelmi kurzus szálláshelyek üzemeltetői részére: A lezárult kutatási témára alapozva tanfolyam szervezése és megtartása különféle szálláshely-üzemeltetők részére, BFT támogatásával *(Pénzes Erzsébet, Raffai Csilla).*

Emellett egyéni témaként az EU turizmusának integrációs folyamataival *dr. Jancsik András,* a földrajzi tényezők társadalomra való hatásaival és turisztikai terhelésvizsgálatokkal *Pénzes Erzsébet,* a turizmusföldrajz aktuális kérdéseivel *dr. Kollarik Amália,* a határmenti együttműködések Magyarország és a szomszédos országok között című témával *Kotoszné Székely Andrea* foglalkozik.

MŰSZAKI INFORMATIKAI ÉS VILLAMOSMÉRNÖKI ÖNÁLLÓ INTÉZET

1. Az Intézet rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Az 1980-as évek második felében meginduló átalakulás eredményeként új szakok jelentek meg az akkori Veszprémi Vegyipari Egyetemen. E változások egyik elemeként az Egyetem Mérnöki Karán 1988-tól a villamosmérnöki főiskolai szakon majd 1991-től a műszaki informatika egyetemi szakon indult meg az oktatás. Az új szakok gondozását 1988 és 1991 között az Automatizálás Oktatási Csoport, majd 1991-től a Műszaki Informatikai és Automatizálás Tanszék végezte.

A folyamatos oktatói és hallgatói létszámbővülés eredményeként 1995-ben a tanszék átalakult, és létrejött – a jelenleg is az önálló intézetet alkotó – négy új tanszék. A két szak oktatásáért felelős négy tanszék a közös feladatok és célok megvalósítása érdekében 1995-ban intézetet alakított ki a Mérnöki Karon belül. Az intézet működése alatt az oktatás és kutatás személyi feltételei folyamatosan javultak. Így nemzetközi elismerést szerzett professzorok irányításával tudományos műhelyek alakultak ki, amelyek egyúttal lehetővé tették a doktori program, majd iskola megszervezését. Az oktatási programok fejlesztésének eredményeként felépült a műszaki informatika oktatásának valamennyi szintje. A hallgatói létszám 2002/2003-as tanévre meghaladta az 1100 főt.

A fejlesztések eredménye indokolttá tette azt, hogy az intézet az egyetem önálló szervezeti egységeként kari jellegű formában működjön, ezért

Műszaki Informatikai és Villamosmérnöki Önálló Intézet szervezeti felépítése

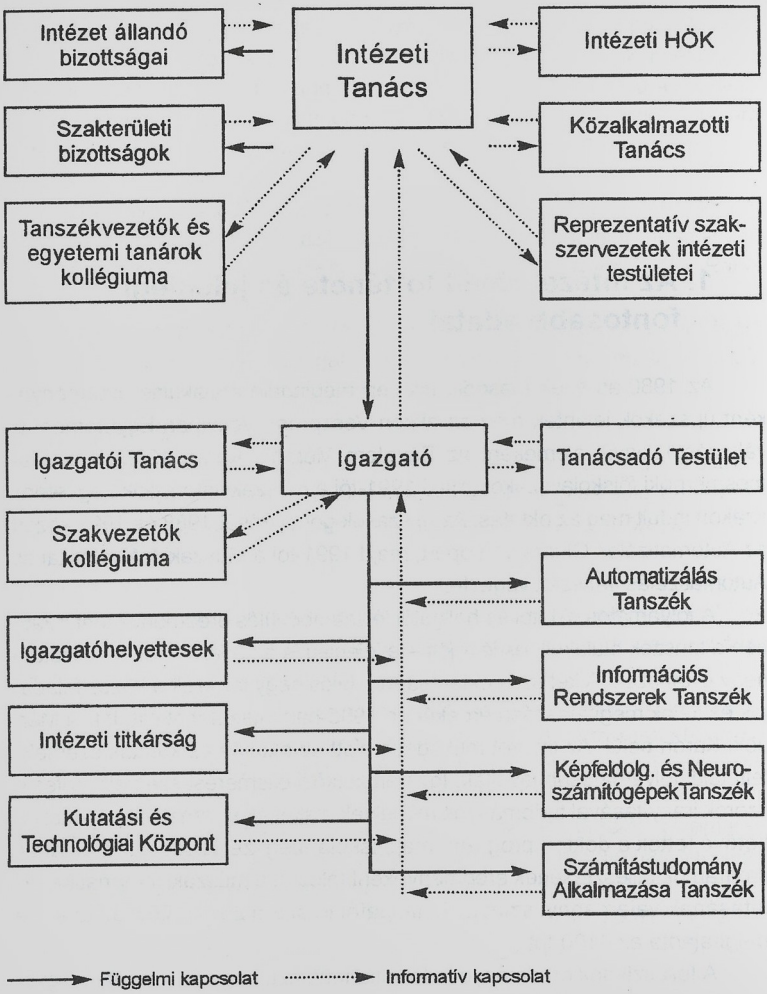

2001. január 1-jén megalakult a Műszaki Informatikai és Villamosmérnöki Önálló Intézet. A létrejött önálló intézet a korábbi intézet négy tanszékéből áll és formailag a Mérnök Karon belül, de beiskolázási és oklevél kiadási tevékenységektől eltekintve, attól függetlenül végzi oktatási, oktatásszervezési, kutatási és gazdálkodási tevékenységét.

2. Az Intézet vezetése

Az Intézet igazgatója: *Dr. Friedler Ferenc* egyetemi tanár, tanszékvezető
Intézeti Titkárság, „B" épület, Aula földszint
Telefonszám: (88) 422-022/4826, Fax: (88) 428-275
Számítástudomány Alkalmazása Tanszék „I" épület IX. em. 921. sz.
Telefonszám: (88) 424-483, e-mail: friedler@dcs.vein.hu

Igazgatóhelyettes: *Dr. Gerzson Miklós* egyetemi docens
Intézeti Titkárság, „B" épület, Aula földszint
Telefonszám: (88) 422-022/4827, Fax: (88) 422-022/4858
Automatizálás Tanszék „I" épület II. em. 212. sz.
Tel. (88) 422-022/4475, e-mail: gerzson@almos.vein.hu

3. Az Intézeti Tanács névsora

Hivatalból tagok

Dr. Friedler Ferenc egyetemi tanár, intézetigazgató,
a Tanács elnöke,
Farkas Péter, majd tisztújítás után *Tudós Gábor* MIVIHÖK elnök.

Választott tagok

Dr. Bodrogi Péter egyetemi docens
Bognár Endre egyetemi tanársegéd

Góth Júlia egyetemi tanársegéd
Dr. Kozmann György egyetemi tanár, tanszékvezető
Dr. Szolgay Péter egyetemi tanár, tanszékvezető
Dr. Vass József egyetemi docens, tanszékvezető
Dr. Vassányi István egyetemi adjunktus.

Hallgatók

Várady Géza PhD képviselő,
Kiss Levente Műszaki informatika szak,
Csurgai Péter Villamosmérnöki szak.

4. A tanév fontosabb, csak az Intézetet érintő eseményei

Az önálló intézeti működésnek megfelelően az Intézet a Mérnöki Karral közösen jelent meg a felvételi tájékoztató kiadványokban, de önállóan képviseltette magát a beiskolázáshoz kapcsolódó rendezvényeken. Az intenzív munkának köszönhetően jelentős túljelentkezés mellett sikerült a műszaki informatika egyetemi szak felvételi keretét betölteni, de a villamosmérnök szakra történő jelentkezés és felvétel is megfelelő arányú volt. A minél jobb képességű hallgatók minél nagyobb arányú elérése érdekében az Intézet, több középiskolával közösen a Dunántúlra kiterjedő tehetséggondozó programot indított Erdős Pál Matematikai Tehetséggondozó Iskola néven. Ennek keretében a matematika iránt érdeklődő diákok számára verseny felkészítő táborokat szerveztünk a tanév során öt alkalommal, ahol részben középiskolai tanárok, részben pedig egyetemi oktatók foglalkoztak velük. A programot az Oktatási Minisztérium is támogatta.

A tanév során elkészült a teljes képzési struktúra kialakításához szükséges főiskolai és kiegészítő képzés tantervének kidolgozása. A főiskolai képzés Nagykanizsán indul kihelyezett képzés formájában, míg a kiegészítő képzés a szakirányú felsőfokú végzettséggel (műszaki informatika főiskolai oklevéllel) rendelkezők részére ad lehetőséget az okleveles mérnöki cím megszerzésére.

Az Intézeti Tanács döntése alapján elkészült és az Oktatási Minisztériumba beadásra került a Műszaki Informatika Kar létrehozását megcélzó akkreditációs pályázat. A pályázatot a Magyar Akkreditációs Bizottság megtárgyalta, és támogató javaslattal visszaküldte a Minisztériumba. A Kormány 19/2003. (II. 19.) Kormányrendelet értelmében 2003. szeptember 1-jével az Intézet Műszaki Informatikai Karként működhet tovább.

Az Intézet részéről az Intézményi TDK Konferencián 21 hallgató 19 előadással vett részt. Ketten első helyezést, öten második helyezést, hárman harmadik helyezést értek el, öten pedig dicséretben részesültek.

Az Intézet pályázati, projekt és alkalmazott kutatási tevékenységének összefogására az Intézeti Tanács javasolta az Egyetemi Tanácsnak egy megfelelő, intézeti szintű szervezet létrehozását. A Kutatási és Technológia Központ megalapításáról az Egyetemi Tanács 2002. március 28-án döntött.

5. Intézeti Titkárság

Dr. Bodor Beáta intézeti titkár (1998), okleveles vegyész-üzemmérnök (VVE, 1976), okleveles vegyészmérnök (VE, 1990), egyetemi doktor (VE, 1995), PhD (VE, 2002).

Vidákovics Emese ügyintéző (2003), pénzügyi ügyintéző, képesített könyvelő (2001).

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

AUTOMATIZÁLÁS TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A tanszék az 1987 májusában jóváhagyott villamosmérnöki szak keretében 1988 és 1991 között Automatizálás Oktatási Csoport néven működött *Vass József* vezetésével. 1991-ben a szak műszaki informatika szakkal bővült, és ennek keretében alakult meg a Műszaki Informatika és Automatizálás Tanszék. Ebből az oktatási egységből alakult meg 1995. január 1-én négy tanszékből – Automatizálás Tanszék, Információs Rendszerek Tanszék, Képfeldolgozás és Neuroszámítógépek Tanszék, Számítástudomány Alkalmazása Tanszék – álló Műszaki Informatika és Villamosmérnöki Intézet, majd a Műszaki Informatikai Kar.

A tanszék alapvető feladata a villamosmérnöki tudományokhoz kapcsolódó ismeretek oktatása az egyetem Mérnöki és a Műszaki Informatikai Kar szakjain. Ezek a tárgyak elsősorban a villamosmérnöki és műszaki informatika szakhoz kapcsolódnak, de a tanszék oktat villamosságtani, méréstechnikai és irányítástechnikai ismereteket a gépészmérnöki, a vegyészmérnöki, anyagmérnöki és a műszaki menedzser szakokon is. A tanszék elsősorban nappali tagozaton oktat, és részt vesz a műszaki informatikai Doktori Iskola munkájában is.

A tanszék vezetője: *Dr. Vass József.*

Az Automatizálás Tanszék az I. jelű épület 2. emeletén található.

2. A tanszék oktatói

Vass József okl. gépészmérnök (Harkov, 1971) a műszaki tudományok kandidátusa 1994, PhD (BME, 1995), tanszékvezető 1991-1993 és 1995-től, egyetemi docens 1995-től, VE Könyvtár Bizottságának tagja (1997). Nyelvismeret: angol, orosz. Széchenyi Professzori Ösztöndíj, 1999. *Tématerületei:* Méréstechnika, irányításelmélet és technika, számítógépes irányítási algoritmusok, irányítási rendszerek számítógépes tervezése, ipari irányítórendszerek megvalósítása, ipari informatika.

Gerzson Miklós okl. vegyészmérnök (VVE, 1984), egyetemi doktor (VE, 1990), a kémiai tudományok kandidátusa (1996), egyetemi docens 1998-tól, Nyelvismeret: angol, orosz. *Tématerületei:* Irányításelmélet, diszkrét eseményű rendszerek modellezése, technológiai rendszerek analízise és irányítása, rendszermodellezés, méréselmélet, méréstechnika.

Bencze Tibor okl. vegyészmérnök (VVE, 1969), műszaki doktor (1978), egyetemi adjunktus 1972-től. *Tématerületei:* Információs technológiák, programozási nyelvek, objektum orientált programozás, real-time irányítási rendszerek szoftverei.

Hajnal Miklós Pál okl. villamosmérnök (BME, 1967). Műszaki doktor: 1981-től egyetemi adjunktus: 1971-től. Nyelvismeret: angol, orosz. *Tématerületei:* Robottechnika, automatizált gyártás, gépipari gyártó rendszerek, diagnosztikai rendszerek, műszaki kommunikáció, minőségszabályozás.

Jamniczky Árpád okl. villamosmérnök (BME, 1963), műszaki doktor: BME 1974-től, egyetemi adjunktus 1976-tól. Nyelvismeret: francia. *Tématerületei:* Villamosságtan, elektronikus hálózatok, elektromos hálózatok, villamos hajtások és gépek, teljesítményelektronika, televíziós technika és elektronika.

Bognár Endre okl. villamosmérnök (BME, 1976) egyetemi tanársegéd 1989-től. *Tématerületei:* Analóg áramkörök, villamosságtan, teljesítményelektronika, automatizált hajtások, tirisztortechnika, villamos gépek, erős áramú berendezések.

Fodor Dénes okl. villamosmérnök (Kolozsvári Műszaki Egyetem, 1989). egyetemi adjunktus 1999-től, Bólyai Kutatási Ösztöndíj 1998-tól. Nyelvismeret: angol, román. *Tématerületei:* Digitális jelfeldolgozás, jelfeldolgozó processzorok, szabályozástechnika, szabályozott villamos hajtások, fuzzy logika alkalmazásai, vezérléstechnika.

3. A tanszék további dolgozói

Agárdi László technikus (1989).

Csizmadia Ferenc villamosmérnök (VE, 1993), tanszéki mérnök 1993-tól. *Tématerületei:* Analóg és digitális áramkörök, áramkörök számítógépes tervezése, nyomtatott áramkörök gyártása, villamos mérések.

Göllei Attila okl. villamosmérnök (BME, 1994), tanszéki mérnök 1989-től. Nyelvismeret: angol. *Tématerületei:* Digitális technika, vezérléstechnika, ipari PLC-k programozható áramkörök, elektronikai CAD rendszerek, ipari irányítórendszerek.

Görbe Péter okl. villamosmérnök (BME, 1995), tanszéki mérnök 1998-tól. Nyelvismeret: angol. *Tématerületei:* SCADA rendszerek, digitális technika, ipari irányító rendszerek, villamosságtan.

Kiss Ákos villamosmérnök (Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Kazincbarcikai Főiskola, 1971), tanszéki mérnök 1990-től. *Tématerületei:* Robottechnika, robotok vezérlése, robotszenzorok, robothajtások, elektropneuma-tikus elemek alkalmazástechnikája, videotechnika, hangtechnika, multimédia.

Lányi Zoltán technikus (2000).

László István villamosmérnök (BME, 1973), digitális elektronikai szakmérnök (1981), mérnöktanár (1985), tanszéki mérnök 2001-től. Nyelvismeret: angol.

Takács Istvánné gazdasági ügyintéző (1990).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Az Automatizálás Tanszék nemzetközileg is elismert kutató/fejlesztőmunkát végez villamos hajtások irányítása területén.

A kiépített laboratórium rendelkezik mindazon hardver, szoftver, tesztberendezés eszközökkel, amelyekkel a kutatás eredményeit ellenőrizhetjük. A laboratórium rendelkezik a legmodernebb digitális jelfeldolgozási technológiákkal, CAN fejlesztő rendszerekkel és ezek tesztberendezéseivel.

A Tanszéken új térinformatikai kutató/fejlesztő laboratórium kezdte meg működését, ahol a térképi adatbázisok és ezek Internet alapú hozzáférését kutatjuk, jelenleg az új magyarországi interaktív földminősítő rendszert dolgozzuk ki.

Fontos kutatási területünk a technológiai rendszerek modellezése alacsony szintű és színezett Petri hálókkal, valamint a modern irányítási algoritmusok kutatása, tervezése és real-time környezetben történő tesztelése.

Ezen kutatási témák laboratóriumi háttere nemzetközi színvonalú, a tervező, tesztelő szoftverrendszereket évente újítjuk.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Fontos nemzetközi együttműködéssel ösztönzött kutatómunka folyik az AC villamos meghajtások modern irányítási rendszerei terén.

A Continental Teves kutatási-fejlesztési megbízása alapján fejlesztési munka folyik az autoelektronika területén, különös tekintettel a diagnosztikai hálózatokra.

2001 júliusában a Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Program támogatásával indult a D-e-Meter projekt, melynek célja az Európai Uniós normákkal kompatibilis Internetes alkalmazások fejlesztése a mezőgazdasági műveléssel kapcsolatos irányítási, adatszolgáltatási, szaktanácsadási és piaci információs feladatok támogatására. Az elavult aranykoronás földminősítést felváltani hivatott újfajta földminősítési rendszer segítségével Európai Uniós és hazai mezőgazdasági támogatási alapok forrásai valóban azokhoz a gazdaságokhoz juthatnak el, akiknek erre környezeti adottságai vagy gazdálkodási módja miatt leginkább szüksége van. Az újfajta földminősítés alapján ugyanis lehetővé válik a termőföldek termelékenységének pontosabb meghatározása, valamint lehetőség nyílik az időjárási szélsőségek alapján bekövetkező termésveszteségek reális felmérésére is. A projekt finanszírozásában épült térinformatikai laboratórium kialakítása befejeződött. Kialakult az adatbázis struktúrája, megkezdődött a mintaterületek bevitelével a rendszer első tesztelése.

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

INFORMÁCIÓS RENDSZEREK TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Az Információs Rendszerek Tanszék 1995. január 1-jén alakult, a korábbi Műszaki Informatika és Automatizálás Tanszék egyik utód szervezeteként. Vezetője 1997. augusztus 31-ig *Veress Gábor* egyetemi tanár, majd 1997. év végéig Vass József egyetemi docens, 1998. január 1-től *Kozmann György* egyetemi docens.

Tevékenysége – a társtanszékekkel együttműködésben – döntő hányadban a műszaki informatika oktatás graduális feladataihoz kapcsolódik. Kötelezettségei az első években gyorsan változtak, a jelenlegi tantárgyi struktúra gerince az 1998/99-es tanévre alakult ki. A tanszék klasszikus oktatási feladatai körébe a hírközlés- és információelmélet, a számítógép hálózatok tárgyai tartoznak. Új színt jelentett az oktatási palettán az adatbázis-alkalmazások, a párhuzamos programozás és rendszerprogramozás, a vírusvédelem tárgycsokra. 1998-tól indulóan a tanszék feladata a műszaki informatika szakon belül meghirdetett egészségügyi informatika szakirány gondozása, amely jelenleg 7 tárgyból áll. Ugyancsak 1998-tól indulóan alakult ki a kommunikációs rendszerek programozásával kapcsolatos tárgycsoport.

A Tanszék 1998-tól részt vett a „Műszaki informatikai alkalmazások" című doktori programban, majd ennek folytatásaként az Informatikai Tudományok Doktori iskolájában.

A tanszék az I. épület I. emeletén van.

2. A tanszék oktatói

Dr. Kozmann György okl. villamosmérnök (BME, 1964), a műszaki tudomány kandidátusa (1981), PhD (BME, 1995), tanszékvezető egyetemi docens (1998), MTA doktora (2001), egyetemi tanár (2002). Molnár Béla díj (1979), Jánossy díj (1981), Pollák-Virágh díj (1992) tulajdonosa. A Neumann János Számítógéptudományi Társaság Orvos-biológiai szakosztály elnöke, az Internation Society of Electrocardiology vezetőségi tagja, Széchenyi Professzori Ösztöndíj (2000). *Oktatott tárgyai:* Egészségügyi információs rendszerek I-II., Számítógépes döntéstámogatás, Orvosi méréselmélet.

Farkas Noémi okl. informatikus mérnök (1996), egyetemi tanársegéd (1998). *Oktatott tárgya:* Egészségügyi információs rendszerek II. gyakorlat.

Harmatné Medve Anna okl. matematikus-informatikus (Brassó, 1977), okl. programtervező matematikus (ELTE, 1990), egyetemi tanársegéd (1996), tudományos segédmunkatárs (2000). *Oktatott tárgyai:* Internet és a TCP/IP, Távközlési szoftver alapjai, Távközlésiu szoftver haladóknak.

Dr. Juhász Zoltán okl. villamosmérnök (BME, 1989), tudományos munkatárs (1992), PhD (1997), egyetemi adjunktus (1998), egyetemi docens (2001). A Neumann János Számítógéptudományi Társaság és az IEEE Computer Society tagja, az Exeteri Egyetem (Anglia) tiszteletbeli munkatársa. *Oktatott tárgya:* Párhuzamos programozás.

Dr. Laczkó József matematikus (ELTE, 1982), PhD (1990), tudományos főmunkatárs (1998). *Oktatott tárgya:* Biológiai modellezés.

Dr. Leitold Ferenc okl. villamosmérnök (BME, 1991), a műszaki tudomány kandidátusa (1997), tanszéki mérnök (1997), egyetemi adjunktus (1998). *Oktatott tárgyai:* Bevezetés az információs techn.: Információs hálózatok, Számítógép hálózatok, Vírusvédelem.

Dr. Tarnay Katalin okl. villamosmérnök (BME, 1956), a műszaki tudomány doktora (1991), c. egyetemi tanár (BME), tudományos tanácsadó (1998), egyetemi tanár (2001). *Oktatott tárgyai:* Internet és a TCP/IP, Kommunikációs protokollok, Mobil hálózatok, Távközlési szoftver alapjai, Távközlési szoftver haladóknak.

Dr. Vassányi István okl. villamosmérnök (BME, 1992), tanszéki mérnök (1997), egyetemi tanársegéd (1998), egyetemi adjunktus (2000), PhD (BME, 2000). *Oktatott tárgyai:* Adatbáziskezelő rendszerek alkalmazása, Információ- és hírközléselmélet, Informatikai rendszerek alapjai (környezetmérnök szak).

Külső előadók

Starkné dr. Werner Ágnes. Oktatott tárgya: Szakértői rendszerek.

Dr. Surján György. Oktatott tárgyai: Egészségügyi finanszírozás, Orvosi kódrendszerek.

Dr. Urbanics Rudolf. Oktatott tárgya: Élettan mérnököknek.

3. A tanszék további dolgozói

Mógor Emil villamosmérnök (VE, 1992), okl. műszaki-informatikus mérnök (1998), tanszéki mérnök (1992) (Az Adatbáziskezelő rendszerek alkalmazása és az Informatikai rendszerek alapjai tárgyak (környezetmérnök szak) gyakorlatának egyik vezetője).

Bánhegyiné Solymosi Klára gazdasági ügyintéző (1971), főmunkatárs (2000), Miniszteri dicséretben részesült (1989).

PhD hallgatók

Szakolczai Krisztina (Számítógépes döntéstámogatás és a Biológiai modellezés tárgyak gyakorlatainak vezetője).

Drozdik Béla (Internet és a TCP/IP tárgy gyakorlatának egyik vezetője).

Jókuthy András (Egészségügyi információs rendszerek I. tárgy gyakorlatának egyik vezetője).

Balázs Gábor (Egészségügyi információs rendszerek I. tárgy gyakorlatának egyik vezetője).

Fazekas Csaba (Biológiai modellezés és az Egészségügyi információs rendszerek II. tárgyak gyakorlatainak egyik vezetője).

Haraszti Kristóf (Egészségügyi információs rendszerek II. tárgy gyakorlatának egyik vezetője).

Dulai Tibor, Muhi Dániel, Póta Szabolcs, Kuntner Krisztián, Jaskó Szilárd, Késmárki László (levelező).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Azon kutatási terület(ek) összefoglaló ismertetése, amely területen a finanszírozás forrásától függetlenül kutatómunkára képes (személyi és eszközállománya képessé teszi) az egység.

– elektrokardiológiai képek statisztikai és modellezéses értelmezése

– humán mozgások vezérlésének kísérleti és modellezéses vizsgálata

– távdiagnosztikai információs és döntéstámogató rendszerek tervezése, elsősorban az alábbi területeken:

– egészségmegőrzési, rizikó elemzési és automatikus tanács generálási módszerek tervezése

– elektrokardiológiai monitorozó, automatikus értékelő és dokumentáló rendszerek kutatása

– mozgás analízisen alapuló állapotmonitorozási eljárások és döntési kritériumok kidolgozása

– adatbányászati módszerek egészségügyi alkalmazásainak vizsgálata

– nagyméretű párhuzamos, elosztott és grid rendszerek kutatása az alábbi részterületeken:

– erőforrás menedzsment és ütemezés

– szolgáltatásfelfedezés

– teljesítményelemzés és -előrejelzés

– Java technológiák alkalmazása grid, multimédia és fogyatékosokat támogató rendszerek fejlesztésére

– távközlési protokollok és formális nyelvek.

Kutatásunk kiterjed a protokoll életciklus fő részeire (specifikálás, elemzés, tervezés, tesztelés) felhasználva és fejleszteni próbálva az erre a célra létrehozott formális nyelveket (GRL, UCM, SDL, CSP, MSC, TTCN).

– Elekronikus tananyagfejlesztés és oktatórendszer létrehozása

– A protokolltechnológiában az aspektus-orientáltság és a self-adaptivitás és a játékelmélet alkalmazhatóságának kutatása

– A rövid hatótávolságú kommunikáció kutatása és a Bluetooth protokolljainak speciális területeken (pl. egészségügyi informatika) történő alkalmazásának vizsgálata.

Adatbázisok alkalmazásai témakör.

Kutatási területek részletezve:

– Adatmodellezés, adatbázisok tervezése és megvalósítása minőségbiztosítási és egészségügyi területen

– különböző információs rendszerek logikai adatmodelljének illesztése, az illesztés szoftveres támogatása, információs rendszerek közti kommunikációs felületek tervezése

– adatbányászat egészségügyi alkalmazásokkal.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Költséghatékony egészségmegőrzés és gyógyítás információtechnológiai módszerekkel (NKFP, projektvezető: *Kozmann György*).

Párhuzamos diszkrét eseményű szimulációs algoritmusok számítási hatékonyságának előrejelzése (OTKA, témavezető: *Juhász Zoltán*).

Diszkrét eseményű szimulációs programok párhuzamos végrehajtása és számítási teljesítményük előrejelzése (MKM-FKFP, témavezető: *Juhász Zoltán*).

Kifejlesztettünk egy teljesítmény analizátor programot, mely képes szekvenciális diszkrét eseményű szimuláció végrehajtásából nyert információk alapján megbecsülni a párhuzamos implementáció várható számítási teljesítményét. Az analizátor segít továbbá meghatározni a legjobb párhuzamos teljesítményt nyújtó szimulációs protokollt, valamint a teljesítményt legjobban befolyásoló paramétereket.

JGrid: Jini alapú Grid számítási rendszer és integrált grafikus alkalmazás fejlesztő környezet (IKTA-5, projektvezető: *Juhász Zoltán*).

A projekt célkitűzése egy világméretű Java alapú Grid számítási környezet infrastruktúrájának kifejlesztése, mely megkönnyíti a felhasználók számára a távoli szolgáltatások elérését, felhasználását és számítási erőforrásokon párhuzamos számítási feladatok végrehajtását.

ITEM-MOST: Java alapú mobil kliens és szoftver keretrendszer vakok és gyengénlátók számára offline és online szolgáltatások használatához (IHM támogatású projekt, projektvezető: *Juhász Zoltán*).

A projekt célja egy kézi számítógépre épülő mobil interfész eszköz kifejlesztése, mely lehetővé teszi vakok számára a Braille gépelést, egyszerű programvezérlést és hangszintetizátor segítségével az olvasást. Az interfész eszköz tetszőleges programhoz illeszthető lesz, így a vakok és gyengénlátók hagyományos számítógép nélkül is használhatnak programokat és az Internetet.

Vírusvédelmi algoritmusok fejlesztése, matematikai modell kidolgozása (témavezető: *Leitold Ferenc*).

Új módszerek az egészségügyi információkezelésben és -megjelenítésben (OTKA, témavezető: *Vassányi István*).

Létrehoztunk egy olyan modellt, amely alkalmas néhány elterjedt egészségügyi információs rendszer elektronikus páciens rekordjának lefedésére. Ez az intézmények közti adatcserét támogató, kifejlesztendő szoftver alapja lesz.

A feladat az archetípus-modell finomítása, a tranzakciók finomabb specifikálása szakorvos bevonásával egy vagy több szűkebb szakterületen. További célunk a referencia- és archetípus-modell konkrét rendszerre való leképezését támogató interaktív környezet létrehozása. Ezen kívül szeretnénk megvizsgálni a „Medinet" kezdeményezés referenciamodellje (XML-sémája) és az általunk javasolt modell egyeztetésének a lehetőségét is. Ezáltal a modell konkrét gyakorlati (ipari) alkalmazást is nyerhetne.

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

KÉPFELDOLGOZÁS ÉS NEUROSZÁMÍTÓGÉPEK TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Tanszékvezető: *Dr. Szolgay Péter* egyetemi tanár. Helye: I épület földszint, 1. és 3. emelet.

Története és adatai röviden: A Képfeldolgozás és Neuroszámítógépek Tanszék 1995-ben jött létre. Alapfeladata a graduális és posztgraduális szinten összehangolt oktatás és kutatás végzése a digitális rendszerek és számítógép architektúrák, a neurális hálózatok és analóg processzor tömbök elmélete és gyakorlata, az optikai és képi információ gyűjtés, mérés, feldolgozás és visszaadás, a képek gépi analízise, vizuális és gépi felismerése területén, különös tekintettel azok multimédiás alkalmazásaira, szoros együttműködésben a szak többi tanszékével, különös tekintettel a neurobiológiai alapokat és analógiákat valamint az orvosinformatikai alkalmazásokat oktató tanszékekkel.

2. A tanszék oktatói

Bodrogi Péter dr. okl. fizikus (ELTE, 1993), okl. kutató-fejlesztő szakmérnök (VE, 1996), PhD (VE, műszaki informatika, 1999), egyetemi adjunktus (2000), egyetemi docens (2002), Nemzetközi Világítástechnikai Bizott-

ság Magyar Nemzeti Bizottság tagja (CIE-MNB 2001), Bolyai ösztöndíjas (2001). Idegen nyelvek: német, angol, francia. Címe: 8200 Veszprém, Deák F. u. 10/G. *Oktatott tárgyak:* Számítógép ergonómia I-II., Az informatikai eszközök optikai alapjai.

Czúni László dr. okleveles mérnök-informatikus (VE, 1996), PhD (VE, műszaki informatika, 2001), tudományos főmunkatárs (VE, 2001), Képfeldolgozók és Alakfelismerők Társaságának titkára (2002-ig). Idegen nyelvek: angol, német. Címe: 2030 Érd, Bertalan u. 1. *Oktatott tárgyak:* Digitális kép és videókódolási technikák.

Kránicz Balázs dr. okleveles mérnök-informatikus (VE, 1997), tanszéki mérnök (VE, 2000), CIE reporter (2001), egyetemi tanársegéd (2001-). Idegen nyelvek: angol, német, orosz, holland, afrikaans. Címe: 9700 Szombathely, Rákóczi F. u. 47/A. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a vizuális észlelés és mérés módszereibe, Számítógépes színmegjelenítés, Képfeldolgozás laboratórium: optikai mérések.

Schanda János dr. okl. fizikus (ELTE, 1955), műszaki tudomány kandidátusa (1969), műszaki tudomány doktora (1982), címzetes egyetemi tanár (VE, 1992), habilitáció (BME informatika szak, 1994), egyetemi tanár (VE, 1994-2002), Professor Emeritus (2002), főosztályvezető (MTA MFKI, 1974-86), alelnök (AIC, 1977-81, CIE 1979-86), kutatási programok vezetője (CIE, 1979-83), ügyvezető igazgató (CIE, 1987-1997), tiszteletbeli titkár (CIE, 1999-2006). Idegen nyelvek: német, angol. Címe: 1029 Budapest, Nádor u. 25. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a vizuális észlelés és mérés módszereibe, Radiometria, fotometria, színmetrika, Az informatikai eszközök optikai alapjai, Bevezetés a szín és képfeldolgozás módszereibe, Alkalmazott informatika: világítástechnika, Optikai detektorok és képbeviteli rendszerek, Képmegjelenítők.

Sikné Lányi Cecília dr. okl. programozó matematikus (JATE, 1981), okl. programtervező matematikus (JATE, 1984), okl. matematika tanár (BDTF, 1988), dr. univ (VE, 1993), PhD (VE, 2000), egyetemi adjunktus (1993), egyetemi docens (2001), a MTA VEAB Neveléstudományi Munkabizottság tagja (1999), a MTA VEAB Alkalmazott fény és Színtani Munkabizottság titkára (2000), a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Fogyatékkal Élőket Támogató Szakmai Közösség alapító tagja (2001), Mestertanár (2001, OTDT). Német középfokú (1984) nyelvvizsga, angol középfokú (1989) nyelv-

vizsga. Címe: 8200 Veszprém, Tátorján u. 17. *Oktatott tárgyak:* Multimédia és alkalmazásai, Virtuális valóság és alkalmazásai, Internetes alkalmazások és fejlesztések.

Szirányi Tamás dr. okl. villamosmérnök (BME, 1980), egyetemi tanár (2002), a műszaki tudomány kandidátusa (1991), az MTA doktora (2001), habilitáció (VE műszaki informatika szak, 2001), az MTA „Automatizálási és Számítástechnikai Bizottság" tagja, az MTA „Informatikai Bizottságának" titkára, a Képfeldolgozók és Alakfelismerők Társaságának elnöke (1997-2002-ig). Angol középfokú (1982) nyelvvizsga., német alapfokon. Címe: 1147 Budapest, Jávorka 20. *Oktatott tárgyak:* Képfeldolgozás, Biometrika a személyazonosításban, Képi információ mérése.

Szolgay Péter dr. okl. villamosmérnök (BME, 1974), műszaki tudomány kandidátusa (1988), MTA doktora (2000), habilitáció (VE informatika szak, 2001), egyetemi tanár (VE, 2001). Az MTA „Automatizálási és számítástechnikai Bizottság", az MTA „Informatikai Bizottságának" tagja, IEEE tagja (1990). A Műszaki Informatika szak vezetője (2001). Angol középfokú nyelvvizsga, német olvas. Címe: 2000 Szentendre, Zilah u. 23. *Oktatott tárgyak:* Analóg processzortömbök – neurális hálózatok, Digitális rendszerek – számítógép architektúrák, CNN alkalmazások, Tervezési módszerek programozható digitális VLSI alkatrészekkel.

Tömördi Katalin dr. okl. villamosmérnök (BME, 1991), kutató-fejlesztő szakmérnök (1996), dr. univ. (1996), egyetemi adjunktus (1998). Angol, orosz középfokú nyelvvizsga.

3. A tanszék további dolgozói

Borbély Ákos PhD tanszéki mérnök (1998), *Csiba Mária* gazdasági ügyvezető (1996), *Csuti Péter* PhD ösztöndíjas (2002), *Hanis Attila* PhD ösztöndíjas (2000), *Kovács Levente* PhD ösztöndíjas (2002), *Kozma Péter* PhD ösztöndíjas (2000), *Kutas Gábor* PhD ösztöndíjas (2002), *Licsár Attila* PhD ösztöndíjas (2001), *Nagy Zoltán* PhD ösztöndíjas (2000), *Sándor Norbert* PhD ösztöndíjas (2001), *Szabó Tamás* PhD ösztöndíjas (1999), *Szalmás Attila* PhD ösztöndíjas (2002), *Tarczali Tünde* tanszéki mérnök (2003), *Tóth Zoltán* PhD ösztöndíjas (2000), *Várady Géza* PhD ösztöndíjas (2001).

4. A tanszék tudományos kapacitása

A tanszék tudományos kutatómunkára képes a képfeldolgozás, a neuroszámítógépek, a színmetrika, fotometria, valamint a műszaki multimédia és a virtuális valóság szakterületén. A képi információ vizuális észlelése, fotometriai és színtani leírása, multimédiás és virtuális valóság alkalmazások készítése, a képek elemzése hagyományos és új processzálási technikákkal, kutatási területeken a Tanszék alapkutatási tevékenységet folytat, melyek alapján számos nemzetközi projektben keresték és keresik együttműködését.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

1. A szabványos fotometriai rendszernél (CIE 1924) nagyobb látószögek (10°) és kisebb fénysűrűségek (mezopos fotometria) esetén is érvényes fotometriai rendszer előkészítése. A témában végzett kutatómunka alapján a CIE számára Technikai Jelentés tervezet készült.

2. Világító diódák (LED-ek) fotometriai és színtani vizsgálata területén végzett munkáról nemzetközi konferencián tartott a SzMML előadásokat, melyek alapján meghívták LEDes világítás területén induló EU Projektben való részvételre.

3. Színtani kérdések oktatása multimédiás prezentációk segítségével (hazai és nemzetközi konferenciákon tartott beszámolók).

4. Sztochasztikus relaxációs eljárás képek festésére, videófolyamok tömörítésére, képszegmentálásra.

5. Biometrikai személyazonosítás kézjegyek és mozgás alapján.

6. Biztonsági kamerarendszerek alak- és mozgás-azonosítással.

7. A virtuális valóság programok fejlesztése és felhasználása segítségével számos területen készültek alkalmazások és készültek nemzetközi ismertetések: mezopos fotometria, fóbiák kezelése, autisták rehabilitálása stb.

8. A flexibilis emulált digitális CNN-UM architektúrák vizsgálata során elkészült egy programozható pontosságú, rétegszámú emulált digitális CNNUM FPGA (Xilinx) implementációja (OTKA támogatással).

9. A tanszék konzorciumi tagként részt vesz a „Költséghatékony egészségmegőrzés és gyógyítás információtechnológiai módszerekkel" című NKFP projektben az orvosi képek elemzése-kiértékelése feladatában és a sérült emberek rehabilitációs feladatainak megoldásában.

10. A MOVE nevű EU-projektben a Szín és Multimédia Laboratórium a mezopos (alkonyati) látás tanulmányozását végzi.

11. Az emberi színészlelet és szegmentálás alapján működő tartalom alapú képkereső rendszer (OTKA kutatás).

12. A számítási pontosság és robusztusság kérdésének elemzése analogikai CNN algoritmusok néhány osztályában (OTKA Kutatás).

13. A Szín és Multimédia Laboratórium egyik kutatási területe a multimédia és virtuális valóság alkalmazása rehabilitációs célokra. Ebben a tanévben speciális felhasználói csoportnak TDK és diplomamunkák keretében több szoftver is készült, melyek közül az OTDK-n első, második, harmadik helyezést értek el a hallgatók.

14. Képfeldolgozás Labor NKFP munkái. Az elmúlt egy évben elkészült a filmek digitális feldolgozását biztosító program fejlesztői- majd keretrendszere, a főbb funkciók algoritmusai, ezek tesztelése, valamint a minoségi és színmetrikai mérések metodikája. Kialakult az a mérési, programozási és vezérlési környezet, amiben a filmek javításának munkálatai folyhatnak. A DIMORF rendszer archív filmek digitális képsorozatainak javítását teszi lehetővé. A keretrendszerben adott formátumokban tölthetjük be a javítandó képsorozatokat. Ezeken a szekvenciákon hajthatunk végre különbözo filmhiba javító algoritmusokat, amelyeknek eredményét többféle formátumban eltárolhatjuk. A eretrendszer segítségével egyszerűen hasonlíthatjuk össze eredményeinket akár képkockánként, akár lejátszás közben. Elkészültünk az első néhány perces filmes anyag rekonstruálásával, melyek közül a legjellemzőbb az erősen sérült és színvesztett „Tisztelet az öregasszonyoknak" film részletét már több szakmai fórumon is bemutattuk.

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÖNÁLLÓ INTÉZET

SZÁMÍTÁSTUDOMÁNY ALKALMAZÁSA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Számítástudomány Alkalmazása Tanszék 1995. január 1-én alakult. A tanszék fő oktatási tevékenysége a Műszaki Informatika szakhoz kapcsolódik. Alapító tanszékvezető *dr. Friedler Ferenc* egyetemi tanár, DSc. A 2000-ben megalakult Műszaki Informatikai és Villamosmérnöki Önálló Intézet új szervezeti keretet biztosít a tanszék működéséhez. A tanszék kutatási tevékenysége szorosan kapcsolódik az 1996-ban létrehozott „Műszaki informatikai alkalmazások" doktori programhoz, mely 2000. évtől Informatikai Tudományok Doktori Iskolaként folytatja tovább munkáját. A tanszéken három kutatócsoport működik. A tanszék az I épület IX. emeletén található. Honlap: http://www.dcs.vein.hu.

2. A tanszék oktatói

Dr. Friedler Ferenc okl. matematikus (JATE, 1977), MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézetben tudományos beosztásokban (1977-1997), CSc (MTA, 1990), Kansas State University, Manhattan, USA kutató státusz (1990-1999); dr. Univ. (JATE, 1991), egyetemi docens (1994), DSc (MTA, 1995), tanszékvezető (1995-től), a Műszaki Informatika szak vezetője (1996-2001), a VE

„Műszaki informatikai alkalmazások" doktori program MI3 alprogramjának vezetője (1996-2000), Mérnöki Kar Tanácsának tagja (1996-2000), a VE Tudományos és Doktori Bizottság tagja (1997-2000). Széchenyi Professzori Ösztöndíjas (1997-2000), Dr. habil. (műszaki informatika, 1999), egyetemi tanár (1999-től), VE Egyetemi Tanács tagja (2000-től), VE Egyetemi Doktori Tanács tagja (1996-tól), Műszaki Informatikai Doktori Iskola vezetője (2000-től), VE Habilitációs Bizottság tagja (2001-től), Miskolci Egyetem Doktori Tanácsának tagja (2001-től), Műszaki Informatikai és Villamosmérnöki Önálló Intézet igazgatója (2001-től). MTA és VEAB szakbizottságainak és munkabizottságainak tagja, MTA VEAB tudományos titkára (1996-2002), Hung. J. Ind. Chem. szerkesztőbizottságának tagja (1997-től), Magyar Kémikusok Egyesülete, Kibernetikai Szakosztály társelnöke (1998-tól), OTKA Elektrotechnikai-Elekronikai Zsűri tagja (1996-1999, 2001), Magyar Akkreditációs Bizottság, Informatikai tudományok bizottságának tagja, (2001-2003), Magyar Operációkutatási Társaság vezetőségi tagja (1996-1999), OTKA Elektrotechnikai-Elekronikai Zsűri elnöke (2002-2004), Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Alapítvány Kuratóriumának tagja (2002-2005), MTA VEAB alelnök (2003-tól). AIChE nemzetközi tudományos szervezet tagja (1991-től), PRES nemzetközi konferencia-sorozat társelnöke (1999-től), CAPE EU munkabizottság magyarországi képviselője (2001-től). *Oktatott tárgyak: (graduális képzésben):* Digitális számítás elmélete I. (angolul), Diszkrét eseményű rendszerek elmélete (angolul), Nagy rendszerek analízise és szintézise I-II. (angolul), Irányított önálló tanulás, Mérnöki tervezés, Diplomatémavezetés. *Oktatott tárgyak (posztgraduális képzésben):* Nagy rendszerek analízise és szintézis módszerei III. (angolul), Egész és vegyes-egész programozás (angolul), Lineáris és nem lineáris programozás (angolul), PhD témavezetés (5 hallgató).

Dr. Dominich Sándor okl. programtervező matematikus (Kolozsvári Tudományegyetem, 1978, honosítás: ELTE, 1988), DIPL.-ING. in Daten- und Informationsverarbeitung (Technische Universität Graz, 1989), matematikai tudomány kandidátusa (MTA, 1994), egyetemi docens (Soproni Egyetem, 1994-1997, Veszprémi Egyetem, 1998-tól), csoportvezető (Információ-visszakeresési Kutatócsoport, 1999-től), MTA VEAB Operációkutatási Munkabizottság (1998-tól), Magyar Operációkutatási Társaság (1999-től), Neumann János Számítógéptudományi Társaság Budapest (1990-től), Neural Networks Forum London (1997-től), Founding Editor (Technology Letters, 1997-től), életrajz (Who' Who In The World 1997, 1998, Ki Kicsoda 1998?), Széche-

nyi Professzori Ösztöndíj elnyerése (2000-2003). Angol felsőfok (1999). Címe: 9400 Sopron, Gyepű u. 4/A. *Oktatott tárgyak:* Adatbáziskezelő rendszerek elmélete, Adatstruktúrák és algoritmusok, Bonyolultságelmélet, Irányított önálló tanulás, Mérnöki tervezés, Diplomatémavezetés.

Góth Júlia okl. mérnök-informatikus (VE, 1996), tudományos segédmunkatárs (1997-1998), egyetemi tanársegéd (1998-tól), Magyar Operációkutatási Társaság tagja (1998-tól). Angol középfokú „C" típusú nyelvvizsga (1993). *Oktatott tárgyak:* Szoftvertechnológia, Az UML modellezési nyelv, Diplomatémavezetés.

Dr. Hangos Katalin okl. vegyész (ELTE, 1976), okl. programozó matematikus (ELTE, 1980), egyetemi tanár (1994), tudományos tanácsadó (1995), a kémiai tudomány doktora (1993), MTA Vegyipari Műveletek Munkabizottsági tag (1986), MTA Műszaki Kémiai Bizottság tag (1993), IFAC Magyar Nemzeti Bizottsági tag (1987). Angol középfokú nyelvvizsga (1984), orosz középfokú nyelvvizsga (1977). *Oktatott tárgyak (graduális képzésben):* Dinamikus rendszerek paramétereinek becslése, Folyamatmodellezés és modell analízis, Intelligens irányító rendszerek, Számítógépvezérelt szabályozások elmélete (angolul), Modern szabályozótervezési módszerek, Mérnöki tervezés, Diplomatémavezetés. *Oktatott tárgyak (posztgraduális képzésben):* Modern irányításelméleti módszerek, A mesterséges intelligencia mérnöki alkalmazásai, Intelligens irányító rendszerek II, Folyamatmodellezés és modell analízis II, PhD témavezetés (3 hallgató).

Dr. Kovács Zoltán okl. matematikus (JATE, 1977), egyetemi tanársegéd (1993-tól), PhD fokozat (2000). *Oktatott tárgyak:* Szoftvertechnológia, Mérnöki tervezés, Diplomatémavezetés.

Nagy Ádám okl. programtervező matematikus (JATE, 1996), PhD hallgató (1997-2000), egyetemi tanársegéd (2000-től), Magyar Operációkutatási Társaság tagja (1997-től). *Oktatott tárgyak:* Bevezetés az információs technológiákba: Programozás I., Bevezetés az információs technológiákba: Programozás II. (gyakorlat), Diszkrét eseményű rendszerek.

Dr. Olti Ferenc okl. vegyészmérnök (VVE, 1972), dr. univ. (ELTE, 1975), CSc (MTA, 1982), Dipl. of Banking (School of Banking, Budapest, 1991), egyetemi docens (2001-től). *Oktatott tárgyak:* Integrált vállalatirányítási rendszerek, Mérnöki tervezés, Diplomatémavezetés.

Piglerné dr. Lakner Rozália okl. vegyészmérnök (VVE, 1989), egyetemi adjunktus (2000-től), egyetemi doktor (1995), PhD fokozat (műszaki informatika, 2003). Angol középfokú nyelvvizsga (1994). *Oktatott tárgyak:* Folya-

matmodellezés és modell analízis, Intelligens irányító rendszerek, Mesterséges intelligencia, Szakértői rendszerek, Mérnöki tervezés, Diplomatémavezetés.

Dr. Tuza Zsolt okl. matematikus (ELTE, 1978), egyetemi tanár (2001-től), tudományos tanácsadó (1993), a matematikai tudomány doktora (1992), MTA VEAB „Formális módszerek az informatikában" munkabizottsági tag (2000), tudományos folyóiratok szerkesztőbizottsági tagja (Discussiones Mathematicae-Graph Theory, Discrete Mathematics and Theoretical Computer Science [elektronikus], Publ. Fac. Electr. Engng. Univ. Belgrade Ser. Math., Mathematical Notes – Miskolc). Díj: Nemzetközi Matematikai Diákolimpia I. díj (1972). *Oktatott tárgyak (graduális képzésben):* Kombinatorikus algoritmusok, Kombinatorikus módszerek. *Oktatott tárgyak (posztgraduális képzésben):* Kombinatorikus optimalizálási problémák.

Óraadók

Balogh Elemérné Gopcsa Katalin művészettörténész, Laczkó Dezső Múzeum. *Oktatott tárgy:* Az európai művészet története.
Dr. Keményné dr. Palágyi Sylvia régész, kandidátus, osztályvezető, Laczkó Dezső Múzeum. *Oktatott tárgy:* Az európai művészet története.

PhD hallgatók

Bertók Botond (1999), *Heckl István* (2000), *Adonyi Róbert* (2001), *Biros Gábor* (2001), *Dancsecz András* (2001), *Pongrácz Barna* (2001), *Skrop Adrienn* (2001), *Németh Erzsébet* (2002), *Nováki Szilárd* (2002).

3. A tanszék további dolgozói

Halász László tud. segédmunkatárs (MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet, 1989-1993), tud. segédmunkatárs (1993-től).
Holczinger Tibor tanszéki mérnök (2002-től).
Karakai Tünde tanszéki ügyintéző (1999-től).
Dr. Pintér Ferenc tanszéki mérnök (2002-től).
Szalóky Zsuzsanna műszaki ügyintéző (1995-től), „Veszprémi Egyetem Szolgálatáért Emlékérem" (2002).

4. A tanszék tudományos kapacitása

A tanszéken működő három kutatócsoport kutatási területei a következők:

A CAPO-nál (Center for Advanced Process Optimization) folyó kutatások főként olyan egész és vegyes egész matematikai programozási feladatok osztályaival foglalkoznak, amelyek a folyamatmérnökség területéhez tartoznak. Példaként említhető a folyamatszintézis és ütemezés, melyek matematikai szempontból rendkívül összetett feladatok. A csoport eredményei közül talán legfontosabb a folyamatszintézis korábban megoldatlan elméleti kérdéseinek olyan megoldása, amit már a gyakorlat is igazolt.

A folyamatszintézis egy innovatív lépés. Valójában ez az egyik legelső tevékenység, amit egy folyamat tervezője tesz, hogy létrehozzon egy olyan struktúrát, hálózatot vagy folyamatábrát, ami megfelel a kívánalmak és előírások által támasztott követelményeknek és a megfogalmazott céloknak. Természetesen a folyamat tervezője vagy szintetizálója arra törekszik, hogy az eredményül kapott folyamathálózatok vagy folyamatábrák ne csak technikailag megvalósíthatóak legyenek, de egyben optimálisak is a felhasználó által megfogalmazott célok szempontjából.

A feldolgozó ipar célja legtöbbször olyan termékek gyártása, amiknek legkisebb az előállítási költsége, vagy amelyek a legtöbb hasznot hozzák. Mindeközben teljesíteni kell az összes technikai, társadalmi, környezetvédelmi, és/vagy jogi előírást és követelményt. A folyamatszintézis fontossága, és a megoldásához javasolt módszerek nagy számának ellenére, a folyamatszintézis különböző lépéseiben felvetődő alapvető elméleti kérdések közül sok megválaszolatlan maradt. Így ipari méretű szintézis feladatok megoldására bármely rendelkezésre álló módszerrel kapott eredmények érvényessége vagy minősége erősen megkérdőjelezhető.

A kutatócsoport a szakmai közvélemény által elismert eredményekkel és szakértelemmel rendelkezik a folyamathálózatok szintézise területén, mint például a szétválasztási hálózatok szintézise, hőcserélő hálózatok szintézise, ipari termelő folyamatok ütemezése, kémiai reakciók mechanizmusainak meghatározása, molekulatervezés, e területeken használt lineáris és nemlineáris vegyes egész matematikai programozási feladat megoldók kidolgozása.

Az Információ-visszaKeresési Kutatócsoport (IKK) az információ-visszakeresés elmélete és gyakorlati alkalmazása terén folytat kutatási tevékenységet projektek keretei között.

Megmutatták, hogy a hatékonysági paramétereket nem lehet tetszőleges mértékben egyidejűleg javítani, csupán bizonyos határok között, amelyek függetlenek az alkalmazott visszakeresési eljárástól, és így a hatékonyság tervezésének elvi korlátjai vannak. E határok számszerű pontosítása különböző visszakereső eljárások esetében folyamatban van.

Egységes szemléletű keretet adtak meg alapvető visszakereső módszerek (vektor tér, valószínűségi, Boole-féle, PageRank, asszociatív interakciós) számára, ez lehetővé tette azoknak egységes algoritmikus leírását, miáltal a gyakorlati alkalmazások tervezése átláthatóbbá, a fejlesztés ellenőrizhetőbbé – és így hatékonyabbá is – vált. E keret továbbfejlesztése folyamatban van, a visszakereső eljárások oktatását valamint gyakorlati alkalmazások fejlesztését e szemlélet alapján végzik, javítják, és ilyen módon rövidebb az oktatási időszak illetve hatékonyabb a rendszerfejlesztés.

Eljárás-együttest (HAT technológia) dolgoztak ki, amely kiegészíti a már ismert pontosság-teljesség laboratóriumi technikát, a HAT technológia továbbfejlesztése folyamatban van, és lehetővé teszi éles visszakereső gyakorlati alkalmazások hatékonyság- határozottság- és adatmérését. Web keresőket valamint Webes visszakereső alkalmazásokat mérnek azok hatékonyabb felhasználása céljából.

A fenti eredményeket valamint az IKK-ben már korábban kifejlesztett asszociatív interakciós visszakereső eljárást gyakorlati visszakereső rendszerekben alkalmazzák: (i) a NeuRadIR rendszer emberi agyi CT kép- és leletbázisban keres, (ii) a WebMetaSearch rendszer online Web metakereső, (iii) az Applicationi2r rendszer pedig a kar műszaki informatika szakán készült diplomadolgozatokban keres.

Az Intelligens Irányítások Kutatócsoport kutatási tevékenységeinek közös alapja egy szinergetikus szürke doboz megközelítési módszer, amely egyesíti a folyamatmérnöki, valamint a rendszer- és irányításelméleti módszereket. A megközelítés alapja a folyamatrendszerek termodinamikai, dinamikus mérlegegyenlet alapú modellezése, amely az általános esetben matematikai formáját tekintve differenciál-algebrai egyenletrendszer alakú modellekre vezet. Ezeket az egyenleteket alakítják át a rendszer- és irányításelméletben használatos állapottér modellekké. A kutatási csoportot ez az interdiszciplináris módszer, valamint a kutatási feladatok és megoldások elméletileg és matematikailag igényes kezelése jellemzi, amelyben a számítástudomány módszerei mellett mesterséges intelligencia módszereket és eljárásokat is alkalmaznak.

A kutatási résztémáik a következők:
– Számítógéppel segített folyamatmodellezés
– Nemlineáris folyamatrendszerek analízise és irányítása
– Diszkrét dinamikus és hibrid folyamatrendszer modellek és alkalmazásaik.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Algoritmikus módszereket fogalmaztunk meg szétválasztási hálózatok szintézisére több szétválasztási technika figyelembevételével, ipari termelő folyamatok időkorlátos ütemezésére és hőcserélő hálózatának együttes meghatározására minimális külső hideg és meleg energia felhasználásával, metabolikus biokémiai reakciók reakcióútjainak meghatározására. Újabb eredmények születtek on-line ütemezési feladatok és konkáv optimalizálási feladatok megoldásában. Általános célú számítógépes eszközöket dolgoztunk ki hálózatszintézis feladatok megfogalmazásához és megoldásához.

Az információ-visszakeresés területén megmutattuk, hogy a hatékonysági paramétereket nem lehet tetszőleges mértékben egyidejűleg javítani, továbbá egységes szemléletű keretet adtunk meg alapvető információ-visszakereső módszerek számára és egy eljárás-együttest (HAT technológia) dolgoztunk ki, amely kiegészíti a már ismert pontosság-teljesség laboratóriumi technikát. A fenti eredményeket valamint az IKK-ben (Információ-visszakereső kutatócsoportban) már korábban kifejlesztett asszociatív interakciós visszakereső eljárást gyakorlati visszakereső rendszerekben alkalmaztuk

A folyamatmodellek szintaxisának és szemantikájának mesterséges intelligencia módszerekkel történő elemzésével kidolgoztunk egy a modellezési feltételezések ellenőrzésére, dokumentálására, automatikus végrehajtására és visszafejtésére alkalmas intelligens modell editort.

TANÁRKÉPZŐ KAR

A Tanárképző Kar szervezeti felépítése

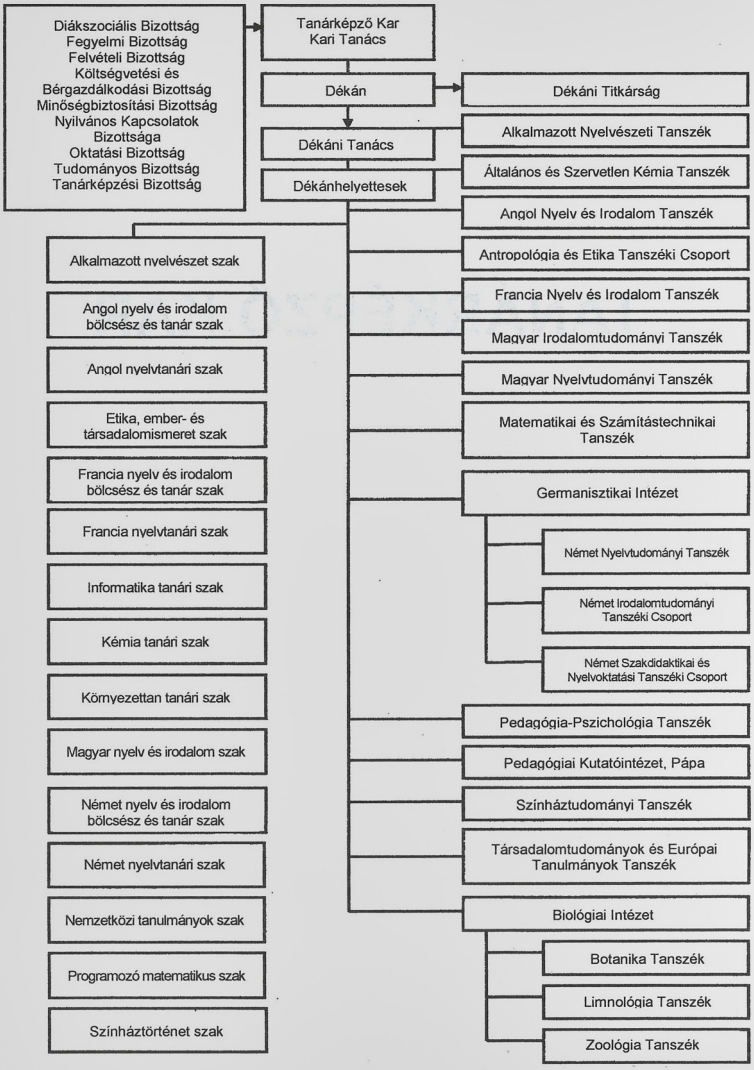

1. A Kar rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Tanárképző Kar 1990 őszén jött létre – egyetemi karként – tanárok és bölcsészek képzésére. Azóta is valamennyi bölcsész és tanár szakunk egyetemi (mindazonáltal néhánynak van főiskolai változata is).

A Kar hallgatói létszáma folyamatosan és dinamikusan fejlődik, amit jól szemléltet az alábbi táblázat:

Tanév	Nappali	Levelező	Összesen
1990/91	19	54	73
1991/92	117	119	236
1992/93	257	164	421
1993/94	414	194	611
1994/95	579	223	802
1995/96	752	244	996
1996/97	921	275	1196
1997/98	1040	275	1315
1998/99	1222	291	1513
1999/2000	1298	317	1615
2000/2001	1416	295	1711
2001/2002	1309	334	1643
2002/2003	1448	429	1877

Kronológiailag az első szakpár az angol nyelv és irodalom–kémiatanári volt, akkor alakult meg az Angol Nyelv és Irodalom Tanszék, amelynek vezetője *dr. Bárdos Jenő* egyetemi tanár. A kémia tanári szakot az Általános és Szervetlen Kémia Tanszék gondozza (vezetője: *dr. Papp Sándor* egyetemi tanár, majd *dr. Horváth Attila* egyetemi tanár). A pedagógiai és pszichológiai stúdiumot a Pedagógia-Pszichológia Tanszék irányítja (vezetője: *dr. Orosz Sándor* c. egyetemi tanár, majd *dr. Galicza János* egyetemi docens, őt követően *dr. Horváth H. Attila* egyetemi docens). Egy évvel később az angol nyelv és irodalom–teológia és kémiatanári–teológia szakpár is létrejött, valamint megkezdődött az angol nyelvtanár szakos képzés. A hittanár (teológia) szakos képzést a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola gondozza. Az 1991/1992-es tanévben alakult a Német Nyelv és Irodalom Tanszék, vezetője *dr. Földes Csaba* egyetemi tanár. A tanszék német nyelv és irodalom szakos tanárokat és bölcsészeket képez, valamint német nemzetiségi szak-

irányú képzést folytat. 2002-ben Germanisztikai Intézetté avanzsált. 1992-ben kezdődött a számítástechnika (azóta informatikatanári) szakos tanárképzés a Matematikai és Számítástechnikai Tanszéken (vezetője: *dr. Győri István* egyetemi tanár). 1994-ben indult meg a Színháztudományi Tanszék gondozásában (akkori vezetője: *dr. Bécsy Tamás* egyetemi tanár, jelenlegi vezetője *dr. Pintér Márta* habilitált egyetemi docens) a színháztörténet szakos bölcsészképzés. Úgyszintén 1994-ben Biológia Tanszék létesült, amely a környezettan-tanári szakos tanárok képzéséért felelős. A tanszék azóta intézetté fejlődött és Botanika (vezetője: *dr. Szabó T. Attila* egyetemi tanár), Limnológia (vezetője: *dr. Padisák Judit* egyetemi tanár), és Zoológia Tanszékből (vezetője: *dr. Kiss István* habilitált egyetemi docens) áll. 1999-ben a Kar Pápán Pedagógiai Kutatóintézettel gazdagodott (vezetője: *dr. Zsolnai József* egyetemi tanár), amely pedagógusok számára szakirányú továbbképzéseket folytat. A 2000/2001-es tanévben indult a képzés francia nyelvtanár szakon, majd a francia nyelv és irodalom szakon. Ennek felelőse a Francia Nyelv és Irodalom Tanszék (vezetője: *dr. Mihalovics Árpád* egyetemi tanár). Az azt követő tanévben magyar nyelv és irodalom szak is indult és ezzel összefüggésben Magyar Irodalomtudományi (vezetője: *dr. Kovács Árpád* egyetemi tanár) és Magyar Nyelvtudományi Tanszék (akkori vezetője: *dr. Horváth Katalin* egyetemi docens, 2002-ben megbízott vezetője *dr. Mihalovics Árpád* egyetemi tanár) létesült. A 2001/2002-es tanévben három új egyetemi szakot akkreditáltak: az alkalmazott nyelvészetet az Alkalmazott Nyelvészet Tanszéken (vezetője: *dr. Lengyel Zsolt* egyetemi tanár), az etika, ember- és társadalomismeretet az Antropológia és Etika Tanszéki Csoport gondozásában (vezetője: *dr. Kamarás István* habilitált egyetemi docens), valamint a nemzetközi tanulmányok (Európa tanulmányok szakirány) szakot a Társadalomtudományok és Európai Tanulmányok Tanszéken (vezetője: *dr. Szilágyi István* egyetemi tanár). A 2002/2003-as tanév negyedik negyedévében akkreditálták a programozó matematikus főiskolai szintű alapszakot a Matematikai és Számítástechnikai Tanszék gondozásában.

Jelenleg akkreditációs eljárás alatt áll a filozófia, a kommunikáció, a pedagógia és a politológia szak. A közeljövőben a történelem szak indítását tervezzük.

1999 végéig a Karon működött a Nyelvi Lektorátus, az Egyetemi Nyelviskola és a Testnevelési Tanszék is. Ezek a Keszthellyel történő integráció kapcsán a Karból kiválva központi egységek lettek.

Graduális szakjainkon kívül különféle posztgraduális képzésekkel is foglalkozunk. Így kínálunk szakjainkon kiegészítő levelező és második diplomás levelező képzéseket, de szerepel oktatási spektrumunkban a franciaországi angers-i egyetemmel közösen folytatott európai uniós fordító- és tolmácsképzés is. 1998-ban akkreditálták doktori programunkat nyelvpedagógiai területen (vezetője: *dr. Bárdos Jenő* egyetemi tanár), amely 2003-ig kapott működési engedélyt.

Fejlesztési célunk, hogy belátható időn belül bölcsész tanszékeinkből Bölcsészettudományi Kart hozzunk létre, míg természettudományi egységeink egyetemünk egyéb karaival alkotnának közös formációt.

A Karon a dékáni posztot 1990-től 1998-ig *dr. Bárdos Jenő* egyetemi tanár, 1998-tól 2002-ig *dr. Lengyel Zsolt* egyetemi tanár töltötte be, a jelenlegi dékán 2002. július 1-jétől *dr. Földes Csaba* egyetemi tanár.

2. A karon lévő szakok, képzések

Alkalmazott nyelvészet bölcsész szak (egyetemi).
Angol nyelv és irodalom bölcsész és tanár szak (egyetemi és főiskolai).
Etika, erkölcs- és társadalomismeret tanár szak (egyetemi).
Európa tanulmányok szakirány (egyetemi).
Fordító- és tolmácsképzés (angol, francia, német - posztgraduális).
Francia nyelv és irodalom bölcsész és tanár szak (egyetemi és főiskolai).
Informatikatanári szak (egyetemi).
Kémiatanári szak (egyetemi).
Környezettan-tanári szak (egyetemi).
Magyar nyelv és irodalom bölcsész és tanár szak (egyetemi).
Nemzetközi tanulmányok bölcsész szak (egyetemi).
Német nemzetiségi szakirány (egyetemi és főiskolai).
Német nyelv és irodalom bölcsész és tanár szak (egyetemi és főiskolai).
Programozó matematikus (főiskolai).
Színháztörténet szak (egyetemi).
Tanártovábbképzések (Pedagógiai Kutatóintézet, Pápa).

Dékán

Prof. Dr. Földes Csaba
Tanárképző Kar Dékáni Titkárság, B épület I. em.
Telefonszám: (88) 422-022/4876, fax: (88) 422-643
Germanisztikai Intézet, L épület 11.
Telefon/fax: (88) 425-230, (88) 422-022/4791
e-mail: foldes@almos.vein.hu

Oktatási és külügyi dékánhelyettes:
Prof. Dr. Mihalovics Árpád
Tanárképző Kar Dékáni Titkárság, B épület I. em.
Telefonszám: (88) 422-022/4756, 4760, fax: (88) 422-643
Francia Nyelv és Irodalom Tanszék, Vár u. 39. W104.
Telefonszám: (88) 422-022/2766
e-mail: mihalo@almos.vein.hu, mihalovics@freemail.hu

Tudományos és gazdasági dékánhelyettes:
Dr. habil. Kiss István
Tanárképző Kar Dékáni Titkárság, B épület I. em.
Telefonszám: (88) 422-022/4756, 4760, fax: (88) 422-643
Zoológia Tanszék, N épület 5.
Telefonszám: (88) 422-022/4435
e-mail: zoologia@almos.vein.hu

3. A Kari Tanács névsora

Oktatók, alkalmazottak

Dékán: *Dr. Földes Csaba* tanszékvezető egyetemi tanár
Dr. Bárdos Jenő tanszékvezető egyetemi tanár
Forintos Éva egyetemi adjunktus
Dr. Győri István tanszékvezető egyetemi tanár
Dr. Győrvári János egyetemi docens
Dr. Hartung Ferenc egyetemi docens
Dr. Horváth Attila tanszékvezető egyetemi tanár

Dr. Horváth Ottó egyetemi tanár
Dr. habil. Kiss István tanszékvezető egyetemi docens, tudományos és gazdasági dékánhelyettes
Dr. Koltay László egyetemi adjunktus
Dr. habil. Kurtán Zsuzsa egyetemi docens
Dr. Lengyel Zsolt egyetemi tanár
Linczmajer Jánosné ügyintéző titkár
Dr. Mihalovics Árpád tanszékvezető egyetemi tanár, oktatási és külügyi dékánhelyettes
Ötvösné Vadnay Marianna egyetemi adjunktus
Dr. Poór Zoltán egyetemi docens
Dr. Szilágyi István tanszékvezető egyetemi tanár
Zetényi-Csukás Ágnes egyetemi adjunktus
Dr. Wilde Lászlóné egyetemi adjunktus

Hallgatók

Csillag Zsolt kari HÖK-elnök
Belecz Anett egyetemi hallgató
Erdei Nóra egyetemi hallgató
Komáromi Attila egyetemi hallgató
Lenthy Péter egyetemi hallgató
Mészáros Anett egyetemi hallgató
Németh Ákos egyetemi hallgató
Selmeczki Péter egyetemi hallgató
Wagensommer Péter egyetemi hallgató

4. A tanév fontosabb, csak a Kart érintő eseményei

„Dilemma Discursus" címmel előadások tartása és angol és német nyelvű szemináriumok vezetése. Vendégelőadó: *Georg Lind.* Rendező: Pedagógia-Pszichológia Tanszék; *dr. Szekszárdy Júlia* egyetemi docens. Helyszín: Veszprémi Egyetem.

„I. Nachwuchskonferenz ungarischer Sprachgermanisten" című nyelvészeti konferencia. *Prof. dr. Földes Csaba* dékán, *Németh Attila* egyetemi tanársegéd. Rendező: Germanisztikai Intézet. Helyszín: Veszprémi Egyetem.

„A színház dokumentálása" című tudományos konferencia. *Dr. Bécsy Tamás* professor emeritus; Rendező: Színháztudományi Tanszék, MTA Film- és Színháztudományi Bizottsága. Helyszín: Veszprémi Egyetem, „B" épület Konferenciaterem.

Pszicholingvisztikai Nyári Egyetem. *Prof. dr. Lengyel Zsolt.* Rendező: Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék, az MTA Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottsága. Helyszín: Balatonalmádi.

„Delay Differential and Difference Equations with Applications" című nemzetközi konferencia. Rendező: Matematikai és Számítástechnikai Tanszék, Veszprémi Akadémiai Bizottság. Helyszín: VEAB-székház.

A Nyelv és Irodalomtudományi Szakbizottság Romanisztikai Munkabizottságának ülése a Veszprémi Egyetem Tanárképző Karával együttműködésben. *Prof. dr. Mihalovics Árpád* oktatási és külügyi dékánhelyettes. Rendező: Francia Nyelv és Irodalom Tanszék. Helyszín: VEAB-székház.

3. A Dékáni Titkárság munkatársai

Sebestyén József dékáni titkár.
Antal Zsuzsa ügyintéző titkár.

ÁLTALÁNOS ÉS SZERVETLEN KÉMIA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A tanszék 1949-ben létesült. Vezetője 1952-ig *dr. Polinszky Károly,* majd ideiglenesen *Straub Gyula,* 1954 és 1981 között *dr. Bodor Endre,* 1981-től 1991-ig *dr. Papp Sándor,* 1992-2003 között *dr. Horváth Attila* volt. 2003. szeptember 1-től megbízott tanszékvezetőként *dr. Horváth Ottó* irányítja a tanszéket.

A tanszék helye: C épület, földszint. Telefon- és faxszáma: (88) 427-915.

2. A tanszék oktatói

Dr. Horváth Ottó okl. vegyészmérnök (VVE, 1982), a kémiai tudomány kandidátusa (1990), egyetemi docens (1993), a Veszprémi Egyetem Tanárképző Karának dékánhelyettese (1998-2002), habilitált egyetemi tanár (1999), az MTA doktora (2002). Széchenyi Kutatói Ösztöndíjas (1991-92), Alexander von Humboldt Ösztöndíjas (1992-93), Széchenyi Professzori Ösztöndíjas (1998-2001), a VEAB „Az Év Kutatója" (Természettudomány és Matematika) díj (2001) és a „Tudással Magyarországért" plakett (2001) tulajdonosa. A MKE tagja (1982, az European Photochemistry Association tagja (1987), a magyarországi Humboldt Egyesület tagja (1994), az MTA Reakciókinetikai és fotokémiai munkabizottságának tagja (1996), az IUPAC Magyar Nemzeti Bizottságának tagja (1997). Címe: 8200 Veszprém, Kinizsi u. 12. Telefonszáma: (88) 428-719 Nyelvvizsga: Angol középfokú (1984), német felsőfokú (1995). *Oktatott tárgyak:* Általános és szervetlen kémia, általános

kémia gyakorlat, környezeti kémia laborgyakorlat, fémorganikus kémia I., választható szaklabor III., szervetlen kémia gyakorlat, koordinációs kémia laborgyakorlat, környezeti fotokémia, bevezetés a kémiai kutatásba, választható szaklabor IV.

Dr. Horváth Attila okl. vegyészmérnök (1972), a kémiai tudomány kandidátusa (1987), a kémiai tudomány doktora (1995) egyetemi docens (1973) tanszékvezető egyetemi docens (1992), tanszékvezető egyetemi tanár (1995-2003). Miniszteri dicséretben részesült (1985), Pro Universitate Vespremiensi kisezüst fokozat (1996) birtokosa, Széchenyi Professzori Ösztöndíjas (1997-2000), Mestertanár (1999), MKE emlékplakett (2000), „Tudással Magyarországért" emlékplakett (2001) kitüntetések tulajdonosa. Az European Photochemistry Association (EPA) tagja, IUPAC Nemzeti képviselő. A MTA Fizikai és Szervetlen Kémiai Bizottság tagja, a MTA Környezeti Kémia Bizottság tagja, a MTA Reakciókinetikai és fotokémiai munkabizottság elnöke (1996-tól), a MTA Koordinációs kémiai munkabizottság tagja, a MKE Komplexkémiai szakbizottságának elnöke (1994-2002). 8220 Balatonalmádi, Szorosi út 6. Telefonszáma: (88) 432-202. Nyelvvizsga: Angol középfokú, orosz alapfokú. *Oktatott tárgyak:* Általános kémia, általános kémia gyakorlat, szervetlen fotokémia, szervetlen fotokémia laborgyakorlat, választható szaklabor I-II, szervetlen kémia, szervetlen kémia gyakorlat, koordinációs kémia, koordinációs kémia laborgyakorlat, elméleti szervetlen kémia, bevezetés a kémiai kutatásba, szervetlen fotokémia.

Dr. Papp Sándor okl. vegyészmérnök (VVE, 1959), a kémiai tudomány doktora (1986), egyetemi tanár (1987), országgyűlési képviselő (1990-94), az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának alelnöke. Apáczai Csere János díjas (1989). A MTA Környezeti Kémiai Bizottságának, a MTA Koordinációs Kémiai Munkabizottságának, a MTA Környezettudományi Bizottságának, az European Photochemistry Association tagja. Címe: 8200 Veszprém, Adám Iván u. 8. Telefonszáma: (88) 328-240. Nyelvvizsga: Német felsőfok (1965). *Oktatott tárgyak:* Környezeti kémia, A határon túli magyar nemzeti közösségek életrajza, Biogeokémiai körfolyamatok.

Dr. Lendvay György okl. vegyész (JATE, 1980, Felsőoktatási Tanulmányi érdemérem), a kémiai tudomány kandidátusa (1993), az MTA doktora (2003), tud. főmunkatárs (MTA KK Kémiai Intézet, 1993), az MTA Reakciókinetikai és Fotokémiai Munkabizottság , az Elméleti Fizikai Kémiai Munkabizottság és a Magyar Égéstudományi Bizottság tagja. Vendégprofesszor: Universit di Perugia, Dipartimento di Chimica, 1996; Universität Bielefeld, Arbeitsbereich Theoretische Chemie der Fakultät für Chemie, 1997. Az EU

COST Chemistry Action D23 és Action D26 igazgatóbizottsági tagja. Nyelvvizsga: Angol felsőfokú, orosz alapfokú. *Oktatott tárgyak:* Kvantumkémia I-II., Elemi reakciók kinetikájának elmélete.

Dr. Vízi Béla okl. vegyészmérnök (VVE, 1961), a kémiai tudomány kandidátusa (1981), egyetemi docens (1982). 2003-ban nyugállományba vonult. Címe: 8227 Felsőörs, József A. u. 4. Nyelvvizsga: Angol középfokú (1967). *Oktatott tárgyak:* Szervetlen kémia számítási gyakorlat, általános kémia számítási gyakorlat, szín- és formatermő kémia, szervetlen kémia laborgyakorlat, általános kémia laborgyakorlat.

Dr. Balog Lajosné dr. Megyery Katalin okl. vegyészmérnök (VVE, 1969), egyetemi adjunktus (1969). Címe: 8200 Veszprém, Hunyadi u. 8. Telefonszáma: (88) 429-441. Nyelvvizsga: Orosz középfokú. *Oktatott tárgyak:* Általános kémia számítási gyakorlat, kémiatörténet, szervetlen kémia laborgyakorlat, általános kémia laborgyakorlat, szervetlen kémia számktási gyakorlatok.

Dr. Welther Károlyné dr. Sándor Mária okl. vegyészmérnök (VVE, 1966), egyetemi adjunktus (1966). Címe: 8200 Veszprém, Vajda J. u. 10. Telefonszáma: (88) 428-324. Nyelvvizsga: Angol középfokú. *Oktatott tárgyak:* Szervetlen kémia laborgyakorlat, általános kémia laborgyakorlat (prep. I.), általános kémia számktási gyakorlat, szervetlen kémia laborgyakorlat (prep. II.), koordinációs kémia laborgyakorlat, bevezetés a kémiai kutatásba.

Dr. Zábó Magdolna okl. vegyészmérnök (VVE, 1965), mérnöktanári diploma (1969), ELTE fizikai-kémiai szakosító (1971), egyetemi adjunktus (1989), az oktatásügy kiváló dolgozója (1984), miniszteri dicséret (1982), UNESCO közép-európai A V-anyagok képviselője. 1995-ben nyugdíjba vonult. Címe: 8200 Veszprém, Csillag u. Telefonszám: Titkos. *Oktatott tárgyak:* iskolai gyakorlat, kémiatanítás módszertana II.

Dr. Szabóné dr. Bárdos Erzsébet okleveles vegyészmérnök (VVE, 1986), egyetemi adjunktus (1996). Címe: 8200 Veszprém, Batthyány. u. 19/D III/11. Telefonszáma: (88) 409-923. Nyelvvizsga: Német középfokú. *Oktatott tárgyak:* Anyagszerkezeti vizsgálati laborgyakorlat, általános kémia számítási gyakorlat, általános kémia laborgyakorlat (prep. I.), szervetlen kémia számítási gyakorlat, szervetlen kémia laborgyakorlat, koordinációs kémia laborgyakorlat, bevezetés a kémiai kutatásba.

Dr. Zsilák Zoltán okl. vegyészmérnök (VVE, 1983), egyetemi tanársegéd (1993). Címe: 8200 Veszprém, Csutorás u. 11. Telefonszáma: (88) 410-213. *Oktatott tárgyak:* Általános kémia számítási gyakorlatok, kémiai számítások, szervetlen kémia szakszeminárium, szervetlen kémia laborgyakorlat, általános és szervetlen kémia laborgyakorlat, szervetlen kémia számítási gyakorlat, koordinációs kémia laborgyakorlat, általános kémia laborgyakorlat.

Fodor Lajos vegyészmérnök (Veszprémi Egyetem, 1994), tanársegéd (1999). *Oktatott tárgyak:* Általános kémia számítási gyakorlat, szervetlen kémia számítási gyakorlat, szervetlen kémia laborgyakorlat, szervetlen fotokémia laborgyakorlat, általános kémia laborgyakorlat, bevezetés a kémia kutatásba.

Szintay Gergely angol-kémia szakos tanár (Veszprémi Egyetem, 1996) egyetemi tanársegéd. *Oktatott tárgyak:* Szervetlen kémia laborgyakorlat, általános kémia szeminárium, szervetlen kémia szeminárium, kémia módszertan II., III.

Hegyi Judit okleveles vegyész-kémia tanár (Veszprémi Egyetem, 2001) PhD hallgató. *Oktatott tárgyak:* Szervetlen kémia laborgyakorlat.

Kovács Margit vegyészmérnök (Veszprémi Egyetem, 1999), tanszéki mérnök 2002. jan. 1-től. *Oktatott tárgyak:* Szervetlen kémia laborgyakorlat, általános kémia szeminárium.

Czili Hajnalka okleveles vegyész (Veszprémi Egyetem, 2002), középiskolai kémia szakos tanár (Veszprémi Egyetem, 2002), PhD hallgató. *Oktatott tárgyak:* Szervetlen kémiai laboratóriumi gyakorlat.

Vörös József okleveles vegyész (Veszprémi Egyetem, 2000) PhD hallgató. *Oktatott tárgyak:* Általános kémia számktási gyakorlat, általános kémia laborgyakorlat.

3. A tanszék további dolgozói

Finta Gyuláné üzemmérnök (miniszteri dicséret), *Matulka András, Nagy Lászlóné, Tilinger Ferencné, Rajki Lászlóné* (kiváló dolgozó), *Csiszár Józsefné, Berzevici Zoltán* technikusok, *Vízi Gabriella* gazdasági ügyintéző.

4. A tanszék tudományos kapacitása

Az Általános és Szervetlen Kémia Tanszék a következő területeken rendelkezik kutatási témák kidolgozásához szükséges tapasztalattal, személyi és infrastrukturális háttérrel:

Komplex egyensúlyok vizsgálata mind vizes rendszerekben, mind apoláris oldószerekben; környezetvédelmi analitikai eljárások kifejlesztése, elsősorban spektrofotometriás és spektrofluorimetriás módszerekkel.

Fotofizikai és fotokémiai kutatások:

A természeti környezetben, vizes fázisban végbemenő fotoindukált reakciók vizsgálata, modellezése, mechanizmusának felderítése.Talajvizek és szennyvizek szerves szennyezőinek (pl. növényvédőszerek és felületaktív anyagok) lebontása homogén és heterogén rendszerű fotokatalitikus eljárások alkalmazásával – merülőlámpás fotokémiai reaktorok ill. napszimulátor felhasználásával. Nehézfémionok leválasztása szennyvizekből fotoreduktív heterogén fázisú eljárással.

Fémkomplexek, szerves vegyületek fotofizikai és fotokémiai tulajdonságainak, fotoindukált reakcióik mechanizmusának vizsgálata folytonos besugárzással és villanófény-fotolízis technikával. Az – elsősorban felületaktív anyagok felhasználásával kialakított – mikrokörnyezet fotoindukált reakciókra gyakorolt hatásának vizsgálata normál vagy fordított micelláris, továbbá sejtmembránt modellező vezikuláris rendszerekben.

Elméleti kémiai kutatások:

Kémiai reakciók potenciálfelületének számítása magasszintű ab initio módszerekkel. Klasszikus trajektóriaszámítások kis molekulák reaktív és nagy molekulák ütközéses energiaátviteli folyamatainak vizsgálatára.

Ab initio hullámfüggvényekből számítható kötésrendek alkalmazása reaktív rendszerek jellemzésére. Sebességi együtthatók meghatározása dinamikai módszerek és az átmeneti állapot elmélet segítségével. Számítógépes programok fejlesztése nagy molekulák reaktív és nemreaktív ütközései dinamikájának számítására parallel számítógépeken.

Átmenetifém-komplexek alap- és gerjesztett elektronállapotainak vizsgálata kvantumkémiai módszerekkel.

Módszertani kutatások:

Demonstrációs kémiai kísérletek kivitelezése és rögzítése digitális adathordozón további szerkesztés és multimédiás anyag készítése céljából. Módszertani segédanyag kifejlesztése kémia oktatásához.

E kutatási témák kidolgozásához a tanszéken rendelkezésre áll négy spektrofotométer (egy Zeiss Specord S100 diódasoros, száloptikás csatolóval kiegészítve, két Specord M40 kétutas, további egy GBC UV/VIS 911A) és egy spektrofluoriméter (Perkin Elmer LS50B). A fotokémiai reakciók reaktánsainak és termékeinek elemzéséhez két infravörös spektrofotométer (Zeiss Specord M80 és M85 kétutas), egy atomabszorpciós spektrométer (AAS, Carl Zeiss Jena), egy nagynyomású folyadékkromatográf (Labor MIM), egy gázkromatográf (Carlo-Erba), két derivatográf (MOM), valamint speciális pH-mérő és ionszelektív elektródok is alkalmazhatók. A műszerek többsége

számítógéphez csatlakozik az adatok tárolása és további feldolgozása céljából. A kettősmembrán falú vezikuláris rendszerek kialakításához nagy intenzitású ultrahangos W-225R Sonicator (Heat Systems-Ultrasonics) használható.

A folytonos besugárzási kísérletekhez alkalmazható egy monokromitorral ellátott AMKO fotolízis berendezés egy nagynyomású 200 W-os Hg-Xe lámpával, egy 1000 W-os napszimulátor (Applied Photophysics), továbbá több kis- és középnyomású higanygőz lámpa mind bemerülő kivitelben, mind külső fényforrásként. A rövid élettartamú köztitermékek, gerjesztett állapotú részecskék vizsgálata egy villanófény-fotolízis berendezéssel történik ns időfelbontás mellett tranziens abszorpciós és emissziós követéssel. A rendszer két Q-kapcsolású Nd:YAG lézert (Quantel Brilliant és Spectron) tartalmaz gerjesztő fényforrásként 266, 355, 532 és 1064 nm-es hullámhosszon. A Brilliant lézerhez tartozik egy optikai parametrikus oszcillátor (Magic Prism) is, mely folyamatosan hangolható gerjesztést biztosít a 400-800 nm-es tartományban. Két tárolós oszcilloszkóppal (Philips és Tektronix) gyűjthetők a jelek a további, számítógépes feldolgozáshoz. Az ab initio számításokhoz nagyteljesítményű SUN munkaállomás áll rendelkezésre (a saját fejlesztésű szoftverek mellett) HyperChem és Gaussian programokkal. A módszertani kísérleti anyag felvételéhez digitális kamera, szerkesztéséhez ugyancsak megfelelő program használható.

A tanszék személyi állományából a rutinmérések, felvételek (elsősorban analitikai célú) kivitelezését technikusok (mintegy 5 fő) végzik, míg a kutatófejlesztő munkában az oktató-kutató pozícióban lévők (10 fő, akik közt 4 DSc fokozattal rendelkezik) mellett PhD-hallgatók (átlagban 3 fő) is részt vesznek.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Fotoindukált reakciókat tanulmányoztunk homogén oldatokban, heterogén és mikroheterogén rendszerekben. Vizsgáltuk különböző típusú szerves szennyezők gerjesztett félvezető részecskék felületén lejátszódó fotoindukált oxidációjának kinetikáját nehézfémionok jelenlétében.

Felületaktív anyagok fotokatalitikus oxidatív lebontását és mérgező nehézfémionok szimultán reduktív leválasztását valósítottuk meg ugyanabban a rendszerben. Kimutattuk, hogy fordított micelláris közegben a vizes mikro-

fázis belsejében a koordinálódó vízmolekulák számának növekedésével minden esetben csökken a fotoindukált LMCT redoxireakció hatékonysága. Emellett a fordított micella erőteljesen befolyásolja a halogeno-komplexek képződését is a vizes fázisban.

Kinetikailag labilis vízoldható fém-porfirin komplexek egyensúlyi rendszereiben meghatároztuk a higany(II) és tallium(III) anionos porfirinekkel képezett vegyületeinek egyensúlyi állandóit, kimutattuk, hogy fény hatására redoxireakció mellett disszociációt is szenvednek. Sikerült kinetikailag labilis vízoldható vas(II)porfirint is eloállítani, melynek vizsgálatával kiderítettük a vas(III)porfirin (fotokatalizátor) szintézisének mechanizmusát.

Azonosítottunk és fotofizikai sajátságaik alapján jellemeztünk a $Ru(bpy)_2(CN)_2$ komplexszel higany(II) ionok jelenlétében képződő többcentrumú komplexeket. Megállapítottuk, hogy a $Ru(bpy)(CN)_2.HgCl_2$, $Ru(bpy)_2(CN)_2.2HgCl_2$ és $\{Ru(bpy)_2(CN)_2\}_2\{HgCl_2\}_3$ komplexek fotogerjesztése kétféle lumineszkáló részecske, nevezetesen a $^3Ru(bpy)_2(CN)_2$ és a $^3Ru(bpy)(CN)_2.HgCl_2$ képződéséhez vezet.

Előállítottunk és azonosítottunk néhány $Ru(LL)(CN)_4^{2-}$ komplexet (LL=2,2'-bipiridil és származékai, valamint 1,10-fenantrolin és származékai, mint pl. 4,7-difenil-1,10-fenantrolin, 2,9-dimetil-1,10-fenantrolin, 4,7-dimetil-1,10-fenantrolin, 5,6-dimetil-1,10-fenantrolin) illetve azok többségének perdeuterált diiminligandumokkal képzett analógjait. Meghatároztuk a fotofizikai jellemzőiket és összehasonlítottuk azokat a már ismert $Ru(bpy)(CN)_4^{2-}$ $Ru(dmbpy)(CN)_4^{2-}$ komplexekével (dpb=4,7-difenil-2,2'-bipiridil, phen=1,10-fenantrolin, bpy=2,2'-bipiridil, dmbpy=4,7-dimetil-2,2'-bipiridil.

Kimutattuk, hogy ezüst(I)- és réz(II)ionok jelenlétében jelentősen megnövekedik az oxálsav TiO_2 felületén lejátszódó fotooxidációjának sebessége. A sebességnövekedést a felületre levált nanoméretű fém részecskék okozzák. Tanulmányoztuk a klórecetsavak fotomineralizációját titán-dioxid félvezető jelenlétében. Fluoreszcenciás módszerrel azonosítottuk a gerjesztett félvezető felületén primer és szekunder reakciókban képződő hidroxilgyököt.

Foto-Fenton reakcióban mind anionos (lauril-szulfát), mind kationos (cetil-trimetil-ammonium) felületaktív anyag lebontását (fotokatalitikus mineralizációját) valósítottuk meg, s megállapítottuk, hogy a folyamat elsősorban a szénhidrogénlánc oxidatív darabolódása révén megy végbe telített és telítetlen hidroxi-karbonsavak és alkoholok mint köztitermékek képződésével és bomlásával.

BIOLÓGIA INTÉZET

A Biológia Intézetet a Veszprémi Egyetem 1998-ban alapította az addigi Biológia Tanszék jogutódjaként.

Alapításakor az Intézetnek két tanszéke volt, a Botanika és a Zoológia Tanszék, valamint egy kutatócsopotja, mely önálló oktatási és kutatási feladatokat oldott meg. E kutatócsoport alakult tanszékké Limnológia Tanszék néven 2002-ben.

Jelenleg három tanszék tartozik az Intézethez. Az intézet vezetését a három tanszék vezetői évenkénti rotációs rendszerben látják el.

Igazgató: *dr. Padisák Judit* egyetemi tanár, N épület, földszint, 1. számú szoba.

BIOLÓGIA INTÉZET
BOTANIKA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Alapítás éve: 1998. Tanszékvezető: *Szabó T. Attila* dr. biol., az MTA doktora, habilitált egyetemi tanár. Cím: 8200 Veszprém, Wartha Vince u. 1. Postacím: 8201 Pf. 158. Telefonszám: (88) 422-022/4747, Fax: (88) 422-022/4681. A tanszék helye: N épület, földszint 2/3, C épület alagsori labor (rész-használatban). Tanszéki E-folyóirat címe: Bio Tár Electronic (BTE), URL: http://binet-biotar.vein.hu.

A Botanika Tanszék 1998/1999-es tanévben alakult a Veszprémi Egyetem új egységeként a Biológiai Intézet keretében, története az intézet történetével szorosan összefonódik (lásd ott). 1999 és 2002 között sikerült kialakítani a minimális tanszéki infrastruktúrát (tanszéki iroda, professzori szoba, magbanki és herbáriumi tárolótér), egy új laboratóriumot, melyet mindhárom biológiai intézeti tanszék közösen használ, egy a tanszéki oktatást és kutatást egyaránt szolgáló herbáriumot (Didaktikai Herbárium, Génökológiai Herbárium), megindult az N-épület alagsorában egy magbank kialakítása; Biológiatörténeti Adatbázis-laboratórium a Magyar Tudományos Akadémia támogatott kutatóhely-hálózatának társult tagjává vált. Folytatódott a tudományos kutatási együttműködés a szombathelyi „Berzsenyi Dániel Főiskola" Kémia és Környezettudományi Tanszékével, valamint folytatódott a környezetbotanikai kísérleti kert építése a Veszprémi Kampusz területén. Az MTA Limnológiai Kutatóintézete (Tihany) jóvoltából sikerült jelentős állománnyal bővíteni a tanszéki könyvtárat (kb.1200 kötet, 49 új folyóiratcím). Külön kiemelendő a tanszéki könyvtár gyarapodása a könyvtári megőrzésre szánt Hallgatói

Munkákkal; ennek állománya 2003 júniusáig 1071 cím, melyből 739 cím nyomtatott és elektronikus formában is hozzáférhető. Saját erőből a könyvtár 62 kötettel bővült. Elkészült a Botanika Tanszék „E-könyvtár" katalógusa (Saját CD-ROM állomány, elektronikus címek, bibliográfiák, stb.) és újjászerkesztettük a BioTár Electronic folyóiratot. Elektronikusan feldolgozott a világhálós elérhetőség céljából 2116 herbáriumi lap és a nemzetközi magcsere számára ugyanilyen módon 158 magbanki tétel. A teljes, elektronikus feldolgozás alatt álló gyűjteményi állomány megközelíti a 10.000 tételt. A kísérleti kerti élőgyűjtemények anyaga mintegy 250 tétellel bővült, az élőgyűjtemények teljes állománya (magbank és kísérleti kert) immár meghaladja a másfélezer tételt.

A jelentésbe foglalt időszak alatt a fő nehézséget a személyi állományban bekövetkezett változások (a Kaposvári Egyetem tudományos fokozatelszívó hatása) és a személyi állomány feladat/jövedelem-arányos túlterhelése okozta: fizikai és technikai munkákat – technikus hiányában – oktatási és adminisztratív személyzet kellett végezzen. A túlterhelés és a (jórészt ebből adódó) fluktuáció hatását elsősorban a tanszék nemzetközi publikációs tevékenysége sínylette meg. Ennek megfelelően alakítottuk ki saját E-publikációs stratégiánkat (nemzetközi Peer Review rendszerrel) a gyűjteményfejlesztésből, a kutatási pályázatokból (Széchenyi Pályázat, minisztériumi pályázatok stb.) születő eredmények világhálós közzétételére, abból a meggondolásból kiindulva, hogy a sikeres európai kutatóműhelyek mindig elsősorban saját környezetükben teremtik meg saját publikációs fórumaikat és ennek fejlesztésére összpontosítják saját erőiket.

A tanszékhez 2002-ben a következő részegységek tartoztak: „Beythe András Génökológiai Herbárium és Kísérleti Kert"; „Lencsés György Biológiai Adatbázis-Laboratórium" (egyben a BioTár Electronic – BTE sorozatok szerkesztősége; http://genetics.bdtf.hu; http://binet-biotar.vein.hu). Ezen kívül a tanszék – és ezen keresztül a Biológiai Intézet, illetőleg a Veszprémi Egyetem – képviselve van a következő hazai és nemzetközi folyóirat-szerkesztőségekben, illetőleg tudományos bizottságokban:

Acta Botanica Hungarica szerkesztőbizottság, Magyar Kultúrflóra szerkesztőbizottság, Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Osztály, MTA Botanikai Bizottság, MTA Tudomány- és Technikatörténeti Komplex Bizottság, MTA Művelődéstörténeti Bizottság, Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság, International Federation for Information Processing.

2. A tanszék oktatói

Dr. Szabó T. Attila (1998-) biológia-földrajz (BBT, 1962), a biológia tudomány doktora (1995), egyetemi tanár (BDTF, 1996), tanszékvezető (VE, 1998), a BIO Tár sorozat alapító szerkesztője (1990), MTA Botanikai Bizottság elnöke (1994-1998, 2001-). Nyelvismeret: Angol, német, román, francia, orosz. Címe: 8200 Veszprém, Hóvirág út 2. *Oktatott tárgyak:* Természet- és Tájvédelem, Növényszervezettan, Növényrendszertan, Biológiai evolúció, Az evolúció alapjai, Biogeográfia, A genetika alapjai.

Dr. Vörös Lajos (1996-) biológia (JPTE), a biológiai tudományok doktora (folyamatban), Széchenyi professzor (VE, 1997), Magyar Algológiai Társaság vezetőségi tagja (1990). Angol, orosz nyelvvizsgák. Címe: 8237 Tihany, Fürdőtelepi út 3. *Oktatott tárgyak:* Növényszervezettan (citológia), Növényrendszertan (prokarióták, telepes növények), A fotoszintézis ökológiája. Balaton-ismeret (Sekélytó-kutatás).

Dr. Pál-Fám Ferenc ügyvivő szakértő (2000-2002), biológia (JPTE), PhD (Budapest, 2002), Növényszervezettan, Növényrendszertan, Gombaismeret, Természet- és tájvédelem.

3. A tanszék további dolgozói

Nagy Levente ügyvivő szakértő (2002-2003), Növényszervezettan, Növényrendszertan, Természet- és tájvédelem.

Siki Andrea (2000-): tanszéki adminisztrátor.

Csoma Ádám (2002-) díjtalan gyakornok (rendszeres külső munkatárs, hálómester).

Bodó Attila (2002-) technikai munkatárs (óradíjas kert-technikus, az alakorkutatási téma terhére).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Kutatási területek

Biológiatörténet: Genetikatörténet, különös tekintettel egyetemünk legrégebbi karát alapító Festetics családnak szerepére Mendel (1865) munkásságának előkészítésében és a „Természet Genetikai Törvényeinek" első

megfogalmazásában (Festetics Imre, 1819); a citogenetika kiemelkedésére (Gelei, 1921), a magyar genetikai irodalom fejlődésére (*Szabó Z.* 1937, *Szabó T. A.* 1965. stb.).

Botanikatörténet, különös tekintettel a reneszánsz herbáriumok korára, a 16. századi források elektronikus feldolgozására vonatkozó eredményekre (tudományos műhely).

A biológiai gondolkodás fejlődése (oktatásban is).

Etnobotanika, etnogeobotanika és etnobiodiverzitás-kutatás (tudományos iskola).

Evolúciókutatás: Spontán növényi mikroevolúció és evolúciós taxonómia. Növényi evolúció emberhatású környezetben.

Botanika: Növényi génökológia és kísérleti evolúciós taxonómia (herbárium, kert, európai terepkutatások).

Hidrobotanika (Balatonkutatás). Algakutatás (pikoalgák: tudományos műhely). Városi flóra és vegetáció (Veszprém).

Természet- és tájvédelem: Genetikai tartalékok kutatása és védelme

Veszélyeztetett területek, veszélyeztetett kultúrák (etnobiodiverzitás-kutatás).

Biológia az információrobbanás korában: E-botanika: kutatás, oktatás, nevelés. E-publikálás elmélete és gyakorlata. Elektronikus tudományos tájékoztatás (élettudományok). Mikológia.

Oktatási területek

Botanika: Növényszervezettan, Növényrendszertan, Növénytársulástan és növényföldrajz.

Genetika és evolúciókutatás: Általános genetika, Génökológia, Biológiai evolúció.

Természet- és tájvédelem: Balaton-kutatás; Algafiziológia.

Biológiatörténet. Etnobotanika (PhD).

BIOLÓGIA INTÉZET

LIMNOLÓGIA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Limnológia Tanszék a korábbi a Biológiai Intézet önálló csoportjaként „Intézeti Kutatócsoport" majd „Limnológiai Kutatócsoport" megteremtette alapokon jött létre a VE Tanárképző Kar Kari Tanácsának javaslata alapján a VE Egyetemi Tanácsa által hozott 2002. április 25-én kelt határozat alapján. Feladata, hogy biztosítsa a kutatói (környezetudomány, vegyész), tanár- (környezettan) és mérnöki (műszaki informatika, környezetvegyész) szakokon a biológiai alap- és szaktárgyi képzést, valamint, hogy a bölcsész szakokon ill. a környezettudománnyal nem kapcsolatos egyéb szakokon járuljon hozzá az általános értelmiségi képzéshez. Fontos szerepet vállal a VE Doktori Iskoláiban. Emellett kiterjedt kutatási, pályázati és konferenciaszervezési feladatot lát el, kiterjedt kapcsolatrendszert ápol több hazai és nemzetközi tudományos szervezettel, kiemelten a Magyar Tudományos Akadémia Limnológiai Kutatóintézetével (Tihany). Ez utóbbival közösen rendeztük meg 2002. május 25-30. között az „International Conference on Limnology of Shallow Lakes" konferenciát Balatonfüreden, mely 300 résztvevőjével a Magyarországon eddig rendezett legnagyobb nemzetközi limnológiai konferencia volt.

A tanszék vezetője: *dr. Padisák Judit* egyetemi tanár.

A tanszék helye: N épület, földszint, 1. számú szoba.

2. A tanszék oktatói

Dr. Padisák Judit okl. biológus (ELTE, 1979), tudományos tanácsadó (2000), egyetemi doktor (1980), a biológiai tudomány kandidátusa (1990), habilitált doktor (VE, 1998), a MTA doktora (1999), a Magyar Algológiai Társaság általános titkára (1992), a MTA Általános Mikrobiológiai (1992) és Hidrobiológiai (1998) Bizottságának tagja, a VEAB Energetikai, Föld- és Környezettudományi Szakbizottságának titkára (1997), a Nemzeti Biodiverzitás Monitorozási Program szakértői tanácsának tagja (1997), MAB Föld- és Környezettudományi Szakbizottságának tagja (1997), az OTKA Szupraindividuális szakzsuri tagja (1998), a VE Környezettudomány Doktori Iskolájának alapító tagja (2001), a VE Interdiszciplináris Agrártudomány Doktori Iskolájának tagja (2001), a VE Természettudományi Habilitációs Bizottságának tagja (2001). A Hydrobiologia (Hollandia), és a European J. of Phycology (UK) szerkesztőbizottságának tagja. Angol középfokú (1982) és orosz alapfokú (1995) nyelvvizsga, német nyelvtudás, portugál nyelvismeret. Címe: 8229 Csopak, Szent Donát u. 5, padisak@almos.vein.hu. *Oktatott tárgyak:* Általános ökológia (előadás és gyakorlat), Limnológia (előadás és gyakorlat), Hidrobiológia (előadás), Vízminőség modellezése (előadás), Természetvédelem bölcsészeknek (előadás), Szaklabor (a környezettudomány) és Diplomalabor (a környezettan) szakos hallgatóknak.

Dr. Salánki János általános orvos (DOTE, 1946), kutatóprofesszor (1992), a MTA rendes tagja (1987), a MTA Környezettudományi Bizottságának, Környezet és Egészség Bizottságának, Neurobiolológiai Bizottságának Veszprémi Területi Bizottságának tagja, a Nemzetközi Biológiai Unió magyar nemzeti bizottságának elnöke, az ICSU magyar nemzeti bizottság tagja, az IUBS International Commission on Bioindicators elnöke, az Acta Biologica Hungarica főszerkesztője, az Acta Physiologica Hungarica szerkesztőbizottságának tagja, az IUBS Biology International (Paris), a Lake Conservation and Management (Sidney), a J. Aquatic Ecosystem Stess and Recovery (Hollandia) szerkesztőbizottságának tagja. Angol, orosz, német nyelvtudás. *Oktatott tárgyak:* A neurobiológia alapjai (előadás és gyakorlat), Az idegrendszer működési mechanizmusai (előadás). *Salánki János* professzor úr 2003 januárjában elhunyt.

Soróczki-Pintér Éva kémia-környezettan szakos középiskolai tanár (VE, 2001), tudományos segédmunkatárs, a Magyar Algológiai Társaság tagja (2002). Német (középfok) és angol nyelvtudás. *Oktatott tárgyak:* Általános környezettan (előadás).

3. A tanszék további dolgozói

Dr. Győri János okl. vegyész (ELTE, 1988) tudományos főmunkatárs (megbízásos jogviszonyban), dr. univ. (1994), PhD (biofizika, 1995). A Magyar Idegtudományi Társaság, az ISIN (International Society for Invertebrate Neurobiology), a Magyar Biofizikai Társaság, valamint az Európai Idegtudományi Társaság tagja. Angol (1994) és orosz (1990) középfokú nyelvtudás, német nyelvismeret. *Oktatott tárgyak:* A Neurobiológia alapjai (előadás és gyakorlat).

Dr. G. Tóth László tudományos főmunkatárs, MTA Balatoni Limnológiai Kutatóintézet (Tihany), a VE Limnológiai Tanszéke (megbízásos jogviszonyban), okleveles biológus (ELTE, 1979), egyetemi doktor (1980), a biológiai tudomány kandidátusa (1989), a Magyar Biológia Társaság Ifjúsági Csoport elnöke (1980-1982), a MTA Hidrobiológiai Bizottságának tagja (1996-), a Debreceni Egyetem Környezettudományi Doktoriskolája alapító tagja (1999-). A Journal of Plankton Research (Oxford) szerkesztőbizottságának tagja (1986-). Orosz és angol középfokú nyelvtudás (1982, 1984), japán nyelvismeret. Címe: 8229 Csopak, Szent Donát u. 5, gtoth@tres.blki.hu. *Oktatott tárgyak:* Mélytenger biológia (előadás).

Tóth Noémi okl. kémia-környezettan szakos középiskolai tanár (VE, 1999), PhD hallgató. Német felsőfokú, angol alapfokú nyelvtudás.

Zámbóné Doma Zsuzsanna szakasszisztens a Magyar Algológiai Társaság tagja, német nyelvismeret.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

A tanszéken az alábbi ökológiai, hidrobiológiai, limnológiai, neurobiológiai, környezetvédelmi, ökotoxikológiai és természetvédelmi kutatások folytak a 2002/2003-as tanév folyamán:

A Kis-Balaton algaflórájának, elsősorban diatóma flórájának természetvédelmi célú monitorozása folyamán kimutattuk a II. ütem már elárasztott és még el nem árasztott területei közti florisztikai és mennyiségi különbségeket, dokumentáltuk a még el nem árasztott terület magasabb biodiverzitását.

Kidolgoztuk az EU által kiadott Víz Keretirányelv szerint a magyarországi vizekre alkalmazandó fitoplankton monitor elvi és tudományos alapjait.

Két-háromhetes gyakorisággal vizsgáltuk a Balaton hossztengelyem mentén öt ponton a fitoplankton szerkezetét. Megállapítottuk, hogy a Balaton fitoplankonja – az elmúlt évekhez hasonlóan a Szigligeti medencében mutatott éves maximumot. A Balaton vízminősége a Víz Keretirányelvhez kidolgozott algamonitor határértékei szerint 2002-ben is kiváló vagy jó, rövid időszakokban és bizonyos tóterületeken közepes volt.

Két-háromhetes gyakorisággal vizsgáltuk a Balaton hossztengelyem mentén öt ponton, valamint két alkalommal két-két tízpontos keresztszelvényben a metazoa zooplankton szerkezetét. A zooplankton is a Szigligeti-medencében mutatot éves maximumot. A metazoa zooplanktonnak 80-100 cm-nél nagyobb mélységre van szüksége a nagy, széljárta tóban diverz társulásai fenmaradásához. A sekélyebb litorálban a zooplanktont a korai fejlődési stádiumokuralták. Planktontornyokban vizsgáltuk a zooplankton fekália pellet produkcióját, és ülepítő szerepét a Balatonban a lebegőanyagok eltávolításában a vízoszlopból.

Fizikai limnológiai módszerekkel, elméletileg tanulányoztuk a tavak „sekélységére" több tanulmányban javasolt 3 m-es vízmélységi ajánlást, s több módszerrel arra a következtetésre jutottunk, hogy az 5 m-es határ az előlények viselkedése ill. a víztér vertikális tagolódásának stabilitása szempontjából megfelelőbb határérték.

Hét Balaton-felvidéki séd vízkémiai és diatomológiai vizsgálata alapján sikerült erős antropogén befolyásoltság alatt álló és relatíve érintetlen patakokat elkülönítenünk, melynek szintén az EU Víz Keretirányelv mikrofitobentosz monitorának kidolgozása szempontjából van jelentősége.

Folytattuk a fitoplankton alakellenállásának vizsgálatára indított kísérleteket, vizsgáltuk az alakellenállás kapcsolatát a., a hengeres szervezetek hosszúság/szélesség arányával, b., a szimmetriával, c., a tüskék hosszával és számával; valamint különböző flagellláták alkalmazkodását. Az alakellenállás számszerű meghatározása kiemelt feladat a plankton evolúciós adaptációjának megismerésében.

Meghatároztuk 2002 őszén a Balaton vizében (Keszthelyi-medence, Siófoki-medence) lévő oldott szervesanyagok biológiai (bakteriális) hozzáférhetőségét. Megállapítottuk, hogy a Balaton keleti területén az ásványi tápanyagok limitálják a baktériumok működését, míg a nyugati medencében nincs ilyen limitáció: az oldott szerves anyag 6%-kát felhasználhatja a bakterioplankton.

BIOLÓGIA INTÉZET
ZOOLÓGIA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Tanszékvezető: *dr. Kiss István* habilitált egyetemi docens. E-mail: zoológia@almos.vein.hu. Telefonszám: (88) 422-022/4436. Telefax: 422-022/4681. Veszprémi Egyetem N épület fsz. és C épület alagsor C1.

A Zoológia Tanszék jogelődjét, a Biológia Tanszéket 1994-ben alapították. Egyetemünkön biológia szak nincs, azonban e tanszéknek kell biztosítania a különböző mérnöki és tanári szakok biológiai alapképzését. A Zoológia Tanszék vezetője egyben a környezettan szak szakfelelőse. A tanszék elsősorban a kémia-környezettan szakos tanár, a környezetmérnök és környezettudományi képzés területén fejti ki oktatási tevékenységét. A környezetvédelemhez szükséges globális biológiai szemlélet kialakítására törekszik, emellett azonban lehetővé teszi, hogy a biológia iránt érdeklődő hallgatók más diszciplinákkal (ökológia, környezetegészségtan, természet és tájvédelem) együtt olyan komplex témákba dolgozhassák be magukat, melyekre más egyetemeken nem volna módjuk. Az alapozó és szaktárgyak magukban foglalják a zoológia különböző területeit, a citológia, genetika, élettan, biokémia és mikrobiológia és parazitológia elméleti és gyakorlati területeit. A tanszék specialitásai közé tartozik a toxikológia, ökotoxikológia és környezetegészségtan oktatása, amely szorosan kapcsolódik a kutatási témákhoz. Fentieken kívül számos választható tárgy tartozik a tanszék gondozásába, mint pl. humánökológia, szaporodásbiológia, biológiai membránok, stb.

1998-ban az egyetem a biológiai oktatás szervezeti kereteinek fejlesztése érdekében létrehozta a Biológiai Intézetet. Az intézet egyik tanszéke a Zoológia Tanszék. A tanszék környezettani szakdidaktikai képzést is folytat,

és résztvesz több posztgraduális képzésben. A kutatási tevékenység és a hallgatók speciális igényeinek kielégítésére (nyári gyakorlat, szakdolgozat) jó kapcsolatokat tart fenn a környékbeli intézményekkel, így különösen fontos az MTA Balatoni Limnológiai Kutatóintézetével kialakított sokoldalú partneri viszony, amely azt is jelenti, hogy a BLKI minősített kutatói rendszeres oktató tevékenységet végeznek az egyetemen. Gyümölcsöző belső együttműködés áll fenn más tanszékekkel, elsősorban a Környezetmérnöki és Kémiai Technológia, az Általános és Szervetlen Kémia tanszékkel, továbbá a Környezettudomány szak indulása óta a szakot gondozó Föld- és Környezettudomány tanszékkel. Az egyes szaktárgyakhoz tartozó oktatási szoftverek terén jó statisztikai programcsomagokkal rendelkezünk. Nagy jelentősége van a komputeres szimulálásnak, különböző oktatóprogramok használatának, mint pl. a molekulamodellezésre és az adott molekulák toxikológiai sajátságainak előrejelzésére alkalmas szoftver. A tanszék eddig mintegy 10 jegyzetet és tankönyvet jelentetett meg az oktatott tárgyakhoz. A tanszékek közti kooperáció lehetővé teszi, hogy a hallgatók komplex, gyakran interdiszciplináris kutatási témákba kapcsolódjanak be, ill. válasszanak diplomamunkájuk témájául. Kedvező hatása a posztgraduális képzésben is érezhető, ahol pl. mérnök és tanár hallgatók egyaránt részt vesznek környezettani és kémiai PhD témákban.

2. A tanszék oktatói

Dr. Kiss István okl. biológus (1967), a biológiai tudományok kandidátusa (1978), tanszékvezető egyetemi docens (1994), a környezettan szak szakvezetője (1995). Rendelkezik a NATO Advanced Study Institute Regulatory Toxicology bizonyítványával (1986), továbbá nemzetközi minőségbiztosítási (Good Laboratory Practice) bizonyítvánnyal (1991). 1989-1994 között a Toxikológiai Kutatóközpont tudományos igazgatója, majd független szakértő a környezetvédelmi és preklinikai toxikológia területén. Szakértői tevékenységet végez a PAB mellett. A VEAB Élettani és Toxikológiai Munkabizottságának elnöke (1984), a European Society of Toxicology tagja (1987). 1999-ben habilitált Pécsen, a Janus Pannonius Tudományegyetemen a Neurobiológia témakörében. Nyelvismeret: angol, orosz állami középfokú nyelvvizsga. Címe: 8230 Balatonfüred, Lóczy u. 11. *Oktatott tárgyak:* A környezetvédelem biológiai alapjai előadás és szeminárium, Állatéletttan előadás és gyakorlat, Toxi-

kológia-ökotoxikológia előadás és gyakorlat, Környezetegészségtan, Magatartásbiológia, Biomonitoring és ökotoxikológiai állapotértékelés, Egészségvédelem, közegészségügy, Szaporodásbiológia, Toxikológiai molekulamodellezés.

Dr. Ábrahám Sándor okl. kémia tanár, a kémiai tudományok doktora (1967), nyugalmazott egyetemi tanár. (Biokémia specialitás) A Romániai Tudományos Akadémia Biológia díjasa (1977), kétszeres Humboldt ösztöndíjas és EMBO ösztöndíjas, a Kolozsvári egyetemen biokémiai doktori témavezető. Nyelvismeret: angol középfok, román felsőfok, német középfok. Címe: 8200 Veszprém, Csikász u. 11/B. *Oktatott tárgyak:* A környezetvédelem biológiai alapjai I. előadás és szeminárium, A környezetvédelem biológiai alapjai II. előadás és szeminárium, Biokémia előadás és gyakorlat, Mikrobiológia, Biológiai membránok,

Dr. Rózsa Lajos egyetemi docens (1998), CSc, a biológiai tudományok kandidátusa. Széchenyi Professzori Ösztöndíj juttatásának időpontja: 1999, Tagság hazai tudományos és szakmai szervezetekben: MTA Zoológiai Bizottság, Magyar Parazitológusok Társasága, elnökségi tag, A Parasitologia Hungarica folyóirat szerkesztőbizottságának tagja. Címe: 1026 Budapest Trombitás u. 30. *Oktatott tárgyak:* Állatszervezettan, Biológia Műszaki menedzser szak, Parazita ökológia, Állatrendszertan.

Cserépné Bendik Ildikó tanársegéd (1997) okl. biológia szakos tanár, posztgraduális humánökológus végzettséggel (1994). Címe: 8230 Balatonfüred, Arácsi u 54. *Oktatott tárgyak:* Humánökológia, Biokémia gyakorlat és laboratóriumi gyakorlat, Mikrobiológia laborgyakorlat, A környezettan tanítás módszertana.

Csizmadia Károly tanársegéd (2001) okl. középiskolai tanár. Címe: 8200 Veszprém, Sáfrány u. 9/A. *Oktatott tárgyak:* A környezettan tanítás módszertana, A környezetvédelem biológiai alapjai 1., Biológia.

Szalay Tímea PhD hallgató. Címe: 8200 Veszprém, Egyetem u. 18. Biokémia laboratóriumi gyakorlat, mikrobiológia laboratóriumi gyakorlat.

3. A tanszék további dolgozói

Horváth Ferencné vegyésztechnikus.

Varga Marianna gyors- és gépíró, tanszéki adminisztrátor.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

A tanszék tudományos tevékenysége nagyrészt a környezetvédelmi toxikológiához és epidemiológiához kapcsolódik, ezen belül pl. uj ökotoxikológiai módszerek beállitása és azok alkalmazása a monitoring rendszerekben, illetve bioindikáció.

Széchenyi Terv: Közös projekt a Környezetmérnöki és Kémiai Technológia Tanszékkel a veszélyes hulladék kármentesítési programban (2002). (Eredményeket ld. Környezetmérnöki és Kémiai Technológia Tanszéknél).

Új ökotoxikológiai módszerek beállítása a környezetszennyezés vizsgálatára, az e célra alkalmas laboratórium akkreditációs dokumentumainak elkészítése. A legfontosabb eredmény az OM által támogatott projekt keretében a Toxalert készülékkel, szennyezésre érzékeny speciális baktériumokkal kapott eredmények összehasonlítása az eddigi tanszéki adatokkal.

Ezévben fejeződött be a Tisza cianid és nehézfém szennyezésével kapcsolatos projekt, amelynek eredményeit országos konferencián ismertettük. Bioindikációval kapott adataink egybeestek más kutatóhelyek méréseivel, melyek szerint a Tisza jelenlegi szennyezettségi szintje már nem fenyegeti a természetes élővilágot.

Ipari szennyvízelfolyások toxikológiai elemzése – *Szalay Tímea* PhD hallgató munkája. A doktoranduszok legutóbb esedékes beszámolója bizonyította, hogy az elemzések biológia monitorozással sikeresen folynak. A téma lezárása egy év múlva várható.

The Interrelationship between Arms Control and Biological Weapons Programmes during 1945-2000 (2001-2003) Univ. of Bradford, UK, Univ. of California, USA. Nemzetközi együttműködésben több szerző készíti a biológiai hadviselés történetéről szóló monográfiát.

Ragályos patogének terjedésének kvantitatív, ökológiai és evolúciós elemzése (2001-2003) Szent István Egyetem, Budapest.

Kerecsen fészkek kommenzalista rovarfaunája (2000-) Magyar Természettudományi Múzeum Állattára, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület.

A madarak tetvessége és immunrendszere közti evolúciós kapcsolat (2002) Université Pierre et Marie Curie, Paris. A madarak tetvessége és morfológiája közti evolúciós kapcsolat (2002) Université de Perpignan.

Az utóbbi témák nemcsak a parazitológia terén vezettek számottevő eredményekhez, hanem módszertani kérdésekben is komoly előrelépést jelentettek. Az eredmények egy része általánosítható az epidemiológiában, a fertőzések terjedésének vizsgálatában.

MATEMATIKAI ÉS SZÁMÍTÁSTECHNIKAI TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Matematika Tanszék 1949-ben létesült. Vezetője 1963. július 31-ig *dr. Fejes Tóth László* egyetemi tanár, 1974. augusztus 31-ig *Varga Dezső* egyetemi docens, 1993. június 30-ig *dr. László Zoltán* egyetemi docens volt. 1993. július 1-től *dr. Győri István* egyetemi tanár vezeti a tanszéket. A tanszék az egyetem szinte minden szakán oktat, és gondozza az Informatika tanári szakot.

A tanszék az E épület és a B épület földszintjén található. Telefonszáma: (88) 423-239, Faxszáma: (88) 421-693.

2. A tanszék oktatói

Dr. Győri István okl. matematikus (JATE TTK, 1968), egyetemi tanár (1993), tanszékvezető (1993), egyetemi munkaviszony kezdete 1993, a Veszprémi Egyetem rektora (1995-98), a matematika tudomány doktora (1992), Széchenyi Professzori ösztöndíjas (1996-2000), az Informatika tanári szak szakfelelőse, az Informatika tanári szak szakterületi bizottságának elnöke, az Egyetemi Tanács tagja, a Tanárképző Kar Kari Tanácsának tagja, a VE Habilitációs Bizottság tagja, a következő nemzetközi folyóiratok szerkesztőbizottsági tagja: „Functional Differential Equations" (Izrael), „Hungarian Journal of Industrial Chemistry", „Mathematical Notes, Miskolc", „Hungarian Electronic Journal of Sciences", az NJSzT Orvosi Biológiai Szakosztályának vezetőségi tagja, a VE Informatikai tudományok doktori iskola alapító tagja,

a Doktori Iskola Tanácsának tagja, az ELTE Ph.D. és a JATE PhD programjában közreműködő témavezető, az MTA VEAB Matematikai és Fizikai szakbizottságának elnöke, az MTA VEAB Matematikai Analízis és Alkalmazásai munkabizottság tagja, a Magyar Felsőoktatás Barátai Alapítvány Kuratóriumának tagja, a „Friends of Hungarian Higher Education" Kuratóriumának elnöke, Grünwald Géza emlékérem tulajdonosa (1973), a Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetés tulajdonosa (1982), a Neumann János díj tulajdonosa (1992), a Chilei Egyetem Prof. Niemeyer Fernandez tiszteletbeli professzori cím tulajdonosa (1994), Szent-Györgyi Albert díj tulajdonosa (2000). Címe: 8220 Balatonalmádi, Vadász u. 12. *Oktatott tárgyak:* Matematikai analízis III-IV, matematikai statisztika, diszkrét és folytonos dinamikai rendszerek.

Dr. Dominyák Imre okl. matematika–ábrázoló geometria szakos középiskolai tanár (KLTE TTK, 1959), egyetemi docens (1974), egyetemi munkaviszony kezdete 1960, a matematikai tudomány kandidátusa (1972), az MTA VEAB Matematikai Analízis és Alkalmazásai munkabizottság, valamint a Számítástudomány és Alkalmazásai munkabizottság tagja, a Kiváló munkáért miniszteri kitüntetés tulajdonosa (1986), a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett tulajdonosa (1999). Angol középfokú nyelvvizsga (1970), 1995. november 1-től nyugdíjas, óraadó. Címe: 8200 Veszprém, Stadion u. 12/A. *Oktatott tárgyak:* Számítástechnika I-II.

Dr. Gróf József okl. matematika-fizika szakos középiskolai tanár (ELTE TTK, 1963), egyetemi docens (1981), egyetemi munkaviszony kezdete 1963, a matematikai tudomány kandidátusa (1980), az Anyagmérnöki szakterületi bizottság tagja, az MTA VEAB Matematikai Analízis és Alkalmazásai munkabizottság elnöke, a Kiváló munkáért miniszteri kitüntetés tulajdonosa (1983), a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett tulajdonosa (1997). Német középfokú nyelvvizsga (1986). Címe: 8200 Veszprém, Diófa u. 16/A. *Oktatott tárgyak:* Matematika I-II-III, bevezetés a numerikus analízisbe I.

Dr. Győrvári János okl. matematika-fizika szakos középiskolai tanár (ELTE TTK, 1963), egyetemi docens (1986), egyetemi munkaviszony kezdete 1963, a matematikai tudomány kandidátusa (1985), az Egyetemi Tanács Ügyrendi Bizottságának tagja, a Tanárképző Kar Kari Tanácsának tagja, a Tanárképző Kar Diákszociális Bizottságának elnöke, az Informatika tanári szak szakterületi bizottságának tagja, az MTA VEAB Matematikai Analízis és Alkalmazásai munkabizottság tagja, Az oktatásügy kiváló dolgozója (1970), a Kiváló munkáért miniszteri kitüntetés tulajdonosa (1980), Eredményes szakszervezeti munkáért SZOT oklevél tulajdonosa (1980), a Szakszervezeti Munkáért kitüntető jelvény ezüst fokozatának tulajdonosa (1985),

a Kiváló Pedagógus miniszteri kitüntetés tulajdonosa (1988), a Pro Universitate Vesprimiensi nagy ezüst fokozata kitüntetés tulajdonosa (1997). Német középfokú nyelvvizsga (1970). Címe: 8200 Veszprém, Diófa u. 16/B. *Oktatott tárgyak:* Matematika I-II, matematikai analízis I-II. bevezetés a numerikus analízisbe.

Dr. Hartung Ferenc okl. matematikus (JATE, 1986), egyetemi docens (1998), egyetemi munkaviszony kezdete 1996, PhD (University of Texas at Dallas, 1994, JATE, 1997), a Tanárképző Kar dékánhelyettese (2000-2002), a Tanárképző Kar Kari Tanácsának tagja, a Tanárképző Kar Tanulmányi Bizottságának tagja, a Tanárképző Kar Minőségbiztosítási Bizottságának tagja, Bolyai János kutatási ösztöndíjas (1998-2001), az MTA VEAB Matematikai Analízis és Alkalmazásai munkabizottság tagja. Orosz középfokú nyelvvizsga (1985). *Oktatott tárgyak:* Matematikai analízis III-IV, matematika III, numerikus és gépi matematika I- II, matematikai programcsomagok.

Dr. László Zoltán okl. matematika-fizika szakos középiskolai tanár (KLTE TTK, 1955), egyetemi docens (1972), egyetemi munkaviszony kezdete 1960, a matematikai tudomány kandidátusa (1971), tanszékvezető (1974-1993), a Magyar Felsőoktatásért emlékplakett tulajdonosa (1996). Német középfokú nyelvvizsga (1970), 1995. november 30-tól nyugdíjas, óraadó. Címe: 8200 Veszprém, Stadion u. 32/5. *Oktatott tárgyak:* Valószínűségszámítás és matematikai statisztika.

Dr. Mihálykó Csaba okl. matematikus (ELTE TTK, 1987), okl. szakinformatikus (ELTE TTK, 1992), egyetemi docens (1998), egyetemi munkaviszony kezdete 1987, PhD (ELTE, 1996), az MTA VEAB Matematikai és Fizikai szakbizottságának titkára, az MTA VEAB Matematikai Analízis és Alkalmazásai, valamint a Műszaki Kémiai munkabizottság tagja, a Tanárképző Kar Szakszervezeti Bizottságának titkára, szakszervezeti bizalmi, Farkas Gyula emlékdíj tulajdonosa (1994), Bolyai János kutatási ösztöndíjas (2001-2004). Angol középfokú nyelvvizsga (1994). Címe: 8200 Veszprém, Pajta u. 13. *Oktatott tárgyak:* Numerikus matematika I-II, matematika I, numerikus módszerek.

Dr. Pituk Mihály okl. matematikus (Károly Egyetem Prága, 1986), egyetemi docens (1996), egyetemi munkaviszony kezdete 1993, a matematikai és fizikai tudomány kandidátusa (Komensky Egyetem Pozsony, 1993), PhD (ELTE TTK, 1995), az MTA VEAB Matematikai Analízis és Alkalmazásai munkabizottság titkára, Bolyai János kutatási ösztöndíjas (1998-2001), MTA Bolyai-plakett (2002), az International Society of Difference Equations „Best Paper on Difference Equations 2002" díja (2003). Angol középfokú nyelvvizsga (1995). Címe: 8200 Veszprém, Zrínyi u. 15/C. 2/5. *Oktatott tárgyak:* Matematika I-II.

Dr. Slezák Bernát okl. programtervező matematikus (JATE TTK, 1972), egyetemi docens (2000), egyetemi munkaviszony kezdete 1974, PhD (ELTE TTK, 2000), a VEAB Matematikai Analízis és Alkalmazásai munkabizottság tagja. Angol középfokú nyelvvizsga (1986), orosz középfokú nyelvvizsga (1982). Címe: 8200 Veszprém, Szabadság tér 10. *Oktatott tárgyak:* Matematika I-II, matematikai analízis.

Starkné dr. Werner Ágnes okl. programozó matematikus (JATE, 1985), okl. programtervező matematikus (JATE, 1987), egyetemi docens (2000), egyetemi munkaviszony kezdete 1992, PhD (ELTE, 1999), az Informatika tanári szak szakterületi bizottságának tagja, az MTA VEAB Számítógép-tudományi és alkalmazásai munkabizottság tagja (1993), az NJSzT Mesterséges intelligencia szakosztály tagja (1995). Német középfokú nyelvvizsga (1992), angol alapfokú nyelvvizsga (1996). Címe: 8200 Veszprém, Ádám Iván u. 5. *Oktatott tárgyak:* Mesterséges intelligencia I-II, döntéstámogatás, számítástechnika I.

Dr. Timár Lajos okl. vegyészmérnök (VVE, 1968), okleveles vegyipari rendszertechnikai szakmérnök (VVE, 1976), egyetemi docens (1993), egyetemi munkaviszony kezdete 1988, a kémiai tudományok kandidátusa (1984), Inf. Ph.D. (VE, 1998), az MTA VEAB Számítástudomány és Alkalmazásai munkabizottságának elnöke, a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakett tulajdonosa (2001). Német felsőfokú nyelvvizsga (1968), orosz felsőfokú nyelvvizsga (1969), lengyel középfokú nyelvvizsga (1974). Címe: 8200 Veszprém, Egry J. u. 21/A. *Oktatott tárgyak:* A programozás alapjai I-IV., bevezetés a C++ programnyelvbe, adatmodellezés, tipográfiai alapok.

Dósa György okl. matematikus (ELTE TTK, 1987), egyetemi adjunktus (1998), egyetemi munkaviszony kezdete 1994, az ELTE Doktori program Operációkutatási alprogramon abszolutóriumot szerzett. Címe: 8419 Cseszneknek, Vasút u. 18. *Oktatott tárgyak:* Matematika I-II., bevezetés az operációkutatásba, operációkutatás.

Dr. Horváth Bokor Rózsa okl. matematikus (PMF-Zagreb, 1992), honosítva Szeged, JATE TTK (2000), egyetemi adjunktus (2002), egyetemi munkaviszony kezdete 2002, PhD (PMF-Zagreb, 2000), horvát felsőfokú nyelvvizsga (2001). Címe: 1039 Budapest, Gyűrű u. 8/VIII.

Dr. Horváth László okl. matematikus (JATE TTK, 1983), egyetemi adjunktus (1992), egyetemi munkaviszony kezdete 1986, a VEAB Matematikai Analízis és Alkalmazásai munkabizottság tagja, PhD (ELTE, 2003). Angol középfokú nyelvvizsga (1989). Címe: 9545 Jánosháza, Sümegi u. 45. *Oktatott tárgyak:* Matematika I-II., matematikai analízis I.

Hunya Erzsébet okl. matematika-fizika szakos középiskolai tanár (KLTE TTK, 1973), programtervező (1984), egyetemi adjunktus (2001), egyetemi munkaviszony kezdete 1984. Angol középfokú nyelvvizsga (1977). Címe: 8200 Veszprém, Deák F. u. 7. *Oktatott tárgyak:* Számítástechnika I-II-III, alkalmazói rendszerek.

Dr. Koltay László okl. matematikus (KLTE TTK, 1973), egyetemi adjunktus (1980), egyetemi munkaviszony kezdete 1973, a Tanárképző Kar Kari Tanácsának tagja, az MTA VEAB Matematikai Analízis és Alkalmazásai Munkabizottság tagja, a Pro Universitate Vesprimiensi nagy ezüst fokozatának tulajdonosa (2002). Angol középfokú nyelvvizsga (1980). Címe: 8200 Veszprém, Egyetem u. 1/B. *Oktatott tárgyak:* Valószínűségszámítás I-II, valószínűségszámítás és matematikai statisztika, matematika I, III, C++ programozás.

Dr. Leitold Adrien okl. vegyészmérnök (VVE, 1984), okl. matematika szakos középiskolai tanár (KLTE TTK, 1988), egyetemi adjunktus (1992), egyetemi munkaviszony kezdete 1986, PhD (ELTE, 2002). Orosz középfokú nyelvvizsga (1984). Címe: 8225 Szentkirályszabadja, Esze Tamás u. 11. *Oktatott tárgyak:* Algebra és diszkrét matematika I, az operációkutatás matematikai alapjai, matematika I.

Dr. Mihálykóné dr. Orbán Éva okl. matematikus (ELTE, 1987), kutató fejlesztő szakmérnök (VE, 1991), egyetemi adjunktus (1995), egyetemi munkaviszony kezdete 1987, egyetemi doktor (1991), az MTA VEAB Matematikai Analízis és Alkalmazásai munkabizottság tagja, francia középfokú nyelvvizsga (1986). Angol középfokú nyelvvizsga (1989). Címe: 8200 Veszprém, Pajta u. 13. *Oktatott tárgyak:* Valószínűségszámítás és matematikai statisztika.

Dr. Novák Béla okl. matematika-fizika szakos középiskolai tanár (ELTE TTK, 1968), egyetemi adjunktus (1976), egyetemi munkaviszony kezdete 1971, a Neumann János Számítógéptudományi Társaság Veszprém megyei Szervezetének titkára. Angol középfokú nyelvvizsga (1983), német középfokú nyelvvizsga (1987). Címe: 8200 Veszprém, Kiskörösi u. 76. *Oktatott tárgyak:* Programozás alapjai I-IV, multimédia az oktatásban, számítástechnika I-II.

Dr. Szalkai István okl. matematikus (ELTE TTK, 1984), egyetemi adjunktus (1994), egyetemi munkaviszony kezdete 1987, az MTA VEAB Operációkutatási munkabizottság tagja, a BJMT Veszprém megyei tagozatának titkára, a Mathematical Association of America (USA) társulat Lester R. Ford díjának tulajdonosa (1994). Angol és orosz középfokú nyelvvizsga (1983). Címe: 8200 Veszprém, Juhar u. 2. *Oktatott tárgyak:* Matematika I-II, algebra és diszkrét matematika I-II, mathematical logics.

Dr. Székely Sándor okl. matematikus (ELTE TTK, 1969), okl. fizikus (ELTE TTK, 1969), egyetemi adjunktus (1974), egyetemi munkaviszony kezdete 1971, a Kiváló munkáért miniszteri kitüntetés tulajdonosa (1989). Címe: 8200 Veszprém, Csikász I. u. 6. *Oktatott tárgyak:* Matematika I-II.

Dr. Tarján Klára okl. matematikus (JATE TTK, 1977), egyetemi adjunktus (1987), egyetemi munkaviszony kezdete 1986. Angol középfokú nyelvvizsga (1981). Címe: 8200 Veszprém, Hajlat u. 37. *Oktatott tárgyak:* Matematikai analízis, lineáris algebra, valószínűségszámítás, diszkrét matematika, hálózati folyamok, network flows.

Dr. Tomor Benedek okl. matematika-fizika szakos középiskolai tanár (ELTE TTK, 1958), egyetemi adjunktus (1966), egyetemi munkaviszony kezdete 1961, a TIT Veszprém Megyei Elnökségének tagja, az oktatásügy kiváló dolgozója (1976), a BJMT által adományozott Beke Manó emlékdíj tulajdo-nosa (1977), a Szocialista kultúráért kitüntető jelvény tulajdonosa (1979), a Kiváló munkáért miniszteri kitüntetés tulajdonosa (1985), a Pedagógus Szolgálatért Emlékérem tulajdonosa (1997). Angol középfokú nyelvvizsga (1968), 1995. október 1-től nyugdíjas, óraadó. Címe: 8200 Veszprém, Wartha V. u. 26/B. *Oktatott tárgyak:* Algebra I-II, valószínűségszámítás és matematikai statisztika, operációkutatás, lineáris algebra, matematika.

Vathy Ágnes okl. matematika-fizika-számítástechnika szakos tanár (BDTF, 1995), okl. informatika szakos középiskolai tanár (VE TK, 1998), egyetemi tanársegéd (1998), egyetemi adjunktus (2003), egyetemi munkaviszony kezdete 1998, az ELTE Doktori program Informatika alprogramon abszolutóriumot szerzett. Német középfokú nyelvvizsga (1997), angol alapfokú nyelvvizsga (2001), angol középfokú nyelvvizsga (2002). Címe: 8200 Veszprém, Egry J. u. 11/B. *Oktatott tárgyak:* Adatbázis-kezelés I-II., adatbázis-kezelő rendszerek programozása, alkalmazásfejlesztés Oracle környezetben I-II., adatbázis-kezelés és rendszerfelügyelet MS SQL szerveren, adatmodellezés - adatbázis-kezelés, számítástechnika I.

Dr. Wilde Lászlóné dr. Serfőző Ágnes okl. matematika-fizika szakos középiskolai tanár (ELTE TTK, 1968), egyetemi adjunktus (1975), egyetemi munkaviszony kezdete 1968, a Tanárképző Kar Kari Tanácsának tagja, az Informatika tanári szak szakreferense, az MTA VEAB Számítástudomány és Alkalmazásai munkabizottság tagja, a Közalkalmazotti Tanács tagja, a Pro Universitate Vesprimiensi nagy ezüst fokozatának tulajdonosa (2001). Német középfokú nyelvvizsga (1970). Címe: 8200 Veszprém, Erdész u. 14. *Oktatott tárgyak:* Számítástechnika I-II, programozás alapjai I-IV.

Bölecz (Gál) Mónika okl. informatika szakos középiskolai tanár (VE TK, 1999), közgazdász gazdálkodási szak (VE, 2002), egyetemi tanársegéd (1999), egyetemi munkaviszony kezdete 1999. „C" típusú angol középfokú nyelvvizsga (2001). Címe: 8200 Veszprém, Haszkovó u. 37/B. *Oktatott tárgyak:* Programfejlesztés Visual Basic-ben, objektumorientált programozás, objektumorientált programtervezés, programozás módszertana I-II, számítástechnikai alapismeretek I-II.

Dávid Ákos okl. informatika szakos középiskolai tanár (VE TK, 2001), angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (VE TK, 2001), egyetemi tanársegéd (2002), egyetemi munkaviszony kezdete (2002). Angol középfokú (1994), orosz középfokú nyelvvizsga (1995). Címe: 8200 Veszprém, Sólyi u. 3. *Oktatott tárgyak:* Operációs rendszerek I-II., Web-programozás, Web-alapú adatbázis-kezelés PHP nyelven.

Gál Balázs okl. angol nyelv és irodalom–informatika szakos középiskolai tanár (VE TK, 1999), egyetemi tanársegéd (2001), egyetemi munkaviszony kezdete 2001. „C" típusú angol felsőfokú nyelvvizsga (1994). Címe: 8200 Veszprém, Haszkovó u. 37/B. *Oktatott tárgyak:* Informatika tanítása, számítástechnika az iskolában, szoftverüzemeltetés, mesterséges intelligencia, funkcionális programozás.

Harmat István okl. bányamérnök (NME, 1983), okl. villamosmérnök (BME, 1996), egyetemi tanársegéd (2001), egyetemi munkaviszony kezdete 1990, a VE Informatikai tudományok Doktori Iskola hallgatója. Címe: 8200 Veszprém, Kőhíd u. 11/C. *Oktatott tárgyak:* Számítógéprendszerek I-II., grafikai szoftverek, pascal programozás, informatikatörténet, számítógépek, operációs rendszerek.

Kiss Krisztián okl. informatika szakos középiskolai tanár (VE TK, 2001), egyetemi tanársegéd (2001), egyetemi munkaviszony kezdete 2001. Címe: 8200 Veszprém, Stadion u. 3/C. III/16. *Oktatott tárgyak:* Számítástechnika I-II, Delphi programozás.

Kovács Előd okl. matematika-fizika szakos középiskolai tanár (ELTE TTK, 1993), egyetemi tanársegéd (1999), egyetemi munkaviszony kezdete 1999, ELTE TTK Matematika doktori program PhD hallgatója. Alapfokú orosz (1990), középfokú angol nyelvvizsga (1992). Címe: 8200 Veszprém, Hajlat u. 45/A. *Oktatott tárgyak:* Matematika I, matematikai analízis I-II., valószínűségszámítás és matematikai statisztika.

Krasznai Beáta okl. matematika szakos középiskolai tanár (JATE TTK, 1997), egyetemi tanársegéd (1997), egyetemi munkaviszony kezdete 1997,

a VE Informatikai Tudományok Doktori Iskola hallgatója. Címe: 8420 Zirc, Som u. 11. *Oktatott tárgyak:* Matematika I-II.

Lipovits Ágnes okl. matematika-fizika szakos középiskolai tanár (ELTE TTK, 1993), programozó matematikus (ELTE TTK, 1995), egyetemi tanársegéd (2001), egyetemi munkaviszony kezdete 2001. Angol „C" típusú középfokú (1992), orosz „C" típusú alapfokú nyelvvizsga (1990). Címe: 8200 Veszprém, Hajlat 45/A.

Pozsgai Tamás okl. matematika szakos középiskolai tanár (JATE, 1998), programozó matematikus (JATE, 1998), egyetemi tanársegéd (2002), egyetemi munkaviszony kezdete 2002. Angol középfokú nyelvvizsga (1998). Címe: 8200 Veszprém, Lóczy u. 8/B. *Oktatott tárgyak:* Számítástechnika I., numerikus matematika gyakorlat.

Rosta Imre okl. villamosmérnök (BME, 1986), közgazdasági szakokleveles mérnök (PSzF, 1996), egyetemi tanársegéd (2000), egyetemi munkaviszony kezdete 1990. „A" típusú német középfokú nyelvvizsga (1992). Címe: 8200 Veszprém, Varga u. 8/G. *Oktatott tárgyak:* Számítógép-hálózatok, praktikum, számítástechnika I-II.

Vigh Ferenc Lajos okl. informatika szakos középiskolai tanár (VE TK, 2000), egyetemi tanársegéd (2000), egyetemi munkaviszony kezdete 2000, a VE Informatikai Tudományok Doktori Iskola hallgatója. Német középfokú nyelvvizsga (1997). Címe: 8200 Veszprém, Csikász I. u. 5. II/4. *Oktatott tárgyak:* Számítógépes grafika, WEB-programozás, adatbázis-kezelés, táblázatkezelés, informatikatörténet.

Dr. Kovács Miklósné Nagy Ildikó okl. vegyészmérnök (VVE, 1969), okl. vegyipari rendszertechnikai szakmérnök (VVE, 1975), tudományos munkatárs (1982), egyetemi munkaviszony kezdete 1969, az MTA VEAB Számítástudomány és Alkalmazásai munkabizottság tagja. Orosz középfokú nyelvvizsga (1978), német középfokú nyelvvizsga (1990). 1995. október 1-től nyugdíjas, óraadó. Címe: 8200 Veszprém, Stadion u. 30/B. *Oktatott tárgyak:* Alkalmazói rendszerek, számítástechnika I-II., szövegszerkesztés és prezentáció, integrált programcsomagok I.

Dr. Fejes Tóth László okl. matematika-fizika szakos középiskolai tanár (Budapest, Pázmány Péter Tudományegyetem, 1938), címzetes egyetemi tanár (1965), a Magyar Tudományos Akadémia tagja (1970), Kossuth díjas (1957), Állami díjas (1973), a Szász Tudományos Akadémia tagja, a Pro Univ. Vesprimiensi arany egyetemi emlékérem tulajdonosa (1979), a Veszprémi Egyetem díszdoktora (1997), tudományos kérdések konzulense. Címe: 1025 Budapest, Pusztaszeri u. 32.

Dr. Kovács Imre okl. villamosmérnök (BME, 1971), okl. mérnöktanár (BME, 1971), irányítástechnikai szakmérnök (BME, 1977), címzetes egyetemi docens (1992), miniszteri dicsérő oklevéllel kitüntetve (1983), számítástechnikai, oktatási és beruházási kérdések konzulense. Címe: 8200 Veszprém, Egry J. u. 18/1.

3. A tanszék további dolgozói

Erdélyi Zoltánné gazdasági ügyintéző (1965), tanácsos (1997), egyetemi munkaviszony kezdete 1965, miniszteri dicsérő oklevéllel kitüntetve (1980).

Klein Béláné gazdasági ügyintéző (1975), tanácsos (1997), egyetemi munkaviszony kezdete 1975, miniszteri dicsérő oklevéllel kitüntetve (1986), a Veszprémi Egyetem szolgálatáért kitüntetés tulajdonosa (1999), szakszervezeti bizalmi.

Lincmajer Jánosné gazdasági ügyintéző (1998), egyetemi munkaviszony kezdete 1998, a Tanárképző Kar Kari Tanácsának tagja.

Priskinné Rauscher Zsuzsanna gazdasági ügyintéző (1977), egyetemi munkaviszony kezdete 1977.

Vörös László műszerész (1989), egyetemi munkaviszony kezdete 1989.

Hanisch Zoltán polgári szolgálatos.

Stumpf László polgári szolgálatos.

4. A tanszék tudományos kapacitása

Tanszékünkön 13 tudományos fokozattal (akadémiai doktori, kandidátusi, és PhD) rendelkező munkatárs dolgozik, továbbá a fokozattal nem rendelkező kollégák jelentős szakmai jártassággal rendelkeznek különböző tudományterületeken. A tanszék tudományos kapacitása lehetővé teszi, hogy munkatársai matematikai modellezési feladatokban részt vegyenek. Tapasztalatunk van determinisztikus és sztochasztikus modellek megalkotásában, matematikai modellek megoldásainak kvalitatív és kvantitatív (numerikus módszerekkel) vizsgálatában. A matematikai jellegű kutatások mellett a tanszéken dolgozó munkatársak egy csoportja aktív kutatómunkát végez, és szakmai tapasztalatokkal rendelkezik az informatika számos területén is. Ilye-

nek például az adatbányászat, az adatbázis tervezés, az objektívorientált programozás, a mesterséges intelligencia és alkalmazásai. A tanszék rendelkezik számítógépekkel és megfelelő programcsomagokkal ahhoz, hogy a felsorolt területeken – megfelelően biztosított anyagi háttér mellett – konkrét feladatokat oldjon meg.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Biológiai transzportfolyamatok és populáció dinamikai modellek differenciálegyenleteinek vizsgálata. Funkcionál-differenciálegyenletek kvalitatív és kvantitatív vizsgálata.

Az állapot időbeli változásának matematikai modellezése, integrálegyenlőtlenségek és alkalmazásaik. Absztrakt differenciálegyenletek paramétertől való függésének vizsgálata.

Függvények egyenletes approximációja az egész számegyenesen, súlyozott hatványsorok segítségével. Differenciálegyenletek numerikus megoldása speciális spline függvényekkel.

Interpolációs módszerek vizsgálata szétszórt adathalmaz esetén.

Rekurzív sorozatok vizsgálata.

Egy és többdimenziós „ládapakolási feladat" és alkalmazásai.

Termelési rendszerek méretezése sztochasztikus feltételek esetén.

Szemcsediszperziós rendszerek matematikai modellezése.

Kémiai modellek és számítások (mikrokeveredés, hőátadás, többkomponensű rendszerek, reakciómechanizmusok). Mesterséges intelligencia, szakértői rendszerek.

Objektum-orientált programozás párhuzamos környezetben.

Dinamikus folyamatmodellek kiszámíthatósági tulajdonságainak vizsgálata.

Magasabb szintű adatmodellek vizsgálata.

Adatbányászat egészségügyi alkalmazása.

A visszatervezés szerepe az adatbázis-tervezésben.

Időtényezős relációs modellek. Informatikai tantárgy-pedagógiai kutatások a közoktatás különböző szintjeire.

ALKALMAZOTT NYELVÉSZETI TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Az Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék a Nyelvi Intézet keretén belül részben egyetemi erőfeszítések, részben FEFA pályázatok révén alakulhatott meg 1993-ban *Prof. dr. Habil. Lengyel Zsolt* egyetemi tanár vezetésével. Fő feladata egyfelől a nyelvtanárképzés azon szakmai komponenseinek oktatása, melyek konkrét nyelvtől függetlenek, másfelől az alkalmazott nyelvészeti kutatások segítése, koordinálása.

A nyelvtanulást, a nyelvelsajátítást, illetve nyelvhasználatot részben általános lingvisztikai (nyelvészeti), pszichológiai és szociológiai tényezők irányítják, részben egyedi nyelvhez kötött jelenségek. A tanszék ennek megfelelően – a szóban forgó folyamatokat – a pszicholingvisztika, szociolingvisztika és neurolingvisztika segítségével igyekszik a leendő nyelvtanárok számára világosabbá tenni. Teszi mindezt általánosabb vonatkozásokban, de alkalmazott aspektusból is.

Az alkalmazott nyelvészeti szak négyéves egyetemi képzés keretében 2002 szeptemberében beindult, az alkalmazott nyelvészet szak levelező képzése 2003 szeptemberében kezdődik.

A Multidiszciplináris Bölcsész Doktori Iskola keretein belül kidolgoztunk egy pszicholingvisztikai alprogramot, az oktatás 2003 szeptemberében beindul.

Az MTA Nyelvtudományi Bizottságának megbízásából tanszékünk gondozza az Alkalmazott Nyelvtudomány című akadémiai folyóiratot.

2002 folyamán kidolgoztuk a Pannon Nyelvvizsgarendszert (angol, német), sikeres akkreditáció után Nyelvvizsga Irodánk évi 4 alkalommal szer-

vezi és bonyolítja le a Pannon Nyelvvizsgát angol és német nyelvből alap-, közép- és felsőfokon. Tanszékünk 2003-ban is megszervezte a Pszicholingvisztikai Nyári Egyetemet Balatonalmádiban.

A tanszék az E épület 1. emeletén a 113-as jelzésű szobákban található. Telefonszám: (88) 406-360.

2. A tanszék oktatói

Prof. dr. Habil. Lengyel Zsolt tanszékvezető egyetemi tanár, magyar-orosz szakos középiskolai tanár (1968: KLTE Debrecen), bölcsésztudományi doktor (1974: KLTE Debrecen), a nyelvtudomány (nyelvelmélet) kandidátusa (1984), habilitáció (1997: JPTE). A Gyermeknyelv c. könyvéért 1982-ben Akadémiai Nívódíjat kapott. Az MTA Nyelvtudományi Bizottságának tagja (1985-), az MTA Gyermeknyelvi Munkabizottságának elnöke (1985-1995), a Magyar Filológiai Társaság választmányi tagja (1992-), a Clarisseum Alapítvány (Szeged 1992) kuratóriumi tagja, a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvoktatók Egyesületének fotitkára (1994-2001), a „Lengyel Imre" Alapítvány (1994 Veszprém) kuratóriumi tagja, a Modern Nyelvoktatás (1995-), a Fordítástudomány (1999-) és a Hungarológiai Évkönyv (Pécs, PTE BTK, 2000-) szerkesztőbizottsági tagja. Az Alkalmazott Nyelvtudomány (MTA Nyelvtudományi Bizottság Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottságának folyóirata) főszerkesztője (2001-), az Educational Studies in Language and Literature (Kluwert, 2001-) szerkesztőbizottsági tagja. EUROSLA alapító tag (European Association of Second Language Acquisition), az International Association for the Study of Child Language és az International Society of Applied Psycholinguistics tagja, az AILA (International Association of Applied Linguistics) közép-európai regionális szervezetének magyar képviselője (1995-2000). Az 1995-96-os tanévtől a pécsi JPTE BTK Alkalmazott Nyelvtudományi Doktori Programjának és 2003-tól a Veszprémi Egyetem multidiszciplináris doktori programjának tanára. A Nyelvvizsgát Akkreditáló Testület elnöke (1998-2001), tagja (2001-). A Veszprémi Egyetem Tanárképző Kar dékánja (1998-2002). A Pannon Nyelvvizsga kidolgozója, vezetője (2002-). Brassai Sámuel érem 2003. Konferencia szervezés: XXVI. OTDK Humán Szekció 2003. április 22-23. *Oktatott tárgyak:* Az írott nyelv, Grammatikaelmélet, Gyermeknyelv, Kommunikáció, Pszicholingvisztika. E-mail cím: lengyelz@almos.vein.hu.

Dr. Navracsics Judit egyetemi docens, orosz nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (1984, ELTE BTK), angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (1993, VE), PhD Alkalmazott Nyelvészet (1999, JPTE). HUSSE tag, AILA tag, MANYE tag, az Állami Nyelvvizsgabizottság vizsgáztatója, az ÁNYB Veszprémi Tagozatának tagozatvezető helyettese, az Alkalmazott Nyelvtudomány c. akadémiai folyóirat szerkesztőbizottsági tagja. A Pannon Nyelvvizsga kidolgozója, angol nyelvi csoportvezetője. *Oktatott tárgyak:* A jelentéstan világa, Kétnyelvűség, Szemantika, Szociolingvisztika. E-mail cím: navracsj@almos.vein.hu.

Pituk Katalin egyetemi nyelvtanár, angol-matematika szakos középiskolai tanár és finnugor nyelvész (1993, KLTE, Debrecen). Német, orosz középfok (1987, 1986), AILA tag, MANYE tag. 1995 szeptemberétől a tanszék dolgozója. *Oktatott tárgyak:* Alkalmazott nyelvészet, Alkalmazott pszicholingvisztika, Alkalmazott szociolingvisztika, Finn nyelv.

Simon Orsolya egyetemi adjunktus, angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (ELTE 1993), portugál nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (ELTE 1995), MANYE tag, az Állami Nyelvvizsgabizottság vizsgáztatója. 1993 óta a tanszék oktatója, doktori szigorlat (JPTE Alkalmazott Nyelvészeti Doktori Program), az Alkalmazott Nyelvtudomány c. folyóirat technikai szerkesztője. A Pannon Nyelvvizsga kidolgozója. *Oktatott tárgyak:* Beszédretardáció, Fejlődési diszfázia, Kommunikáció, Nyelvészeti statisztika, Neurolingvisztika. E-mail cím: simono@almos.vein.hu.

Szilágyi Anikó egyetemi tanársegéd, magyar-német szakos középiskolai tanár (1992 ELTE). Német felsőfok (1992), MANYE tag, az Állami Nyelvvizsgabizottság vizsgáztatója. 1997 szeptemberétől a tanszék oktatója, 2001 szeptemberétől az ELTE BTK Germanisztika Doktori Iskola PhD hallgatója. Az Alkalmazott Nyelvtudomány c. akadémiai folyóirat korrektora. A Pannon Nyelvvizsga kidolgozója, a német nyelvi csoport vezetője. *Oktatott tárgyak*: Alkalmazott nyelvészet, Alkalmazott szociolingvisztika, Általános nyelvészet, Beszédviselkedés, Nyelvtudományi áttekintés. E-mail: szilagya@almos.vein.hu

3. A tanszék további dolgozói

Hülber Attiláné tanszéki előadó (1993 óta).
Bíróné Gerák Katalin Nyelvvizsga Iroda vezetője (2001-2003. januárig).
Dongóné Kuti Erika Nyelvvizsga Iroda előadója, (2002 óta, 2003. januárjától irodavezető).
Istenes Gábor polgári szolgálatos (2002. december óta).

4. A tanszék tudományos kapacitása

A tanszéken két tudományos minősítéssel rendelkező oktató *(dr. Lengyel Zsolt, dr. Navracsics Judit)* dolgozik, két oktató PhD tanulmányokat folytat *(Simon Orsolya, Szilágyi Anikó),* tehát tudományos minősítés előtt áll. Minden oktató a saját tudományos kutatási területén végez kutatásokat, ezek eredményeit publikálja ill. ezen eredményekkel szerepel konferenciákon. *Navracsics Judit* az adott időszakban Bolyai kutatóösztöndíjban részesül.

A tanszéken végzett tudományos kutatás alapján készülnek évente négy alkalommal a Pannon Nyelvvizsgarendszer feladatsorai két nyelvből (angol és német) három fokon (alap-, közép- és felsőfok). A vizsga lebonyolítása, a feladatsorok javítása is a tanszéken történik.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Kutatási területek: afázia, beszédpercepció, gyermeknyelv, írott nyelv, a második nyelv, ill. idegennyelv-elsajátítás és -tanulás pszicholingvisztikai vonatkozásai, két- és többnyelvűség (magyar és idegen nyelv viszonylatban), kisebbségtudomány, kódváltás, neurolingvisztika.

Minden év májusában megrendezzük a Pszicholingvisztikai Nyári Egyetemet Balatonalmádiban, a konferencia szervezését és lebonyolítását a tanszéki oktatók végzik. Kutatásaink eredményeiről a Balatonalmádi Pszicholingvisztikai Nyári Egyetemen számolunk be, az általunk kiadott összefoglaló CD illetve az Alkalmazott Nyelvtudomány című akadémiai folyóirat tartalmazza az ott elhangzott előadásokat. Kutatási területeinkből speciális kollégiumokat tartunk.

Lengyel Zsolt habilitált az írás ontogenéziséből, *Navracsics Judit* PhD disszertációt védett gyermekkori két- és többnyelvűségből, *Simon Orsolya* készülő PhD disszertációja keretében a beszédpercepció, ill. az afázia kérdéseit tanulmányozza empirikus adatok gyűjtésével, *Szilágyi Anikó* germanisztikai doktori képzés keretében a magyarországi német kisebbség nyelvhasználatával foglalkozik.

Lengyel Zsolt kutatási területei:

1. Az írott nyelv elsajátítása (empirikus anyag gyűjtése, előadások tartása a témából).
2. Nyelvi ontogenezis (empirikus anyag gyűjtése).
3. Interkulturális kutatások (esettanulmányok).

Navracsics Judit Bolyai Ösztöndíj munkatervében megjelölt kutatás:

A két- és többnyelvű adatbázisban 120 adatközlő interjúi és a velük végzett pszicholingvisztikai kísérletek szolgáltatták a vizsgálódáshoz az anyagot.

Mindegyik alannyal készült kötetlen beszélgetés, interjú, melynek során megtudtuk, miként váltak két- vagy többnyelvűvé, beszéltek nyelvhasználati szokásaikról, kultúrájukról vagy kultúráikról, két- és többnyelvűségükkel kapcsolatos érzéseikről, azok előnyeiről vagy esetleges hátrányaikról, kódváltási szokásaikról. Az interjún kívül 4 pszicholingvisztikai tesztet végeztettünk el velük (színmegnevezés, képmegnevezés, szógyűjtés képi stimulus alapján és narratíva létrehozása képsor alapján).

Simon Orsolya továbbra is a PhD disszertációján (PTE, BTK, Nyelvtudományi Doktori Iskola, Alkalmazott Nyelvészeti Program) dolgozik (mérések, eredmények értékelése, tanulmányok írása), ezen kívül két új tantárgy: az alkalmazott nyelvészet szakon a Nyelvészeti statisztika c. szeminárium, ill. a nyelvszakokon a Beszédretardáció c. előadás kidolgozója. A Pannon Nyelvvizsga kidolgozásában és akkreditáltatásában való részvételen, ill. az első vizsga lebonyolításán, a vizsgafeladatok készítésén és javításán túl a vizsgák eredményeinek statisztikai kimutatását végzi.

A DOSZ Publikációs pályázata Társadalomtudományi szekciójának I. helyezését érte el az Egy szöveg értésének és rekonstrukciójának összefüggései. (2002). In: Gósy M. (szerk.): Beszédkutatás 2002. Kísérleti beszédkutatás. Budapest: MTA Nyelvtudományi Intézet. pp. 131-149. c. cikke.

Szilágyi Anikó készülő PhD disszertációjának keretében a Balaton-felvidéki német nemzetiség történetét, kultúráját, nyelv- és névhasználati szokásait kutatja. Ezen kívül két új tantárgy: az alkalmazott nyelvészet szakon az Alkalmazott szociolingvisztika c. szeminárium, ill. a nyelvszakokon a Beszédviselkedés c. előadás kidolgozója. A Pannon Nyelvvizsga kidolgozásában és akkreditáltatásában, az első vizsga lebonyolításában, a vizsgafeladatok készítésében és javításában vett részt.

Dr. Lengyel Zsolt vezetésével a tanszék az OM Pedagógiai lapok pályázatán 300e Ft pályázati összeget nyert el az Alkalmazott Nyelvtudomány kiadására (2003 január).

Phare Árnyékprogram

A Phare Árnyékprogramban elnyert áthúzódó pályázat (2002-2003) kidolgozója *dr. Lengyel Zsolt.* A pályázat célja, hogy a kistérségek Európai Uniós csatlakozását elősegítse. A pályázat keretében három Veszprém megyei helyszínen, Pápán, Tapolcán és Zircen tartottunk kurzusokat az alábbi témakörökben: Nép- és interkulturális ismeretek, Viselkedés- és magatartáskultúra, Kommunikációs technikák, Szöveg- és kiadványszerkesztés, Az angol nyelv alapjai, A német nyelv alapjai.

Az elnyert pályázat alapján ezeket a kurzusokat 2002 őszén ill. 2003 tavaszán tartottuk a fenti három helyszínen. A program résztvevői: *dr. Lengyel Zsolt, dr. Navracsics Judit, Szilágyi Anikó,* ill. *Czeglédi Sándor* (Angol Tanszék), *Bakainé Rottländer Heide* (Német Tanszék) és további külső munkatársak.

ANGOL NYELV ÉS IRODALOM TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Az Angol Nyelv és Irodalom Tanszék 1990 őszén alakult a Veszprémi Egyetem első bölcsészeti irányultságú tanszékeként. A tanszék alapítója és vezetője *dr. Bárdos Jenő* tanszékvezető, egyetemi tanár. Az Angol Nyelv és Irodalom Tanszéken jelenleg 22 magyar és két angol vendégoktató működik. Közöttük nyolcan minősítettek, beleértve az egyik angol vendégtanárt is; a minősítettek közül hárman habilitáltak. Két egyetemi tanár, öt docens, tíz adjunktus, valamint tanársegédek és nyelvtanárok látják el a tanszéki munkákat. A tanszék oktatóinak több mint egyharmada minősített. A képzés 1990-ben ötéves angol nyelv és irodalom szakkal indult, valamint az orosz tanárok hároméves átképzésével. 1991-ben a hároméves nyelvtanár szak képzése kezdődött el, majd évenkénti belépéssel az ötéves szakok bővültek teológus, német nyelv és irodalom szakos tanár, teatrológus, környezettan szakos tanár és számítástechnika szakos tanár sorrendben. Az Angol Nyelv és Irodalom Tanszéken jelenleg a következő szakok vannak: Angol nyelv és irodalom szakos bölcsész (és tanár) (egyszakos, 8 féléves egyetemi képzés), Angol nyelv és irodalom szakos bölcsész (és tanár) (+még egy fő szak: francia, kémia, magyar, német, informatika, színháztudomány, hittanári) (kétszakos, 10 féléves egyetemi képzés), Angol nyelv és irodalom szakos tanár (+még egy fő szak: francia, német) (kétszakos, 8 féléves főiskolai képzés), Angol nyelv és irodalom szakos bölcsész (és tanár) (KL: kiegészítő levelező tagozat, 4 féléves egyetemi képzés) (DL: diplomás levelező tagozat, 8 féléves egyetemi képzés). A tanszék első országos konferenciáját 1991-ben rendezte, az első diplomákat 1993-ban adta ki. A tanszék fennállása óta fo-

lyamatos a diákság két-háromszoros túljelentkezése. A tanszék oktatói mind az Egyetem szervezeteiben, mind országos szervezetekben jelentős funkciókat töltenek be. Az oktatási teher jelentős, mindamellett a kutatási tevékenység is erősödött, minthogy azt a publikációs tevékenység is mutatja. 1995-re a veszprémi tanárképzési modell országos elismertségnek örvend, 1999-ben az első bölcsészeti PhD program beindítására is sor került. 2003-tól a Bölcsészettudományi Multidiszciplináris Doktori Iskola nyelvészeti és pedagógiai alprogramjaiban veszünk részt. A nyelvpedagógia alprogramot továbbra is *Bárdos Jenő* vezeti. A tanszék a 'K' és az 'E' épületben található.

2. A tanszék oktatói

Dr. Bárdos Jenő tanszékvezető egyetemi tanár, magyar-orosz-angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (JATE BTK, Szeged: 10/1968. 179/1969.), a neveléstudomány kandidátusa (MTA, Budapest, 11758/1987.), habilitáció (ELTE BTK, Budapest, 28/1995. – neveléstudomány, alkalmazott nyelvészet, hungarológia). Angol, orosz felsőfok, latin (érettségi). Nemzetközi szervezeti tagság: Association for Teacher Education in Europe (ATEE: Tanárképzők Európai Szövetsége, 1994-től), European Association for American Studies (EAAS: Az Amerikanisztika Európai Szövetsége, 2000-től (Board Member)), European Association for the Research on Learning and Instruction (EARLI: Az Oktatás és Tanulás Kutatásának Európai Szövetsége, 1994-től), European Society for Studies in English (ESSE: Az Anglisztika Tanulmányozásának Európai Társasága 1993-tól), Fulbright Alumni New Jersey (Volt Fulbright Professzorok Szövetsége, 1988-tól), International Association for Teachers of English as a Foreign Language (UK) (IATEFL: Angol Nyelvtanárok Nemzetközi Szervezete, 1992-től), Teachers of English as a Second or Other Languages (USA) (TESOL: Angoltanárok Amerikai Szövetsége, 1990-től). Hazai szervezeti tagság: Magyar Pedagógiai Társaság (1975-től), Állami Nyelvvizsga Bizottság, újabban ORIGÓ (1976-tól), IATEFL-Hungary (1992-tól), HUSSE (Hungarian Society for the Study of English, 1993-tól), HAAS (Hungarian Association for American Studies: Magyarországi Amerikanisták Társasága, 1993-tól tag, 2001-től társelnök), MANYE (Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvoktatók Egyesülete 1990-től tag, 1998-tól alelnök), Tanárképzők Szövetsége (1993-tól), Magyar Byron Társaság (1995-től, alelnök), Fulbright Alumni, Hungary (1992-től), Színházpártolók Egyesülete (1993-tól), Modern Filológiai Társaság Országos Elnöksége (1995-től), MTA

VEAB Alkalmazott Nyelvészeti és Nyelvpedagógiai Munkabizottság (1990-től elnök), Országos Nevelésügyi Konferencia Tanácsa (2001-től), Angol Nyelv és Irodalom Szakok Országos Minőségbiztosítási Testülete (1995-től), MAB Látogató Bizottság (1994-től), Bölcsészeti Szakágazat Képesítéseit Kidolgozó Bizottság (1992-től), OTKA Társadalomtudományi Kollégiuma, Pedagógiai Zsűri tagja (1999-2001), Oktatási Minisztérium, Idegennyelvi-oktatási Kabinet (Világ-Nyelv program) (2002-től), Nyelvvizsgáztatók és Nyelvtudásmérési Szakértők Országos Egyesülete (2002-től, tiszteletbeli elnök). Egyetemi tagságok: Közép-Dunántúli Regionális Egyetem alapító tagja (1993-tól), JATE Eötvös Kollégium Baráti Körének tagja (1994-től), JPTE Bölcsészettudományi Doktori Bizottság tagja (1996-tól), Veszprémi Páholy Alapítvány elnöke (1994-2001-ig), Pro Universitate Vespremiensis Alapítvány tagja (1994-2000-ig), Veszprémi Egyetem Egyetemi Tanácsának tagja (1991-2000-ig), Veszprémi Egyetem Ideiglenes Intézményi Tanács tagja, alelnök (1999-2000-ig), Veszprémi Egyetem és a PATE Georgikon Mezőgazdaságtudományi Karának integrációját Előkészítő Testület tagja (1999), Veszprémi Egyetem Habilitációs Bizottságának tagja (1994-2001-ig), Veszprémi Egyetem Egyetemi Doktori Tanácsának tagja (1998-2001-ig), Veszprémi Egyetem Neveléstudományi Szakterületi Doktori Tanács elnöke (2000-től), Veszprémi Egyetem Tanárképző Kar Kari Tanácsának tagja (2001-2004-ig), Veszprémi Egyetem Tanárképző Kar Dékáni Tanácsának tagja (2001-től), Veszprémi Egyetem Tanárképző Kar Tudományos Bizottságának tagja (2001-től), Veszprémi Egyetem Doktori Tanács és Habilitációs Bizottságának tagja (2001-től), Veszprémi Egyetem Tanárképzési Bizottság elnöke (2001-től), Veszprémi Egyetem Tanárképző Kar Felvételi Bizottságának tagja (1990-től). Kitüntetései: Apáczai Csere János-díj (1993): nyelvészeti és pedagógiai kutatásokért és két intézmény megalapításáért: Magyar Intézet, Rutgers University, New Jersey, U.S.A.; Veszprémi Egyetem, Tanárképző Kar, Pro Universitate Vespremiensi, nagy ezüst (1998); Gizella-díj: adományozta a Veszprém Megyei Jogú Város Közgyűlése a város anyagi, szellemi és művészeti értékeinek megőrzéséért és létrehozásáért, a város nemzetközi hírének öregbítéséért, kapcsolatainak kiépítéséért és ápolásáért végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként (2003). *Oktatott tárgyak:* Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata (Kortárs metodika), A nyelvtanítás története és módszerei (Módszertantörténet és mikrotanítás), Nyelvpedagógiai kérdések (kutatószeminárium), Modern amerikanisztikai tanulmányok, Az amerikai népzene, Az amerikai jazz. (Előadások és szemináriumok). Az idegen nyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata (doktori iskola).

Balog Andrea (2003. január 31-ig) ügyvivő szakértő (1999-), angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár, dráma specializációval. Egyetemi Színpad – művészeti vezető; angol szakos drámacsoport vezetője (2000, 2001: Debreceni Angol Nyelvű Drámafesztivál III. helyezés). *Oktatott tárgyak:* Amerikai irodalomtörténet, A XX. századi amerikai irodalom, Amerikai rövidpróza, Előadói készségek (Gyakorlati dráma), Angol nyelv- és stílusgyakorlat.

Dr. Budai László egyetemi tanár, magyar-angol szakos középiskolai tanár (Eötvös Loránd Tudományegyetem, 462/1957), a nyelvtudomány kandidátusa (1975), habilitáció (1997). Felsőfokú állami nyelvvizsga angolból (1957), németből (1974) és oroszból (1976), érettségi latinból, egyetemi záróvizsga franciából és olaszból, egyetemi kurzusok finnből, dokumentumok nélkül spanyol és eszperantó. Tanszékvezető főiskolai tanár (1977-1990), egyetemi docens (1993), egyetemi tanár (1997), tanszékvezető egyetemi tanár az Eszterházy Károly Főiskola Általános és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékén (1998-tól). Az Állami Nyelvvizsga Bizottság tagja (1987-től), az MTA MAB Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottságának elnöke (1991-93), az MTA MAB Nyelvtudományi Munkabizottságának elnöke (1991-93), az MTA Alkalmazott Nyelvészeti Bizottság tagja (1996-tól), a Societes Linguistica Europaea tagja (1990-től), A Modern Filológiai Társaság Tagja (1990-től), az MTA VEAB Angol Munkabizottság elnöke (1999-től), a MANYE tagja (1997-től). Az Oktatásügy Kiváló Dolgozója (1970), és a Kiváló Munkáért (1983) kitüntetések tulajdonosa, Országh László-díj (2000). Hat nívódíj könyvekért, díszpolgárság (Honorary Citizenship) Portsmouth, Ohio, USA (1989), Phi Delta Kappa Certificate of Recognition, USA (1989). *Oktatott tárgyak:* Angol nyelvészet II. (morfológia), Angol nyelvészet III. (szintaxis), Lexikológia, lexikográfia, Alkalmazott nyelvészet: feladatelemzés, Mellékmondatok szintaxisa.

Bús Éva egyetemi adjunktus, magyar-angol szakos középiskolai tanár (József Attila Tudományegyetem, Szeged, 1990). Ph.D. hallgató (ELTE). Az Állami Nyelvvizsga Bizottság tagja (1992-től), Magyar Shakespeare Bizottság tagja (1997-től). *Oktatott tárgyak:* Angol irodalomtörténet I-II., Bevezetés az angol irodalomba, A középkori angol dráma (A mítosz és a shakespeare-i tragédia), Modernizmus: Őrültek és szeretők, A „comos"-tól az abszurdig, Középkori és reneszánsz angol irodalom (ÁÉT).

Czeglédi Sándor egyetemi adjunktus, angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (Eötvös Loránd Tudományegyetem, 1994). PhD hallgató, PTE. Középfokú állami nyelvvizsga oroszból. Az Állami Nyelvvizsga Bizottság tagja (1994-től). *Oktatott tárgyak:* Az 1945 utáni amerikai külpolitika, Az 1945 utáni brit külpolitika, Amerikai történelem, kultúra és civilizáció, Brit tör-

ténelem, kultúra és civilizáció, Az Egyesült Államok nyelvpolitikai intézkedései, Angol nyelv- és stílusgyakorlat.

Dókus Tünde nyelvtanár, angol nyelv- és irodalom, német nyelv- és irodalom szakos középiskolai tanár (Kossuth Lajos Tudományegyetem, 1995). Fordító, tolmács, PhD hallgató (JPTE). Angol, német felsőfokú nyelvvizsga. Az Állami Nyelvvizsga Bizottság tagja (1996-tól), HUSSE, ESSE, MANYE tag. *Oktatott tárgyak:* A hatvanas évek amerikai irodalma, A XX. századi amerikai dráma, Amerikai irodalomtörténet, Fordítás és tolmácsolás I-II., Kisebbségi irodalom I.

Fábián Gyöngyi egyetemi adjunktus, angol-magyar szakos általános iskolai tanár (Pécsi Tanárképző Főiskola, 1980), angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (Kossuth Lajos Tudományegyetem, 1991). A VE Neveléstudományi PhD Programjának PhD hallgatója (1999-). Angol felsőfokú nyelvvizsga (1979). Angol Tanárok Egyesülete alapító tagja (Budapest, 1989), MTA-Soros Alapítvány Vizsgabizottság tagja (1989), IATEFL Hungary tagja (1995). British Council ELTS-UP Follow-Up Project résztvevő intézményi képviselő (1997-2000), metodikai médiatár vezető (1997-98). Az MTA VEAB Angol Munkabizottság tagja (2000), az MTA VEAB Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottság tagja (2000), az Állami Nyelvvizsga Bizottság tagja (1997-), MANYE tag (2002-). *Oktatott tárgyak:* Angol nyelv és stílusgyakorlat, Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai (Kortárs metodika), Sajtó- és tömegkommunikáció, Tananyagismeret és oktatástechnika.

Forintos Éva egyetemi adjunktus, angol-matematika szakos általános iskolai tanár (Egri Tanárképző Főiskola, 1988), angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (Veszprémi Egyetem, 1995). PhD hallgató (JPTE). Az Állami Nyelvvizsga Bizottság tagja (1994-től), MTA VEAB Angol Munkabizottság tag, MTA VEAB Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottság tag. VE Tanárképző Kar Kari Tanács tagja (2001-től), tanszéki tanulmányi felelős. *Oktatott tárgyak:* Angol nyelv és stílusgyakorlat, Ausztrál történelem, kultúra, civilizáció, Országismereti szeminárium, Sajtó- és tömegkommunikáció, Bevezetés az angol nyelvészetbe.

Dr. Hortobágyi Ildikó egyetemi adjunktus, angol nyelv és irodalom és francia nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (ELTE BTK, Budapest, 463/84), dr. univ (1992). Angol, francia, román felsőfok. PhD szigorlat (JPTE). Az Állami Nyelvvizsga Bizottság szekciófelelőse (1991-től). 1996/1997 oktató a Université de Nantes, a Université d'Angers és a Université du Mans egyetemeken. Trainer in Euromanagement (Phare Berenshot/Holland). A Magyar Amerikanisztikai Társaság tagja, HUSSE tag, a European Society for

the Study of English (ESSE) tagja, az Idegennyelvi Továbbképző Bizottság tagja. *Oktatott tárgyak:* Amerika jelene, Angol nyelvtörténet I-II., Angol nyelvészet I. (Fonetika), Angol nyelvészet II. (Morfológia), Angol nyelvészet III. (Szintaxis), Kisebbségi kultúra az Egyesült Államokban.

Kérészy Sarolta (Royal College & University of London), anyanyelvi lektor. 10 évig az ELTE Tanárképző Főiskolai Karának oktatója: a Brit történelem, kultúra és civilizáció kurzus egyik alapítója; évekig irányította az Angol nyelv- és stílusgyakorlat kurzusok oktatását. A Brit civilizáción kívül az Ausztrál kultúra témakörén belül is tartott speciális kollégiumokat, továbbá koordinátorként részt vett a nyelvtanítási gyakorlatok irányításában. 2001-től a VE Angol Nyelv és Irodalom Tanszékének oktatója. *Oktatott tárgyak:* Ausztrál történelem, kultúra és civilizáció, Angol nyelv- és stílusgyakorlatok, Az íráskészség fejlesztése, Fordítás és tolmácsolás.

Korbel Péter nyelvtanár (2003. február 1-től), magyar és angol nyelv- és irodalom szakos középiskolai tanár (KLTE, 1991). Vezető tanári végzettség (KLTE, 1992). Középiskolai tanár (Debrecen, 1991-1993, Veszprém 1993-1997). Veszprémi Egyetem Nyelvi Lektorátus (1997-2000). Területi képviselő és tanácsadó a Longman, majd a Macmillan Kiadónál (2000-2002). Az MTA VEAB Neveléstudományi Szakbizottságának tagja és a Veszprém Megyei Közgyűlés Európai Integrációs Szakbizottságának külső tagja. *Oktatott tárgyak:* Angol nyelvészet I. (Fonetika), Angol nyelvészet III. (Szintaxis), Fordítás és tolmácsolás I.

Kordásné Kenesei Andrea egyetemi adjunktus, angol-orosz szakos általános iskolai tanár, angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (JPTE, Pécs). Ph.D. hallgató (JPTE). Angol, orosz felsőfok. Az Állami Nyelvvizsga Bizottság tagja (1990-től), a Pannon Nyelvvizsga Bizottság tagja, PALA tag. *Oktatott tárgyak:* Angol nyelvészet I. (Fonetika), Angol nyelvészet II. (Morfológia), Angol nyelvészet III. (Szintaxis), Angol nyelvtörténet I., Angol szövegnyelvészet, Bevezetés az angol nyelvészetbe, Irodalmi szövegnyelvészet.

Dr. Kurtán Zsuzsa okl. angol–orosz nyelv- és irodalom szakos középiskolai tanár (ELTE, 1971), egyetemi docens (1995), bölcsészdoktor (ELTE 1977), a neveléstudomány kandidátusa (1994), dr. habil. (PTE 2002), Széchenyi István ösztöndíjas (2001-). Angol, orosz felsőfok. Az MTA Pedagógiai Területi Bizottság (VEAB) Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottságának alelnöke (1999-), a Pécsi Tudományegyetem BTK Nyelvtudományi Doktori Iskolájának meghívott előadója (1999-). A HUSSE, ESSE, IATEFL, TESOL tagja, a Modern Filológiai Társaság, a MANYE tagja, a British Council SEP vezetőségi tagja (1999-), az Állami Nyelvvizsgabizottság vizsgáztatója, a VE

TK Kari Tanácsának tagja. Kitüntetései: Kiváló munkáért (1980, 1989), Pro Universitate Vesprimiensis kisezüst (1997). *Oktatott tárgyak:* Bevezetés az angol nyelvészetbe, Szaknyelv, Angol nyelvészeti áttekintés, Angol szövegnyelvészet, Kutatási módszerek az angol nyelvpedagógiában (alapképzés); A tantervelmélet alapjai, Idegen nyelvi tantervek komparatív vizsgálata és értékelése (doktori képzés).

Kuruczné dr. Szaffner Emília egyetemi adjunktus, angol-magyar szakos középiskolai tanár (ELTE 1990). PhD (ELTE, 2002). HUSSE és ESSE tag. *Oktatott tárgyak:* Angol irodalomtörténet II., Bevezetés az angol irodalomba, Amerikai irodalomtörténet, A film és a szépprózа, Modernizmus: Álmok és látomások, Narrációs technikák a 18.-19. században, Angol nyelv- és stílusgyakorlat.

Mahelszki Marianna ügyvivő szakértő (2000-), angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár. *Oktatott tárgyak:* Angol nyelv- és stílusgyakorlat, Sajtó- és tömegkommunikáció, Országismereti szeminárium.

Némethné dr. Hock Ildikó (PhD) egyetemi docens (2003), angol-orosz szakos középiskolai tanár (József Attila Tudományegyetem, 36/1981), Master of Education (University of Exeter, 1997), a neveléstudomány kandidátusa (ELTE, 2001). VE Angol Tanszék (1991-). Az Országos Közoktatási Intézet Alapműveltségi Vizsgabizottságának tagja (1996), az Állami Nyelvvizsga Bizottság tagja (1990), Angol Érettségi Vizsga project (British Council) bizottsági tag (1997), a Nyelvvizsgáztatók és Nyelvtudásmérési Szakértők Országos Egyesületének alapító tagja (2002), VEAB bizottsági tag, a VEAB Neveléstudományi Szakbizottság Pedagógiai Mérési Értékelési Munkabizottság elnöke. A Közoktatás Kiváló Dolgozója (1989). *Oktatott tárgyak:* Idegennyelvi mérés, értékelés és vizsgatechnika, A nyelvtanár angoltudása, Kutatószeminárium a nyelvi tesztelésről, Angol nyelv- és stílusgyakorlat.

Ötvösné Vadnay Marianna egyetemi adjunktus (1998), angol nyelv és irodalom-orosz nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (KLTE, 2784/1979). PhD hallgató, Veszprémi Egyetem. VE Nyelvi Lektorátus (1986-1998), Angol Nyelv és Irodalom Tanszék (1998-tól), Master of Education (University of Exeter, 1997). Az Állami Nyelvvizsgabizottság tagja (1988-tól), az MTA VEAB Alkalmazott Nyelvészeti és Nyelvpedagógiai Munkabizottság titkára (2000. márciustól), a VEAB Neveléstudományi Szakbizottság Pedagógiai Mérési Értékelési Munkabizottság tagja, a Nyelvvizsgáztatók és Nyelvtudásmérési Szakértők Országos Egyesületének alapító tagja. *Oktatott tárgyak:* Angol irodalmi szövegolvasás I-II., Angol nyelv- és stílusgyakorlat, Idegennyelvi mérés, értékelés és vizsgatechnika.

Dr. Petrőczi Éva (dr. Szabó Andrásné) egyetemi docens, angol irodalom speciális képzés, angol nyelvtanár szak (JATE, 1975), bölcsészdoktor (JATE, 1977), 1990-1992 között teológiai tanulmányok (Budapesti Református Teológiai Akadémia), PhD (JATE, 1999), a Károli Gáspár Református Egyetem Angol Nyelvű Kultúrák és Irodalmak Tanszékének docense (2000-től), 1995-2000-ig tanszékvezető helyettese. Angol felső, orosz középfok, német, spanyol, latin. A HUSSE, a Művészeti Közalapítvány, a Nemzetközi PEN Club, a Magyar Írószövetség, a Művészeti Szakszervezet, a Comenius Társaság, a Kazinczy Társaság, Britannia Kör tagja. A Magyar Rádió és a Magyar Televízió külső munkatársa, a TERTIA Kiadó (Budapest), a Fekete Sas Kiadó szerkesztőbizottságának tagja, a Ráday Évkönyv szerkesztője. Tudományos munkássága (az angol és európai reneszánsz, az angolszász és hazai puritanizmus kutatása) mellett 8 verseskötetet, többszáz kritikai és publicisztikai írást, nagyszámú műfordítást publikált. Kitüntetései: 1995-ben a Salvatore Quasimodo költői verseny egyik díjazottja, 2001-ben Arany János-díjat kapott. *Oktatott tárgyak:* Angol irodalomtörténet I., Angol irodalmi áttekintés, Angol irodalmi szövegolvasás I., Amerikai irodalom a II. VH után, Bevezetés a walesi kultúrába.

Pintér Márta egyetemi adjunktus, angol nyelv és irodalom és történelem szakos középiskolai tanár (ELTE), PhD hallgató (JPTE). VEAB Angol Munkabizottság és VEAB Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottság tagja, MANYE tag. *Oktatott tárgyak:* Amerikai történelem, kultúra és civilizáció, Brit történelem, kultúra és civilizáció, Ír történelem, kultúra, civilizáció, Modern brit tanulmányok, Országismereti szeminárium.

Dr. Poór Zoltán egyetemi docens (1996), tanárképzési dékáni megbízott (2002), angol-orosz szakos általános iskolai tanár (EKTF, Eger, 68/1981), angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (JPTE, Pécs, 1994/100), a neveléstudomány kandidátusa (1996). Angol, orosz felsőfok. IATEFL-Hungary tagja (1990-től), MANYE tagja (1991-től), VAPRJAL tagja (1994-től), az MTA VEAB Neveléstudományi Szakbizottság elnöke, az MTA Tantárgypedagógiai Albizottság tagja, az OTDT Tantárgypedagógiai Szakmai Bizottság elnöke. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a gyermekkori nyelvoktatásba, Tananyagismeret és oktatástechnika, Módszertantörténet és mikrotanítás, Autonómia a nyelvtanulás során, Az idegen nyelvek tanításának elméletei alapjai (Kortárs metodika).

Pusztai Ágnes (2003. január 31-ig) egyetemi tanársegéd, angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (JATE, 1997), szakfordító és tolmács

(JATE, 1998). Orosz középfokú nyelvvizsga. A 2002/03-as tanévtől a Szegedi Tudományegyetem Nyelvtudományi Doktori Iskola Angol Alkalmazott Nyelvészeti Programjának hallgatója. *Oktatott tárgyak:* Fordítás és tolmácsolás I-II., Bevezetés az angol nyelvészetbe.

Rawlinson Zsuzsa egyetemi adjunktus, angol nyelv és irodalom és magyar nyelv és irodalom szakos általános iskolai tanár (Eger, 1976), angol nyelv és irodalom szakos egyetemi előadó (ELTE, 54/1987), M.Sc. (The University of Edinburgh, 1985), PhD hallgató (ELTE). Angol felsőfok, orosz középfok. IATEFL, ESSE, James Joyce Társaság, Állami Nyelvvizsga Bizottság tagja, HUSSE intéző bizottsági tagja, a tanszéki irodalmi szakcsoport vezetője. *Oktatott tárgyak:* Angol irodalomtörténet I-II., Irodalomkritikai elméletek, Modernizmus, Posztmodernizmus, Modernizmus: Az angol dráma fejlődése az 1950-es évek óta, Az egyetemi élet ábrázolása az angol irodalomban.

Rednik Zsuzsanna nyelvtanár, orosz nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (JATE, Szeged), angol szakos előadó. Angol, orosz felsőfok. A 2002/03-as tanévtől az ELTE Irodalomtudományi Doktori Iskolájának hallgatója. A Byron Society tagja (1996-tól), a HUSSE tagja (2003-tól). *Oktatott tárgyak:* A középkori angol dráma („Non-Shakespearean Tragedy"), Angol irodalomtörténet I-II., Bevezetés az angol irodalomba, Irodalom a nyelvórán, Az irodalmi modernizmus, Angol irodalmi szövegolvasás I., Angol nyelv- és stílusgyakorlat.

Szabó F. Andrea nyelvtanár, angol nyelv- és irodalom, német nyelv- és irodalom szakos középiskolai tanár (Kossuth Lajos Tudományegyetem 1995). Angol, német felsőfokú (1992), olasz középfokú nyelvvizsga (1995), MA in Gender and Culture Interdisciplinary Studies (Central European University, 1998), egy év PhD Angol Irodalom (Tulane University, New Orleans, USA, 1998-1999). *Oktatott tárgyak:* Diplomaszeminárium.

Dr. Szentgyörgyi Szilárd egyetemi docens, matematika-angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (JATE, 1994); elméleti nyelvészet PhD (SZTE, 2000). Angol felsőfokú nyelvvizsga (1992). Az MTA VEAB Angol Munkabizottságának titkára, a VE TK Tanulmányi Bizottságának tagja (1998), a VE TK Minőségbiztosítási Bizottságának tagja (2001), a VE Oktatási Bizottságának tagja (2000), a VE TK Kari Tanácsának tagja (2000-2003), a VE Egyetemi Tanácsának tagja (2000-2003), tanulmányi felelős, évfolyamfelelős. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés az angol nyelvészetbe, Angol nyelvészet I. (Fonetika), Angol nyelvészet II. (Morfológia), Angol nyelvészet III. (Szintaxis), Haladó fonológia, Optimalitáselmélet a fonológiában, Generatív nyelvészet (ÁÉT).

Terence McGuigan (külföldi vendégtanár), Certificate of Education (Neville's Cross College, Durham, Anglia 1969-70). B. Phil. (Education; TEFL; University of Birmingham 1978-79). *Oktatott tárgyak:* Brit történelem, kultúra és civilizáció, Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai (Kortárs metodika), Módszertantörténet és mikrotanítás, Tananyagismeret és oktatástechnika.

3. A tanszék további dolgozói

Alaliné Németh Mariann ügyintéző (2000).
Városi Mónika ügyintéző (2002).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Az Angol Nyelv és Irodalom Tanszék – más helyeken intézet –, valójában három tanszék összefonódása, és ennek megfelelően három jellegzetes kutatási profillal rendelkezik. A magyar hagyományoknak megfelelően egy nyelvészeti tanszéki szakcsoport reprezentálja az általános és angol nyelvészeti kutatásokat; egy irodalmi tanszéki csoport képviseli az angol-amerikai irodalmi, történeti és kultúrtörténeti kutatásokat; egy angol alkalmazott nyelvészeti és nyelvpedagógiai tanszéki csoport pedig az alkalmazott nyelvészeti és nyelvpedagógiai kutatásokat.

Ennek megfelelően az általános nyelvészeti kutatások körében a szintaktikai leírások körébe tartozó valencia-elméletet *(dr. Budai László),* valamint a generatív fonológia témakörébe tartozó *(dr. Szentgyörgyi Szilárd)* – az optimalitáselmélet továbbfejlesztésén alapuló – kutatásokat említhetjük. Az angol alkalmazott nyelvészet körében az angol szaknyelvi nyelvhasználat és diskurzuselemzés *(dr. Kurtán Zsuzsa);* a pedagógiai grammatika és kontrasztív nyelvi elemzés, valamint hibaelemzés témáiban *(dr. Budai László)* zajló kutatásokat említhetjük. Szövegnyelvészet-alapú fordítás-elemzéseket végez *Kenesei Andrea,* és a fordítástudomány kérdéseivel is foglalkozik többek között *dr. Bárdos Jenő, Pusztai Ágnes* és *Korbel Péter.* Kontaktlingvisztikai kérdésekkel foglalkozik *Forintos Éva*; a multikulturális nyelvészettel, valamint angol nyelvtörténeti kérdésekkel *dr. Hortobágyi Ildikó.*

Az angol-amerikai, illetve angolszász irodalom és civilizáció tanszéki szakcsoport a következő főbb témákat kutatja: az ötvenes, hatvanas évek amerikai irodalma *(dr. Paul Titchmarsh);* a modernizmus poetikája, poszt-strukturalista irodalomelmélet témakörei *(Rawlinson Zsuzsa);* a tragédiaelmélet hermeneutikai és fenomenológiai megközelítése, valamint görög és bibliai tragikus mítoszok *(Bús Éva).* A komparatisztika területén *Walter Scott* magyarországi fogadtatása *(dr. Szaffner Emília),* illetve angol-ír kettősség az ír drámában *(Dókus Tünde).* Jelentős kutatások folynak még az amerikai kisebbségi irodalomban, az 1945 utáni amerikai irodalom, valamint a brit és amerikai romanticizmus területén *(Dókus, Szabó F. Andrea, dr. Szaffner Emília).* A kultúrtörténeti és civilizációs témák körében említendő az ír nyelvpolitika diakrón és szinkrón kutatása, különös tekintettel a nyelvi identitás kérdéseire *(Pintér Márta),* illetve az Egyesült Államok nyelvpolitikai kérdései, különös tekintettel a kétnyelvűségi oktatási törvényekre *(Czeglédi Sándor).* Az ausztráliai magyar nyelv kontaktlinvisztikai vizsgálatával foglalkozik *Forintos Éva.* Széleskörű kutatást folytat az amerikai népzene világában *dr. Bárdos Jenő* (kiemelt területek az afro-amerikai spirituálé és gospel, a blues története). Szintén ő foglalkozik az amerikai jazz történetével is.

Az angol alkalmazott nyelvészeti és nyelvpedagógiai tanszéki szakcsoport elsősorban klasszikus nyelvpedagógiai kérdésekkel foglalkozik. Ilyenek például: a nyelvtanítás története, a nyelvpedagógia kortárs elmélete és gyakorlata *(dr. Bárdos Jenő);* tantervelméleti és tantervértékelési kérdések *(dr. Kurtán Zsuzsa);* az idegen nyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata *(dr. Bárdos Jenő, dr. Hock Ildikó, Ötvösné Vadnay Marianna);* nyelvpedagógiai technológia *(dr. Poór Zoltán).* A fenti átfogó témákon kívül külön profilként említhetjük a gyermekkori idegennyelv tanulást, a pedagógusképzés pedagógiáját, az autonóm és kooperatív nyelvtanulást *(dr. Poór Zoltán);* tesztelméleti kérdéseket *(dr. Hock Ildikó);* a szókincsvizsgálatokat *(Ötvösné* Vadnay Marianna); a nyelvtanár szakmai kompetenciájának vizsgálatát *(Fábián Gyöngyi);* nyelvoktatás-politikai kérdéseket *(dr. Bárdos Jenő, dr. Poór Zoltán),* valamint a mentorképzés, a koordinátori tevékenység és a tanárképzési gyakorlatok osztálytermi kutatását *(dr. Poór Zoltán, és az egész tanszék).* Jelenleg ebben a tanszéki csoportban a legmagasabb a minősítettek száma (négy). A nyelvészeti és nyelvpedagógiai tanszéki szakcsoportok oktatói közül a minősítettek alapító tagjai a Veszprémi Egyetem Bölcsészettudományi Multidiszciplináris Doktori Iskolájának, amelyben a Nyelvpedagógiai alprogram vezetője *dr. Bárdos Jenő* tanszékvezető egyetemi tanár.

FRANCIA NYELV ÉS IRODALOM TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A tanszéket 2000 januárjában alapították. Elsődleges feladata a Veszprémi Egyetemen működő francia nyelv és irodalom szakos bölcsész, bölcsész-tanár egyetemi szintű szakok, valamint a francia nyelv és irodalom szakos tanár főiskolai szintű képzés gondozása. Ennek megfelelően a négy nagy oktatási területe a francia nyelvtudomány, a francia irodalomtörténet, a francia civilizáció és a francia nyelv oktatásának módszertana. A beiratkozott hallgatók felvehetik a tanszék által felajánlott francia európai uniós szaknyelvi elágazás kurzusait. Az említett képzéseken túl a tanszék koordinálja az Angers-i Katolikus Egyetemmel közösen indított francia-angol-magyar ill. francia-német-magyar szakos fordító- és tolmácsképzést, továbbá – igény szerint – részt vállal a francia szaknyelvi képzésben (nemzetközi tanulmányok szakosoknak francia politikai, diplomáciai, jogi, gazdasági szaknyelv).

A tanszék valamennyi oktatója a saját tudományterületén (nyelvészet, irodalom, civilizáció, nyelvpedagógia) önálló kutatásokat folytat és közreműködik szakmai kiadványok szerkesztésében.

A tanszék jó kapcsolatokat tart fenn Maine-et-Loire Megye Önkormányzatával, az Université Catholique de l'Ouest d'Angers-val, az Université d'Angers-val és a Budapesti Francia Intézettel.

Tanszékvezető: *dr. Mihalovics Árpád* egyetemi tanár.

E-mail: mihalo@almos.vein.hu.

Cím: Veszprém, Vár u. 39. 'W' épület Fsz. 2, 6, 12 és 1. emelet 104.

Telefonszám: (88) 422-022/2766. Telefax: (88) 422-022/2805.

2. A tanszék oktatói

Bartkó János francia-történelem szakos középiskolai tanár (KLTE, 1992) Université Libre de Bruxelles: Infodoc (1994), Université Lumiere, Lyon-2: Középkori történelem (DEA) (1996), egyetemi adjunktus (2000). Angol felsőfokú (A) (1999), eszperantó felsőfokú (C) (2000) nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* A középkor és a reneszánsz irodalma, Franciaország története, Franciaország földrajza, Mai francia társadalom, Francia civilizáció.

Dr. Ortutay Katalin francia-német szakos középiskolai tanár (KLTE, 1983), egyetemi adjunktus (2000), PhD fokozat (francia alkalmazott nyelvészet, PTE, 2001). *Oktatott tárgyak:* Fordítási gyakorlat, Leíró nyelvtan, Irodalmi szövegelemzés, Francia nyelvtörténet.

Dr. Mihalovics Árpád orosz-francia szakos középiskolai tanár (KLTE, 1973), bölcsészdoktor (KLTE, 1977), a nyelvtudomány kandidátusa (1988), habilitált doktor (JPTE, 1999), tanszékvezető egyetemi tanár (2000). *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a francia nyelvészeti tanulmányokba, Francia leíró nyelvtan, Szemantika, Pragmatika, Stilisztika, Magyar-francia kontrasztív nyelvészet, Politikai és diplomáciai szaknyelv, Terminológia.

Dr. Tegyey Gabriella magyar-francia szakos középiskolai tanár (KLTE, 1982), bölcsészdoktor (KLTE, 1987), az irodalomtudomány kandidátusa (1997), egyetemi docens, tanszékvezető-helyettes. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a francia irodalmi tanulmányokba, Francia irodalom a XVIII. és a XIX. században, Nőírók a francia irodalomban.

Szladek Emese francia szakos középiskolai tanár (KLTE, 1998), olaszpedagógia szakos középiskolai tanár (KLTE, 1999), PhD hallgató, egyetemi tanársegéd (2002). *Oktatott tárgyak:* Francia leíró nyelvtani gyakorlat, Francia nyelvoktatás módszertana, Francia lexikológia gyakorlat.

Véghseö Katalin francia szakos bölcsész (KLTE, 1999), PhD hallgató, egyetemi tanársegéd (2002). *Oktatott tárgyak:* Francia irodalom a XVII. században szeminárium, Francia irodalom a XVIII. században szeminárium, Bevezetés a francia irodalmi tanulmányokba, Irodalmi szövegek elemzése.

3. A tanszék további dolgozói

De Michieli, Magali anyanyelvi lektor, francia-magyar szakos tanár (Paris III, 2001). *Oktatott tárgyak:* Francia nyelv és beszédgyakorlat I, II, III, IV., Francia fonetika és fonológia, Frankofon országok.

Surányi Zsuzsa ügyvivő-szakértő (2000), földrajz-francia szakos tanár (BGyTF, 2000).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Szaknyelvi műhely: Tanszékünk három nyelvész oktatója foglalkozik francia szaknyelvi (politikai, diplomáciai, jogi, gazdasági, pedagógiai, EU-s) kutatásokkal. 2002-ben a budapesti Aula Kiadó gondozásában megjelent a „Hétnyelvű politikai és diplomáciai glosszárium"-unk (516 lap, Főszerkesztők: *Mihalovics Árpád, Révay Valéria*).

Irodalmi és civilizációs műhely: Téma: A Balaton-régió francia-magyar irodalmi és civilizációs kapcsolatai (írók, költők, tudósok, művészek interperszonális kapcsolatai).

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Dr. Mihalovics Árpád a Hétnyelvű politikai glosszárium (516 lap) francia nyelvű anyagának szerkesztését, valamint a teljes szótár főszerkesztői munkálatait befejezte. A munka megjelent az Aula Kiadónál 2002-ben.

Dr. Ortutay Katalin megjelentette Langue et pouvoir en France c. jegyzetét (126 lap) a Veszprémi Egyetemi Kiadónál.

MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Veszprémi Egyetem Tanárképző Karának Magyar Nyelvtudományi Tanszéke 2001 szeptemberében kezdte meg működését. A szak indítását követő második tanévben már 81 elsőéves hallgató vette fel a magyar szakot.

A Magyar Nyelvtudományi Tanszék a magyar szakosok nyevészeti képzését a következő formákban és szinten végzi: két szakos és egy szakos bölcsész és tanári egyetemi szintű képzés. A magyar leíró és történeti nyelvészeti előadásokon és gyakorlatokon a hallgatók elsajátítják a hagyományos és modern nyelvvizsgálati módszereket, s emellett lehetőségük nyílik az általános nyelvészet kutatási területeinek megismerésére is.

A nyelvészet iránt érdeklődő hallgatók az 5. félévtől felvehetik az általános nyelvészeti szakirányt.

A tanszék mindjárt a megalakulását követő évben megszervezte tudományos diákkörét, melynek vezetője *dr. Bogár Edit* egyetemi adjunktus.

A tanszék vezetője: *dr. Horváth Katalin* egyetemi docens (2003. január 31-ig), *dr. habil. Mihalovics Árpád* egyetemi tanár, mb. tanszékvezető (2003. február 1-től). A tanszék címe: 8200 Veszprém, Vár u. 39. Telefonszám: (88) 422-022/2816.

2. A tanszék oktatói

Dr. Horváth Katalin magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár, általános és alkalmazott nyelvészeti előadó (ELTE BTK, 1970), egyetemi docens (VE TK Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2001-2003). Francia

középfokú (1972); orosz középfokú (1987); eszperantó felsőfokú nyelvvizsga (1988). Címe: 1024 Budapest, Káplár u. 7. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a nyelvtudományba, magyar nyelvészeti proszeminárium, magyar nyelvtörténet I., bevezetés az etimológiába.

Dr. Szabó József magyar nyelv és irodalom és orosz nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (JATE, 1964), egyetemi tanár (2003. január 1-től VE TK), az MTA doktora (1992), a Magyar Nyelvtudományi Társaság választmányának tagja, a Magyarságtudományi Társaságának tagja, az Internationale Geselschaft für Dialektologie des Deutschen (a német Nemzetközi Dialektológiai Társaság) tagja (2000). Orosz felsőfokú (1964) és német nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Szociolingvisztika, dialektológia.

Dr. Udvari István magyar nyelv és irodalom és orosz nyelv és irodalom középiskolai tanár (KLTE BTK, 1974), egyetemi tanár (VE TK Magyar Nyelvtudományi Tanszék 2003. április 1-től ügyvivő szakértő). Orosz felsőfokú nyelvvizsga (1974). Címe: 4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 12. *Oktatott tárgyak:* nyelvek és kultúrák a Kárpát-medencében.

Dr. H. Tóth Tibor magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár, általános és alkalmazott nyelvészeti előadó (nyelvtörténeti speciális képzéssel) (JATE, 1988), egyetemi docens (PPKE 1995, további jogviszonyban: VE TK Magyar Nyelvtudományi Tanszék 2001), „Pro scientia" aranyérem (1989); Csűry Bálint-emlékérem (1992), Bolyai-ösztöndíj (2001-2003). Orosz középfokú (1988), angol alapfokú (1985) nyelvvizsga. Címe: 1143 Budapest, Utász u. 6. *Oktatott tárgyak:* Magyar nyelvészeti proszeminárium, magyar nyelvtörténet II., magyar nyelvjárástan, nyelvi divathullámok.

Dr. Bogár Edit magyar nyelvész és irodalmár, orosz filológus és finnugor nyelvész (KLTE BTK 1988), fél-, majd teljes állású ügyvivő szakértő adjunktusi munkakörrel (VE TK Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2002). Orosz felsőfokú (1988), angol felsőfokú (2000), finn felsőfokú (1990) nyelvvizsga. Címe: 1118 Budapest, Kaptárkő u. 10. *Oktatott tárgyak:* Uráli nyelvrokonaink, a magyar nyelv finnugor alapjai, finn nyelv, magyar nyelvészeti proszeminárium, helyesírási gyakorlatok, nyelvtörténeti szeminárium.

Dr. C. Vladár Zsuzsa magyar-latin szakos középiskolai tanár (ELTE BTK, 1984), általános és alkalmazott nyelvészeti előadó (ELTE BTK, 1985), félállású ügyvivő szakértő adjunktusi munkakörrel (VE TK Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2002-2003), egyetemi doktor (1989), PhD szigorlat (2001), A Nyelvtudományi Társaság Fokos-díja (2000). Latin felsőfokú (1984), orosz középfokú nyelvvizsga (1989). Címe: 1014 Budapest, Országház u. 16. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a nyelvtudományba, latin nyelv magyar szakosoknak I-II.

Hadas Emese magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár, általános és alkalmazott nyelvészeti előadó (ELTE BTK, 1990), egyetemi tanársegéd (VE TK, Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2001-2003), doktori szigorlat (PE, 2001). Német középfokú nyelvvizsga (1997). 1022 Budapest, Balogvár u. 3. *Oktatott tárgyak:* Magyar nyelvészeti proszeminárium, helyesírási gyakorlatok, retorika

Andó Éva általános és alkalmazott nyelvészet szakos előadó (ELTE BTK, 1995), magyar irodalom és nyelvészet szakos előadó (ELTE BTK, 1996), egyetemi tanársegéd (VE TK Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2001), doktori szigorlat (ELTE BTK, 1999). Angol felsőfokú (1997), spanyol középfokú (1993), latin alapfokú (1993) nyelvvizsga. Címe: 1145 Budapest, Columbus u. 63/A. *Oktatott tárgyak:* Magyar nyelvészeti proszeminárium, helyesírási gyakorlatok, magyar leíró hangtan, szövegfonetika.

Hári Gyula magyar nyelv és irodalom középiskolai tanár (JATE, 1994), doktorandusz (az ELTE-re benyújtott PhD értekezés), óraadó (VE TK Magyar Nyelvtudományi Tanszék, 2003. február 1-től), a Magyar Levéltárosok Egyesületének tagja (1995), a Magyar Nyelvtudományi Társaság tagja (1998). Orosz középfokú (1994), latin középfokú (1994) nyelvvizsga. Címe: 8041 Csór, Felsőtabán 26. *Oktatott tárgyak:* Nyelvtörténet III. (mondattörténet).

3. A tanszék további dolgozói

Székely Zoltán titkár (2002-2003, alternatív katonai szolgálatban, az Irodalomtudományi Tanszékkel közösen).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Az úrbérrendezés szláv forrásai; magyar-szláv nyelvi és művelődési kapcsolatok; ukrán-magyar, magyar-ukrán lexikográfia; ruszin nyelv- és művelődéstörténet. Élőpályázat: A hazai ruthenisztika fejlesztéséért, futamidő: 2003-2006.

MAGYAR IRODALOMTUDOMÁNYI TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A magyar nyelv és irodalom szak indítását, a sikeres akkreditáció után 2001 januárjában engedélyezte az Oktatási Minisztérium. Röviddel ezután megalakult *dr. Kovács Árpád* (DSc) professzor szakvezetői irányítása mellett, két főállású oktató – *dr. Hermann Zoltán* (PhD) és *dr. Horváth Géza* (PhD) egyetemi adjunktusok – részvételével a Magyar Irodalomtudományi Tanszék. 2001 nyarán az épületrész rekonstrukciója után került kialakításra az A épület második emeletén a tanszéki iroda és négy tanári szoba, valamint a nyelvészeti tanszékkel közös könyvtárhelyiség. Tanszékünk 2003 januárjában a várnegyedi épületben kapott elhelyezést. Az oktatás a 2001/2002. tanévben indult meg nappali tagozaton. Ebben a tanévben nyert felvételt a tanszékre *dr. Szilágyi Zsófia* (PhD) egyetemi adjunktus és *dr. Szabó András* (CSc) másodállású egyetemi tanár. *Dr. Szitár Katalin* (PhD) másodállású egyetemi adjunktus a tanév második félévétől oktat tanszékünkön. A 2002/2003. tanévben a tanszék megkapta a végleges akkreditációt. 2002. szeptember 1. dátummal *dr. Kovács Árpád* tanszékvezető egyetemi tanári kinevezést kapott.

A tanszékvezető neve: *Prof. dr. habil. Kovács Árpád* egyetemi tanár, az irodalomtudomány (MTA) doktora.

A tanszék címe: Veszprémi Egyetem, Magyar Irodalomtudományi Tanszék, 8200 Veszprém, Vár u. 39.

2. A tanszék oktatói

Dr. Hermann Zoltán magyar nyelv és irodalom–orosz nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (ELTE, 1994), PhD fokozat irodalomtudományból (ELTE, 2000), egyetemi adjunktus (VE, 2001). Orosz felsőfokú (1994), német alapfokú (1994), német szakmai középfokú nyelvvizsga (1997). Címe: 1045 Budapest, Nyár u. 71. IV. 19. *Oktatott tárgyak:* XVIII-XIX. századi magyar és világirodalom, filológia, népköltészet.

Dr. Horváth Géza történelem–orosz nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (ELTE, 1994/95), PhD fokozat irodalomtudományból (ELTE, 2000), egyetemi adjunktus (VE, 2001). Orosz felsőfokú (1994), francia szakmai középfokú (1997). Címe: 1191 Budapest, Toldy u. 7. VIII. 26. *Oktatott tárgyak:* irodalom- és művelődéstörténet, poétika, középkori, XVIII-XIX. századi világirodalom.

Dr. Kovács Árpád orosz nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (ELTE, 1969), esztétika szak (1974), az irodalomtudomány doktora (MTA, 1997), Dr. habil irodalomtudományból (PE BTK, 1998), a PE (1998), az ELTE (2000) és a VE professzora (2002), az MTA Irodalomelméleti Munkabizottságának (1990) és Modern Filológiai Bizottságának tagja (1990), titkára (1995-1999), az MTA Irodalomtudományi Bizottságának tagja és társelnöke (2000), a Filológiai Közlöny Szerkesztő Bizottságának elnöke (2001), a Studia Russica I-XIX. szerkesztőbizottságának tagja (1978), a Studia Russica Budapestinensia I-V. szakfolyóirat (1991), a Diszkurzívák (Argumentum), Res poetica 1-2. (Veszprémi Egyetemi Kiadó) könyvsorozatok szerkesztője, az International Dostoevsky Society tagja (1980), elnökségének tagja (1984). Orosz felsőfokú (1969), francia szakmai középfokú nyelvvizsga (1984). Címe: 1027 Budapest, Tölgyfa u. 14. I. 16. *Oktatott tárgyak:* XVIII-XIX. századi világirodalom, az irodalomtudomány története, irodalomelmélet, poétika.

Dr. Szabó András magyar–latin szakos középiskolai tanár (ELTE BTK, 1978), az irodalomtudomány doktora (MTA, 2003), Dr. habil. irodalomtudományból (ELTE BTK, 1998), a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság tagja (1986), tanszékvezető egyetemi tanár (KGRE, Régi Magyar Irodalmi Tanszék, 1999). Latin felsőfokú (1978), német középfokú nyelvvizsga (1986). Címe: 1093 Budapest, Mátyás u. 20. *Oktatott tárgyak:* Régi magyar irodalom, reneszánszkori magyar és világirodalom, magyar-német művelődéstörténeti kapcsolatok.

Dr. Szilágyi Zsófia magyar nyelv és irodalom–orosz nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (ELTE, 1996), PhD fokozat irodalomtudományból (2001), egyetemi adjunktus (VE, 2001), a Magyar Nagylexikon külső munkatársa (1996), a József Attila Kör elnökségének tagja (2002). Angol középfokú (1991), orosz felsőfokú nyelvvizsga (1996). Címe: 1045 Budapest, Nyár u. 71. IV. 19. *Oktatott tárgyak:* Filológia, textológia, poétika, XX. századi magyar és világirodalom.

Dr. Szitár Katalin magyar nyelv és irodalom–orosz nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (1989), PhD fokozat irodalomtudományból (1998), egyetemi adjunktus (KGRE Újkori Magyar Irodalmi Tanszék, 1998), másodállású egyetemi adjunktus (VE, 2002). Címe: 1148 Budapest, Nagy Lajos király út 94/C. IV. 17. *Oktatott tárgyak:* Verstan, az irodalomtudomány története, XIX. és XX. századi magyar és világirodalom.

3. A tanszék további dolgozói

Toronicza Hajnalka félállású tanszéki ügyintéző, magyar nyelv és irodalom–angol nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár, irodavezetői szakképesítés (2003). Címe: 8200 Veszprém, Előd u. 26.

4. A tanszék tudományos kapacitása

A tanszék oktatóinak önálló könyvekkel, tanulmányokkal, akadémiai tevékenységgel nemzetközi kapcsolatokkal alátámasztott szakmai kompetenciája kiterjed az általános irodalomtudomány, a filológia, a nyelvfilozófia, a poétika, a régi, illetve a XIX. és XX. századi magyar irodalom, a magyar-német és a magyar-orosz irodalmi jelenségek, az európai regény története, a szemiotika és kulturológia kutatási területeire. Jelentősebb publikációi között szerepel két idegen és egy magyar nyelven írott Dosztojevszkij-monográfia *(Kovács Árpád, Horváth Géza),* közülük egy külföldön, Németországban látott napvilágot; egy-egy monográfia foglalkozik Szenci Molnár Albert tevékenységével, Kosztolányi Dezső *(Szitár Katalin)* és Ferdinandy György

(Szilágyi Zsófia) életművével. Tanulmányok íródtak Arany János, Mikszáth Kálmán, Németh László, Kaffka Margit, Weöres Sándor, Puskin, Lermontov, Gogol, Turgenyev műveiről, Csehov színházáról, számos esszé és kritikai reflexió a mai magyar prózáról.

A tanszék erősségei közé tartozik az elmélet és a tudománytörténet művelése. Humboldt, Potebnya, Bahtyin, Ricour, Lotman munkásságának fordítása, illetve kutatása terén vannak számottevő eredményeink és folyamatos publikációink. A tanszék keretében formálódik a diszkurzív poétika és a perszonális elbeszélés elméletének kidolgozása, a filológia, a poétika és a hermeneutika történetének vizsgálata.

Oktatóink részt vettek egy dupla Helikon-szám, két fordításgyűjtemény („Kultúra és emlékezet": *Szitár Katalin;* „Nyelvelmélet és poétika": *Horváth Géza, Szitár Katalin)* megvalósításában, melyekben a német, orosz és lengyel poétika, szöveg- és kultúraelmélet eredményeinek közvetítésére vállalkoztunk.

A tanszék tudományos sorozatot alapított 2002-ben a Veszprémi Egyetemi Kiadónál Res poetica néven, melynek első kötete Lermontov regényművészetét *(Szilágyi Zsófia),* a második a szövegelmélet egyik fontos aspektusát, az anagrammák elméletét tárgyalja. Közreműködésünkkel jelenik meg az Argumentum Kiadó által gondozott Diszkurzívák sorozat (1-3., szerk. *Kovács Árpád*).

Bolyai János kutatói ösztöndíj keretében folynak kutatások Mihail Bahtyin műfajelméleti munkássága *(Horváth Géza),* a kultúra és a kulturális emlékezet, illetve a szó metaforikus természete *(Szitár Katalin)* tárgyában.

OTKA pályázat támogatja Szenci Molnár Albert munkásságának *(Szabó András)* és a novella poétikájának *(Szilágyi Zsófia)* kutatását.

A tanszéki kutatási arculat kimunkálásának célját szem előtt tartva kidolgoztuk „Az elbeszélő diszkurzus (elmélet, történet, műfaj)" néven induló projektet, melyet az OTKA tematikus pályázat keretében támogat a 2003-2005-ös időszakban (témafelelős: *Kovács Árpád*). Ennek keretében országos elméleti és történeti konferenciákat kívánunk megrendezni, tanulmánygyűjteményeket kiadni, ide vonzani a hazai tudományosság javát. Célunk az, hogy a magyar és az európai regény kutatásának egyik központját alakítsuk ki a Veszprémi Egyetem Magyar Irodalomtudományi Tanszékén.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

A két OTKA által támogatott program keretében folyó munka mindenekelőtt a Veszprémi regény-kollokvium és a Veszprémi novella-szeminárium előkészítésére irányult, melyekre a 2003/2004. tanév első félévében kerül sor. Monografikus könyvet publikáltunk Szenci Molnár Albert munkásságáról (melynek alapján *Szabó András* akadémiai doktori fokozatot szerzett), valamint Ferdynandy György, Jurij Lermoňtov, Fjodor Dosztojevszkij prózájáról. Két fordításkötetet és egy önálló monográfiát tettünk közzé az irodalomelmélet köréből. Útjára indítottuk a Veszprémi Egyetemi Kiadó gondozásában a Res poetica sorozatot, melyhez OTKA támogatást is kaptunk. Számos könyvfejezet, kísérő tanulmány, szakcikk, esszé és recenzió készült a hermeneutika, az általános filológia, a tudománytörténet, a klasszikus és az élő magyar irodalom területén.

GERMANISZTIKAI INTÉZET

1. Az Intézet rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Német Nyelv és Irodalom Tanszék (a Germanisztikai Intézet jogelődje) 1991-ben alakult, megbízott vezetője 1991-1993 között *Gáborján Lászlóné* egyetemi adjunktus, majd 1993-1996 között *Mádl Antal* egyetemi tanár volt. 1996 óta *Földes Csaba* egyetemi tanár a kinevezett tanszékvezető, majd intézetigazgató.

Az akkor még tanszék tevékenységét 1991-ben levelező másoddiplomás képzésben német nyelv és irodalom szakkal kezdte, majd 1992-ben nappali tagozaton is megindult a német nyelv és irodalom szakos valamint a német nyelvtanár szakos képzés. Sikerült igen rövid idő alatt szakmailag felzárkózni az egyetem többi tanszéke által képviselt magas színvonalhoz. A fő oktatási és kutatási profil kikristályosodott és a tanszék szervesen beépült a hazai és nemzetközi germanisztikai vérkeringésbe. 1997-ben a bécsi Edition Praesens Kiadónál „Studia Germanica Universitatis Vesprimiensis" (főszerk.: Földes Csaba) címmel nemzetközi szaktudományos folyóiratot indítottunk. Sokat jelent az Intézetnek, hogy *Habsburg Ottót,* az Európai Parlament volt tagját, a Páneurópai Unió nemzetközi elnökét tiszteletbeli doktoraként tarthatja számon.

Az Intézet az alábbi szakokat és szakirányokat gondozza: német nyelv és irodalom szakos bölcsész és tanár szak, német nyelvtanár szak, német nemzetiségi specializáció nappali tagozaton; német nyelv és irodalom szakos második, ill. további diplomás levelező képzés valamint német nyelv és irodalom szakos kiegészítő egyetemi alapképzés (levelező tagozaton).

Az Intézet a kreditrendszer alapján dolgozik, vagyis a hallgatók a folyamatosan megújuló kínálatból szakmai érdeklődésük függvényében szaba-

don választhatják ki azon tanegységeket, amelyeket látogatni kívánnak. A hallgató megismerkedik a germanisztika alapvető részterületeivel: a szinkrón és a diakrón német nyelvtudomány főbb fejezeteivel, a német nyelvű irodalommal, a német nyelvű országok és a magyarországi német kisebbség kultúrájával, a német nyelvi és az általános nyelvpedagógia kérdéseivel. Tudományos-szakmai ismeretek mellett a hallgató német nyelvtudását is gyarapítja, továbbá a germanisztikai képzés keretében lehetőséget kap a norvég és a holland nyelv tanulmányozására is, ill. japán nyelvet és kultúrát is tanulhat. Amennyiben a hallgató a kötelező minimumon felül meghatározott számú német nemzetiségi, illetve kisebbségtudományi kurzust felvesz, az oklevél mellé kisebbségi szakirányú képzést igazoló diplomabetétlapot is szerezhet.

A német nyelv és irodalom, a német nyelv és irodalom szakos második, ill. további diplomás levelező képzés, valamint a német nyelv és irodalom szakos kiegészítő egyetemi alapképzés levelező tagozatának hallgatói tanulmányaik befejezésével eddig német nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár diplomát kaptak, az új képesítési követelmények az okleveles német nyelv és irodalom szakos bölcsész és tanár megjelölést irányozzák elő. A német nyelvtanár szakon végzett hallgatók diplomájának elnevezése: német nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár. Ők tanári képesítésükről betétlapot is kaptak oklevelükhöz.

A tanszék új jegyzetsorozatot is alapított „Veröffentlichungen des Lehrstuhls für deutsche Sprache und Literatur" címmel, amelynek keretében megjelent 1999-ben *Valaczkai László–Brenner Koloman:* Abriss einer deutschen Phonetik és 2000-ben Martin Werner Wierschin: „Die deutsche Literatur der Goethezeit: Literarische und geistesgeschichtliche Strukturen der Jahre 1767/1768 bis 1832" című jegyzete.

A tanszék, majd az Intézet több kötetben is közreműködött: a VEAB-bal közösen kiadott „MMI: Annuum tempus linguarum Europae. Scripta philologica Pannoniensis", a bécsi kiadású „Auslandsgermanistische Beiträge im Europäischen Jahr der Sprachen", ill. a 2001-ben megtartott Kontaktsprache című nemzetközi konferencia anyagát feldolgozó két kötetben.

A tanszék 1998-ban „Veszprémer Deutsche Begegnungen" címmel rendezvénysorozatot indított, amelynek keretében kutatók és oktatók referálnak kutatásaik eredményeikről. Ezen kollokviumok teret biztosítanak nemcsak tudományos-germanisztikai rendezvényeknek, hanem kulturális aktivitásoknak is.

Intézetigazgató: *dr. Földes Csaba* egyetemi tanár. Veszprémi Egyetem Germanisztikai Intézet.

8201 Veszprém, Pf. 158, Füredi u. 2., L épület.

Telefon- és faxszámok: intézetigazgató és titkárság: (88) 425-230, (88) 426-475, oktatók: (88) 425-411. Titkárság: 4791, 4792, oktatók: 4793.

2. Az intézet oktatói

Több, kiemelkedően kvalifikált, számottevő egyetemi háttérrel és tudományos fokozattal rendelkező oktató került a tanszékre, és markáns a fokozatszerzésre és a rangos tudományos teljesítményre irányuló törekvés: A legtöbb még nem minősített munkatárs PhD képzésben vesz részt. Élénk publikációs tevékenységet is folytatunk, kül- és belföldi fórumokon számos monográfiát és közleményt jelentetünk meg. Kiemelt célunknak tekintjük azt is, hogy mellékfoglalkozásban vagy óraadói megbízással minél több neves és tudományosan minősített germanistát tudjunk foglalkoztatni más egyetemek német tanszékeiről.

Földes Csaba okl. német-orosz szakos középiskolai tanár (KLTE, 1981), bölcsészettudományi doktor (KLTE, 1983), a nyelvtudomány kandidátusa (1987), habilitáció (KLTE 1997), tanszékvezető (1996), egyetemi tanár (1997), a Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesületének vezetőségi tagja (1989), az IVG/Internationale Vereinigung für Germanische Sprach- und Literaturwissenschaft tagja (1991), az MTA köztestületi tagja (1994), a Modern Filológia Társaság tagja (1994), a Magyar Germanisták Társaságának tagja (1995), alelnöke (2000), a Magyarországi Humboldt-Egyesület tagja (1996), a Jahrbuch der Ungarischen Germanistik tudományos tanácsának tagja (1997), az Osztrák Germanisztikai Társaság tagja (1998), a New York Academy of Sciences tagja (1998), a mannheimi Német Nyelvtudományi Intézet Nemzetközi Tudományos Tanácsának tagja (1998), az EUROPHRAS International Society of Phraseology vezetőségi tagja (1999), a Modern Filológiai Tanulmányok/Papers is Modern Philology tudományos tanácsának tagja (1999), az EURO-GAL tagja (1999), az MTA Veszprémi Területi Bizottságának tagja (1999), az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottságának elnöke (1999), az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottság Német Filológiai Munkabizottságának elnöke (1999), a Közép-Európai Germanisztikai

Egyesület alelnöke (2002), angol felsőfokú nyelvvizsga (1984). *Oktatott kurzusok:* Bevezetés a nyelvtudományba, két- és többnyelvűség, német kisebbségek Európában, kontaktlingvisztika, német frazeológia, nyelvpolitika, kisebbségi nyelvek Európában.

Bogner István okl. német nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (Újvidéki Egyetem, 1968), PhD (Belgrádi Egyetem, 1985), egyetemi docens (1996), az Észak Bácskai Idegennyelv Oktatók Társaságának tagja (1978), a Szerbiai Nyelvészek Társaságának tagja (1980), az Alkalmazott Nyelvészet Vajdasági Kutatók Társaságának tagja (1981), az Alkalmazott Nyelvészet Jugoszláv Kutatók Szövetségének tagja (1982), az IVG/Internationale Vereinigung für Germanische Sprach- und Literaturwissenschaft tagja (1986), a Horváth Tudományos Kutatók Társaságának tagja (1986), a Magyar Germanisták Társaságának tagja (1994), a Veszprémi Egyetem Baráti Körének tagja (1997), az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottság Német Filológiai Munkabizottságának tagja (1999). Szerb felsőfokú (1996), latin középfokú (1996) nyelvvizsga. *Oktatott kurzusok:* Nyelvtörténet, kisebbségtudomány.

Gaál Gyulai, von, Erzsébet M. A. (University of Illinois at Chicago Circle, 1987), PhD (Universität Freiburg, 1997), tudományos főmunkatárs (1998). *Oktatott kurzusok:* osztrák irodalom, irodalomtörténet: 1700-1770, irodalomtörténet: 1770-1830, irodalomtörténet: 1830-1900.

Kerekes Gábor okl. német nyelv és irodalom szakos előadó (ELTE, 1985), egyetemi doktor (JATE, 1991), PhD (ELTE, 1998), egyetemi docens (1998). *Oktatott kurzusok:* Irodalomtörténet: kezdetektől 1650-ig, irodalomtörténet: 1830-1880, mai német irodalom.

Kontor István okl. magyar nyelv és irodalom–német nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (KLTE, 1974), PhD (Miskolci Egyetem, 2000), egyetemi docens (2002). *Oktatott kurzusok:* Irodalomtörténet: kezdetektől 1650-ig, a német nyelvű líra története, lírai formák a német nyelvű irodalomban, német-magyar irodalmi fordítások, irodalomtudományi projekt.

Mihalovicsné Lengyel Alojzia okl. német-orosz szakos középiskolai tanár (KLTE, 1975), olasz nyelvtanár (BGyTF, 1996), PhD (PTE, 2002), egyetemi docens (2000), az MTA VEAB Pedagógiai Munkabizottságának tagja (2000). Angol középfokú (1991) nyelvvizsga. *Oktatott kurzusok:* Szakdidaktika.

Pongó István okl. német-magyar szakos középiskolai tanár (Nyitra 1974), Dr. phil. (Güstrow, 1985), a nyelvtudomány kandidátusa (1985), egyetemi do-

cens (1999), a Verband der Deutschlehrer und Germanisten der Slowakei tagja, (1992), az AIS (Akademia Internacis de la Sciencoj) tagja (1996). *Oktatott kurzusok:* Morfológia, szintaxis.

Tóth József okl. német-orosz szakos középiskolai tanár (KLTE, 1990), egyetemi docens (1999), PhD (ELTE, 2000), az Ungarischer Deutschlehrerverband tagja (1992), a Magyar Germanisták Társaságának tagja (1994), az Österreichische Gesellschaft für Germanistik tagja (1996), a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesületének tagja (1998). *Oktatott kurzusok:* Bevezetés a nyelvtudományba, lexikográfia, lexikológia.

Valaczkai László okl. német-történelem szakos középiskolai tanár (JATE, 1962), bölcsészettudományi doktor (JATE, 1967), a nyelvtudomány kandidátusa (1986), egyetemi docens (1987), az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottság Német Filológiai Munkabizottságának tagja (1999). *Oktatott kurzusok:* Bevezetés a grammatikaelméletbe, fordításelmélet, kommunikációelmélet, nyelvtudományi projekt, pragmalingvisztika.

Vargáné Drewnowska Ewa okl. német szakos középiskolai tanár (Wroclawi Egyetem, 1983), egyetemi doktor (JATE, 1996), PhD (JATE, 1997), egyetemi docens (1998), a Gesellschaft für Angewandte Linguistik (GAL) tagja (1998), az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottság Német Filológiai Munkabizottságának alelnöke (1999), magyar mint idegen nyelv felsőfokú (1986) nyelvvizsga. *Oktatott kurzusok:* Kontrasztív nyelvészet, kontrasztív szöveggrammatika, pragmalingvisztika, szöveggrammatika, stilisztika, szöveglingvisztika.

Huszár Pál okl. német-orosz-történelem szakos középiskolai tanár (ELTE, 1964), bölcsészdoktor (ELTE, 1965), egyetemi adjunktus (1992). *Oktatott kurzusok:* A németség betelepítésének folyamata és jelentősége a XVIII. századi Magyarországon, az Európai Unió és az etnikai kisebbségek, mai német kultúra, német kultúra az EU-ban, a német kultúrtörténet súlypontjai, német kultúrtudat és az EU.

Kajtár Mária okl. német-magyar szakos középiskolai tanár (ELTE, 1969), Dr. univ. (ELTE, 1974), egyetemi adjunktus (2001), a Magyar Filológiai Társaság tagja. *Oktatott kurzusok:* Irodalomtörténet: 1880-1920, irodalomtörténet: 1920-1945, irodalomtörténet: 1945-től, a XX. század német nyelvű irodalma, mai német irodalom, a német nyelvű dráma története.

Lénárd Tibor okl. német-történelem szakos középiskolai tanár (JATE, 1990), Dr. univ. (JATE, 1996), egyetemi adjunktus (1999). *Oktatott kurzusok:*

Bevezetés a grammatikaelméletbe, bevezetés a nyelvtudományba, bevezetés a német dialektológiába, a magyarországi német nyelvjárások.

Rácz Gabriella okl. német szakos középiskolai tanár (JPTE, 1996), egyetemi adjunktus (1996), az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottság Német Filológiai Munkabizottságának tagja (1999), a Magyar Germanisták Társaságának tagja (1999). Angol középfokú (2000) nyelvvizsga. *Oktatott kurzusok:* Műfajelmélet, irodalmi szövegek feldolgozása, irodalomtudományi módszerek, irodalomtörténet: 1880-1920.

Zetényi-Csukás Ágnes okl. német-angol szakos középiskolai tanár (JATE, 1970), egyetemi adjunktus (1996), az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottság Német Filológiai Munkabizottságának tagja (1999), az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Alkalmazott Nyelvészeti és Nyelvpedagógiai Munkabizottságának tagja (1999). *Oktatott kurzusok:* Német szakdidaktika.

Albrecht, Terrance okl. német-angol szakos középiskolai tanár (Universität Hamburg, 1992), PhD (Berlin, 1997), lektor (2001). *Oktatott kurzus:* Irodalomtörténet: 1920-1945, irodalomtörténet: 1945-től, mai német irodalom, irodalmi kapcsolatok, nyelv- és stílusgyakorlat, tudományos szövegek írása és olvasása, elbeszélő műfajok a német nyelvű irodalomban, narratológia.

Bakainé Rottländer Heide okl. német szakos középiskolai tanár (Zwickau, 1987), egyetemi tanársegéd (1995), az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottság Német Filológiai Munkabizottságának tagja (1999). Magyar mint idegen nyelv felsőfokú (1994) nyelvvizsga. *Oktatott kurzusok:* Nyelv- és stílusgyakorlat, német szakdidaktika.

Bors Noémi okl. német nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (KLTE, 1998) és néderlandisztika szakos bölcsész (Debreceni Egyetem, 2001), egyetemi tanársegéd (1998). *Oktatott kurzusok:* Holland nyelv, német nyelv- és stílusgyakorlat, irodalomtörténet: 1920-1945, Thomas Mann, elbeszélő műfajok a német nyelvű irodalomban.

C. Németh Erika okl. német-orosz szakos középiskolai tanár (JATE, 1993), egyetemi tanársegéd (1993). *Oktatott kurzusok:* Nyelv- és stílusgyakorlat, fordítási gyakorlat, műfajelmélet, irodalmi szövegek feldolgozása.

Holicsek Szilvia okl. német nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (PTE, 2002), ügyvivő szakértő. *Oktatott kurzusok:* Morfológia, bevezetés a grammatikaelméletbe.

Horváth Katalin okl. német-történelem szakos középiskolai tanár (JATE, 1992), egyetemi tanársegéd (1995), latin nyelvből egyetemi záróvizsga. *Okta-*

tott kurzusok: Németek a Kárpát-medencében, nyelv- és stílusgyakorlat, mai német kultúra, a német kultúrtörténet súlypontjai.

Németh Attila okl. német nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (SZTE 2001), magyar nyelv és irodalom szakos tanár (SZTE, 2000), egyetemi tanársegéd (2001). *Oktatott kurzusok:* Bevezetés a grammatikaelméletbe, bevezetés a német nyelvészetbe, német-magyar kapcsolatok a nyelv tükrében, a kisebbségi kutatások tudományos módszerei, a beszéltnyelv-kutatás alapfogalmai, tudományos szövegek írása és olvasása, a beszéltnyelv grammatikája.

Oroszné Takács Katalin okl. német-történelem szakos középiskolai tanár (ELTE, 1994), ügyvivő szakértő (1994), az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottság Német Filológiai Munkabizottságának tagja (1999). *Oktatott kurzusok:* Németek a Kárpát-medencében, nemzetiségi oktatáspolitika, német kisebbségi irodalom.

Péter Ferencné okl. német-orosz szakos középiskolai tanár (JATE, 1989), egyetemi tanársegéd (1994). Az érintett időszakban GYES-en volt.

Scholl, Heinz-Dieter okl. német-testnevelés-angol szakos középiskolai tanár (Ruhr-Universität Bochum 1970), lektor (1999). *Oktatott kurzusok:* Nyelv- és stílusgyakorlat.

V. Szabó László okl. német-angol szakos középiskolai tanár (VE, 1997), egyetemi tanársegéd (1997), az MTA Veszprémi Területi Bizottsága Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottság Német Filológiai Munkabizottságának titkára (1999). Francia középfokú (1992), román felsőfokú (1992) nyelvvizsga. *Oktatott kurzusok:* Német irodalomtörténet: a kezdetektől 1700-ig, német irodalomtörténet: 1830-1880, mai német irodalom, irodalmi kapcsolatok, irodalmi szövegek feldolgozása, a német nyelvű dráma elmélete.

3. Az Intézet további munkatársai

Császár Mónika ügyintéző (2001). Német középfokú (1999) nyelvvizsga.
Fódi Éva ügyintéző (1991). Német középfokú (1995) nyelvvizsga. Az érintett időszakban GYES-en volt.
Katsányi Gábor technikus (1994).
Oláh Tóth Klára ügyintéző (1999). Német felsőfokú (1995), angol középfokú (1995) nyelvvizsga.
Perger Józsefné hivatalsegéd (1999).

4. Az Intézet tudományos kapacitása

A Germanisztikai Intézet a német nyelvészet, a német irodalom és a német nyelvoktatás széles spektrumát képviseli, mind szaktudományos tekintetben, mind ezen kérdések gyakorlati vonatkozásait illetően. Ennek megfelelően érdeklődési körébe tartozik a német nyelvvel, a német irodalommal, a német nyelvoktatással, a német kisebbséggel (nemzetiséggel) és a német nyelvterülettel (Németország, Ausztria és Svájc) kapcsolatos bármilyen kérdés. Az alábbiakban a legfontosabb szakmai súlypontokat tüntetjük fel.

Német nyelvtudomány:

– alapkutatások és alkalmazott kutatás a német nyelvtan, a szókincs, a frazeológia, a szövegnyelvészet és a fonetika területén;

– interkulturális nyelvészet: két- és többnyelvűség, nyelvek és kultúrák érintkezése és egymásra hatása;

– német kisebbségi (nemzetiségi) nyelvészet: nyelvjárások, szociolingvisztika, német-magyar nyelvi kapcsolatok;

– nyelvpolitika Magyarországon és az Európai Unióban: nyelv és politika, idegennyelv-oktatási és kisebbségi nyelvi politika Magyarországon és az EU-ban, Európa nyelvi jövőképe;

– német nyelvtörténet és nyelvemlékek Magyarországon: német nyelvű írásbeliség Magyarországon;

– lexikográfia és szótártervezés, -szerkesztés és -elemzés.

Német irodalomtudomány:

– német–magyar irodalmi kapcsolatok;

– a német irodalom kiemelkedő korszakai, műfajai és személyiségei;

– német kisebbségi irodalom;

– irodalomelmélet, irodalomtudomány és filozófia.

Német nyelvoktatás-pedagógia:

– a német mint idegen nyelv oktatásának elméleti és gyakorlati kérdései;

– a német mint kisebbségi (nemzetiségi) nyelv oktatásának elméleti és gyakorlati kérdései;

– nyelvoktatás-történet.

A fenti szaktudományos területeken kívül a Germanisztikai Intézet – igény esetén – a német és a magyar nyelvvel, ill. a kommunikációval kapcsolatos gyakorlati tanácsadással és/vagy szakmai-tudományos szolgáltatással (szakvélemények, szövegek optimalizálása vagy lektorálása, kiadványok nyelvi véleményezése, gondozása) is rendelkezésre áll.

5. A tanév folyamán az Intézetben végzett kutatómunka összefoglalása

A 2002/2003-as tanév legkiemelkedőbb tudományos eseményei az Intézet által rendezett konferenciák voltak:

2002. szeptember 27-28. között Kreuzwege címmel a magyarországi ifjú germanista irodalmárok találkozójának adtunk otthont, amelyen a fiatal irodalmárok szinte valamennyi magyarországi egyetemről képviseltették magukat. A konferencia jó alkalmat kínált intézetünk országos elismerésének növelésére, ill. az utánpótlás-generáció összefogására. A szimpózium előadásaiból tanulmánykötet is készül.

2003. márc. 28-29. között szintén intézetünk szervezésében került sor a magyarországi nyelvész-doktoranduszok 1. találkozójára. A konferencia remek alkalom volt arra, hogy az ország fiatal germanistái, kutatói megoszthassák egymással kutatási eredményeiket, ill. azokhoz további szakmai segítséget kaphassanak. Az itt elhangzott előadásokból is készül tanulmánykötet.

Ebben a tanévben is folytatódtak a VEAB-bal közösen szervezett „Veszprémer Deutsche Begegnungen" rendezvénysorozat előadásai. Az őszi szemeszter folyamán 2002. szept. 23-okt. 2. között 5 neves külföldi vendégünk 6 előadását hallgathatták meg az érdeklődők, a tavaszi szemeszterben pedig (2003. márc. 31–ápr. 15.) 4 vendégelőadó tartott 8 színvonalas előadást a legkülönfélébb germanisztikai témákból.

2002. nov. 6-án a Magyar Tudomány Napja alkalmából az Intézet két munkatársa is tartott előadást a VEAB székházában.

A fent említett rendezvényeken kívül fontos megemlítenünk, hogy a tanévben folytatódott a németországi DAAD által is támogatott nemzetközi együttműködésben megvalósuló projektünk, amelynek témája az interkulturális germanisztika (a német mint kisebbségi nyelv anyagán).

Kutatási eredményeinket egyre növekvő számú publikációink mutatják.

PEDAGÓGIA PSZICHOLÓGIA TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Pedagógia-Pszichológia Tanszék 1991-ben alakult meg. A jelenlegi tanszékvezető *dr. Horváth H. Attila* egyetemi docens, a neveléstudományok kandidátusa 2001. május 1-je óta irányítja a munkát.

A tanszék munkatársai az oktatói feladatok mellett jelentős kutató és fejlesztő tevékenységet is végeznek. Több szakmai szervezetben működnek alapítóként, vezetőként, folyamatos munkakapcsolatot tartanak fenn szakmai műhelyekkel, helyi és országos oktatási és szolgáltató intézményekkel, civil szervezetekkel. A tanszék munkatársai által gondozott főbb kutatási és fejlesztési témák: alternatív pedagógiai programok eredményességének vizsgálata, individuálpszichológia, személyközpontú pedagógia, osztálytermi folyamatok mikroelemzése videokamera alkalmazásával (videotréning), iskolások erkölcsi kompetenciájának helyzete és fejlesztése, az iskolai terepgyakorlat különböző változatainak kísérleti kipróbálása, az iskolák belső világának helyzetértékelése. A tanszék munkatársai az említett témákról rendszeresen tartanak pedagógus továbbképzéseket, előadói és szekcióvezetői minőségben gyakran résztvevői tudományos konferenciáknak.

Tanszékünk elsősorban arra törekszik, hogy segítse a hallgatókat a modernizációs követelményeknek megfelelő tanári szerephez szükséges ismeretek és kompetenciák elsajátításában. E törekvés szellemében újítottuk meg több mint tíz éve működő képzési programunkat, s ezt a szemléletet képviseltük, amikor – együttműködve a Pápai Pedagógiai Intézet munkacsoportjával – bekapcsolódtunk a pedagógia szak akkreditációs anyagának kidolgozásába.

2002 őszén „Közoktatás és tanárképzés – az együttműködés esélyei címmel konferenciát szerveztünk a Tanárképzők Szövetségével együttműködve.

A tanszék támogatásával sikeresen működik a folyamatosan megújuló mentálhigiénés hallgatói csoport, amely kortárssegítésre, mentálhigiénés és kulturális programok szervezésére vállalkozik, és a tanszéki honlaphoz kapcsolódva önálló honlapot működtet. Folyamatosan frissítjük a tanszék honlapját, amelyen interaktív rovat létrehozását is kezdeményeztük. Reményeink szerint ennek segítségével mód nyílik a hallgatók és az oktatók közötti párbeszéd feltételeinek megteremtésére is.

Tanszékünk pontos címe: 8200 Veszprém, Wartha V. u. 1. „O" épület I. emelet. Telefonszám: (88) 422-022/4664. Fax: (88) 422-022/4663.

Honlap: http://www.vein.hu/tk/tszk/pedagogia/pepszi

2. A tanszék oktatói

Dr. Horváth György magyar-orosz szakos középiskolai tanár (1958), fizika szakos középiskolai tanár (1968), pszichológia kandidátusa (1972), matematika szakos középiskolai tanár (1974), szakpszichológus (1980), pszichológia doktora (1992), Nyelvvizsga: orosz felsőfok, német felsőfok, angol felsőfok. *Oktatott tárgyak:* Bevezetés a pszichológiába előadás, Bevezetés a pszichológiába szeminárium, Kognitív pszichológia előadás, Pedagógia szeminárium, A pedagógiai kutatás módszerei előadás.

Dr. Szekszárdi Júlia magyar-német szakos középiskolai tanár (ELTE, 1965). Német felsőfokú nyelvvizsga (német szak 1965), Új Pedagógiai Szemle szerkesztőségének tagja, RAABE Tanári Létkérdések szerkesztőbizottságának tagja, OTKA kutatás: iskolások erkölcsi szocializációja, bilaterális együttműködés a konstanzi egyetem pszichológiai intézetével az erkölcsi szocializáció, illetve a morális diszkusszió témájában. Az OKI Kutatási Központjában készülő Jelentés a magyar közoktatásról 2002 című kiadvány fejezetgazdája (Iskola belső világa), a KOMA által támogatott fejlesztő kísérlet a tanárképzős hallgatók külső iskolai gyakorlatára vonatkozóan (közösen az ELTE Pszichológiai Intézetével és fővárosi, valamint veszprémi iskolákkal). Az Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesületének Elnöke. (Lásd a www.oki.hu/ofinfo, illetve www.osztalyfonok.hu honlapokat.) A Tanárképzők Szövetsége Személyiség- és Képességfejlesztési Szakosztályának elnöke.

Oktatott tárgyak: Konfliktuselemzés szeminárium, Konfliktuspedagógia előadás, Pedagógia szeminárium, Az osztályfőnöki szerep előadás, Az osztályfőnök...-terepgyakorlat, Erkölcsi és jogi szocializáció előadás, Pedagógia előadás, Szakdolgozati szeminárium.

Dr. Sallai Éva orosz-pedagógia szakos tanár (1976), pedagógia szakos előadó (1981), egyetemi tanársegéd (1991), egyetemi doktor (1995), egyetemi adjunktus (1995). A Magyar Gordon Egyesület tagja, az Országos Családterápiás Egyesület tagja, a MTA Veszprémi Területi Bizottságának tagja, Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesületének vezetőségi tagja, a Magyar Videotréning Egyesület vezetőségi tagja. *Oktatott tárgyak:* Pedagógiai helyzetgyakorlat, Esetmegbeszélő gyakorlat, Egyéni és csoportos beszélgetés vezetés szeminárium, Egyéni iskolai gyakorlat, Pedagógia szeminárium.

Dr. Csikós Csaba vegyészmérnök (1971), műszaki doktor (1987), Hittudományi Főiskolai végzettség (1982), egyetemi tanársegéd (1991), egyetemi adjunktus (1995). Szakmai részvétel: Közoktatási Szakértő. *Oktatott tárgyak:* Logika, Pedagógiai utópiák szeminárium, Pedagógiai antropológia előadás, Nevelésfilozófiai irányzatok előadás.

Szélesné dr. Ferencz Edit biológia-technika szakos tanár (1985), okl. pszichológus (KLTE, 1991), egyetemi tanársegéd (1992), dr. univ. fokozat (KLTE, Pszichológiai Intézet, 1995), egyetemi adjunktus (1995), klinikai gyermek szakpszichológus és mentálhigiénikus (HIETE, 1999), a Magyar Individuálpszichológiai Egyesület (MIPE) vezetőségi tagja, tanulmányi felelős (1993-tól), az „Individuálpszichológia útjain" szakfolyóirat , és az „IP füzetek" c. MIPE kiadvány szerkesztőbizottsági tagja (1995-től). Német középfokú nyelvvizsga (1995). *Oktatott tárgyak:* Pedagógiai helyzetgyakorlat szeminárium, Mentálhigiénés segítő eljárások szeminárium, Az individuálpszichológia alapjai előadás, Egyéni iskolai gyakorlat szeminárium, Pedagógia szeminárium, Esetmegbeszélő gyakorlat szeminárium, Fejlődéslélektan előadás, Bátorító pedagógia szeminárium.

Darabos Györgyi (1958). Főiskolai végzettség (Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola, 1979), egyetemi végzettség: okl. pedagógus (JPTE, 1991), iskolafejlesztő – a „Kék Madár" egyedi megoldású pedagógiai kísérlet vezetője (1991), a program egyik pedagógiai vezetője (1993), egyetemünk oktatója: (1993); egyetemi tanársegéd (1993). A Magyar Pedagógiai Társaság tagja, a MTA Pedagógiai Szakbizottságának tagja, a Tanárképzők Szövetségének tagja. *Oktatott tárgyak:* Civil technikák szeminárium, Pedagógiai helyzetgyakorlat szeminárium, Egyéni iskolai gyakorlat szeminárium, Pedagógia szeminárium, Tanulásmódszertan szeminárium.

Dr. Horváth H. Attila magyar nyelv- és irodalom–történelem szakos középiskolai tanár (ELTE, 1978), egyetemi doktor (1985), a neveléstudományok kandidátusa (1989). Nyelvvizsga: német alapfok, orosz középfok. OTKA Pedagógiai-zsűri tagja, SOROS Alapítvány Kisgyermekkori fejlesztési program kurátora, Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesületének alapító tagja, a Freinet Alapítvány elnöke, Magyarországi Sonnenberg Kör alapító tagja, Gyermekközpontú Magyarországért Egyesület elnökségi tagja, Magyarországi Freinet Pedagógusok Egyesületének tagja, a Tanárképzők Szövetségének tagja. OTKA kutatás: erkölcsi és jogi szocializáció az iskolában (T025522) *Oktatott tárgyak:* Pedagógia előadás, Tanulási stratégiák előadás, Alternatív pedagógiák előadás, Pedagógia szeminárium, A szabad kifejezés pedagógiája szeminárium, Egyéni iskolai gyakorlat szeminárium, Iskolafejlesztés szeminárium, Szakdolgozati szeminárium.

Dr. Vass Vilmos Ho Si Minh Tanárképző Főiskola, magyar-történelem szakos általános iskolai tanár (1987), Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, történelem szakos középiskolai tanár (1992), József Attila Tudományegyetem, pedagógiai szakértő, tantervelméleti szakértő (1995), PhD neveléstudomány (2000), Centenáriumi Általános és Szakiskola (1982-), JATE Pedagógia Tanszék (1996-), Veszprémi Egyetem Pedagógia-Pszichológia Tanszék (2003). Angol középfok „C" (1998), angol felsőfok GRADE10 Trinity (2001), latin középfok „C" (1998), ECL (1998), PITMAN (1996). *Oktatott tárgyak:* Pedagógia szeminárium, Iskolafejlesztés szeminárium, Közoktatáspolitikai kérdések előadás, Szakdolgozati szeminárium, A tantárgyköziség pedagógiája szeminárium.

Márhoffer Márta oligofrénpedagógia-logopédia szakos tanár (1990 BGGYTF), pszichológus (Debrecen, 2000), relaxációs terapeuta (2000), Zirc Városi Nevelés Tanácsadó munkatársa (1990-1996), majd vezetője (1996-2001), egyetemi óraadó (2000), főállású egyetemi tanársegéd (2001). Jelenleg tanácsadói és szociálpszichológusi pszichoanalitikus csoportvezetői vizsgára készül. *Oktatott tárgyak:* Magatartási és tanulási zavarok szeminárium, A tehetséggondozás pszichológiája szeminárium, Autogén tréning szeminárium, Esetmegbeszélő gyakorlat, Pedagógia szeminárium, Önismereti gyakorlat, Esetmegbeszélő gyakorlat.

Dr. Bede Andrásné (Kiss Orsolya) tanszéki előadó (1997).

3. A tanszék további dolgozói

Félállású illetve óraadó tanárok

Jegesné Rémesi Irén egyetemi tanársegéd (1998).
Dr. Tölgyesi József egyetemi adjunktus (1998).
Imre Nóra PhD hallgató (2002).

4. A tanszék tudományos kapacitása

A tanszék sajátossága miatt a kutatások mind pedagógiai, mind pszichológiai területen folynak, természetszerűleg a két terület szorosan össze is kapcsolódik. Pályázatokból sikerült kiépíteni egy számítógépes hálózatot, amely segíti a munkatársak kooperációját, akik a témákhoz szerveződő teamekben dolgoznak. Kutatásainkban folyamatosan együttműködünk iskolákkal, hazai és nemzetközi szakmai és civil szervezetekkel. A kutatás főbb területei:

Osztálytermi interakciók vizsgálata (videotréning)

Az iskolai videotréningek hatékonyságának mérésével az osztálytermi interakciók minőségének változását kutatjuk. Tagjai vagyunk annak a nemzetközi kutatócsoportnak, amely a módszer hatékonyságát vizsgálja. A tanszéken rendelkezésünkre áll egy számítógépes vágó program, amely a digitalizálást is biztosítja.

A pedagógus pályaszocializáció

A tanszéken folyó lélektani kiscsoportos munka hatékonyságát vizsgáljuk a hallgatók visszajelző lapjainak tartalmi elemzésével.

Nevelési vizsgálatok iskolai terepen.

Kötelezően választható gyakorlatok keretében kis vizsgálatok végzése, ezek dokumentálása, értékelése csoportmunka keretében. A tapasztalatok elemzése.

Jellegzetes konfliktushelyzetek gyűjtése és elemzése

Esettanulmányok készítése.

Alternatív iskolakísérlet folyamatkövetése

Az egyedi megoldású szervezet-és tantervfejlesztést 1992-ben az oktatási miniszter engedélyével „Kék Madár" Pedagógiai Program néven indították. A program folyamatkövetése, eredményeinek mérése a kutatási feladat. A kutatás célja, hogy a kisiskolás korúak számára adekvát fejlesztő pedagógiai légkör egy lehetséges módját körvonalazza az intézményes nevelés és oktatás keretein belül.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Lezártuk az egyik nagyszabású kutatásunkat, az OTKA által támogatott „Erkölcsi és jogi szocializáció az iskolában" c. témát, amelyet az OTKA jól megfelelt minősítéssel fogadott el.

Az iskolai terepgyakorlat című kutatásunk fontos részeredménye, hogy egyik hallgatónk e témában írott dolgozatát közölte az Új Pedagógiai Szemle.

SZÍNHÁZTUDOMÁNYI TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Alapítás: 1994. Cím: Veszprémi Egyetem Színháztudományi Tanszék 8200 Veszprém, Wartha V. u. 1. N. épület fsz. Tanszékvezető: *dr. Pintér Márta Zsuzsanna* egyetemi docens. A színháztörténet szak 1994-ben létesült, elsőnek hazánkban. A képzés felöleli a drámatörténetet, a színháztörténetet és e két ágazat elméleteit, a kommunikáció elméletet, a színházi forráskutatást és filológiát, a színházi előadás összetevő elemeinek (díszlet, kosztüm, zene, tánc, fény stb.) ismereteit, továbbá a színházgazdasági és üzemszervezési kérdéseit, a speciális színházi management ismérveit. A hallgatók a múzeumi, könyvtári, levéltári ismeretek alapjait is elsajátíthatják. A képzés időtartama 5 év. A végzettek színháztörténész diplomát kapnak. A szak önállóan vagy bármely más, 5 éves szakpárban felvehető, elsősorban a magyar, az angol, a francia vagy a német szak ajánlott.

2. A tanszék oktatói

Dr. Pintér Márta Zsuzsanna magyar nyelv és irodalom–történelem szakos tanár (ELTE, 1985), egyetemi docens (1996), az irodalomtudomány kandidátusa (1995), mb. tanszékvezető (2000), tanszékvezető (2001), az MTA Színház- és Filmtudományi Bizottság titkára (1997). Francia középfokú (1985), olasz középfokú (1990) nyelvvizsga. Címe: 1076 Budapest, Dózsa György út 68. IV. 5. *Oktatott tárgyak:* Európai drámaelmélet-történet II., Bevezetés a magyar színháztörténetbe, Magyar irodalomtörténet III., Magyar drámatörténet.

Dr. Bécsy Tamás egyetemi tanár (JATE, 1952), az irodalomtudomány kandidátusa (1972), az irodalomtudomány doktora (1978), József Attila-díjas (1986), Szentgyörgyi Albert díjas (1998), Grastyán-díjas (2000) Akadémiai Eötvös-Koszorú (Laureatus Accademiae) (2002) a Magyar Tudományos Akadémia Színház- és Filmtudományi Bizottságának elnöke (1997), az MTA I. Osztály tanácsadója, Halász Előd Alapítvány Kuratóriumi Elnök (2000). A Jannus Pannónius Tudományegyetem díszdoktora (1992). Professzor Emeritus Pécs Jannus Pannónius Tudományegyetem (2001. január 5.). A Veszprémi Egyetem Közművelődési Bizottságának Elnöke (2001) Irodalomtörténet szakfolyóirat szerkesztőbizottsági tag (1998) 10 éves a Pécsi Bölcsészettudományi Kar elnevezésű jubeliumi emlékérem. (2002). *Oktatott tárgyak:* Előadáselemzés, Európai drámaelmélet, Európai drámatörténet.

Gajdó Tamás magyar-történelem szakos középiskolai tanár (ELTE, 1988), egyetemi tanársegéd (1995), egyetemi adjunktus (1999). 1131 Budapest Szent László út 154. II. 10. *Oktatott tárgyak:* Magyar dráma- és színháztörténet, A magyar színházelmélet története, A magyar drámaelmélet története, A színháztörténet-írás módszertana, Színházi filológia.

Huber Beáta tudományos ügyvivő munkatárs, színháztörténész diploma (2002). Angol nyelvvizsga (2002). *Oktatott tárgyak:* Színházszemiotika, európai színházelmélet, európai színháztörténet, magyar színháztörténet.

Dr. Jákfalvi Magdolna egyetemi docens, francia-magyar szakos bölcsész diploma (ELTE, 1989), maitrise (Paris, Sorbonne, 1989), DEA (Paris, Sorbonne, 1989). Irodalomtudományi Ph.D.(ELTE 1999) Bolyai-ösztöndíjas. Oktatott tárgyak: Bevezetés a színháztudományba, Egyetemes színház- és drámatörténet XVII. és XX. század, Magyar drámatörténet XX. század, Kortárs színházelméletek.

Dr. Kékesi Kun Árpád angol szakos középiskolai tanár és esztétika szakos előadó (ELTE, 1995), irodalomtudományi PhD (ELTE, 1998), egyetemi docens (2002) az MTA Színház- és Filmtudományi Bizottságának tagja (1999). Német középfokú (1994), angol felsőfokú (1995) nyelvvizsga. Címe: 1139 Budapest, Gömb utca 29. I. lph. IV/2. *Oktatott tárgyak:* Európai színháztörténet, Európai drámatörténet, Drámaelemző szeminárium, Általános esztétika, Európai színházelmélet, Előadáselemzés.

Dr. Kiss Gabriella egyetemi docens, magyar nyelv és irodalom–német nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (KLTE, 1993), irodalomtudomány PhD (2000), a Gesellschaft für die Theaterwissenschaft (1996), a Magyar Szemiotikai Társaság (1998), a Nemzetközi Színházi Intézet Magyar Központjának (1998) tagja, az MTA Színház- és Filmtudományi Bizottságának

köztestületi tagja (2001). Német felsőfokú (1993), angol középfokú (1998) nyelvvizsga. Címe: 1123 Budapest, Bán u. 6-8. *Oktatott tárgyak:* Színházszemiotika I-II, Előadáselemzés III-IV, Európai színházelmélet III, Európai drámatörténet.

Dr. Ordasi Zsuzsa egyetemi docens, olasz–magyar szakos tanári diploma (ELTE, 1979), művészettörténész diploma (ELTE, 1984), Művészetkritikai posztgraduális kurzus (Firenze, UIA 1986), dr. univ. művészettörténetből (ELTE, 1991), PhD (1997). *Oktatott tárgyak:* Művészettörténet, egyetemes és magyar színházépülettörténet, díszlet- és kosztümtörténet.

Schuller Gabriella egyetemi tanársegéd, színháztörténet szakos bölcsész diploma (VE 1999), magyar nyelv és irodalom szakos bölcsészdiploma (ELTE, 2003). Angol középfokú (1998), francia középfokú (2001) nyelvvizsga. *Oktatott tárgyak:* Feminista elmélet és színház, előadáselemzés, európai színházelmélet, európai drámaelmélet, 19. századi magyar drámatörténet.

Fizetés nélküli szabadságon

Dr. Nagy Imre tanszékvezető egyetemi tanár (ELTE, 1966), bölcsészdoktor (1969), az irodalomtudományok kandidátusa (1985), Kiváló Oktató kitűntetés (1988), Táncsics Mihály Alapítvány az Év kritikusa díja Színház- és Filmkritikus kategóriában (1996), az MTA PAB Irodalomtörténeti Munkabizottságának elnöke, a MAB Irodalomtudományi Szakbizottságának és az OTKA Irodalomtörténeti Szakbizottságának, a MTA Színháztudományi Szakbizottságának tagja. Címe: 7625 Pécs, Bessenyei u. 2.

Óraadók

Péti Mária PhD hallgató, magyar szakos tanár (JPTE, 1997). *Oktatott tárgy:* Magyar drámatörténet, Magyar irodalom története.

Venczel Sándor a Magyar Állami Operaház gazdasági igazgatója. *Oktatott tárgy:* Színházi menedzsment, üzem és jog.

Dallos Zsuzsanna újságíró. *Oktatott tárgy:* Média I. és Média II.

Bagossy László rendező. *Oktatott tárgy:* Előadáselemzés, Európai színháztörténet.

Nánay István kritikus. *Oktatott tárgy:* Színházi kritika, Dramaturgia.

Fuchs Lívia tánctörténész, egyetemi docens. *Oktatott tárgy:* Európai színháztörténet, Magyar színháztörténet.

Fenyő István nyugdíjas egyetemi tanár. *Oktatott tárgy:* Magyar irodalomtörténet.

Kovács Dezső a Kritika c. folyóirat főszerkesztője. *Oktatott tárgy:* Világirodalom III., Magyar színháztörténet.

Szalay Miklós. Oktatott tárgy: Operatörténet.

3. A tanszék további dolgozói

Nagy Emő Zoltánné tanszéki adminisztrátor (2000. szeptember 1-től).

4. A tanszék tudományos kapacitása

A tanszék minden oktatója rendelkezik saját kutatási témával, amelyet egyénileg vagy külön kutatási program (OTKA, Bolyai Ösztöndíj, Széchenyi Tanári Ösztöndíj) keretében végez. 2002-ben az elnyert Széchenyi pályázat eredményeképpen azonban közös projekten is dolgozunk, mivel a tanszék koordinálja és vezeti a Magyar Színháztörténet 1920-1949 című kutatást, amelynek eredményeként monográfia és CD formájában fog megjelenni az ezzel a témával foglalkozó kötet. Ebben a munkában a tanszék összes oktatója részt vesz. A hagyomány és újítás: a magyar színházi hagyomány átalakulása című OTKA program szintén 2002-ben kezdődött el. Ez a program olyan területen végez alapkutatásokat, amely területen még sohasem folyt intézményhez, kutatócsoporthoz kötődő rendszeres kutatás. Történeti lineáritásban követi végig a klasszikus avantgard magyar létrejöttét és sorsát, a két világháború közötti drámairodalom legjelentősebb szerzőit és előadásait, a korszak témarendjét. A kortárs vizsgálatokat, a horizontális metszetet a jelen rendezői és színész portréin keresztül próbáljuk elkészíteni, külön-külön figyelemmel kísérve az újfajta színészi megoldásokat. Ezt olyan alapkutatás egészíti ki, amely összegyűjti a 20-as évektől kezdve a színházépületek rekonstrukciójára, átépítésére, illetve az új színházépületek emelésére vonatkozó dokumentációkat és egy fényképes adatbázist hoz létre, amely elsősorban a színháztörténet szakos hallgatók képzését szolgálja majd. Ebből az adatbázisból előreláthatólag külön kötet is készül. A tanszék oktatói közül ketten vesznek részt jelenleg is PhD képzésben, a főállású oktatók 75 %-a már jelenleg is minősített oktató, eddigi tudományos teljesítményeinek köszönhetően.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

A tanszék tudományos szempontból nagyon eredményes évet zárt. Új kötettel jelentkezett a Theatron könyvek c. tanszéki könyvsorozat *(Imre Zoltán:* Színház és teatralitás), és nyomdába került a tanszék tudományos folyóiratának, a Theatronnak két újabb száma. *Pintér Márta Zsuzsanna* az MTA Irodalomtudományi Intézete által vezetett Régi Magyar Drámakutató Munkacsoport keretében megszerkesztette és sajtó alá rendezte a Régi Magyar Drámai Emlékek című sorozat 5. kötetét (Piarista iskoladrámák, Bp. 2002). A Széchenyi terv keretében *Bécsy Tamás* elkészítette az 1920-1949 közötti időszak magyar dráma és színház történeti és elméleti szakirodalmának feldolgozását és befejezte a tavalyi jelentésben rögzített munkát, és ez a Dialóg Campus Kiadónál meg is jelent (Drámák és elemzések, Pécs, 2002).

Gajdó Tamás elkészítette a leendő kötet tervét, fejezetbeosztását, a kutatás teljes programját, és megírt több részfejezetet, *Jákfalvi Magolna* feldolgozta a magyar avantgard színház történetét, *Kékesi Kun Árpád* pedig a korszakra vonatkozó külföldi színházi törekvéseket.

Kékesi Kun Árpád a 2002/2003-as tanév folyamán a Rendezői színház a XX. században, Az ezredforduló rendezői színháza, Az operajátszás tradíciói a kortárs zenés színházban címmel az Alapítvány a Magyar Felsőoktatásért és Kutatásért pályázat, az OTKA támogatásával 2001-ben kezdett kutatás, és a Bolyai János kutatási ösztöndíj keretében végzett kutatásokat, melyek eredménye hamarosan kötetben is megjelenik. *Jákfalvi Magdolna* és *Kékesi Kun Árpád* 2002-ben kezdtek meg egy kutatási programot az NKFP támogatásával és az MTA Filozófiai Intézet közreműködésével, melynek címe Recepció és kreativitás: nyitott magyar kultúra. *Jákfalvi Magdolna* befejezte Patrice Pavis rendkívül nagy hatású munkájának fordítását, s a kötet a Balassi kiadónál meg is jelent (Patrice Pavis, Előadáselemzés).

A tanszéki OTKA pályázat keretében *Ordasi Zsuzsa* folyamatos kutatást végez az egyetemes színházépülettörténet tárgykörben, hogy – a történeti színházépületek tipológiáján kívül – a kortárs külföldi színházépületeket is beépítse az oktatási munkába, s ez magába foglalja a magyar színházépületek építéstörténetét, a felújítások, átépítések, korszerűsítések, valamint az új színházépületek és színjátszóhelyek kialakításának kutatását is. Ennek kettős célja van: 1. az oktatás minél teljesebb magyar anyag tárgyalására terjedjen ki, 2. egy magyar színházépületeket összefoglaló repertórium készítése, amely folyamatosan bővül.

A tanszék oktatói több mint húsz tudományos előadást tartottak hazai és nemzetközi konferenciákon, és 2002-ben is megrendeztük a tanszék hagyományos színháztörténeti konferenciáját A színház dokumentálása címmel.

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI ÉS EURÓPAI TANULMÁNYOK TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Az 1951-ben alapított tanszék 1989/1990 folyamán alakította ki mai profilját, s lépett az 1990 szeptemberében megszerveződött Tanárképző Kar alapító tanszékei sorába. A tanszék első megbízott vezetője *Papp Géza,* 1955-től kinevezett vezetője *Szabó János* volt. 1958-ban *Vargáné dr. Zoltán Edit,* majd 1960-ban *Jánka József* vette át a tanszék vezetését. 1972-től *dr. Beszteri Béláné* volt a tanszék megbízott vezetője. 1975-től *dr. Fülöp Gábor*, 1980-tól *Vándor Józsefné dr.,* 1983-tól *dr. Tóth László,* majd 1985 október 1-től *dr. Szilágyi István* egyetemi tanár, a politikatudományok doktora a tanszék vezetője. A Társadalomtudományi Tanszék az egyetem mindkét karán oktat. Elsődleges feladatának az általánosan és szakmailag művelt, a társadalomban eligazodni képes, autonóm értelmiségi személyiségek kialakítását, illetve az ebben való közreműködést tekinti. A tanszék a fenti célt három alaptantárgy, a filozófia, a politikatudomány és a szociológia oktatásával, valamint az ezekre épülő speciális kollégiumok, illetve választható tárgyak rendszerével kívánja elérni. A tanszék 2001 októberétől az Európai Tanulmányok Központjával egyesülve a Társadalomtudományok és Európai Tanulmányok Tanszék nevet vette fel. Irányítja a Veszprémi Egyetemen 1999 szeptemberétől bevezetett Európai Tanulmányok specializációt és szakfelelőse a 2003 szeptemberében induló nemzetközi tanulmányok szaknak. A tanszék három szakcsoportból áll. A politikatudományi szakcsoport tagja a tanszékvezetőn kívül *dr. Gergó Zsuzsanna* egyetemi docens, a történelemtudomány kandidátusa, valamint *Kaiser Tamás* egyetemi tanársegéd. A filozófia szakcsoportnak három főállású oktatója van: *dr. Jáger Ida* egyetemi docens, a filozó-

fiatudomány kandidátusa, *dr. Kalmár Zoltán* PhD egyetemi docens és *dr. Garaczi Imre* PhD egyetemi adjunktus. A szociológia szakcsoport tagjai: *dr. Albert József* egyetemi docens, a szociológiatudomány kandidátusa, *dr. Farkas István* egyetemi docens, a filozófiatudomány kandidátusa, valamint *Kaszásné dr. Leveleki Magdolna* PhD egyetemi adjunktus. A tanszék mellékfoglalkozású oktatója *dr. Kondorosi Ferenc* PhD egyetemi docens, óraadója pedig *dr. Simon Attila* európai szakjogász. Az adminisztrációs ügyeket *Baranyai Csabáné* intézi. A tanszék adja ki a Pro Philosophia Füzetek című folyóiratot, a Carmen Saeculare könyvsorozatot, valamint az Európai Füzetek című periodikát, s itt működik a Pro Sciencia Humana Vesprimiensi Alapítvány is. A tanszék az O épület emeletén található. Telefon- és faxszáma: (88) 423-852.

2. A tanszék oktatói

Dr. Szilágyi István okl. jogász (JATE, 1974), a politikatudomány kandidátusa (1984), egyetemi docens (1985), habilitáció politikatudományból (ELTE ÁJK, 1998), a politikatudomány doktora (1998), egyetemi tanár (1998). A Magyar Politikatudományi Társaság elnökségének és a Magyar Latinamerikanisták Társaságának a tagja. A Politikatudományi Társaság Észak-dunántúli regionális tagozatának elnöke. A „Comitatus" folyóirat rovatszerkesztője. Az MTA Politikatudományi Szakbizottságának tagja. A VE Tanárképző Kari Tanács tagja. Nyelvvizsga: felsőfokú „C" típusú nyelvvizsga spanyol nyelvből. Címe: 8200 Veszprém, Papvásár u. 71. Telefonszáma: (88) 422-406. *Oktatott tárgyak:* Politológia előadás, Az Európai Unió intézményrendszere és működése előadás, Az EU és a mediterrán világ szeminárium, Hispán történelem–hispán kultúra szeminárium, Az EU intézményi reformja és a kelet-közép-európai bővítés szeminárium.

Dr. Albert József okl. magyar-népművelés szakos középiskolai tanár (ELTE, 1969), szociológus (ELTE, 1986), a szociológiatudomány kandidátusa (1997), egyetemi docens (1997). A Szocialista Kultúráért kitüntetés (1978), és a TIT Aranykoszorús jelvény (1988) tulajdonosa. A TIT Vajda Péter Megyei Művelődési Egyesülete elnökségének tagja, a TIT Veszprém városi szervezetének elnöke. A VEAB Szociológia Munkabizottság tagja, titkára (1993), a Magyar Szociológiai Társaság tagja, az MSZT Felső-dunántúli tagozatának társelnöke. Nyelvvizsga: középfokú „A" típusú nyelvvizsga angol

nyelvből. Címe: 8200 Veszprém, Egry J. u. 4/E. Telefonszáma: (88) 423-929. *Oktatott tárgyak:* Szociológia előadás, Környezetszociológia előadás, Környezetszociológia szeminárium, Környezetpolitika előadás (*dr. Rédey Ákossal* megosztva).

Dr. Farkas István okl. magyar-filozófia szakos középiskolai tanár (ELTE, 1964), okl. fizika szakos középiskolai tanár (ELTE, 1972), a filozófiatudomány kandidátusa (1979), egyetemi docens (1976). Az MTA VEAB Szociológiai Munkabizottságának tagja. Címe: 8200 Veszprém, Egyetem u. 20. Telefonszáma: (88) 405-905. *Oktatott tárgyak:* Szociológia előadás, Bevezetés a szociológiába előadás, Fejezetek a szociológia történetéből szeminárium, A szociológia kialakulása I-II. szeminárium.

Dr. Garaczi Imre okl. magyar-történelem-filozófia szakos középiskolai tanár (PTF, 1980; ELTE, 1984; ELTE, 1989), PhD (2000) egyetemi adjunktus (2001). A Pro Philosophia Füzetek folyóirat felelős szerkesztője, kiadója (1995). A Magyar Filozófiai Társaság tagja (1995). Nyelvvizsga: középfokú „A" típusú német, középfokú orosz. 8230 Balatonfüred, Deák F. u. 24. Telefonszáma: (30) 957-0717. *Oktatott tárgyak:* Filozófia előadás, Gazdaságetika előadás, „A közjótól a világállamig" – politikai és jogfilozófia szeminárium, Etika szeminárium, Megapopuláció szeminárium.

Dr. Gergó Zsuzsanna okl. történelem szakos középiskolai tanár, újkori muzeológus (ELTE, 1974), egyetemi docens (1991), a történettudomány kandidátusa (1991). A Kiváló munkáért kitüntetés tulajdonosa (1987). Az MTA VEAB Gazdasági- Jogi- és Társadalomtudományi Szakbizottság, valamint a Magyar Politikatudományi Társaság MPT Észak-Dunántúli Regionális Szakosztály tagja. Az „Európai Füzetek" periodika szerkesztője. Nyelvvizsga: középfokú „C" típusú nyelvvizsga orosz nyelvből. Címe: 8200 Veszprém, Roboz u. 20/C. Telefonszáma: (88) 405-628. *Oktatott tárgyak:* Politológia előadás, Politikaelmélet előadás, Az európai integráció története előadás és szeminárium, Szociális és foglalkoztatáspolitika az EU-ban szeminárium.

Dr. Jáger Ida okl. gyógyszerész (Budapesti Orvostudományi Egyetem, 1962), okl. filozófia szakos előadó (ELTE, 1970), a filozófiatudományok kandidátusa (1980), egyetemi docens (1969). A TIT Országos Filozófiai Választmány Elnökségének tagja, a Filozófiai Továbbképző Központ Módszertani Bizottság tagja, a technikai eszközökkel és szemléltetési-oktatási anyagokkal foglalkozó bizottság vezetője. Az Oktatásügy kiváló dolgozója (1975).

Címe: 8420 Zirc, Bercsényi u. 22/D. Telefonszáma: (88) 414-175. *Oktatott tárgyak:* Filozófia előadás, Mérnöki kommunikáció és viselkedéskultúra szeminárium, Összehasonlító kultúrtörténet szeminárium, Személyiségfilozófia szeminárium, Esztétika szeminárium, Retorika szeminárium.

Kaiser Tamás okl. magyar-történelem szakos középiskolai tanár (JATE, 1985), okl. politológus (JPTE, 1999), PhD hallgató (ELTE ÁJK). A Politikatudományi Társaság tagja. Nyelvvizsga: „C" típusú középfokú nyelvvizsga angol és német nyelvből. Címe: 8230 Balatonfüred, Tamási Á. u. 19/D. Telefonszáma: (87) 341-144. *Oktatott tárgyak:* Politikaelmélet előadás, Bevezetés a politikatudományba előadás, Regionális fejlesztési stratégiák szeminárium, Regionális politikák összehasonlító elemzése szeminárium, Európai közpolitika és területi tervezés szeminárium, EU: a többszintű kormányzati rendszer szeminárium.

Dr. Kalmár Zoltán okl. történelem-filozófia szakos középiskolai tanár (JATE, 1990, 1991), PhD (2000) egyetemi docens (2001), a Pro Philosophia Füzetek főszerkesztője. A VE Pedagógiai Műhely tagja. Nyelvvizsga: „C" típusú középfokú nyelvvizsga orosz nyelvből. Címe: 8060 Mór, Cserhát 18. Telefonszáma: (22) 406-494. *Oktatott tárgyak:* Filozófia előadás, Filozófiatörténet előadás, Bevezetés a filozófiába előadás, Minaret és Internet szeminárium, A fantázia forradalma szeminárium.

Kaszásné dr. Leveleki Magdolna okl. közgazdász (JPTE, 1978), szociológus (ELTE, 1986), PhD (2002) egyetemi adjunktus (1993). A Magyar Szociológiai Társaság és az MTA VEAB Gazdasági- Jogi- és Társadalomtudományi Szakbizottságának tagja. Nyelvvizsga: „C" típusú felsőfokú nyelvvizsga orosz nyelvből (1978), „C" típusú középfokú nyelvvizsga német nyelvből. Címe: 8000 Székesfehérvár, Marosi A. u. 1. I/3. Telefonszáma: (22) 311-470. *Oktatott tárgyak:* Szociológia előadás, Gazdaságszociológia előadás, Gazdaságszociológia szeminárium.

Dr. Kondorosi Ferenc jogász (JPTE ÁJK, 1977) PhD (1997) mellékfoglalkozású egyetemi docens, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem tudományos főmunkatársa, az Emberi Jogok Magyar Központ igazgatója, a Foundation for Political Culture ügyvezetője. Az Acta Humana Emberi Jogi közlemények szerkesztője. A közigazgatási szakvizsgabizottság tagja. Francia, orosz középfokú nyelvvizsga. Címe: 1062 Budapest, Bajza u. 47. Telefon- és faxszáma: (1) 311-0360. *Oktatott tárgyak:* Az emberi és közösségi jogok európai rendszere előadás, EU jogi ismeretek előadás, Demokrácia-jogállam-civil társadalom szeminárium.

3. A tanszék további dolgozói

A tanszék óraadója: *dr.Simon Attila* (2002). *Oktatott tárgyak:* Az Európai Közösség társasági joga szeminárium, Alkotmányosság-jogharmonizáció-szuverenitás szeminárium.

4. A tanszék tudományos kapacitása

A Társadalomtudományok és Európai Tanulmányok Tanszék kutatási tevékenységét a nemzetközi és hazai együttműködésben megvalósuló sokszínűség jellemzi. A tanszék munkatársai az alább felsorolt témákban és kutatási területeken értek el jelentős, külföldi publikációkban, konferencia meghívásokban, kutatói és tudományos ösztöndíjak, pályázatok elnyerésében, illetve hosszú távú együttműködés formájában megnyilvánuló eredményeket.

A Politikai és jogrendszerek összehasonlító elemzése téma keretében a világ három félperiférikus térségében (Latin-Amerika, Dél-Európa, Kelet-Közép-Európa) a huszadik század hetvenes éveitől három hullámban végbement rendszerváltozások és demokratizációs folyamatok komparatív vizsgálata folyik. A hazai és nemzetközi együttműködés keretében folyó elemzések elsősorban az intézményi struktúra változásaival és a nemzetközi jogfejlődéssel összefüggő kérdésekre koncentrálnak.

Az Európai Unió: alkotmányfejlődés és regionalizmus című téma kutatása szintén széles körű nemzetközi együttműködés keretében valósul meg. A vizsgálódások kiterjednek az uniós alkotmányozási folyamat és alaptörvényi szabályozás tartalmi kérdéseinek vizsgálatára, az Európai Közösség regionális és strukturális-kohéziós politikájának, az azzal szorosan összefüggő közösségi közpolitikának, a többszintű kormányzati rendszer és a nemzeti közigazgatások egymáshoz való viszonyának, az azzal összefüggő folyamatok és elméletek, valamint az uniós szociális és foglalkoztatáspolitikának a vizsgálatára is.

Az Európa és a mediterrán világ (politika, történelem, jog, filozófia) című kutatás az európaiság és modernség, felzárkózás vagy elzárkózás, kontinentális integráció vagy a nemzeti tisztaság megőrzése kategóriák mentén fogalmazza meg a portugál és a spanyol fejlődés Kelet-Közép-Európával sok tekintetben szoros rokonságot mutató elmúlt száz esztendejének alapvető dilemmáit. Foglalkozik a portugál és spanyol Európai Uniós csatlakozás

kérdéseivel, s elemzi az Európai Közösség tagjává vált hét, hajdan félperifériális ország Magyarország és Kelet-Közép-Európa számára is hasznosítható modernizációs sikertörténetének tapasztalatait.

Történetfilozófia. A kutatás középpontjában a 19-20. században kifejlesztett történelmi megismerés és az egyén valódi tudását jelentő történelemépítés német filozófiai eszméje áll. Magában foglalja továbbá a történelmi evidencia fogalmát, a múlt felhasználásának és újraírásának kérdését, a történelmi ítélkezés, a történelem-magyarázat és a történelmi megközelíthetőség elméleti megalapozását. A kutatás vizsgálja a történelmi folyamatnak, a történelmi gondolkodásnak és történetírásnak a filozófiáját, továbbá a történelmi gondolkodás és a történetírás kérdését.

Kultúrfilozófia. A kutatás a kultúrák térbeli és időbeli kölcsönös kapcsolatát, párbeszédüket, konfliktusaikat, összeütközéseiket, a közöttük lévő viszony eredetét és a kultúra túlélésének lehetőségeit vizsgálja. Igen fontos a kritikai attitűd érvényesítése, az esztétikai, befogadói és ökológiai megfontolások alapján.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Tanszékünkön az alábbi témában folynak évek óta tudományos kutatások: a magyar felsőoktatás története; az önkormányzatok szociálpolitikája; környezeti attitűdök a Balaton régióban; a szociológia kialakulása; történetfilozófia; művészetelméletek; magyar filozófia; szociális- és foglalkoztatáspolitika az EU-ban és Magyarországon; felkészülés a Strukturális Alapok fogadására; kultúrák összehasonlító elemzése; europanizáció és regionalizmus; monitoring és értékelés; a magyarországi területfejlesztés intézményrendszere; kultúrfilozófia; történetfilozófia; az értelmiség 1968 után; atipikus foglalkoztatás multinacionális vállalatoknál; bizalom és kooperáció a hazai vállalkozások kapcsolataiban; kisvállalkozások területi egyenlőtlenségei; a nemzetközi jog és az alkotmánybíráskodás; emberi jogok a globális világban; politikai és jogrendszerek összehasonlító elemzése; Európai Unió: alkotmányfejlődés és regionalizmus; Európa és a mediterrán világ (politika, történelem, jog, filozófia); az EU bővítés kérdései; közpolitika és közigazgatás. Kutatásaink eredményei magyar és idegen nyelvű publikációkban, előadásokban, egyetemi kurzusainkban, külföldi és hazai ösztöndíjak elnyerésében realizálódtak.

PEDAGÓGIAI KUTATÓINTÉZET

1. Az Intézet rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Az alapítás éve: 1999. Az Intézet igazgatója: *Zsolnai József* egyetemi tanár, a nyelvtudomány (nyelvpedagógia) kandidátusa, a neveléstudomány akadémiai doktora. Székhely: Pápa, Jókai Mór u. 37. Telefonszám: (89) 510-290. Fax: (06-89) 510-292. E-mail: vepi99@almos.vein.hu.

Az Intézet a VE Tanárképző Karának sajátos egysége, amely két szervezetet foglal magában: a Pedagógiai Kutatóintézetet, valamint az Értékközvetítő és Képességfejlesztő Program Országos Központját.

Az országos központ két programot gondoz: a 30 év óta kutatott-fejlesztett Nyelvi, irodalmi és kommunikációs nevelési programot (NYIK) és az ebből 20 éves kutató-fejlesztő munka révén szervesen kiterebélyesedett, a közoktatás egész vertikumára, minden tantárgyára ill. műveltség-területére kiterjedő, új tantárgyak sorát meghonosító Értékközvetítő és képességfejlesztő programot (ÉKP). A központ a törökbálinti Kísérleti Általános Iskola egyik szervezeti egységeként jött létre 1986-ban, s az alapító levélben rögzített funkciója az ÉKP és a NYIK programok kimunkálása, a programokhoz szükséges taneszközök kidolgozása, a programokat alkalmazó iskolák tankönyvekkel való ellátása, a programok szerint tanító pedagógusok felkészítése és továbbképzése, valamint a programok terjesztése.

A rendszerváltozás óta terjedő alternatív pedagógiák (Waldorf-, Freinet-pedagógia stb.) között egyedül csak a NYIK és az ÉKP számít eredeti magyar alternatív pedagógiának.

E programok alkalmazásának alapfeltétele a pedagógusok felkészítése és folyamatos továbbképzése. Így a Központ a kutatások folyamán egyre nagyobb mértékben foglalkozott pedagógusképzéssel és továbbképzéssel, s ennek kapcsán szükségszerűen pedagógus-kutatásokat is kezdett. A

Veszprémi Egyetemre telepítés fő motívuma az volt, hogy egy olyan fejlődő-formálódó egyetemi karon, mint a VE Tanárképző Kara, szervesen illeszthető a kari fejlesztések koncepciójába és folyamatába a pedagógus-kutatás és azzal együtt az alternatív programok tanárszükségleteit is kielégítő új szakok alapítása-indítása.

Az elgondolás az Egyetem vezetőinek egyetértésével találkozott, s támogatásukkal valósult meg.

A jó körülményeket teremtő elhelyezést Pápa város önkormányzata azzal a szándékkal biztosította, hogy ezzel hozzájáruljon a városban nagy tradícióval rendelkező, fél évszázada politikai okokból megszüntetett felsőoktatás, benne a pedagógusképzés újraélesztéséhez.

Az intézetben a pedagógiai (közoktatási) rendszerfejlesztés + pedagóguskutatás + pedagógusképzés-fejlesztés egységének koncepciója jegyében jöttek létre a következő kutatócsoportok: Embertudományi Kutatócsoport, Közművelődési és Turizmus Kutatócsoport, Mérési, Értékelési Kutatócsoport, Művészettudományi Kutatócsoport, Néprajztudományi Kutatócsoport, Pedagógia-Tanító Kutatócsoport.

A munkatársak feladatai mind a programfejlesztés, mind a kutatás területére kiterjednek, s a fejlesztések-kutatások előrehaladtával természetszerűen változnak. Ennek megfelelően az Intézet szervezete is módosul időnként, s változik a személyi-szakmai összetétel is.

Így az Embertudományi Kutatócsoport 2002. szept. 1-jével kivált az Intézetből, személyi állománya átkerült a VE Tanárképző Karára, ahol antropológiai és Etikai Tanszéki Csoport néven új oktatási szervezeti egységként működik.

2. Az Intézet kutató beosztású munkatársai

Dr. Czakó Kálmán Dániel tudományos munkatárs, biológia-kémia szakos középiskolai tanár (1972), teológus (1969), PhD fokozat (ELTE, 2002, neveléstudományi doktori program), dr. univ. (1973), igazságügyi (drog) szakértő (1998), Magyar Kémikusok Egyesülete (1972), Grand Prix Chimique nemzeti zsűri tagja (1991), a Magyar Addiktológiai Társaság tagja (1997), a Magyar Pedagógiai Társaság Megelőzési Tagozat elnöke (1997). *Kutatási terület:* Kortársattitűd-változás, segítő magatartás kialakulása; attitűd-átmenetek kisebbségi-többségi csoportban. Címe: 3525 Miskolc I., Széchenyi u. 33.

Dr. Huszár Ágnes tudományos főmunkatárs, magyar-orosz szakos középiskolai tanár (1974), a nyelvtudomány kandidátusa (1989), dr. habil. (1999), az MTA Alkalmazott Nyelvészeti Bizottság tagja (1998), a Nyelvtudományi Társaság tagja.(1974), a Societas Linquistica Europae tagja (1999), német és orosz felsőfokú nyelvvizsga; a PTE alkalmazott nyelvészeti doktori programban szociolingvisztikát oktat. *Kutatási terület:* Tanulásszervezési módok a felsőoktatásban, pszicholingvisztika (elszólás-kutatás). Címe: 1068 Budapest, Dózsa Gy. u. 94.

Kiss Éva tudományos munkatárs, igazgatóhelyettes, pedagógia szakos középiskolai tanár (2000), doktorandusz: (PTE alkalmazott nyelvészeti doktori program) a Pedagógus Szakma Megújítása (PSZM) Projekt titkára (1992), a PSZM pedagógusképzés-fejlesztő és a tanterv-, taneszköz-fejlesztő alkuratórium titkára (1992). *Kutatási terület:* Innováció-történet, tantervek szövegtani elemzése. Címe: 8500 Pápa, Deák F. u. 1. III/19.

Dr. Orosz Sándor tudományos tanácsadó, c. egyetemi tanár, magyar-német szakos középiskolai tanár (1950), a neveléstud. kandidátusa (1971), a neveléstudomány akadémiai doktora (1988), az MTA Pedagógiai Bizottság (1996) és a Didaktikai Albizottság tagja (1997), a Magyar Pedagógia Szerkesztőbizottság tagja (1997), az European Association for Research on Learning and Instruction (EARLI) tagja, (1991-) az MTA Doktori Tanács Pedagógia Szakbizottság tagja (1998), a Pedagógiai Lexikon Szerkesztőbizottság szakszerkesztője (1995), az MTA VEAB Pedagógiai Munkabizottság tagja (1976), a VE Doktori Tanács tagja (2000-2002), a VE Habilitációs Tanács tagja (2000-2002), a VE szakterületi (nyelvpedagógai) Doktori Tanács tagja (2000-2002). Német felsőfokú (1950), orosz felsőfokú (1952) nyelvvizsga, a VE Nyelvpedagógiai Doktori Programban kutatásmetodikát, kognitív pedagógiát, kutatásmetodológiát, a szakpedagógus képzésben céltaxonómiát, kognitív pedagógiát, mérésmetodikát, kutatásmetodológiát oktat. *Kutatási terület:* Didaktika, mérésmetodika, a pedagógiai közeg és háttér hatásai, a pedagógusképzés pedagógiája. Címe: 8200 Veszprém, Lóczy Lajos u. 34/D. Telefonszáma: (88) 423-958.

Dr. Tóthpál József tudományos főmunkatárs, magyar-történelem szakos középiskolai tanár (1963), a filozófia tudomány kandidátusa (1975), az MTA köztestületi tagja (1995), a Magyar Muzsikus Fórum elnöke (1996), a Zene-Zene-Tánc felelős szerkesztője, orosz felsőfokú nyelvvizsga (1975). Kutatási terület: a kultúra etikai kérdései, a zenei értékválasztás. Címe: 1086 Budapest, Erdélyi u. 10. 2/2.

Dr. Zsolnai József egyetemi tanár (2002), intézetigazgató, magyar nyelv és irodalom–pedagógia szakos középiskolai tanár (1968), a nyelvtudomány (nyelvpedagógia) kandidátusa (1989), doktor habil. (2000), a neveléstudomány akadémiai doktora (2002), a Magyar Nyelvtudományi Társaság Alkalmazott Nyelvészeti Bizottság tagja (1972), a Pro Renovanda Cultura Hungariae Kuratórium tagja (1995), A Modern Nyelvoktatás Szerkesztőbizottsága tagja, a GALLUP tudományos tanácsadó testületének tagja (1998), a KOMA tudományos tanácsadó testületének tagja (1999), a Pedagógus Szakma Megújítása (PSZM) Projekt vezetője (1992), a PSZM Kuratórium elnöke (1992), Románia Kulturális Minisztériuma Tudományos Tanácsadó Testülete tagja (1999), az UNIPE elnöke (1991.) *Kutatási területe:* Tantárgypedagógia, a pedagógusképzés pedagógiája, anyanyelv-pedagógia, tudománytan, bibliológia, onomasztika. Címe: 2045 Törökbálint, Kazinczy u. 45.

Zsolnai Józsefné Mátyási Mária tudományos munkatárs, magyar nyelv és irodalom–pedagógia szakos középiskolai tanár (1997), doktorandusz (PTE alkalmazott nyelvészeti doktori program), a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Tanári Tagozat tagja (1993), a NYIK-program pedagógusképzésének koordinátora a Felvidéken (1990). Német középfokú nyelvvizsga (1999). *Kutatási terület:* Anyanyelv-pedagógia, irodalom-pedagógia, a gyakorlati képzés pedagógiája, a taneszköz fejlesztés elmélete és gyakorlata. Címe: 2045 Törökbálint, Kazinczy u. 45.

Tök Mária-Magdolna PhD ösztöndíjas, pedagógia-magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (1998, Kolozsvár), doktorandusz (VE neveléstudományi-nyelvpedagógiai doktori program, 2000-2003). *Kutatási terület:* Anyanyelv-pedagógia. Címe: 4000 Sepsiszentgyörgy, December 1. út 15/I/10. Románia.

3. Az Intézet további dolgozói

Balogh Anita ügyintéző (2002. febr. 1-2002. okt. 31).

Borsos Krisztina ügyintéző (2002. ápr. 1-től).

Denk Bernadett titkárságvezető (2001. június 1.), képesített könyvelő, igazgatási ügyintéző (1995), mérlegképes könyvelő (1997). Címe: 8500 Pápa, Park u. 58.

Erhartné Horváth Szilvia tanulmányi ügyintéző, titkárságvezető (2003-tól).

Földingné Pálfy Andrea ügyintéző (2002. dec. 3-tól).

Győre Géza könyvtáros, rendszergazda (2001. márc. 1.), magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (Újvidék, 1979), könyvtár szak (Újvidék, 1986), az Új Kemenesalja szerkesztőbizottsági tagja (1997). Címe: 9500 Celldömölk, Dr. Király János u. 2. II. 16.

Györkösné Füredi Viktória ÉKP menedzserasszisztens (2001. jan. 1-2003. aug. 31.), szociális munkás (1999). Angol alapfokú nyelvvizsga. Címe: 8500 Pápa, Hadnagy u. 1.

Kardos Judit ügyintéző (2002. okt. 16-2003. márc. 31).

Pájer Ferencné gondnok (2002. jan. 1-től).

Schandlné Holczinger Mária tanulmányi ügyintéző (2003. jan. 1-2003. márc. 29).

Száz Bernadett ügyintéző (2003. jan. 1-től).

Szily Ildikó ügyintéző (2003. ápr. 1-től).

Tima Katalin titkárnő (2001. jún. 1.) igazgatási ügyintéző (1993), mérlegképes könyvelő (1999). Címe: 8521 Nagyacsád, Széchenyi u. 2.

4. Az Intézet tudományos kapacitása

Intézetünkben – a személyi feltételekhez igazodva – két típusba sorolható kutatások folynak: nagyobb jelentőségű, átfogó problémát felölelő, inter- és multidiszciplináris intézeti közös kutatások, valamint egyéni érdeklődésen alapuló diszciplináris (rész-diszciplináris) kutatások.

Egyéni kutatásokat ún. „hozott témák" keretében folytatnak a munkatársak; nagyobb részük ugyanis az alakuló intézetbe kerüléskor már figyelemre méltó (esetenként igen jelentős) kutatói múlttal rendelkezett, s az Intézet lehetőséget nyújt folyamatban lévő kutatásaik itteni befejezéséhez.

Átfogó, több éves intézeti közös kutatást – a szükséges felkészülést követően – 2001-ben kezdtünk „A pedagógus-képzés pedagógiájának közoktatás-politikai, felsőoktatás-politikai, jogalkotástani, tudástani és tudásszociológiai háttere" címmel. A kutatás vezetője *Zsolnai József.* E kutatás keretében 11 problémakör vizsgálatát kezdtük el, melyek mindegyike több témát fog át. A 11 fő téma: 1. A pedagógusképzés probléma- és ismeretháttérének feltárása (7 résztéma), 2. A pedagógusképzés története (5 résztéma), 3. A képzésben résztvevő hallgatók rekrutációja (5 résztéma), 4. A pedagógusképzésben résztvevő oktatók (3 résztéma), 5. A pedagógusképzés szintjei

és képzési ágai, kitüntetett figyelemmel a megvalósuló integrációra, valamint az EU-s csatlakozásra (3 résztéma), 6. A pedagógusképzés programjai, tartalma (6 résztéma), 7. Tanulásszervezési módok a pedagógusképzésben az individualizált, kutatói beállítással folytatott hallgatói tanulásra (5 résztéma), 8. Ellenőrzés, értékelés, minősítés a pedagógusképzésben (2 résztéma), 9. Pedagógusképzés és minőségbiztosítás (2 résztéma), 10. A szakmai szocializáció, szakmai önismeret és szakmai karrier-tervezés lehetőségeinek feltárása, 11. A pedagógusképzés kutatásnak hazai hagyományai, megoldásra váró kérdései. Minden fő témának van felelőse, és minden résztémán több kutató munkálkodik.

A kutatás koncipiálásakor is tudatában voltunk annak, hogy a tervezett kutatás súlypontjai – a változó személyi, tárgyi, pénzügyi feltételektől, a pedagógus szakma várható professzionalizálódásától s egyéb feltételektől függően – szükségszerűen változnak a kutatás folyamatában. Ennek megfelelően a 2001. évi induláskor a háttérismeretek széleskörű feltárásával, a kutatás multidiszciplináris alapozásával kezdtük a munkát. A 2002/2003. tanévben megtörtént az első, vélhetően alapvető súlypontképzés: az 5. fő téma, „A pedagógusképzés szintjei és képzési ágai, kitüntetett figyelemmel a megvalósuló integrációra, valamint az EU-s csatlakozásra" kutatását intenzifikáltuk, oly módon, hogy a készülő új felsőoktatási törvény kínálta lehetőséggel élve felsőoktatás-pedagógiai kísérleti kutatást, pontosabban: akciókutatást tervezünk indítani a pedagógusképzés tartalmi és szerkezeti megújítása érdekében, igazodva a „bolognai modell"-hez. - Elkészült az akciókutatási terv első változata (a kísérlet első ciklusának terve), melyben hamarosan publikálásra érett lesz az akcióalapú elmélet, a pedagógusképzés kritikája, s erőink koncentrálásával folyik a kétciklusú pedagógusképzés programjának, képesítési követelményeinek, a kísérlet folyamat-tervének (úgymint: az előzetes helyzetfeltárás, a kísérlet tevékenység- és idő-hálójának, a nyomon követő méréseknek és az első ciklust záró evaluációnak, a kísérleti ciklusismétlésnek, a szummatív evaluációnak, a rekrutációs, a szervezési, a financiális, a legitimálási stb. tervnek) a kidolgozása.

Folyik a kutatás horizontális és vertikális bővítése: a) Horizontális bővülést jelent, hogy elkészítettük és akkreditálásra benyújtottuk az egészében újszerű, egyetemi szintű pedagógia szakos képzés programját. b) A pedagógusképzési vertikum kutatásának bővítését az alapdiploma megszerzését követő szinten két irányban valósítjuk meg.: ba) Akciókutatás keretében 13 szakon akkreditált szakirányú, szakvizsgára felkészítő képzést folytatunk, keresvén a pedagógus szakma professzionalizálásának lehetőségeit és mód-

jait. A 2002/2003. tanév végén szervezett, sikeresen lefolytatott záróvizsgákkal lezárult e kísérleti képzés első ciklusa, következik az első ciklus szummatív kiértékelése, az elméleti és gyakorlati konklúziók levonásával együtt a második ciklus kutatási programjának módosítása és megvalósítása. bb) Megtörtént a VE Bölcsészet- és Társadalomtudományi Interdiszciplináris Doktori Iskola, ezen belül a Neveléstudományi Program MAB általi akkreditálása. A neveléstudományi program három alprogramjának egyike a „Pedagógusképzés pedagógiája", ezzel megkezdődik a pedagógusok tudományos képzésének a kutatása, és a „Pedagógusképzés pedagógiája" alprogramot választó doktorandusok tevékenységével bővül az intézet kutatási-kutatói kapacitása is.

A VE Pedagógiai Kutatóintézete egyben az Értékközvetítő és Képességfejlesztő Program (ÉKP) Országos Központja, így irányítója e program kutatásának. A program kimunkálása akciókutatás keretében történt, és (az akciókutatás lényegéből fakadóan) továbbfejlesztése szakadatlanul folyik, azt követően is, hogy az MKM 1986-ban alternatív programmá nyilvánította, illetve a 28/2000. sz. OM rendelet alapján 2001-ben megkapta a kerettantervektől eltérő rendszerként való működtetés engedélyét (OKÉV, 2001.).

Új helyzet áll/t elő a NAT (Nemzeti Alaptanterv) felülvizsgálta, illetőleg a közoktatási törvény (tervezett) módosítása nyomán, amennyiben a közoktatásban a két pólusú, három szintű tartalmi szabályozás bevezetésével (az OM szándéka szerint) megtörténik az ÉKP alternatív kerettantervvé nyilvánítása. Ehhez az ÉKP átdolgozása válik esedékessé: az ez irányú kutatófejlesztő tevékenység is elkezdődött az Intézetben. Ugyancsak a NAT megerősítése kapcsán válik aktuálissá a tanár szakok átstrukturálása: a hagyományos szaktantárgyakra képesítés mellett (helyett) szükségessé válik a NAT műveltségi területeinek megfelelő tanári szakok kimunkálása, és a képzés ennek megfelelő strukturálása. E munkálatok elméleti és kísérleti kutatását is felvállalta az Intézet a következő évekre.

Az ÉKP kutatása kezdetben az alapiskola 8 évfolyamában folyt, de már a tankötelezettség 18 éves korig történő kiterjesztése előtt elkezdtük a képességfejlesztés lehetőségeinek kutatását néhány vállalkozó s erre alkalmas ÉKP-s iskola 12 osztályos: általános és középiskolát magába foglaló intézménnyé szervezésével. Mind ezek együttesen azt jelentik, hogy az Intézet kutatási tevékenysége kiterjedt a magyar iskolarendszer egész vertikumára, az alapfoktól a középfokon át az egyetemig s azon túl a posztgraduális professzionális és kutató képzésig.

Egy ilyen komplex kutatásban természetesen merülnek fel új tudományos problémák. Az utóbbi években például arra a kérdésre keresünk választ, hogy mely életkorban kezdhető legkorábban a tudományos kutatásra, illetve a kutatómunkára nevelés? Tapasztalatokkal alátámasztott hipotézisünk, hogy már a prepubertás korában. Ennek vizsgálatára 4 év óta szervezünk felső tagozatos általános iskolások részére tudományos diákköröket, az erre vállalkozó és speciálisan felkészített általános iskolai pedagógusok közreműködésével. A „diákköri mozgalom" sikeresen bővül, ennek következtében az utóbbi években helyi-települési, regionális és országos tudományos diákköri konferenciákat rendezünk, évente mintegy 260-300 tanuló részvételével. Ezáltal aktuálissá vált a verifikációs-falszifikációs vizsgálatok elkezdése.

Mindeme feladatok elvégzéséhez egyre kevésbé elegendő az Intézet kutatási kapacitása. Az utóbbi két évben bővült ugyan a kutatóbázis azáltal, hogy egyetemünk rektora hozzájárult 8 ÉKP-s iskola kísérleti iskolaként működtetéséhez, emellett azonban szükségessé válik további (részben külső) munkatársak bevonása a kutatásba.

5. A tanév folyamán az Intézetben végzett kutatómunka összefoglalása

A tanév folyamán a Pedagógiai Kutató Intézetben – az eredeti kutatási koncepció jegyében – két irányban folytak a kutatások: 1. Elkészült a kísérleti pedagógusképzés programja, melyről tanulmány jelent meg: *Zsolnai József:* Az egységes pedagógusképzés koncepciója és kivitelezésének lehetőségei a Veszprémi Egyetemen. Pedagógusképzés. 2003. 1-2. szám. 89-97.

Folyamatban van a szakirányú, szakvizsgára felkészítő továbbképzési szakoknak a professziogramjait, részletes képzési programját, követelmény- és feladatrendszerét magában foglaló kötetek szerkesztése. E kiadványokban egészen új elem a professziogram, mely jelentős eredmény a pedagógus szakma professzionalizálása szempontjából. A 14 kötetet, melyeknek szerkesztői az egyes szakok szakvezetői funkcióját betöltő intézeti munkatársak, tervek szerint 2003 decemberétől 2004 júniusáig folyamatosan jelentetjük meg.

A 2002. október 24-26. között az MTA II. Osztály Pedagógiai Bizottsága által rendezett II. Országos Neveléstudományi Konferencián az Intézet

szimpóziumot szervezett a „A NYIK valamint az ÉKP szerepe és missziója a tudás-társadalom pedagógiájának létrejöttében és megalapozásában" címmel; a szimpózium elnöke és fő referátumának előadója Zsolnai József, további előadói: *Zsolnainé Mátyási Mária, Kiss Éva, Kiss Albert, Kovács Lajos,* opponense *Orosz Sándor* volt, aki a „Diagnosztikus tudásszintmérések" szimpózium 5 előadását is opponálta.

2. A tanulói képességek fejlesztésével foglalkozó kutatások keretében megrendeztük a VIII. Országos ÉKP Konferenciát „Hagyományápolás és művészetpedagógia az ÉKP-ban" címmel. Konferenciáink hagyománya immár, hogy az évente sorra kerülő rendezvény házigazdája mindig olyan ÉKP-s iskola, amely iskola a témával kapcsolatos képességfejlesztő tevékenységben kiemelkedő eredményeket ért el. Ez évben a konferencia házigazdája: Karancslapujtő, Mocsáry Antal Körzeti Általános Iskola és Művészeti Iskola, ideje: 2003. április 24-26. A plenáris ülésen a Pedagógiai Kutató Intézet 5 munkatársa *(Zsolnai József, Kiss Éva, Zsolnai Józsefné, Orosz Sándor, Tóthpál József)* tartott előadást, és a 9 szekcióban szervezett tanácskozásokon további négy munkatárs volt szekció-vezető.

2003. augusztus 22-én rendeztük Budapesten az ÉKP-s igazgatók konferenciáját, ahol számot adtunk – többek között – az ÉKP-s iskolákban két éve kezdett eredményvizsgálatokról, a szummatív mérések tanulságairól. E témában elemző tanulmány is készül.

A tudományos kutatásra nevelés korai lehetőségeit vizsgáló kutatásunk keretében 2003-ban negyedszer került sor tudományos diákköri konferenciák megrendezésére a Zalabéri Kutató Általános Iskola igazgatójának, *Kiss Albertnek* (aki az Intézet külső munkatársa) és pedagógus kollektívájának hatékony koordinációs és szervező közreműködésével. A helyi – iskolai, majd megyei konferenciákon sikeresen szerepelt „kutató-ígéretek" nagy száma miatt három regionális konferencia szervezésére került sor egy-egy ÉKP-s iskolában (Eger, Százhalombatta, Zalabér), az országos konferenciát pedig Budapesten, a Rózsakerti Általános Iskolában szerveztük. A tudományos diákköri munkát támogató tanárok és a kutatásra vállalkozó tanulók részére kézikönyv, valamint a nevelés korai (9-13 éves kori) kezdésének lehetőségeiről elemző tanulmány megjelentetése van folyamatban. Miután az eddigi eredményeink alapján az Oktatási Minisztérium általános iskolai országos diákköri konferenciák szervezésével bízta meg Intézetünket, elkezdtük az Általános Iskolai Tudományos Diákkörök Tanácsa szervezését is.

GEORGIKON MEZŐGAZDASÁG-TUDOMÁNYI KAR

VE Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar
Agrártudományi Centrum

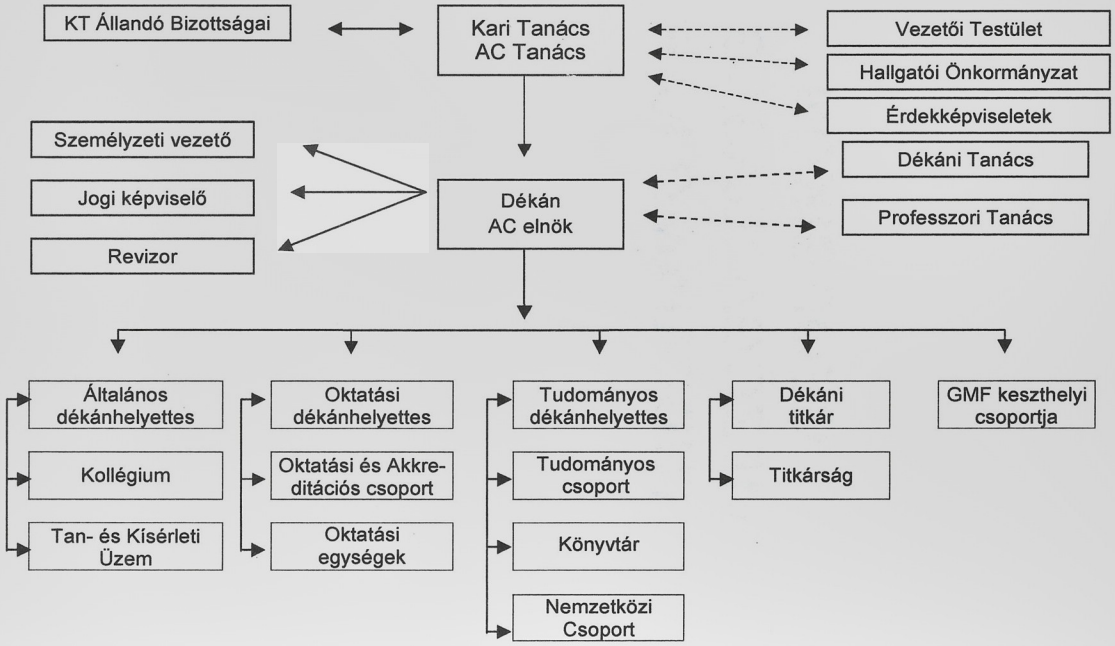

1. A Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

A Kar jogelődjét a Georgikont, Európa első rendszeres felsőfokú mezőgazdasági intézményét, *gróf tolnai Festetics György* 1797-ben alapította Keszthelyen. Az alapításban a haladó szellemű, az oktatást, a kultúrát és az élet számos más területét jelentős mértékben támogató grófnak segítségére voltak *Tessedik Sámuel, Bulla Nándor Károly, Pethe Ferenc és Nagyváthy János.* A Georgikon az első magyar nyelvű agrároktatási intézmény volt, amely egyúttal átölelte az alap- és a középfokú szakképzést is, továbbá jogi, műszaki, erdészeti iskolákkal rendelkezett. Hatására és mintájára sorra alakultak meg Európa-szerte a mezőgazdasági intézetek.

1865-től az intézmény „Országos Gazdászati és Erdészeti Felsőbb Tanintézet" néven működött. 1866-ban az elnevezés „Országos Gazdászati Tanintézet"-re, 1869-ben újabb, a szervezeti kereteket érintetlenül hagyó változtatással „Magyar Királyi Felsőbb Gazdasági Tanintézet"-re módosult. 1874 és 1906 között pedig „Magyar Királyi Gazdasági Tanintézet"-ként működött. Ebben az időszakban jöttek létre a tanintézeten belül a következő tudományos kutatóintézetek: Meteorológiai Állomás (1867), Vetőmagvizsgáló Állomás (1884), Mezőgazdasági Vegykísérleti Állomás (1885). Itt működött a filoxéra kutatás úttörője, *Deininger Imre,* a polihisztor zoológus és muzeológus *Lovassy Sándor,* a hosszú távú meteorológiai megfigyelések és a gyakorlati természetvédelem megvalósítója *Soós Mihály.* A gyakorlati élet szempontjából Keszthely kertészeti és szőlészeti regionális központ szerepe is jelentős volt.

1906-tól 1945-ig „Magyar Királyi Gazdasági Akadémia" néven, 1945 és 1949 között, mint a „Magyar Agrártudományi Egyetem Keszthelyi Osztálya" működött. Az igen sikeresnek mondható akadémiai időszakot többek között *Groffits Gábor* az első hazai vasbeton híd megalkotójának és számos növénytermesztőnek, üzemgazdásznak a neve fémjelzi.

1949-ben politikai döntés alapján megszűnt az oktatás Keszthelyen, s csak 5 éves szünet után 1954-ben indul újra Keszthelyi Mezőgazdasági Akadémia néven. Az intézményt 1962-ben Agrártudományi Főiskolává szervezték át, amely egyetemi rangban működött. Az akadémiai tanárok visszatértek, mellékük új neves személyiségek sorakoztak fel. Itt töltötte alkotó életét például *Kulin Sándor* (üzemgazdaságtan), *Kemenessy Ernő* (földműveléstan), *Láng Géza* akadémikus (növénytermesztéstan), *Berke Péter* (állat-

tenyésztéstan), *Jeszenszky Árpád* (kertészet) és *Belák Sándor* akadémikus (üzemszervezés). A keszthelyi agrár- és tudományos központ integráló szerepe ekkor kezdett megerősödni. Ennek első lépéseként 1970-ben létrejött az Agrártudományi Egyetem, Keszthely a keszthelyi és a mosonmagyaróvári karokkal. 1971-ben a keszthelyi Felsőfokú Technikum kapcsolódott a keszthelyi karhoz növényvédő üzemmérnök képzést végző, és az agrárkémikus agrármérnökképzés gerincét adó intézetként. Ugyanebben az évben lépett be a körmendi Felsőfokú Technikum Mezőgazdasági Gépészeti Főiskolai Karként, majd 1972-ben a nagykanizsai Felsőfokú Technikum Agronómiai Főiskola Karként az egyetem szervezetébe.

Az integrációs folyamat következő lépése a Kaposvári Mezőgazdasági Főiskola Állattenyésztési Főiskolai Karként való csatlakozása volt az egyetemhez 1987-ben.

A több mint kétszáz éves intézmény 1989-től a Pannon Agrártudományi Egyetem Keszthely, Georgikon Mezőgazdaságtudományi Karaként végezte oktató, kutató, és szaktanácsadási tevékenységét. 1993-ban a PATE Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar, a Veszprémi Egyetem és a Veszprémi Római Katolikus Hittudományi Főiskola létrehozta a ma is élő Közép-Dunántúli Egyetemi Szövetséget.

1999-ben az országgyűlés átalakította a magyar felsőoktatást. A törvény megszüntette a korábbi Pannon Agrártudományi Egyetemet és az ősi Georgikont a Veszprémi Egyetemhez csatolta.

2000. január 1-től az intézmény neve: Veszprémi Egyetem Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar.

Címe: 8360 Keszthely, Deák F. u. 16. Vezetője: *dr. Szabó Ferenc* egyetemi tanár, dékán.

2. A tanév fontosabb eseményei

2002. július 1.: Fajtafenntartási és fajtabemutató, *augusztus 2.:* Zalai Borcégér, *augusztus 15-20.* Balatoni Nyári Egyetem, *augusztus 22.:* Keszthelyi természetvédelmi szakmérnökök III. találkozója, *szeptember 4.:* Gyakorlati képzés helyzetének értékelése, *szeptember 6.:* Fajtabemutató, *szeptember 26-27.:* Georgikon Napon Tudományos Konferencia, *szeptember 25.:* Keszthely-Veszprém kampuszai közötti sporttalálkozó, *október 3.:* Húsmarhatenyésztési tanácskozás, *október 11-13.* IV. Agromenedzsment, *október 17.:*

Baromfitenyésztési tanácskozás, *november 2.:* A precíziós mezőgazdaság koncepciója és az eddigi eredmények, *november 8.:* Nyílt nap, *november 14.:* Sertéstenyésztési tanácskozás, *december 18.:* Karácsonyi műsoros est.

2003. január 21-22.: Burgonya ágazati fórum, *január 24.:* Nyílt nap, *január 29-31.:* XIII. Keszthelyi Növényvédelmi Fórum, *február 8.:* Gazdászbál, *március 13.:* Juhtenyésztési tanácskozás, *március 13.:* Március 15-i ünnepség, *március 14.:* Metszési bemutató, *március 21-23.:* Diáknapok, *március 25.:* Állásbörze, *március 27.:* Ifjúsági Tudományos Napok, *április:* Burgonyaültetési bemutató, *április 17.:* Tejtermelési tanácskozás, *május 9.:* A növényvirológia, bakteriológia, mikológia oktatásának helyzete a felsőoktatási intézményekben, *május 16.:* Balaton Regatta, *május 17.:* Sárgulás, *június 4.:* Minőséget adó fehérszőlő fajták nemesítése c. kutatási téma beszámolója. Mikrovinifikációs borok bírálata, *június 19-20.:* IV. Takarmányanalitikai Konferencia, *június 20.:* Tanévzáró, *június 26.:* Burgonya fajtabemutató

Dékáni Hivatal

Dékán

Dr. Szabó Ferenc egyetemi tanár (1974)

Dékánhelyettesek

Dr. Hoffmann Sándor egyetemi docens, általános dékánhelyettes (1992)
Dr. Pupos Tibor egyetemi tanár, oktatási dékánhelyettes (1974)
Dr. Gáborjányi Richard egyetemi tanár, tudományos dékánhelyettes (2001)

Dékáni titkár

Dr. Jakabos Dénes (1979)

Titkárság

Árgyelán Györgyné igazgatási ügyintéző (1971)
Pintér Ilona igazgatási ügyintéző (1969)
Zsigmond Lászlóné ügyviteli alkalmazott (1989)

Oktatási és akkreditációs csoport

Megyeri Etelka csoportvezető (1964)
Hegedüs Károly ügyvivő szakértő (2001)
Horváthné Puska Éva igazgatási ügyintéző (1983)
Huszics Lászlóné igazgatási ügyintéző (1972)
Herman Ferencné igazgatási ügyintéző (1984)
Dr. Nemes Kornélia tanulmányi titkár (1968)

Tudományos csoport

Máté Ferenc csoportvezető (1981)
Rainiss Istvánné dr. PhD ügyintéző (1973)
Csikós Ágnes igazgatási ügyintéző (1993)
Tóth Jánosné igazgatási ügyintéző (1975)

Nemzetközi és projektszervezési csoport

Dr. Várnagy Lászlóné igazgatási ügyintéző (1973)
Hegyi Istvánné igazgatási ügyintéző (1989)

Személyzeti vezető

Dr. Henézi József személyzeti vezető (1983)
Nagy Attiláné igazgatási ügyintéző (1963)

Belső ellenőr

Jakócs József (1994)

Közművelődési előadó

Fischl Balázs (2000)

A Kari tanács tagjai

Hivatalból

Dr. Szabó Ferenc egyetemi tanár, dékán
Dorn Tibor Dávid Növényorvos szakos hallgató, Hallgatói Önkormányzat elnöke

Választás alapján

Dr. Husvéth Ferenc egyetemi tanár, tanszékvezető, intézetigazgató
Dr. Béres Imre egyetemi tanár, tanszékvezető
Dr. Kardos Zoltánné egyetemi tanár, tanszékvezető
Dr. Kismányoky Tamás egyetemi tanár, tanszékvezető
Dr. Fischl Géza egyetemi tanár, tanszékvezető
Dr. Dublecz Károly egyetemi docens
Dr. Hoffmann Sándor egyetemi docens, dékánhelyettes, mb. tanszékvezető
Dr. Kondorosy Előd egyetemi docens
Dr. Pályi Béla egyetemi docens
Dr. Urfi Péter egyetemi docens, tanszékvezető
Dr. Brazsil József egyetemi adjunktus, igazgató
Dr. Budai Péter egyetemi adjunktus
Dr. Kántor Béla egyetemi adjunktus, kollégiumi igazgató
Hegedüs Géza egyetemi tanársegéd
Máté Ferenc csoportvezető
Zalányi Andrásné ügyviteli alkalmazott
Kovács Szilvia III. évf. agrármérnök hallgató
Lakics Orsolya II. évf. gazdasági agrármérnök hallgató
Zsittnyán Tamás IV. évf. agrármérnök hallgató
Hegedüs Tibor III. évf. agrárkémikus agrármérnök hallgató
Gyenis Bernadett III. évf. agrármérnök hallgató
Lengyel Zoltán PhD hallgató

Tanácskozási jogú tagjai

Dr. Gaál Zoltán tanszékvezető egyetemi tanár, rektor
Dr. Bittner Péter egyetemi főtitkár
Horváth Jenőné gazdasági főigazgató
Dr. Pupos Tibor egyetemi tanár, dékánhelyettes
Dr. Gáborjányi Richard egyetemi tanár, intézetigazgató, dékánhelyettes
Dr. Jakabos Dénes dékáni titkár
Dr. Matus József Közalkalmazotti Tanács elnöke, AOKDSZ titkára
Balázs Anett csoportvezető
Dr. Gonczlik Mihály főmérnök
Dr. Szabó István egyetemi tanár, tanszékvezető, rektorhelyettes

Dr. László Alfréd egyetemi docens, tanszékvezető
Dr. Nádasy Miklós egyetemi docens, tanszékvezető
Dr. Kocsondi József egyetemi tanár, tanszékvezető
Nádainé Móritz Eszter vezető lektor
Dr. Várnagy László egyetemi tanár, tanszékvezető
Dr. Anda Angéla egyetemi tanár, tanszékvezető, intézetigazgató
Dr. Csitári Gábor egyetemi docens, mb. tanszékvezető
Mészáros László testnevelő tanár, tanszékvezető
Dr. Palkovics Miklós egyetemi tanár, tanszékvezető, intézetigazgató
Dr. Iványi Károly egyetemi docens, tanszékvezető
Dr. Kocsis László egyetemi docens, tanszékvezető
Dr. Józsa Sándor egyetemi docens, mb. tanszékvezető
Dr. Polgár Zsolt igazgató
Dr. Henézi József személyzeti vezető
Dr. Nemes Kornélia tanulmányi titkár
Dr. Takács András AOKDSZ képviselője
Horváthné Pőr Csilla igazgatóhelyettes

A Kari Tanács ülésére meghívottak

OM Felsőoktatási Főosztály
FVM Oktatási, Kutatási és Fejlesztési Főosztály

Külső szakemberek

Dr. Benet Iván egyetemi magántanár
Magyar István igazgató

AGRÁRMŰSZAKI TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Tanszékünk első vezető tanárai: *Galba Károly* (1867-85), *Schadl János* (1883-1904), *Puky Pál* (1904-07), *Groffits Gábor* (1908-30), *Sass Gábor* (1920-34), *Vladár Endre* (1932-59). Oktatták a Fizika, Földméréstan, Gépeszköztan, Építészet tárgyakat. Főbb kutatási területeik a gépi szántás, a motor teljesítmény és fogyasztás, a cséplési veszteség vizsgálata. Számos híd (pl. a kor leghosszabb gerendahídja Temesváron), épület (Festetics Mauzóleum, Deák Ferenc utcai főépületünk, váci városháza, stb.) őrzi építőmérnöki munkájuk eredményét.

A Tanszék vezetésére 1959-1986 között *dr. Tószegi Péter* kapott megbízást. Irányításával átalakult a gyakorlati oktatás teljes rendszere, a korábbi leíró géptan helyett a funkcionális gépismeret oktatását vezettük be. 1986-tól (tanszékvezető: *dr. László Alfréd*) tovább bővítettük az oktatási diszciplínák, kutatási programok területét, és jelentős gép-, eszköz-, műszer beruházásokra került sor. Az oktató-kutató bázis hallgatói gyakorlókból, vizsgálatiminősítő laborokból, tanműhelyből, gépcsarnokból és egy közel egy hektáros gyakorló (ún. romboló) területből áll.

A tanszék oktatási területei:

A tanszéki tevékenység alapvető célja a mezőgazdasági termelés gépesítésével összefüggő egyetemi oktatási feladatok ellátása az agrármérnöki, agrárkémikus agrármérnöki, gazdasági agrármérnöki és növényorvosi szakokon.

A Műszaki alapismeretek, a Mezőgazdasági géptan I., a Mezőgazdasági szakgéptan, a Mezőgazdasági termékelőállítás gépesítése és építészete I. tárgyak keretében igen széleskörű az elméleti és gyakorlati ismeretek oktatása (műszaki alapozás; mezőgazdasági erőgépek; mezőgazdasági

munkagépek; terménykezelés és tárolás gépei; állattartás gépei, eszközei; gépek beállítása, üzemeltetése; környezetvédelmi követelmények). A gyakorlati készség elsajátítására összefüggő gépüzemelési gyakorlaton vesznek részt a hallgatók a tanszék tanműhelyében, gyakorlóterületén.

További tárgyak ill. diszciplínák: Fizika, Biofizika, Műszeres méréstechnika, Építéstan, Növényvédelem gépesítése, Kisüzemek gépesítése, Energiagazdálkodás, Anyagmozgatás és csomagolás, Trágyázás gépei, Takarmányelőkészítés gépesítése, Járműszerkezeti és közlekedési ismeretek, Alternatív és megújuló energiák, Környezetgazdálkodás és technika.

A tanszék kutatási területei:

Környezetkímélő precíziós növényvédelmi eljárástechnika vizsgálata, műszaki feltételrendszerének fejlesztése. Folyékony kemikáliák reológiai, áramlástani, keveréstechnikai, cseppképzési vizsgálata. Elsodródási összefüggések kidolgozása kijuttatástechnikai és klimatikus jellemzők alapján. Differenciált, helyspecifikus növényvédőszer kijuttatás adagolásszabályzási feltételeinek vizsgálata. Különböző művelet- és gépkapcsolások energetikai összefüggéseinek vizsgálata. Megújuló- ill. alternatív energiák alkalmazása a mezőgazdaságban.

A Tanszék címe: 8360 Keszthely, Festetics György út 7. GMK „D" épület. Oktató-kutató bázis: „E" épület.

Tanszékvezető: *dr. László Alfréd* egyetemi docens

2. A tanszék oktatói

Dr. László Alfréd okl. gépészmérnök (GATE, 1968), mezőgazdasági tudomány kandidátusa (1986), általános dékánhelyettes (1994-1996), MTA Agrár-Műszaki Bizottság tagja (1991-), MTA VEAB Műszaki Szakbizottság elnökhelyettese (1997-1999), MTA VEAB Gépészeti Munkabizottság tagja (1997-), MTA Megújuló Energetikai Technológiák Albizottság tagja (2000-), Magyar Napenergia Társaság tagja (1997-), IAMFE Magyar Nemzeti Bizottság tagja (1996-), International Solar Energy Society (ISES) (1999-), Egyetemi Tanács tagja (2001-), Kari Tanács tagja (1990-2000), Kari Tudományos Bizottság tagja (1994-), Kari Gazdasági Bizottság tagja (1994-), Kari Gyakorlati Oktatási Bizottság tagja (1994-). Orosz kandidátusi nyelvvizsga (1978), német kandidátusi nyelvvizsga (1982). Címe: 8360 Keszthely, Vak Bottyán u.

12/G. *Oktatott tárgyak:* Műszaki alapismeretek, mezőgazdasági géptan I., mezőgazdasági termékelőállítás gépesítése és építészete I. II. növényvédelem gépesítése, növényvédelmi gépek és eszközök alkalmazástechnikája, trágyázás gépei, környezetgazdálkodás és technika, alternatív és megújuló energiák.

Dr. Pályi Béla okl. gépészmérnök (NME, 1980), PhD mg. tud. (1999), egyetemi docens (2000), MTA VEAB Gépészeti Munkabizottságának tagja (1995-), titkára (1997-1999), Kari Tanács tag (2000-). Német középfokú nyelvvizsga (1985), angol alapfokú (1998). Címe: 8360 Keszthely, Kinizsi P. u. 54. *Oktatott tárgyak:* Műszaki alapismeretek, mezőgazdasági géptan, építéstan, környezetgazdálkodás és technika, növényvédelem gépesítése, növényvédelmi gépek és eszközök alkalmazástechnikája.

Dr. Francsics Péter okl. gépészmérnök (BME, 1967), egyetemi doktor (1975), egyetemi adjunktus (1974), MTA VEAB Gépészeti Munkabizottságának tagja (1995-). Német kandidátusi nyelvvizsga (1974). Címe: 8710 Balatonszentgyörgy, Kossuth u. 3. Oktatott tárgyak: műszaki alapismeretek, mezőgazdasági géptan I., mezőgazdasági szakgéptan, takarmányelőkészítés gépesítése.

Dr. Matus József okl. agrármérnök (ATEK, 1972), gépészmérnök (ATEK GFK, 1978), egyetemi doktor (1984), egyetemi adjunktus (1984), VE Közalkalmazotti Tanács elnökhelyettese (2000-), VE Agrároktatási és Kutatási Dolgozók Szakszervezeti Bizottságának titkára (1990-). Angol alapfokú nyelvvizsga (1989). Címe: 8360 Keszthely, Kossuth L. u. 25. *Oktatott tárgyak:* Mezőgazdasági géptan I., mezőgazdasági szakgéptan, mezőgazdasági termékelőállítás gépesítése és építészete i., II., kisüzemi termelés gépesítése.

Dr. Nagy Pál okl. fizikus (KLTE, 1973), egyetemi doktor (1987), egyetemi adjunktus (1987) Eötvös Loránd Fizikai Társulat tagja (1978-), Magyar Biofizikai Társaság tagja (1983-). Orosz középfokú nyelvvizsga (1985). Címe: 8360 Keszthely, Lovassy S. u. 2. *Oktatott tárgyak:* Fizika, műszeres méréstechnika, biofizika.

Lönhárd Miklós okl. gépészmérnök (BME, 2001), egyetemi tanársegéd (2002), Magyar Agrárinformatikai Szövetség tagja (2002). Német középfokú nyelvvizsga (1993). Címe: 8360 Keszthely, Deák F. u. 57/A. *Oktatott tárgyak:* műszaki alapismeretek, mezőgazdasági géptan I., környezetgazdálkodás és technika.

Takács Zsolt okl. gépészmérnök (GATE, 1991), egyetemi tanársegéd (1995). Orosz, angol alapfokú nyelvvizsga (1988, 1990). Címe: 8360 Keszthely, 8372 Cserszegtomaj, Nyírfa köz 9. *Oktatott tárgyak:* Műszaki alapismeretek, mezőgazdasági géptan I., mezőgazdasági szakgéptan, kisüzemi termelés gépesítése, növényvédelem gépesítése.

3. A tanszék további dolgozói

Cseke Botond tanszéki mérnök (1995-). *Horváth Pál* tanszéki mérnök, gyakorlati okt. felelőse (1971-). *Király István* tanszéki technikus, tanműhely csop. vezető (1993-). *Németh András* tanszéki technikus (1993-). *Németh Jenő* tanszéki szakmunkás (1997-). *Sándor Imre* tanszéki mérnök (1995-). *Sóvári József* tanszéki mérnök (1998-). *Vassné Nemes Gyöngyi* adminisztrátor (2001-). *Zsiga Miklós* tanszéki szakmunkás (1994-).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Nemzetközi kutatási lehetőségek:

Permetezőgépek adagolásszabályzó berendezéseinek minőségellenőrző vizsgálatai. A mérési eljárások egységesítése az európai ajánlások alapján. Az európai piacon forgalmazott szabályzók összehasonlító minősítő értékelése.

Permetezőgépek egységesített minőségellenőrző felülvizsgálati rendszere az európai normák alapján, egy hazai rendszer kialakítása, az európai és német eljárási feltételek vizsgálata.

Permetezőgépek környezetkárosító elsodródási jellemzőinek szántóföldi vizsgálata. Lézeroptikai eljárással, szélcsatornában a német partnerintézménynél szórófejek elsodródási potenciáljának vizsgálata.

Új mikroeloszlási módszerek fejlesztése, kidolgozása. Az európai minőségbiztosítási irányelvekkel azonos lézeres cseppnagyságmérési eljárás alkalmazásával új tudományos eredmények feltárása a növényvédelmi kijuttatástechnika területén.

Hazai kutatási lehetőségek:

Művelet- és gépkapcsolások, vetőagregátok energetikai, munkaminőségi, gazdaságossági összefüggéseinek, továbbá napraforgó- ill. repcetermesztés vetési és betakarítási technológiájának vizsgálata

Mezőgazdasági anyagok (szemcsés anyagok, nem-newtoni folyadékok) reológiai vizsgálata, a szórástechnikai jellemzőknek az anyagtulajdonságok függvényében történő értékelése, az összefüggések ilyen szemléletű feltárása. A cseppképzés mechanizmusának fizikai elemzése.

Különböző folyékony kemikáliák keveréstechnikai, szuszpenziós műtrágyák tárolástechnikai és áramlástani vizsgálata. A keveréstechnikai műveletek statikus perdítőelemes intenzifikálása.

Új vegyszertakarékos szórástechnikai eljárások (CDA, sávpermetezés, légzsákos, injektoros, alagútpermetezés, elektrosztatikus feltöltés) alkalmazástechnikai értékelése, fejlesztése. Az eloszlási viszonyokat befolyásoló tényezők rendszerszemléletű feltárása. Különböző adalékanyagok cseppstruktúra módosító hatásának felmérése.

Precíziós (célzott, helyspecifikus, feladatspecifikus) növényvédőszer kijuttatási technológiák kifejlesztéséhez új ismeretek, tudományos törvényszerűségek feltárása.

Megújuló energiaforrások mezőgazdasági hasznosítására demonstrációs program indítása tanüzemi ill. tanszéki referenciahellyel.

Erdészeti, önkormányzati gyomirtási feladatokhoz új rendszerű kenőgép kifejlesztése, vizsgálata

Mikroszámítógépek alkalmazása folyamatirányításra és/vagy mérésadatgyűjtésre az agrárműszaki tudományterületen

Fizikai stresszek, ezen belül főleg az elektromágneses sugárzás (fény: UV, VIS, IR; híradástechnikai hullámok) hatásainak a vizsgálata növényi szervezetek esetében.

Gépvizsgálati, gépminősítő feladatok eseti megbízással (gépgyártók, gépforgalmazók támogatásával).

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Új vegyszertakarékos szórástechnikai eljárások alkalmazástechnikai értékelése, fejlesztése. Az eloszlási viszonyokat befolyásoló tényezők rendszerszemléletű feltárása.

Különböző adalékanyagok cseppstruktúra módosító hatásának felmérése.

Különböző szórófejtípusok, szórószerkezetek környezetkárosító elsodródási jellemzőinek összehasonlító vizsgálata, alkalmazástechnikai osztályozása, a felhasználási követelmények rendszerezése.

Precíziós (célzott, helyspecifikus, feladatspecifikus) növényvédőszer kijuttatási technológiák kifejlesztéséhez új ismeretek, tudományos törvényszerűségek feltárása.

Megújuló energiaforrások mezőgazdasági hasznosítására demonstrációs program indítása tanszéki referenciahellyel.

ÁLLATTUDOMÁNYI INTÉZET
ÁLLATTAN TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Megbízott tanszékvezető: *dr. Kondorosy Előd.*

Az oktatási egység hivatalos címe: 8360 Keszthely, Deák F. u. 16. Központjának elhelyezkedése: „A" épület, II. emelet.

A Georgikon alapításától folyt már Keszthelyen zoológiai ismeretek oktatása. Az Állattani Tanszék 1964-ben alakult a Növénytani és Állattani Tanszékből. Vezetője 1988-ig *dr. Kölűs Gábor* professzor volt. 1988-tól 1993-ig *dr. Sey Ottó* professzor vezette a tanszéket, majd 1993-tól 2000-ig *dr. Husvéth Ferenc* professzor, az Állatélettani Tanszék vezetője irányította a munkát. 2001-től Állattani és Toxikológiai Tanszék keretein belül működött, ahol *dr. Várnagy László* professzor látta el a tanszékvezetői feladatokat. A kari szervezet átalakítása következtében 2003. január 1-től a Állattani és Toxikológiai tanszék megszűnt és létrejött az önálló Állattan tanszék.

2. A tanszék oktatói

Dr. Kölűs Gábor okleveles agrármérnök (ATE, Keszthelyi Osztálya, 1946), (1958-tól Keszthelyen 1965-ig tanszékvezető, egyetemi docens), 1965-től egyetemi tanár, 1988-tól ny. óraadó egyetemi tanár, 1998. november 1-től Professor Emeritus, VEAB Erdészeti és Vadászati Szakbizottság tagja (1996), Országos Természetvédelmi Bizottság tagja (1980). Kandidátusi német nyelvvizsga (1970). Címe: 8360 Keszthely, Szent Miklós u. 6. *Oktatott tárgyak:* Korábban állattan, jelenleg vadgazdálkodás és vadászat.

Dr. Kondorosy Előd okl. agrárkémikus agrármérnök (PATE, 1988), egyetemi docens (1998), a mezőgazdasági tudomány kandidátusa (1996), Agrárkémikus Agrármérnöki Szak szakfelelőse (1996), Interdiszciplináris Doktori Iskola Tanácsának tagja (2000), VE GMK Kari Tanácsának tagja (2000-től), MTA VEAB Biológiai Szakbizottság titkára (1992-2003), Magyar Rovartani Társaság tagja (1986-tól), Magyar Biológiai Társaság Állattani és Természetvédelmi Szakosztályok tagja (1998-tól). Orosz középfokú nyelvvizsga (1985), német középfokú nyelvvizsga (1987). Címe: 8360 Keszthely, Stromfeld A. u. 13/A. *Oktatott tárgyak:* Állattan, természetvédelmi állattan, rovarrendszertan; állatrendszertan és morfológia, gerincesek sejt- és szövettana (utóbbiak PhD).

Dr. habil. Sugár László okl. állatorvos (ÁOTE, 1968), egyetemi tanár (2000), részmunkaidős egyetemi tanár (2003), az állatorvostudomány kandidátusa (1995), MTA Agrártudományok Osztálya Erdészeti Biz. Vadgazdálkodási Szakbiz. tagja (1994), MTA VEAB Erdészeti Szakbiz. Vadgazdálkodási Munkabizottság tagja (1990), Magyar Parazitológusok Társasága elnökségi tagja (1982). Angol középfokú (1983), orosz alapfokú (1986) nyelvvizsga. Címe: 8360 Keszthely, Fodor u. 16. *Oktatott tárgyak:* Állatökológia, vadgazdálkodás és vadászat I-II., gazdasági állatok biológiája és ökológiája (PhD).

Dr. habil. Bercsényi Miklós biológus (ELTE, 1976), egyetemi docens (1998), PhD (1996). Orosz középfokú (1974), angol középfokú (1980) nyelvvizsga. Címe: 2040 Budaörs, Kismartoni u. 99. *Oktatott tárgyak:* Állattan, halgenetika, haltenyésztés.

Bódis Márk PhD hallgató okl. agrármérnök (2003).

Kucska Balázs PhD hallgató okl. agrármérnök (2002).

Kutyáncsánin Zorica PhD hallgató okl. agrármérnök (2001).

3. A tanszék további dolgozói

Bernáth Zsolt szakmunkás (1999), *Deli Józsefné* laboráns (1989), *Gelencsér Hédi* előadó (1992), *Merth János* tanszéki mérnök (1999), *Müller Tamás* tanszéki mérnök (2003).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Tanszékünk alapvetően két fő területen képes kutatómunkára. Az Állattani Tanszék halas csoportjának használatában lévő 2 hallabor és azok felszereltsége alapján a következő tudományos munkák elvégzésére van lehetőség:

Meleg vizes hallabor:

Ez a laborunk alkalmas trópusi és hidegvízi díszhal mesterséges szaporítási, nevelési kutatásaira, valamint öröklődési vizsgálatokra.

Több éve folyik az angolna mesterséges ivarérlelési technológiájának kidolgozása, melynek során módunkban áll egyéb kutatások elvégzéséhez is, úgymint testösszetétel változás, gonád hisztológia stb.

Szaporító és lárvanevelő rendszereinkkel különböző halfajok cikluson kívüli (természetes szaporodási időszak előtti) szaporítására van lehetőségünk.

A természetes szaporodási körülmények modellezésével (víz hőmérséklet emelése, megvilágítás időtartamának növelése) és mesterséges szaporítás (hormon indukció) segítségével a természetben egymással nem szaporodó, gazdaságilag jelentős halfajok hibridizációs kísérleteit hajthatjuk végre (pl.: süllő és kősüllő hibridizációja).

Hideg vizes hallabor:

„Tanyakereszten" 2003-ban megépített 9 db 400 literes akváriumból és a hozzá tartozó ülepítő és szűrőberendezésből álló recirkulációs rendszerünk intenzív nevelési technológiák kidolgozására (ragadozó halak tápos nevelése) illetve egyéb kísérletek elvégzésére (stressz vizsgálatok, halhúsminőség vizsgálatok stb.) használható.

A környező vizeken (Balaton, Kis-Balaton, halastavak) mérő eszközeink segítségével vízvizsgálatokat tudunk végezni.

Halászati eszközeink segítségével és a szükséges engedélyek birtokában elvégezhetjük különböző természetes vizek halösszetételének vizsgálatát.

Laboratóriumi eszközeinkkel (mikroszkóp, bonceszközök) halparazitológiai és plankton vizsgálatokat tudunk folytatni természetes és mesterséges víztereken.

A másik terület az európai poloskafauna (Heteroptera) faunisztikai vizsgálata akár terület, akár tápnövény vagy élőhely alapján, valamint a Lygaeidae család kelet-ázsiai (orientális) és ausztráliai területen történő taxonómiai vizsgálata. Ezen a területen lehetőség van akár mások által gyűjtött anyag identifikálására és esetleges állatföldrajzi, ökológiai értékelésére, akár személyes gyűjtések kivitelezésére is.

Képesek vagyunk több más rovarcsoport esetében is hazai anyag identifikálására, ilyen pl. a szitakötők (Odonata), fatetvek (Psocoptera), kabócák (Auchenorhyncha), vagy a bogarak (Coleoptera) számos családja és a nappali lepkék (Lepidoptera: „Diurna"), tehát a természetvédelmi szempontból fontos legtöbb rovarcsoport. Mindezek alapján természetvédelmi célú faunafelméréseket is vállalunk hatástanulmányok vagy kezelési tervek készítéséhez.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

5.1. A csuka intenzív tápos nevelése

2002 novemberétől 2003 áprilisáig tartó kísérletben vizsgáltuk a csukák tápos nevelésének lehetőségét tavi ketreces körülmények között a tapolcai pisztrángosban ahol állandó 16±2 o C állt rendelkezésre. 2003 májusában 5 hetes kísérletben laboratóriumi körülmények közt vizsgáltuk a csukák növekedését takarmányhasznosítását melyhez 700 egyed szolgált alapul.

5.2. A süllő intenzív tápos nevelése

2003 májusában tavi előnevelt süllőket szoktattunk száraz tápra laboratóriumi körülmények közt. Ezekkel a halakkal júniustól augusztus elejéig tavi ketreces kísérletet végeztünk, ahol a megmaradást, növekedést és takarmányhasznosítást vizsgáltuk. Jelenleg is folyó kísérletünk laboratóriumi körülmények közt a tápot ill. az élő halat fogyasztó halak összehasonlítása a növekedés, takarmányértékesítés és a halhús zsírsav összetételének alakulása szempontjából.

5.3. A balatoni angolnák ivarérettségének vizsgálata

Az európai angolna (Anguilla anguilla L.) egy szokatlan életciklussal rendelkezik. Egy hosszantartó édesvízi életszakasz után (3-30 év) a Sargasso-tengerbe (Atlanti óceán) vándorol szaporodni. Ez a több ezer éve kialakult szaporodási stratégia veszélybe került, az angolna ivadékok, illetve felnőtt egyedeinek túlhalászata miatt (piacvezető halfaj), környezetszennyezési problémák miatt, illetve az utóbbi időben megjelent új parazita (Anguillicola crassus) kártétele nyomán. A helyzetet súlyosbítja, hogy ennek a halfajnak nincsen megoldva a mesterséges szaporítása. Ennek felmérése céljából 2002-2003 tavasztól őszig, havi gyakorisággal halászatot végeztünk és az ún. Silvering protocol alapján külső és belső biológiai paramétereken keresztül értékeljük az angolnák ivariérettségét. Ezen túl életkor meghatározást végzünk, illetve megfigyeléseket a táplálkozási szokásaikra vonatkozóan. Vizsgáljuk még Anguillicola crassus parazita fertőzöttségének mértékét. Megfigyeléseink szerint a külső alaktani paraméterek megváltozása (szemátmérő növekedése, mellúszó hossz megnyúlása,) korrelációban van a belső fiziológiai változásokkal (tápcsatorna tömeg csökkenése, petefészek tömeg növekedése), szezonális megváltozásukat egyértelműen viszont csak az ún. „érett", nagyobb testtömeggel rendelkező csoportban lehet kimutatni. Táplálkozási szokásaikra vonatkozó megfigyelések nagyrészt egybevágnak más kutatások által megállapított tényekkel. Az Anguillicola crassus fertőzöttség szintje pedig a parazita behurcolása óta még mindig rendkívül magas.

5.4. Sügérfélék hibridizációja

A sügérfélék piaci keresettsége indokolja az intenzív tenyésztési módszerek kutatását. Amerikában eredményesen kereszteztek Morone saxatilis x Morone chrysops sügérfajokat melyek utódainak növekedése a két szülő átlaga közé esett, azonban a hibrid agresszívabb és tágabb környezettűrésének köszönhetően eredményesebben tenyészthető. Célunk hogy létrehozzuk a Stizostedion lucioperca x Stizostedion volgense hibridet amely olyan új tulajdonságokkal rendelkezik, ami hasznos lehet a tógazdasági és az intenzív tápos nevelés során. Kísérleteink során megvizsgáltuk egyéb sügérfélék (Perca fluviatilis x Stizostedion lucioperca, Stizostedion volgense x Perca fluviatilis) hibridizációjának lehetőségeit is.

5.5. Az európai angolna szaporítása

A Veszprémi Egyetem Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar Hallaboratóriumában kísérleteket folytatunk az angolna mesterséges-szaporítási technológia kidolgozásának irányában, melynek során érett ivarterméket sikerült nyernünk mindkét ivarból, sőt egy alkalommal termékenyítésre is sor került, ami a nyert ikra nem megfelelő minősége miatt – sajnos – meghiúsult. Ezen eredményeket olyan szövettani munkákkal is alátámasztjuk, amely az ivari érés során végbemenő fiziológiai folyamatokban nyilvánul meg (szem megnagyobbodása, hámréteg vastagságának megváltozása, ivarszervek sejtjeinek fejlődése stb.). Számos Intézménnyel együttműködve eredményeket értünk el, mind technológiai téren – sperma mélyhűtés (Szent István Egyetem Agrártudományi Kar, Haltenyésztési Tanszék), mind az ivaréréskor végbemenő belső folyamatok megfigyelésében – zsír mobilizáció és gonád fejlődés nyomon követése kompjúter tomográf segítségével (Kaposvári Egyetem Állattudományi Kar, Hal és Társállat-tudományi Tanszék, Onkológiai és Röntgen-diognasztikai Intézet), hímivarsejtek ultrastruktúrájának megfigyelésében (SZIE Állatorvosi Kar).

5.6 Ponty fajták stressztűrő képességének vizsgálata

A haltenyésztés számára fontos stressztűrő pontyvonalak létrehozását célozza. A munka 2003 nyarán indult külső megbízás alapján. A mi feladatunk a fajták növekedése és vérkortizol szintjeinek összefüggését megvizsgálni. 6 fajta 4 hetes növekedési tesztjét végeztük el, és résztvettünk 6 fajta anyajelöltjeinek jelölésében és lizozim, glükóz, és kortizol méréseiben.

5.7. Különböző fákon élő fatetű-fauna kutatása

A hazánkban alig ismert fatetű-fauna megismerését tűztük ki célul. Az első években hársra és juharra koncentrált kutatásokat kiszélesítettük más fafajokra is. Hárson 15 faj 267 példányát találtuk mindösszesen. Közülük leg-

nagyobb egyedszámban a Lachesilla quercus faj fordult elő (77 példányban), ezt pedig a Caecilius flavidus követte (66 példány). További négy faj egyedszáma volt 10 és 20 között. Juharon jóval magasabb volt az egyedszám: 24 faj 1190 példányát sikerült meghatározni. Közülük szintén a Lachesilla quercus volt a leggyakoribb (476 egyed), ezt pedig a Caecilius piceus követte 264 egyeddel. Jelentős volt még a Peripsocus phaeopterus (97), Graphopsocus cruciatus (59) és Elipsocus hyalinus (52) egyedszáma is.

5.8. Hárs és juhar rovar- és pókfaunájának kutatása

Az előző években folytatott vizsgálatok befejezése, összesítések, értékelések. A vizsgálatok során számos faj tápnövénykörét sikerült pontosítani, új faunisztikai adatokat feltárni, több csoportból (poloskák, kabócák, bogarak és pókok köréből egyaránt) a hazai faunára új fajok kerültek elő. Megismertük a legfontosabb kártevőket, az egyes fajok potenciális jelentőségét is. Magyarország kabócafaunája két új mezeikabóca fajjal gazdagodott (Recilia horvathi, Zyginella pulchra). Ugyanez poloskáknál már az elővizsgálatok során megtörtént (egy bodobács és két mezeipoloska: Oxycarenus lavaterae, Lygocoris viridis, Orthotylus viridinervis). A bogarak között egy holyva bizonyult újnak hazánkra, a Platyola austriaca. A pókok esetében négy faj nem került eddig hazai kimutatásra, ezek az Entelecara omissa és Porrhomma lativelum vitorlapókok, a Philodromus albidus futópók és a Xysticus tortuosus karolópók. Tényleges (vagy potenciális) kártevőnek minősíthető hárson a hársbodobács (Oxycarenus lavaterae) és a verőköltő poloska (Pyrrhocoris apterus), továbbá esetleg alkalmilag a fabodobács (Kleidocerys resedae). Közülük a két bodobácsfaj nemcsak szívásával károsít, hanem szaguk révén főleg telelőre vonuláskor zavarhatják a lakosságot is. Juharon jelentősebbek voltak a kabócák, mégpedig főleg két mezeikabóca faj, az Idiocerus vittifrons és a Japananus hyalinus. Ezek száma egyes esetekben igen magas volt, és az illető fa mézharmattól ragadóssá vált, illetve a levelek sérülései miatt sínylődött, a levelek a meleg nyárban kifakultak.

5.9. Poloska-faunisztikai kutatások

Különböző területeken (Fertő-Hanság NP, Látrányi TT) folyt kutatások lezárása, eredményeink publikálása, több, a hazai faunára új poloskafaj előkerülése, intenzív faunisztikai vizsgálatok folytatása a Keszthelyi-hegységben. Példaként kiemelhetők a Magyarország faunájra új, 2002-2003-ban előkerült mezeipoloska (Miridae) fajok a Mimocoris rugicollis (A. Costa, 1852) és a Neomecomma bilineatum (Fallén, 1807).

ÁLLATTUDOMÁNYI INTÉZET

ÁLLATÉLETTANI ÉS TAKARMÁNYOZÁSI TANSZÉK

1. A tanszék rövid története és jelenlegi fontosabb adatai

Jogelőd: Állattani és Állatélettani Tanszék. Takarmányozástani Tanszék. Tanszékvezető: *dr. Husvéth Ferenc* egyetemi tanár.

Cím: 8361 Keszthely, Deák Ferenc u. 16. Telefonszám: (83) 312-330, Faxszáma: (83) 315-105. Helye: A épület.

A tanszék jelenlegi felállásban 2001. január 1-től lett megalapítva, a korábbiakban működő Állattani és Állatélettani Tanszék Állatélettani Csoportja, valamint a Takarmányozástani Tanszék egyesülésével.

2. A tanszék oktatói

Dr. Husvéth Ferenc okl. agrármérnök (KATE, 1970), egyetemi tanár (1992), a mezőgazdaságtudomány kandidátusa (1982), az MTA doktora (1994), tanszékvezető (1995), az MTA Állattenyésztés, Állatnemesítés és Takarmányozási Bizottságának tagja (1997), a PAB tagja (1997), VE Habilitációs Bizottságának Elnöke (2000), 2003. augusztus 1-től tudományos és külügyi kapcsolatokat felügyelő rektorhelyettes, az Egyetemi Doktori Tanács Elnöke, a Professzori Tanács elnöke, az OTKA Agrár 2 Zsűri elnöke, a Magyar Probiotikum Társaság elnöke. Címe: 8360 Keszthely, Deák F. u. 57/A. *Oktatott tárgyak:* Állatélettan, termelésélettan, szaporodásbiológia, Digestion, Absorption and Metabolism of Nutrients in Farm Animals (angol nyelven).

Dr. Vincze László okl. mezőgazdasági mérnök (KMA, 1960), egyetemi tanár (1985), a mezőgazdaság tudomány kandidátusa (1976), tanszékvezető (1990), WPSA tagja (1988), PAB Munkabizottságának társelnöke (1998), „Magyar Takarmány Kódex" Baromfi Takarmányozási Szakbizottságának elnöke (1990). Angol alapfokú (1972). Címe: 8360 Keszthely Vak B. u. 12/B. *Oktatott tárgyak:* Takarmányozástan, takarmánytechnológia, kérődzők takarmányozása, monogasztrikusok takarmányozása. PhD alprogram a „Baromfi takarmányozása" vezetője.

Dr. Dublecz Károly okl. agrármérnök (ATE Keszthely, 1988), egyetemi docens (1998), a mezőgazdasági tudomány kandidátusa (1996), dékánhelyettes (2000), dékán (2003). Német középfokú „C" (1987), angol középfokú „C" (1994) nyelvvizsga. Címe: 8372 Cserszegtomaj, Kápolna sor 76. *Oktatott tárgyak:* Takarmányozástan, Takarmányozás technológia, Baromfi takarmányozás, Táplálkozás-élettan.

Dr. Lóth Tiborné okleveles vegyész (KLTE, 1967), egyetemi doktor (1981), egyetemi adjunktus (1982). Orosz középfokú nyelvvizsga (1980). Címe: 8390 Keszthely, Gagarin u. 46. *Oktatott tárgyak:* Gazdasági állatok élettana, termelésélettan.

Szegleti Csaba okleveles agrármérnök (PATE, 1987), egyetemi tanársegéd (1990), Diákjóléti Bizottság tag (1990), Magyar Élettani Társaság tagja (1992), Éllettan Oktatók Klub tagja (1993), Magyar Környezetvédelmi és Állathigiéne Társaság tagja (1993), Magyar Biokémiai Társaság tagja (2000), Gesellschaft für Tierphysiologie Frankfurt am Main (1994), Gesellschaft für Fettwissenschaften Münster (1994), német Goethe Institut Göttingen (1993). Német alapfokú nyelvvizsga (1983). Címe: Nemesbük, Rákóczi u. 67. *Oktatott tárgyak:* Állatélettan, termelésélettan, anatómia, szaporodásbiológia, kérődzők élettana.

Dr. Szűts Gábor okl. agrármérnök (KATE, 1975), egyetemi docens (1992), a mezőgazdaság-tudomány kandidátusa (1990), PhD fokozat odaítélése (1994), MTA köztestületi tag (1990), WPSA tagja (1996) az MTA PAB Állattenyésztési és Takarmányozási Munkabizottságának tagja (1999), PATE Informatikai bizottságának tagja (1997), VE GMK Munkahelyi Állatkísérleti Bizottság tagja (2000). Orosz alapfokú (1979), angol középfokú (1982). Címe: 8360 Keszthely Széchenyi u.1-3. *Oktatott tárgyak:* Takarmányozástan, takarmánykémia és technológia, monogasztrikus állatok takarmányozása. takarmányozási rendszerek tervezése.

Dr. Wágner László okl. vegyészmérnök (VVE, 1981), egyetemi docens (2000), A mezőgazdaság tudomány kandidátusa (1998). Angol középfokú (1990), német alapfokú (1995). Címe: 8360 Keszthely Festetics u. 22. *Oktatott tárgyak:* Takarmány analitika, takarmány technológia, takarmányozástan.

3. A tanszék további dolgozói

Varga Judit laboráns (1979), *Cseh Lajosné* laboráns (1987), *Végh Lászlóné* laboráns (1976), *Ertsey Csaba* egyetemi munkatárs (1985), *Osvald Gyuláné* állatgondozó (1985), *Várnai Tiborné* adminisztrátor (1976).

4. A tanszék tudományos kapacitása

Tanszékünk személyi- és eszközállománya alapvetően takarmányozás-élettani, takarmányminősítési és ezekhez kapcsolódó fejlesztési programokhoz kapcsolható. E területeken az Állatélettani és Takarmányozástani Tanszék korszerű műszerparkkal és azt működtető, szakmailag felkészült szakemberekkel rendelkezik.

A klasszikus weendei takarmány analitika (szárazanyag, nyers fehérje, nyers zsír, nyers rost, nyers hamu) rutinszerű feladatait több mint egy évtizede végzi laboratóriumunk, amelyben korszerű ultrahangos minta előkészítés (REALSONIC 16) mellett sorozatvizsgálatokra alkalmas félautomata és automata műszerek állnak rendelkezésünkre (TECATOR KJEHLTEC KT-28 – össznitrogén-, FOSS TECATOR 2022 – rost és rostfrakciók (ADF, NDF, ADL) analíziséhez, a kiegészítő egyéb eszközök mellett.

A takarmány minták energia tartalmát IKA-KALORIMETER C400 ADIABATISCH bombakaloriméterrel tudjuk detektálni.

Laboratóriumunk alkalmas növényi és állati eredetű minták aminosav-összetételének pontos meghatározására BIOTRONIC BT 0310-es aminosav-analizátor segítségével. Teljeskörű makro- és mikroelem vizsgálatok elvégzésére van kapacitásunk PERKIN ELMER A ANALYST 200 típusú automatán.

Növényi eredetű takarmányok, élelmiszerek mikotoxin meghatározására immunadszorbciós rendszerű VICAM S-4 fluorimeter áll rendelkezésünkre.

Gázkromatográfiát igénylő vizsgálatokhoz THERMO FINNIGAN 2000 -es automatát alkalmazunk.

Kapacitásainkat mintegy 300 m^2 alapterületű állatház teszi teljessé, amelyben félüzemi broiler és kiskérődző kísérletekre van lehetőség. Az állatházhoz korszerű, félüzemi takarmány-keverő és gyártó egység tartozik, amit egy megfelelően felszerelt kisállatműtő egészít ki.

5. A tanév folyamán a tanszéken végzett kutatómunka összefoglalása

Eltérő kolinkészítmények bendőbeli lebonthatóságának vizsgálata:

A kolin fokozza a lipidmobilizációt a májból. Ezen összefüggésnek különös jelentősége van a bőtejelő tehenekben, ahol az ellést követően gyakori a máj zsíros elfajulása. Problémát okoz az, hogy a kérődzők bendőjében a takarmányban felvett kolin lebomlik. Kisérleteink során a vizsgáltaink célja volt a különböző, kereskedelmi forgalomban kapható kolin források bendőbeli bonthatóságának összehasonlítása. Öt különböző preparátumot (nem bendővédett kolin-klorid, Sintofarm-25, Provimi Italy Kolin, Norcol-25 és Reashure) vizsgáltunk meg, in sacco módszerrel. A vizsgálatokhoz három egy évnél idősebb bendőfisztulás juhot használtunk. A nylon zsákokban a vizsgált anyagokat 0, 2, 4, 8, 16, 24, 48 órán át inkubáltuk, majd a kolin tartalmat közvetett úton, a maradék nitrogén tartalma alapján határoztuk meg. A kapott eredményeket varianciaanalízissel hasonlítottuk össze. A vizsgált anyagok közül a leggyorsabban a nem bendővédett kolin-klorid bomlott le. Ettől szignifikánsan lassabban tűnt el a bendőből a Sintofarm-25, a Provimi Italy Kolin és a Norcol-25. Az összes tesztelt termék közül a leglassabban a Reashure bomlott le. Eredményeink szerint a bendőben ezen utóbbi kolinkészítmény bizonyult legvédettebbnek.

Az intenzíven tejelő kérődzők fehérje ellátásának javítása bypass fehérjével.

Az intenzíven tejelő tehenek fehérje ellátása csak úgy biztosítható megfelelő szinten, ha az állatok fehérje ellátásának egy jelentős részét bendőben le nem bomló (UDP) fehérje alkotja. A korábbi időben erre a célra az állati eredetű fehérjét használta a takarmányozási gyakorlat, mivel ezeknek a fehérjéknek a bendőbeli lebonthatósága közismerten alacsony. Ezek pótlásá-

ra olyan értékes növényi fehérjéket kell keresnünk, amelyeknek bendőbeli lebonthatósága alacsony és biológiailag értékes fehérjével látják el a gazdaszervezetet. Kísérleteinkben a szójafehérje bendőbeni lebonthatóságát száraz hőkezeléssel kívántuk csökkenteni, úgy, hogy kereskedelmi minőségű extrahált szójadarát 118 °C-on hőkezeltünk 0, 10, 20, 30, 35 percen keresztül. Ezt követően bendőfisztulával ellátott anyajuhokkal in sacco eljárással meghatároztuk a szója fehérje bendőbeni lebonthatóságát, majd duodenalis és ilealis kanüllel ellátott növendéktinókban mértük a szójafehérje postruminalis emészthetőségét. Üzemi kísérletben 200 holstein-fríz tejelő szarvasmarhával megvizsgáltuk azt, hogy a kezelés hatására megnövekvő bypass értékű szójafehérje a magas bypass értékű állati fehérjéhez viszonyítva milyen hatást gyakorol az intenzíven termelő tehenek termelésére, miképpen változik a tejzsír-, tejfehérje-, és a szomatikus sejtszám. A vizsgálatok során mértük a tehenek testtömegét, illetve vérvételt követően a vérplazma karbamid koncenrációját, és az AST-, és kreatin-kináz aktivitását.

A hőkezelés jelentős mértékben csökkentette a szójafehérje bendőbeli lebonthatóságát, úgy, hogy a postruminalis emészthetőség a 20 percig tartó kezelésig szignifikánsan nem csökkent. Nem tapasztaltunk szignifikáns eltéréseket a hőkezelt szója és a magas bypass értékű állati fehérjével takarmányozott tehenek tejtermelésében és a tej fehérje tartalmában, valamint a szomatikus sejtszámban. A 45. és 90. napi tej mintavételek során ugyanakkor a hőkezelt szójával takarmányozott tehenek tejének zsírtartalma szignifikánsan nagyobb volt, mint a magas bypass értékű állati eredetű fehérje takarmányozásakor. Nem tapasztaltunk szignifikáns eltéréseket a vérplazma karbamid koncentrációjában sem. A hőkezelt szójával takarmányozott tehenek vérében ugyanakkor a 45. mintavételi nap alapján szignifikánsan nagyobb kreatin-kináz, a 90. napi mérések alapján pedig szignifikánsan nagyobb AST-aktivitást tapasztaltunk, mint az állati fehérjét fogyasztó kontroll egyedek vérében.

Vizsgálataink alapján azt igazoltuk, hogy a kíméletesen hőkezelt szója magas bypass fehérje tartalma következtében alkalmas a bőtejelő tehenek fehérjeforrásának biztosítására. Segítségével az állati eredetű magas bypass értékű fehérje források megfelelően helyettesíthetőek.

A növendék baromfi antioxidáns rendszerének vizsgálata:

A baromfi szöveteiben magas az oxidációra érzékeny, többszörösen telítetlen zsírsavak aránya, emellett, intenzív alapanyagcseréje folytán, különösen a kelés körüli időszakban és a nevelési időszak első szakaszában je-

lentős az endogén eredetű gyökképző folyamatok intenzitása. Mindezek miatt a takarmányozás és bármely külső hatás eredménye fokozottan jelentkezik és viszonylag nagy pontossággal mérhető. A brojler csirke fontos élelmiszer alapanyag. Az intenzív technológiák olyan magas energiatartalmú takarmányokat javasolnak, amelyek zsírkiegészítéssel valósíthatók meg. A húshibridek esetében tehát a káros, szabadgyök indukálta reakciók felerősödésének veszélye különösen fennáll. Az antioxidáns rendszer befolyásolhatósága a lipidanyagcserében központi szerepet játszó májban jól tanulmányozható. Kísérletünkben ROSS 308 genotípusú kakasokat (n=400) takarmányoztunk egynapos kortól 21 napos korig zsírkiegészítést nem tartalmazó, és kukoricacsíra olajjal (KCSO), illetve halolajjal (HO) kiegészített takarmánykeverékkel. A zsírkiegészítések mellett (indító szakaszban 3%, nevelő szakaszban 5%), valamint a zsírkiegészítés nélküli tápok estében is E-vitamin (50 NE/kg), illetve metionin (10 g/kg) kiegészítést alkalmaztunk. A nyolc kísérleti kezelésben alkalmazott takarmánykeverék mellett egy kontroll csoportot (n=50) 15 NE/kg E-vitamint és 5 g/kg metionint tartalmazó keverékkel takarmányoztunk.

Napos (50 állat), 7 napos (15 állat/kezelés) és 21 napos (10 állat /kezelés) csirkék májszövet- homogenizátumának analízisét végeztük el. Meghatároztuk a májszövet E-vitamin és redukált glutation (GSH) tartalmát, valamint glutation-peroxidáz (GSH-Px) aktivitását.

A zsírkiegészítés mellett adott E-vitamin szignifikánsan nem befolyásolta az MDA tartalmat, a metionin kiegészítés pedig kezelésenként eltérő hatást eredményezett.

A májszövet E-vitamin tartalma a 7 illetve 21 napos csirkékben (a napos korban mért értékhez képest) valamennyi kezelés esetében jelentős mértékben csökkent. A KCSO-val illetve HO-val kiegészített takarmánykeverékekkel etetett kakasok májszövetében a kontroll csoport egyedeihez viszonyítva nagyobb volt az E-vitamin mennyisége, a metionin kiegészítés hatására viszont kisebbnek mutatkozott.

A GSH mennyiségét a metionin kiegészítés minden esetben növelte, a kor függvényében azonban csökkenő tendenciát tapasztaltunk. A takarmány magasabb E-vitamin szintje esetén szintén nagyobb volt a májszövetben a GSH mennyisége.

A kontroll csoporthoz viszonyítva az E-vitamin- és a metionin kiegészítés szignifikánsan növelte a GSH-Px aktivitását. A zsírkiegészítéssel együtt alkalmazott nagyobb E-vitamin- illetve metioninszint ugyancsak fokozta a májszövetben az enzimaktivitást, főleg a metionin kiegészítés esetében. Kí-

sérleti eredményeink alapján feltételezzük, hogy a metionin kiegészítést követően a szervezet antioxidáns védelmén belül a glutation redox rendszer aktivitása megnő. Ennek hátterében az a jól ismert tény áll, hogy a metionin prekurzora a ciszteinnek, amely viszont limitáló tényező a GSH bioszintézisében.

A halolaj és különböző növényi olajok hatása brojlercsirkék teljesítményére, a hús élvezeti értékére, valamint a szövetek zsírsavösszetételére

A vizsgált növényi és állati eredetű zsírok jelentősen befolyásolták a csirkék teljesítményét és a vágott áru ízét éppúgy, mint a vizsgált szövetek zsírsavösszetételét. Eredményeink szerint a halolaj kiegészítés kedvezően hatott a csirkék teljesítményére, de még az általunk alkalmazott alacsony koncentrációban is jelentősen rontotta a hús élvezeti értékét. A lenolaj kiegészítés mind a csirkék teljesítményét, mind pedig a vágott áru ízét kedvezőtlenül befolyásolta. Az olívaolaj a kontrollként alkalmazott baromfizsírhoz képest nem okozott jelentős eltéréseket. A tökmagolaj kedvezően befolyásolta ugyan a vágott áru élvezeti értékét, de gyengébb takarmány-felhasználást és a többi vizsgált olajhoz képest jelentős elzsírosodást eredményezett. A zsírsavösszetétel tekintetében a tökmagolaj hatására elsősorban a szövetek linolsav-, az olívaolaj etetésekor az olajsav-, a lenolaj esetében pedig a linolénsav-tartalma növekedett jelentősen. A táplálkozás-élettani szempontból lényeges hosszú szénláncú zsírsavak leginkább a halolaj hatására deponálódtak a szövetekben, de mennyiségüket a sok linolénsavat tartalmazó lenolaj is kedvezően befolyásolta. A vizsgált szövetekben az egészséges táplálkozás szempontjából legkedvezőbb n-6/n-3-as zsírsavarányt a lenolajos és halolajos kezeléseknél tapasztaltuk. Eredményeink azt mutatták, hogy takarmányozással leginkább a máj és a mellszövetek zsírsavösszetétele befolyásolható.

Természetes növényi kivonatok hatása antibiotikum-mentes broiler tápok etetésekor

Kísérleteink során különböző növényi kivonatok hatását hasonlítottuk össze broiler csirkékkel végzett hízlalási kísérletünkben. A különböző kiegészítők használata szignifikáns különbségeket eredményezett a csirkék 28 és 42 napos élősúlyában egyaránt. A kakasok növekedését nagyobb mértékben befolyásolták a kezelések (2,09-2,38 kg), mint a jércékét (1,85-2,02 kg). A fajlagos takarmány-felhasználás tekintetében a legjobb eredményt produkáló csoportban a csirkék 0,08 kg-al kevesebb takarmányt igényeltek 1kg élőtömeg előállításához a növényi kivonatot nem tartalmazó negatív kontroll csoporthoz képest. A kezelések az elhullást nem befolyásolták. Az IBD és REO vírus vakcina ellenanyag titerek szintje alapján mért immun válasz reakció úgyszintén különbözött a kezelések következtében.

Az olaj típusának és bekeverési arányának hatása a tojótyúkok tojástermelésére és a tojássárgája zsírsavösszetételére

Kísérletünkben a tojótyúkok tápjához adott zsírkiegészítések típusának és bekeverési arányának hatását vizsgáltuk a tojástermelési paraméterekre és a tojássárgája zsírsavösszetételére. A 168 db, 48 hetes Isabrown tojótyúkot kontroll, illetve 2 és 4%-ban n-3-as többszörösen telítetlen zsírsavakban (PUFA) gazdag lenolajjal (LO), csukamájolajjal (CO), valamint n-6 PUFA-ban gazdag tökmagolajjal (PO) kiegészített táppal etettük. A három hetes kísérleti időszak után a 4% PO táp hatására szignifikánsan ($P<0.05$) nőtt a tojássárgája tömege a kontroll csoporthoz képest. A legkisebb takarmányfogyasztást és a legkedvezőbb takarmány-értékesítést a 4% LO csoportban tapasztaltuk. A CO táp kisebb tojástermelési %-ot eredményezett, mint a kontroll vagy az LO és PO tápok etetése. Az LO és CO tápok hatására magasabb ($P<0.001$) összes n-3 PUFA tartalmat mértünk a toássárgájában, mint a kontroll táp etetése után. A 4%-os bekeverési aránnyal nagyobb ($P<0.001$) n-3 PUFA koncentrációt sikerült elérni a 2%-os szinthez képest e két olaj esetében. A PO táp az n-6 PUFA növelésével kedvezőtlen irányba befolyásolta a kontroll tápra jellemző n-6/n-3 PUFA arányt a tojássárgájában. Eredményeink alapján az LO és CO biológiai szempontból hatékonyan alkalmazható az n-3 PUFA-ban gazdag tojások előállításában, elősegítve ezáltal a tojás táplálkozásélettani szempontból kedvezőbb n-6/n-3 PUFA arányának kialakítását.

A takarmányhoz adott E-vitamin- és olajkiegészítés hatása a tojássárgája zsírsavösszetételére, A- és E-vitamin-tartalmára, valamint oxidatív stabilitására

Kísérletünkben a 4% tökmagolajat illetve a 4% csukamájolajat tartalmazó alaptakarmányhoz 0, 30 és 60 mg/kg dl-?-tokoferil-acetát kiegészítést adtunk. A 30 NE/kg-os E-vitamin kiegészítés szignifikánsan ($P<0,05$) növelte a tojássárgája E-vitamin-tartalmát a kontrollhoz képest mindkét olajtípus esetében. A csukamájolajos csoportban a 60 mg/kg tokoferil-acetát kezeléshez tartozó tojássárgája E-vitamin-koncentráció szignifikánsan ($P<0,05$) meghaladta a 30 mg/kg szinthez tartozó értéket, míg a tökmagolajos csoportban a két tokoferil-acetát szint eredményei között nem volt különbség. A csukamájolajat tartalmazó takarmány közel kétszeres A-vitamin-tartalma ellenére a tojás A-vitamin-tartalma nem különbözött a tokoferil-acetát kiegészítésben nem részesült csoportok között a két olajtípus összehasonlításában. A tojássárgája A-vitamin-tartalma a 30 mg/kg-os hozzáadott E-vitamin szinten nagyobb volt, mint a nagyobb szintű E-vitamin kezelésnél mindkét olajtípus

vonatkozásában. A tojás összes n-3-as PUFA mennyisége szignifikáns pozitív korrelációt mutatott a TBARS értékekkel ($r=0,78$, $P<0,001$), nem volt azonban kimutatható összefüggés a TBARS értékek és az összes n-6-os zsírsav, illetve az összes PUFA mennyisége között. A csukamájolajos csoportban a nagyobb E-vitamin-szint szignifikánsan ($P<0,05$) kisebb TBARS értékeket eredményezett. A tökmagolajjal kiegészített takarmányt fogyasztó tyúkok tojásainak oxidatív stabilitása viszont nem változott meg az E-vitamin kezelések hatására. Az E-vitamin-tartalommal ellentétben a tojás A-vitamin-tartalma nem mutatott statisztikailag igazolható összefüggést a TBARS értékekkel egyik olajtípusnál sem.

Mikotoxinnal szennyezett tápok különböző toxinkötőkkel való kiegészítésének hatása broiler csirkék teljesítményére és immunválaszreakcióira (KK; megbízó Delacon Biotechnik GmbH).

A kísérlet során toxinmentes kukoricát tartalmazó (pozitív kontrol), valamint mikotoxinokkal szennyezett kukorica alapú broiler tápsort MYCOAZ, illetve SAFE fantázianevű toxinkötő anyagokkal, és kiegészítő nélkül (negatív kontrol) etettünk. Az átlagosan 0,2 mg/kg zearalenon, 2,6 µg/kg ochratoxin, 0,64 DON tartalmú tápok etetése nem okozott szignifikáns növekedés lemaradást a csirkék 6 hetes élőtömegében a pozitív kontrol csoporthoz képest. A toxinkötők úgyszintén nem javították a termelési eredményeket. A csirkék immunválasz reakcióban kulcsszerepet játszó „bursa fabricii" tömege és átmérője azonban egyértelműen különbözött a toxintartalmú és a toxinmentes tápok etetésekor. A 21., 36., és 43. napon vett vérmintákból tendenciaszerű javulás volt tapasztalható a toxinkötő anyagok használatát követően, a gumboró és a REO vírus vakcina antitest szintekben. A baromfi pestis és a fertőző bronchitis ellenanyag titerek ugyanakkor nem mutattak a kezeléseknek tulajdonítható különbségeket.

Eltérő metabolizálható energia-tartalmú tápok etetésének hatása brojlercsirkék teljesítményére és testösszetételére

A nevelő szakaszban három, a gyakorlatban legáltalánosabban alkalmazott metabolizálható energiaszintű (12,2; 12,8; 13,4 MJ/kg) tápot etettünk brojlercsirkékkel. Négyhetes korban a kezeléseket tovább bontottuk oly módon, hogy az eddig 12,2 MJ/kg és 13,4 MJ/kg energia-tartalmú tápot fogyasztó állományt egy-egy 12,2 MJ/kg és 13,4 MJ/kg energiaszintű tápot fogyasztó csoportra osztottuk. A 12,8 MJ/kg energia-tartalmú táppal etetett csoport hízlalása változatlan ME-szintű táppal történt. A tápokat ad libitum etettük, azok fehérje-, ásványianyag- és vitamintartalmát a tenyésztő vállalat

(Ross Breeders Ltd., 1999) ajánlásai szerint állítottuk be. A nevelő szakaszban a legnagyobb élőtömeget mindkét ivarnál a 12,8 MJ/kg energia-tartalmú tápok etetésekor kaptuk. A befejező szakaszban a tápok ME-szintjének 13,4 MJ/kg-ra történő emelése kakasoknál kedvezően befolyásolta az élőtömeget. A csirkék vágási kihozatala mindkét ivarnál csökkent, ha nőtt a tápok energia szintje. A jércék relatív melltömege meghaladta a kakasokét, a comb esetében ennek ellenkezőjét tapasztaltuk. A combhús zsírtartalma a jércéknél, a mellhús a kakasoknál bizonyult nagyobbnak. Az energiatartalom emelkedése elsősorban a kakasok esetén javította a fajlagos-takarmányfelhasználást.

Különböző lizin és kéntartalmú aminosav szintű tápok etetésének hatása brojlercsirkék teljesítményére és testösszetételére

A nevelő és befejező szakaszban 6 kísérleti tápot 5 ismétlésben etettünk, 3 x 2-es faktoriális elrendezésben, melynek során egy metionin+cisztin hiányos, egy a szükségletnek megfelelő és egy e fölötti valamint metionin+cisztin szintenként 2 eltérő lizintartalmú (szükségletnek megfelelő, szükséglet feletti) kezelést alkalmaztunk. A tápokat ad libitum etetttük, azok energia-, fehérje-, ásványianyag- és vitamintartalma azonos, atechnológia ajánlásainak (Ross Breeders Ltd., 1999) megfelelő volt. A vizsgált hibrid kakasainak teljesítményét kedvezően befolyásolta a tápok vegyes ivarra vonatkozó lizintartalmának 0,2%-os emelése. A szükséglet felett etetett metionin viszont nem javította a testtömeggyarapodást. Jércéknél ugyanakkor a technológia ajánlásaitól való bármilyen eltérés az élőtömeg csökkenését eredményezte. Hasonló eredményeket kaptunk a konyhakész testtömeg esetén is. A maximális mellkihozatal lizin és metionin igénye mindkét ivar esetén meghaladta a maximális testtömeg gyarapodását. A metionin hiánya a tápokban a hasűri zsírbeépülés növekedését eredményezte, az aminosavak szükséglet feletti etetése viszont nem csökkentette a beépült zsír mennyiségét egyik ivarnál sem. Az értékes húsrészek zsírtartalmát elsősorban a tápok lizinszintje befolyásolta.